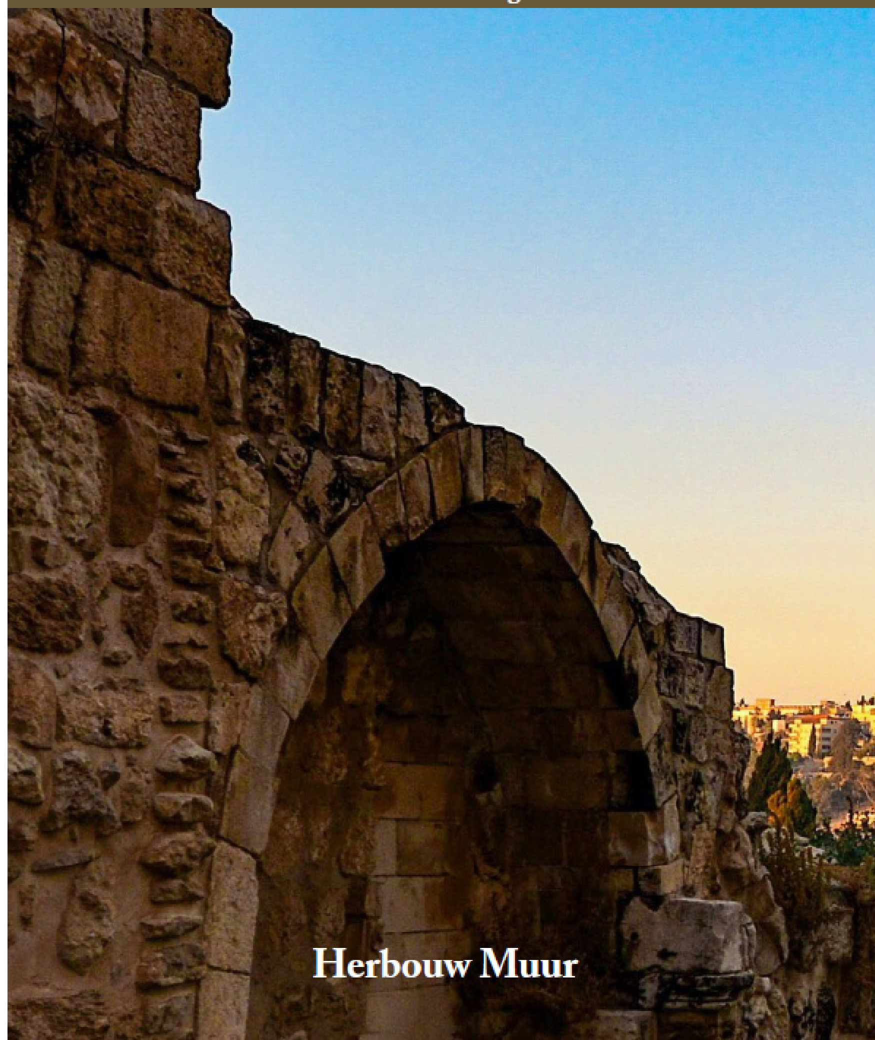
Nehemia
Toegelicht & toegepast 16

Ger de Koning

Herbouw Muur

Nehemia

Toegelicht & toegepast

NEHEMIA

Toegelicht & toegepast

Herbouw Muur

Ger de Koning

Deze publicatie is verkrijgbaar in boekvorm in één band met Ezra bij Uitgeverij Daniël:
© 2022 Uitgeverij Daniël, Zwolle, NL, ISBN/EAN 978-90-80886-76-6 (hardcover)

Omslagontwerp: Theis-Jan Goudswaard
Lay-out: Jan Noordhoek

Inhoud

Tekstgebruik

Afkorting bijbelboeken

Oude Testament

Thora

Gn	Genesis
Ex	Exodus
Lv	Leviticus
Nm	Numeri
Dt	Deuteronomium

Historische boeken

Jz	Jozua
Ri	Richteren
Ru	Ruth
1Sm	1 Samuel
2Sm	2 Samuel
1Kn	1 Koningen
2Kn	2 Koningen
1Kr	1 Kronieken
2Kr	2 Kronieken
Ea	Ezra
Ne	Nehemia
Es	Esther

Poëtische boeken

Jb	Job
Ps	Psalmen
Sp	Spreuken
Pr	Prediker
Hl	Hooglied

Profetische boeken

Js	Jesaja
Jr	Jeremia
Kl	Klaagliederen
Ez	Ezechiël
Dn	Daniël
Hs	Hosea
Jl	Joël
Am	Amos
Ob	Obadja
Jn	Jona
Mi	Micha
Na	Nahum
Hk	Habakuk
Zf	Zefanja
Hg	Haggaï
Zc	Zacharia
Ml	Maleachi

Nieuwe Testament

Mt	Mattheüs
Mk	Markus
Lk	Lukas
Jh	Johannes
Hd	Handelingen
Rm	Romeinen
1Ko	1 Korinthiërs
2Ko	2 Korinthiërs
Gl	Galaten
Ef	Efeziërs
Fp	Filippenzen
Ko	Kolossenzen
1Th	1 Thessalonicenzen
2Th	2 Thessalonicenzen
1Tm	1 Timotheüs
2Tm	2 Timotheüs
Tt	Titus
Fm	Filémon
Hb	Hebreeën
Jk	Jakobus
1Pt	1 Petrus
2Pt	2 Petrus
1Jh	1 Johannes
2Jh	2 Johannes
3Jh	3 Johannes
Jd	Judas
Op	Openbaring

Vertalingen

Alle tekstaanhalingen uit het Oude Testament komen uit de Herziene Statenvertaling (HSV).
De tekstaanhalingen uit het Nieuwe Testament komen uit de Herziene Voorhoeve-uitgave, ook wel TELOS-vertaling genoemd.

Verwijzingen

De tekst van *Nehemia* staat in dit commentaar. In een aantal gevallen worden tekstverwijzingen voluit geciteerd. Alle andere tekstverwijzingen kan de lezer zelf in de Bijbel opzoeken.

Haakjes

Oude Testament

In de bijbelgedeelten van het *Oude Testament* worden twee soorten haakjes gebruikt:

Ronde haakjes ( )

Deze dienen uitsluitend om het lezen en begrijpen van de tekst te vergemakkelijken; ze geven aan dat een bepaald gedeelte een soort tussenzin vormt die de eigenlijke loop van het verhaal of het betoog enigszins onderbreekt. De woorden tussen ronde haakjes behoren tot de grondtekst.

Vierkante haakjes [ ]

Deze haakjes staan om woorden die in de gedrukte uitgave van de Herziene Statenvertaling *cursief* staan. Omdat in dit boek de hele bijbeltekst cursief wordt weergegeven, wordt van deze haakjes gebruikgemaakt om woorden te markeren die cursief in de gedrukte uitgave staan. Deze haakjes geven aan dat de ingesloten woorden niet in de grondtekst voorkomen, maar in het Nederlands zijn ingevoegd om de tekst begrijpelijk te maken.

Nieuwe Testament

In de bijbelgedeelten van het *Nieuwe Testament* worden drie soorten haakjes gebruikt. In het ‘Voorwoord’ van de TELOS-vertaling wordt hierover het volgende gezegd:

‘In de vertaling zijn drie soorten haakjes gebruikt:

Ronde haakjes ( )

Deze dienen uitsluitend om het lezen en begrijpen van de tekst te vergemakkelijken; zij geven aan dat een bepaald gedeelte een soort tussenzin vormt die de eigenlijke loop van het verhaal of het betoog enigszins onderbreekt.

Vierkante haakjes [ ]

Deze geven aan dat de ingesloten woorden niet in de grondtekst voorkomen, maar in het Nederlands moeten worden ingevoegd om de tekst begrijpelijk te maken; deze woorden moeten dus altijd gelezen worden. Met name het (bepaalde) lidwoord ontbreekt nogal eens in het Grieks, waar dat in het Nederlands wel noodzakelijk is; aangezien verschillende uitleggers van mening zijn dat het al of niet voorkomen van het lidwoord vaak van grote betekenis is, is ernaar gestreefd dit overal in de vertaling tussen haakjes te plaatsen waar het in de grondtekst ontbreekt.

Scherpe haakjes < >

Deze geven aan dat de ingesloten woorden in sommige handschriften wel en in andere niet voorkomen.´

Vooraf

De aanleiding tot het schrijven van dit commentaar over het boek Nehemia is een serie lezingen over dit bijbelboek in Gummersbach, Duitsland. Ik heb met veel vreugde de rijke lessen uit dit boek mogen delen met de gelovigen die de lezingen bezochten. Wat ik in de voorbereiding heb mogen verzamelen, heb ik zodanig bewerkt dat het geheel, nu als commentaar, kan worden aangeboden aan ieder die er kennis van wil nemen.

Het boek bevat rijke lessen voor hen die in de gemeente van God voorgangers zijn. Hiermee bedoel ik niet door mensen aangestelde voorgangers, maar gelovigen die in hun leven laten zien dat zij naar de normen van Gods Woord willen leven en daarin voorbeelden voor anderen zijn *(Hb 13:7)*. Het zijn rijpere gelovigen die zorg dragen voor Gods gemeente *(Hb 13:17; Hd 20:28)*. Zulke gelovigen zullen niet heersen, maar dienen *(1Pt 5:1-3)*. Hun grote voorbeeld is de Heer Jezus, Die in het midden van de discipelen was *"als Degene Die dient" (Lk 22:26-27)*.

Dat betekent niet dat dit boek geen lessen zou hebben voor hen die geen voorgangers zijn. De Heer Jezus is hét Voorbeeld van dienstbaarheid voor *iedere* gelovige. Ieder van Gods kinderen wordt opgeroepen te leren van Hem als de Voorbeelddienaar. Omdat Nehemia zoveel op Hem lijkt, staat dit boek vol van toepassingen voor iedere gelovige.

De geschiedenis en de persoon van Nehemia geven een ruim aanbod van situaties die we zo naar onze tijd kunnen vertalen. In elke situatie zien we Nehemia optreden op een wijze die bij die situatie past. Het lijkt wel alsof hij overal aanwezig is en overal een passend antwoord op heeft. Hij weet trouwens ook op tijd terug te treden. We zullen ontdekken dat het geheim daarvan zijn intense gebedsleven is.

Dienstbaar zijn betekent niet een 'watje' zijn. Nehemia is geen slappeling. Voor God maakt hij zich klein; daarom is hij onbevreesd in zijn optreden voor mensen. Hij treedt met gezag en, indien nodig, hardhandig op, ongeacht wie hij voor zich heeft. Zo roept hij kwade praktijken een halt toe en brengt hij een omkeer in verkeerde situaties.

Wat is deze man tot zegen voor Gods volk geweest! Geve God dat wij op Nehemia willen lijken en daartoe de lessen van dit boek ter harte nemen.

De toelichting van de verzen van *Nehemia 1-2* sluit ik, als een soort samenvatting, af met enkele lessen die ik erin zie. Ik hoop dat het een stimulans voor de lezer is, zelf deze lessen in de volgende hoofdstukken te ontdekken.

Ger de Koning
Middelburg, herzien december 2022

Het boek Nehemia

Inleiding

Het boek is geschreven door Nehemia zelf en is daarom een autobiografie. Toch vertelt hij niet meer over zichzelf dan nodig is voor het zien van zijn verbinding met het volk van God en zijn dienst aan hen.

Het onderwerp van het boek *Nehemia* is de herbouw van de stadsmuur rondom Jeruzalem. De stad is het gebied waar het leven van alle dag zich afspeelt. Het boek handelt over het burgerleven van de Israëlieten, maar in een situatie dat zij aan de heidenen onderworpen zijn.

Nehemia verschijnt in het twintigste jaar van Arthahsasta – ook genoemd Artaxerxes (465-424 v.Chr. koning van het Perzische rijk) – in Jeruzalem. Dat is dertien of veertien jaar na de terugkeer van Ezra in Jeruzalem, die daar in het zevende jaar van Arthahsasta is aangekomen. Tussen de terugkeer onder Kores, vermeld in *Ezra 1 (Ea 1:1)*, en de aankomst van Nehemia in Jeruzalem *(Ne 2:1-11)* ligt ca. negentig jaar. Met de komst van Ezra en later die van Nehemia, heeft God Zijn eigen bedoelingen. Nehemia respecteert de plaats die Ezra heeft. Nehemia heeft daar oog voor, zoals blijkt uit zijn boek *(Ne 8:1-2,10; 12:27-43)*. Er is geen jaloersheid.

Ezra is een schriftgeleerde en ook een priester. Hij is een onderzoeker van het Woord van God, waarin hij zijn bronnen heeft die hem voorzien van kracht om te handelen. Nehemia is meer een praktische man, een man die bezig is met de dingen van alledag. Ze hebben beiden dezelfde gezindheid. Hoe komt het dat de situatie zo is geworden dat er een Nehemia nodig is, terwijl Ezra toch ook in Jeruzalem is? Wordt de dienst van Ezra niet meer zo gewaardeerd, is er geen verlangen meer naar?

De mensen die we in het boek *Nehemia* ontmoeten, zijn zij die in het boek *Ezra* zijn teruggekeerd, maar dan een tijd later. Het verval is gekomen. Nehemia wordt gekenmerkt door een diep gevoel van de vervallen toestand van Gods volk. Tegelijk wordt Nehemia ook gekenmerkt door het besef van de trouw van God. Gelukkig dat de HEERE mannen als Nehemia kan sturen wanneer de dienst van Ezra niet meer zo nadrukkelijk aanwezig is.

In *Nehemia* gaat het om de bouw van een muur om de stad van God, waarin de tempel van God staat. Hij woont bij Zijn volk. De persoonlijke toepassing van het boek is dat wij rond de stad van onze ziel een muur bouwen, in het besef dat ons *"lichaam [de] tempel is van [de] Heilige Geest"* (1Ko 6:19). Bij deze bouw ontmoeten we tegenstand. Die moeten we overwinnen. Dat geeft strijd en vraagt om waakzaamheid. Als het volk zegt 'laten we opstaan en bouwen', zegt de vijand 'ik zal opstaan en weerstand bieden'.

Het boek *Nehemia* is misschien wel het meest fundamentele boek van de Bijbel als het gaat om de persoonlijke dienst voor God. Er bestaat voor de mens in het algemeen en voor de gelovige in het bijzonder geen recht op het kiezen van een eigen invulling van het leven. Het beginnen aan een studie voor een beroep of het opzetten van een carrière in het zakenleven of het bezig zijn met welk ander werk dan ook, zonder naar de wil van God te vragen, is niet alleen dwaas, het is ook zonde.

De aanspraken van de Heer moeten volledig worden erkend. Hij moet in alle dingen de eerste plaats innemen. Ons gebed moet zijn: 'Heer wat wilt U dat ik doen zal en hoe en waar en wanneer wilt U dat ik het doe?' Daartoe moeten alle gebieden van ons leven aan Hem worden uitgeleverd: gezin, beroep, gemeente. Dan kan God Zijn doel met ons bereiken en zal ons leven in de ware zin van het woord succesvol zijn.

Een indeling van het boek:

1. De dienaar en zijn bijzondere opdracht *(Nehemia 1-3)*.
   a. De dienaar wordt voorbereid, de verborgen oefeningen van het hart *(Nehemia 1)*.
   b. De weg wordt voorbereid, de omstandigheden bestuurd *(Nehemia 2)*.
   c. De herbouw van de muur en de poorten *(Nehemia 3)*.
2. Tegenstand en maatregelen tegen de aanvallen van de vijand *(Nehemia 4-7)*.
3. Het weer instellen van het gezag van Gods woord *(Nehemia 8-10)*.
4. Het bestuur van de stad *(Nehemia 11-13)*.

Nehemia 1

Nehemia, afkomst, tijd en plaats | *vers 1*

> *1 De woorden van Nehemia, de zoon van Hachalja. Het gebeurde in de maand Chisleu, in het twintigste jaar, toen ik in de burcht Susan was, ...*

Naam en afkomst Nehemia

Nehemia betekent 'vertroost door *Jahweh*'. Als balling is hij ver verwijderd van de plaats die de HEERE uitgekozen heeft om Zijn Naam te laten wonen, maar hij ervaart de troost van de HEERE. Dat betekent dat hij die troost heeft gezocht. Troost hebben we nodig als we verdrietig zijn. De oorzaak van verdriet kan heel verschillend zijn. Om een Nehemia te zijn is het nodig de troost van de Heer te kennen.

Hij is de zoon van Hachalja. Hachalja betekent 'wacht op *Jahweh*'. Voordat hij een taak van de HEERE krijgt met het oog op Zijn volk, moet hij leren wachten op de HEERE *(vgl. Kl 3:26)*. Geduld is vaak een groot struikelblok in het werk voor de Heer. Een verlangen hebben om iets voor de Heer te doen is één ding. Het is een ander ding op Zijn tijd te wachten.

De tijd waarin Nehemia leeft

We schrijven *"de maand Chisleu, in het twintigste jaar".* De maand Chisleu is op de Joodse kalender de derde maand van het burgerlijk jaar, het begin van de winter. Bij ons staat er dan november / december op de kalender. Vanaf ca. 165 v.Chr. wordt op de vijfentwintigste van deze maand het *"[feest van] de tempelwijding" (Jh 10:22)* gevierd. Dit feest, ook wel 'Chanoekafeest' genoemd, wordt gevierd ter herdenking van het herstel en de reiniging van de tempel door Judas de Makkabeeër. Deze heeft de ontwijding daarvan door Antiochus Epíphanes tenietgedaan en de tempel opnieuw aan God gewijd.

"Het twintigste jaar" is het twintigste jaar van de regering van koning Arthahsasta *(Ne 2:1)*. Arthahsasta wordt koning in 465 v.Chr. Over het leven en het werk van Nehemia wordt dus iets verteld in de periode vanaf 445 of 444 v.Chr. De aanduiding van het jaar geschiedt naar de tijd dat een vreemde heerser het voor het zeggen heeft in Israël.

We kunnen de jaaraanduiding een 'ruwe' datering noemen en de aanduiding van de maand Chisleu een 'fijne' datering. Beide tijdsaanduidingen zijn van belang voor de dienaar. Hij moet Góds kalender kennen (Chisleu) en de kalender die men in de wéreld hanteert (het twintigste jaar van Arthahsasta). Hij moet het besef hebben dat God regeert, terwijl de satan nog *"de overste van de wereld"* is *(Jh 14:30)*. De dienaar heeft oog voor wat de wereldleiders beslissen. Toch laat hij zich niet door die beslissingen leiden, maar toetst die beslissingen aan het Woord van God.

Waar Nehemia zich bevindt

De beschrijving van de dienst van Nehemia begint als hij zich *"in de burcht Susan"* bevindt, de verblijfplaats van de Perzische koningen. Dit wil zeggen dat hij helemaal is omgeven door vijanden van Gods volk. Hij leeft te midden van mensen die met God geen enkele rekening houden, terwijl hij wel rekening met Hem houdt. Zijn hart is voortdurend in het land waar hij thuishoort.

Hij is aan het hof van de machtigste man van die tijd. Daarin zien we dat God op alle plaatsen een overblijfsel heeft voor Zijn Naam. Zo weten we ook van een Godvrezende Obadja aan het hof van Achab *(1Kn 18:3)* en van heiligen in het huis van de keizer *(Fp 4:22)*.

Enkele lessen

1. Ieder die iets voor de Heer wil doen, moet kunnen vertellen wie hij is in zijn relatie met de Heer, hoe hij die beleeft, Wie de Heer voor hem is en wat de Heer van hem verwacht.
2. Hij moet het geestelijke klimaat van Gods volk aanvoelen. De winter staat voor de deur. De gemeente, Gods volk nu, bevindt zich voor het grootste gedeelte in een lauwe 'Laodicéa'-toestand, nog niet helemaal koud, maar ook niet meer warm. Toch kan de trouwe gelovige zich in die tijd helemaal aan de Heer toewijden. Zijn verlangen zal zijn dat de tempel, waarmee in het Nieuwe Testament zowel de gemeente als het lichaam van de gelovige wordt aangeduid *(1Ko 3:16; 6:19)*, weer zal beantwoorden aan Gods bedoeling. Daarvoor wil hij zich inzetten.
3. Hij moet weten dat hij in de wereld geen rechten heeft. Hij is afhankelijk van de gunst van hen die boven hem staan.

4. Hij moet zich ook bewust zijn van het geestelijke klimaat van de wereld waarin hij leeft. De vijandschap tegen God en Zijn Woord manifesteert zich op steeds brutalere wijze.

Bezoek uit Jeruzalem | *vers 2*

> *2 ..., dat Hanani kwam, een van mijn broers, hij en mannen uit Juda. Ik vroeg hun naar de Joden die ontkomen waren, die uit de gevangenschap overgebleven waren, en naar Jeruzalem.*

De aanleiding tot het werk dat Nehemia gaat doen, is niet een stem uit de hemel of een wonderbare verschijning. De aanleiding is een gewone gebeurtenis: Nehemia krijgt bezoek van zijn broer en enkele mannen uit Juda. Nehemia grijpt deze uitgelezen kans aan om actueel nieuws over de situatie daar te krijgen. Hij wil graag weten hoe het met de Joden en de stad Jeruzalem gaat.

Uit de vraag van Nehemia blijkt zijn grote interesse voor de situatie waarin het overblijfsel van het volk van God verkeert. Nehemia heeft een verantwoordelijke taak in het paleis van de koning *(vers 11)*. Hij bekleedt een invloedrijke positie. Dat is echter niet wat hem bezighoudt. Zijn belangstelling gaat niet uit naar de uitbreiding van het Perzische rijk en een toename van zijn invloed. Het bezoek van zijn broer wordt door hem niet aangegrepen om hem te vertellen over de schitterende positie die hij heeft en zijn promotiekansen. Hij wil ook niet in de eerste plaats door zijn broer bijgepraat worden over allerlei familiaire aangelegenheden.

Terwijl hij zijn aardse bezigheden verricht, gaat zijn hart uit naar hen die eens vanuit Babel naar het beloofde land zijn teruggekeerd. In directe samenhang daarmee vraagt hij ook naar de stad Jeruzalem, de woonplaats van God. Hij toont hierdoor een geestverwant te zijn van Mozes, wiens hart ook is uitgegaan naar zijn volk, om hen op te zoeken en te bevrijden *(Hd 7:23)*. Ook Mozes heeft daarvoor een voorname plaats opgegeven.

Toen hij nu [de] leeftijd van veertig jaar had bereikt, kwam het in zijn hart op zijn broeders, de zonen van Israël, te bezoeken. (Hd 7:23)

De vraag mag wel worden gesteld waar onze belangstelling naar uitgaat als we eens bezoek uit een ander land krijgen. Zijn we benieuwd naar de mooie natuur, de huizenbouw, de welvaart en dergelijke of naar de situ-

atie waarin Gods kinderen verkeren en hoe het gaat met de gemeente als Gods huis?

Enkele lessen

1. De aanleiding om een werk voor de Heer te gaan doen ligt vaak in alledaagse gebeurtenissen. De manier waarop wij daarop reageren, legt vaak bloot waar onze werkelijke belangstelling naar uitgaat. Een opmerking, een bezoek, een brief, een gebeurtenis (geboorte, sterfgeval, ongeluk) en nog veel meer, het zijn allemaal testen die onze werkelijke interesses openbaar maken. Ze kunnen ervoor zorgen dat onze levensloop een radicale wending krijgt.
2. Iemand die echt openstaat voor de wil van God, stelt belang in elk lid van Zijn volk en in Zijn woonplaats, de gemeente. Een positie in de wereld kan hem niets schelen. Hij is bereid, als de Heer dat vraagt, die op te geven.

Verslag van de situatie in Jeruzalem | *vers 3*

> *3 Zij zeiden tegen mij: De overgeblevenen, die uit de gevangenschap daar in het gewest zijn overgebleven, verkeren in grote ellende en in smaad. In de muur van Jeruzalem zijn bressen geslagen en zijn poorten zijn met vuur verbrand.*

In sobere bewoordingen vertellen zijn bezoekers dat het overblijfsel zich in grote ellende bevindt en dat Jeruzalem geen muur en geen poorten meer heeft. Dat de muren van de stad ernstig beschadigd zijn, betekent dat de inwoners zonder de noodzakelijke bescherming tegen vijanden zijn. De muren stellen de afzondering van het kwaad voor. Er is geen scheiding meer tussen heilig en onheilig. De poorten spreken van het binnenlaten van het goede en het verwijderen van het verkeerde. De poorten zien op het uitoefenen van Goddelijke zorg of tucht.

... uw muren zult u noemen Heil, en uw poorten Lof. (Js 60:18b)

God wil dat de muren van Jeruzalem tot heil, of redding, zijn en haar poorten tot lof *(Js 60:18b)*. Afzondering van het kwaad betekent het heil, de behoudenis voor Gods volk en verzekert hun voortbestaan als volk van God. Om een volk te zijn dat Zijn lof bezingt, is zorg en tucht nodig. Niet-geoordeelde zonde verhindert de lofzang.

We zouden misschien hebben verwacht dat na de terugkeer van een overblijfsel, dit overblijfsel toch wel de bijzondere zegen van God zou hebben ervaren door hun de bewijzen van Zijn goedkeuring te schenken. Maar ze verkeren integendeel *"in grote ellende en in smaad"*.

We kunnen dit toepassen op de situatie die is ontstaan, nadat in het begin van de negentiende eeuw gelovigen uit allerlei kerkgenootschappen ontdekten wat de gemeente is naar Gods gedachten. Zij hebben zich afgezonderd van door mensen gemaakte systemen naar oudtestamentisch model, waar de Heer Jezus niet de plaats krijgt die Hem toekomt of waar men valse leringen over Hem verkondigt zonder dat daarover in overeenstemming met Gods Woord tucht wordt uitgeoefend *(Hb 13:13; 2Tm 2:19-22)*. Vervolgens is men tot de Naam van de Heer Jezus gaan samenkomen *(Mt 18:20)*.

Die beweging is te vergelijken met wat onder Ezra plaatsvindt. In *Ezra* lezen we over het herstel van het altaar – toegepast: hernieuwd zicht op de tafel van de Heer – en de herbouw van de tempel – toegepast: hernieuwd zicht op wat de gemeente van de levende God is. Maar het vuur en de kenmerkende toewijding van deze beweging zijn uitgedoofd. De liefde voor de Heer en Zijn Woord en de zorg voor elkaar is verflauwd. Het ontvangen aan de tafel van de Heer van al Gods kinderen die niet in de zonde leven of ermee verbonden zijn, is verdwenen. Zij die in de traditie van die beweging zijn opgegroeid, zijn grotendeels ten prooi gevallen aan liberalisme enerzijds en sektarisme anderzijds.

De muren zijn zwaar beschadigd, de poorten zijn verbrand. De beweging die het gevolg is van een werk van de Geest, is tot stilstand gekomen. Wat is overgebleven, drijft óf op traditionalisme óf op emotie onder invloed van charismatische leringen óf op wereldse gedachtepatronen – producten van het postmoderne denken – óf op een mix van deze stromingen. Het Woord van God blijft in veel gevallen gesloten. Het hoeft ook niet geopend te worden als we onze zekerheid vinden in traditie, gevoel of verstand. Als het Woord al opengaat, wordt het gebruikt om het eigen gelijk te benadrukken of om duidelijk te maken dat niets met zekerheid te zeggen is.

We mogen ons wel afvragen hoe het in ons persoonlijke leven staat met de muur van afzondering van de wereld, met de muur van gebed en bijbellezen, met de muur van trouwe navolging van de Heer Jezus, met de

muur van persoonlijke overgave en levend getuigenis, de muur van het christen-zijn van alle dag. Liggen die muren soms in puin?

Enkele lessen

1. Als wij vragen naar de situatie waarin Gods volk verkeert, zullen we ontdekken dat er grote ontrouw heerst.
2. De muren, beeld van afzondering, zijn neergehaald. De afzondering tussen de gemeente en de wereld is verdwenen. De wereld is, eerst aarzelend, nu met groot enthousiasme binnengelaten. Ze wordt in de arm genomen om te vertellen hoe het in de gemeente moet, zowel in haar samenkomsten als in haar evangelieprediking.
3. De poorten, beeld van rechtspraak, zijn verbrand. Het kwaad dat is binnengekomen, wordt niet geoordeeld. In de gemeente doet ieder wat hem of haar goeddunkt. Een mogelijke stem van protest wordt het zwijgen opgelegd.

De reactie van Nehemia | *vers 4*

> *4 Het gebeurde, toen ik deze woorden hoorde, dat ik ging zitten en begon te huilen. Ik bedreef [enkele] dagen rouw, terwijl ik voor het aangezicht van de God van de hemel vastte en bad.*

De reactie van Nehemia op het verslag van zijn broer is aangrijpend. Het bericht slaat bij hem in als een bom. Nehemia zal zijn opgevoed door Godvrezende ouders. Zij zullen hem hebben onderwezen in de geschiedenis en de wet van het Joodse volk. Dat maakt het verklaarbaar, waarom hij zo wordt aangegrepen als hij van zijn broer verneemt hoe smadelijk het met Jeruzalem en het volk is gesteld. Dergelijke gemoedsuitingen, die ons de werkingen van zijn hart laten zien, komen we regelmatig in zijn boek tegen. Telkens geeft hij tijdens een beschrijving van de arbeid lucht aan zijn gemoed.

Als we een bericht krijgen of lezen, kunnen we dat voor kennisgeving aannemen. Op die manier zullen we niet omgaan met een bericht dat van onze eigen broer komt. Nehemia kent hem. Het is geen man van dramatische verhalen. Als hij iets zegt, is het volstrekt geloofwaardig. Nehemia bedankt zijn broer niet vriendelijk voor het bericht, om daarna weer over te gaan tot de orde van de dag. Hij gaat ook geen kritische vragen stellen.

Wat hij hoort, maakt enorme indruk op hem, hij wordt door gevoelens van grote verslagenheid overmand.

Door het bericht van zijn broer krijgt hij een ander zicht op zijn leven. Innerlijk betrokken als hij is bij het volk in Jeruzalem, voelt hij de smaad waarin het overblijfsel verkeert als zijn eigen smaad. Nehemia kent Gods plan ten aanzien van Zijn volk. Nu hoort hij hoever de praktische toestand, waarin het volk zich bevindt, daarvan is verwijderd.

In plaats van direct koortsachtig plannen te smeden om iets aan die toestand te veranderen, gaat hij zitten. Overweldigd door intens verdriet over de situatie waarin het overblijfsel van Gods volk zich bevindt, is hij niet in staat tot iets anders dan tot huilen en rouwen, dagenlang.

Het blijft niet bij deze uiting van verdriet en schaamte. Hij gaat ook vasten en bidden. Vasten wil zeggen: afzien van alles wat op zichzelf geoorloofd is, maar nu even moet wijken om zich geheel te geven aan een bepaalde zaak. Aan de gewettigde behoeften van het lichaam wordt voor een tijd niet voldaan om zich met de geest volledig te kunnen concentreren op een zaak die boven de lichamelijke behoeften uitgaat. Dat zien we aan het gebed, dat bijna altijd onlosmakelijk aan het vasten is verbonden. Ook hier.

Nehemia vast en bidt niet in het wilde weg. Hij weet zich voor het aangezicht van *"de God van de hemel"*. Als dat niet aanwezig is, zullen alle oefeningen van zijn ziel nutteloze kwellingen zijn. Het bewustzijn van Gods aangezicht maakt zulke oefeningen tot waardevolle ervaringen. Wat onttrokken is aan het oog van mensen, wordt door God met welgevallen waargenomen en beloond *(Mt 6:17-18)*.

Maar u, als u vast, zalf uw hoofd en was uw gezicht, om u niet aan de mensen te vertonen wanneer u vast, maar aan uw Vader Die in het verborgen is; en uw Vader Die in het verborgen kijkt, zal het u vergelden. (Mt 6:17-18)

De uitdrukking *"God van de hemel"* is veelzeggend. God heeft Zich teruggetrokken in de hemel. Hij woont niet meer op aarde te midden van Zijn volk, een volk dat Hij heeft moeten overgeven in de hand van hun vijanden. Hij treedt niet meer in macht voor Zijn volk op omdat ze Hem hebben verworpen. Maar het geloof weet Hem te vinden en Hij laat Zich vinden.

Dat geldt ook voor ons. De gemeente heeft geen enkele uiterlijke kracht of heerlijkheid. Ze is verbonden met een verworpen Heer, Die nu in de hemel is. Maar ze weet dat Hij daar is en dat Hem *"is gegeven alle macht in hemel*

en op <de> aarde" (Mt 28:18). Daarom zullen wij ons in onze nood tot Hem richten.

Enkele lessen

1. Alle innerlijke oefeningen van deze terneergeslagen man vinden hun uitweg in het gebed. Velen hebben het beleefd dat hun werk voor de Heer is begonnen met vasten en bidden vanwege de troosteloze situatie waarvan ze op de hoogte zijn gebracht. We kunnen pas een nood helpen verminderen als we de ellende in onze eigen zielen hebben gevoeld. We ontvangen pas dan een opdracht van de Heer als Hij ons de ogen heeft geopend en we de dingen zien zoals ze werkelijk zijn, dat wil zeggen zoals Hij ze ziet. Nehemia wordt geroepen de muren te herbouwen, maar eerst huilt hij over de puinhopen ervan.
2. De dienst voor God is geen hobby. Wie dat meent, lijdt onvermijdelijk schipbreuk. Voordat we bijvoorbeeld kinderwerk gaan doen, moeten we eerst het schrikbarende gebrek aan christelijk onderwijs op de scholen en de bandeloosheid om ons heen zien. De erkenning van deze situatie op onze knieën voor God is het begin.
3. De Heer Jezus is met ontferming bewogen over de menigten als schapen die geen herder hebben en daarin betrekt Hij Zijn discipelen. Daarvoor roept Hij op tot gebed *(Mt 9:36-38)*. Wat doet het ons als we de vele mensen over straat zien gaan? Gaan ze ons aan het hart?
4. Als wij met de ogen van de Heer Jezus naar de muren kijken, moeten we er eerst leed over dragen dat zoveel mensen en vooral zoveel zogenaamde christenen niet de Heer Jezus in hun leven laten zien.

Het gebed van Nehemia | *verzen 5-11*

> *5 Ik zei: Och, HEERE, God van de hemel, de grote en ontzagwekkende God, Die het verbond en de goedertierenheid in acht neemt voor hen die Hem liefhebben en Zijn geboden in acht nemen. 6 Laat Uw oor toch opmerkzaam zijn, en Uw ogen open, om te luisteren naar het gebed van Uw dienaar, dat ik heden dag en nacht voor Uw aangezicht bid voor de Israëlieten, Uw dienaren. Ik belijd de zonden van de Israëlieten, die wij tegen U begaan hebben. Ook ik en mijn familie, wij hebben gezondigd. 7 Wij hebben het grondig bij u verdorven. Wij hebben de geboden, de verordeningen en de bepalingen, die U aan Uw die-*

> *naar Mozes geboden hebt, niet in acht genomen. 8 Denk toch aan het woord dat U Uw dienaar Mozes geboden hebt: [Als] u ontrouw bent, zal Ik u overal onder de volken verspreiden. 9 Maar [als] u zich tot Mij bekeert en Mijn geboden in acht neemt en die houdt – al bevonden uw verdrevenen zich aan het einde van de hemel, vandaar zal Ik hen bijeenbrengen en hen brengen naar de plaats die Ik gekozen heb om daar Mijn Naam te laten wonen. 10 Zij zijn toch Uw dienaren en Uw volk, dat U verlost hebt door Uw grote kracht en door Uw sterke hand. 11 Och, Heere, laat Uw oor toch opmerkzaam zijn op het gebed van Uw dienaar, en op het gebed van Uw dienaren, die er vreugde in vinden Uw Naam te vrezen. Doe Uw dienaar vandaag toch slagen en geef hem barmhartigheid bij deze man. Ik was namelijk de schenker van de koning.*

De pleitgrond – *vers 5*

Na het bericht zal Nehemia zich onmachtig hebben gevoeld. Wat kan hij doen? Bidden! Hij bidt tot *"de God van de hemel"*. Zijn gebed is gegrond op de openbaring van God, zoals hij Hem heeft leren kennen. Hoewel hij God niet kent zoals wij Hem mogen kennen, als Vader, bidt hij tot Iemand Die hij kent, tot Iemand van Wie hij weet waar Hij woont.

Van enige branie is geen sprake. Er is vertrouwelijkheid en ook eerbied. Nehemia kent God als de *"grote en ontzagwekkende God"*. Tegenover de overweldigende *grootheid* van God voelt hij zich klein. Voor de *ontzagwekkende* God is hij vervuld met ontzag. In Zijn heilige tegenwoordigheid voelt hij hoe zondig hij is *(vgl. Js 6:1-5)*. Maar in plaats van zich uit de voeten te maken neemt hij in zijn nood tot die God zijn toevlucht *(vgl. Lk 5:8)*.

Nehemia is niet bang voor God. Iemand die God de plaats geeft die Hem toekomt en zelf de plaats inneemt die hem tegenover God past, hoeft niet bang te zijn voor God. Hij weet niet alleen Wie God *is*, maar ook hoe God *handelt*. Gods *"verbond"* en Zijn *"goedertierenheid"* die onlosmakelijk daaraan is verbonden, vormen de pleitgrond voor Nehemia. Daarover heeft de HEERE gesproken tot Mozes *(Dt 7:9)*. Dat is ook de pleitgrond voor het gebed van Salomo *(1Kn 8:23)*.

Daarom moet u weten dat de HEERE uw God is. Hij is dé God, de getrouwe God, Die het verbond en de goedertierenheid in acht neemt voor wie Hem liefhebben en Zijn geboden in acht nemen, tot in duizend generaties. (Dt 7:9)

... en zei: HEERE, God van Israël, er is geen God zoals U, boven in de hemel of beneden op de aarde, Die het verbond en de goedertierenheid houdt tegenover Uw dienaren, die met heel hun hart wandelen voor Uw aangezicht, ... (1Kn 8:23)

De zegen van Gods verbond en Zijn goedertierenheid is voor hen die Hem liefhebben en zijn geboden onderhouden. Liefde en gehoorzaamheid gaan altijd samen. Het zijn de twee kenmerken die iemand bezit die uit God geboren is. Ze hebben te maken met de natuur van God. *"God is licht" (1Jh 1:5)* en *"God is liefde" (1Jh 4:8,16)*. De natuur van God komt bij Zijn kinderen tot uiting in broederliefde en het bewaren van de geboden van de Heer Jezus *(1Jh 2:3-11)*.

Voor wie Nehemia bidt – *vers 6a*

Nehemia doet een hartstochtelijk beroep op God om te horen naar zijn gebed en te zien op hem, de smekeling. Hij noemt zichzelf *"Uw dienaar"*. Er is geen enkel gevoel van verheffing, van het behoren tot het uitverkoren volk van God, waaraan de naam *"Israëlieten"* doet denken. Hij smeekt voor zijn broeders, de Israëlieten, die hij ook *"Uw dienaren"* noemt. Hij verbindt hen met zichzelf om samen met hen voor Gods aangezicht te verschijnen. Hij bidt voor hen, maar niet met uitsluiting van zichzelf.

Dag en nacht doet hij voorbede voor hen. De gevoelens van verdriet en smaad zijn niet na verloop van tijd weer weggezakt. Wat hij bidt, heeft hem voortdurend beziggehouden, ook tijdens zijn dagelijkse werk dat hij gewoon heeft moeten verrichten. Hij heeft niet met zijn verdriet te koop gelopen. Dat het op den duur aan hem te zien is *(Ne 2:2)*, is onontkoombaar en onderstreept juist dat hij constant bezig is met Gods volk, zijn volksgenoten en hun omstandigheden.

Belijdenis – *verzen 6b-7*

Zoals gezegd, brengt Nehemia niet alleen zijn volksgenoten voor Gods aangezicht. Hij beseft dat wie voor een ander gaat bidden en zo die ander in Gods tegenwoordigheid brengt, daardoor ook zelf in Gods tegenwoordigheid komt. Dan kun je niet zelf recht overeind blijven. Wie dat meent, lijkt op de farizeeër over wie de Heer Jezus in *Lukas 18* vertelt *(Lk 18:11a)*. Die man bidt wel, noemt zelfs de naam van God, maar staat niet in Gods tegenwoordigheid. Hij is helemaal omgeven door zijn eigen tegenwoordigheid. Dan kom je er niet aan toe om voorbede te doen, je kunt ook onmogelijk een voorbidder zijn. Voorbede doen veronderstelt besef hebben van de nood waarin een ander verkeert, zonder je beter te voelen dan die ander.

De farizeeër ging [daar] staan en bad dit bij zichzelf: O God, ik dank U, dat ik niet ben zoals de overige mensen: ... (Lk 18:11a)

Nehemia bevindt zich wel voor Gods aangezicht. Als hij dan ook gaat bidden voor zijn volksgenoten, ziet hij eerst zijn eigen zonden en de zonden van zijn familie. Voordat hij de zonden van het volk belijdt, belijdt hij eerst die van zichzelf en die van zijn familie. Zo maakt hij geestelijk de weg vrij om een echte voorbidder te worden.

Vervolgens gaat hij niet voor 'die anderen' bidden, maar spreekt hij over *"wij"* die zwaar tegen God hebben gezondigd en ongehoorzaam zijn geweest. God heeft Zijn geboden bekendgemaakt, maar het volk heeft zich daar niets van aangetrokken. Hij erkent dat zij daardoor elk recht op zegen hebben verspeeld.

Gods Woord in het gebed – *verzen 8-9*

Nehemia haalt Gods Woord aan om met de waarheid ervan in te stemmen. God heeft gehandeld, zoals Hij heeft gezegd. Het volk is ontrouw geweest en God heeft het onder de volken moeten verstrooien. Nehemia rechtvaardigt Gods handelen en erkent daarmee nog eens hun eigen ontrouw. Maar daarbij laat hij het niet. Hij weet ook wat God nog meer heeft gezegd. Hij pleit bij God dat waar Hij het ene woord in vervulling heeft laten gaan, Hij toch ook het andere woord in vervulling zal laten gaan. Dit is echt leven *"van alle woord dat door [de] mond van God uitgaat" (Mt 4:4)*.

Zo moeten wij ook bidden: in het besef van wat God voor ons gedaan heeft toen Hij Zijn Zoon voor ons naar het kruis liet gaan om te sterven, en wat Hij heeft gedaan in Zijn opstanding en hemelvaart en wat Hij gaat doen bij Zijn terugkeer. Als we naar Christus aan het kruis kijken en naar het vergoten bloed, zullen we de macht van het werkzame gebed ervaren. Zijn handelen in het verleden staat garant voor de vervulling van Zijn beloften in de toekomst. Hier geldt dat resultaten uit het verleden volledige garantie bieden voor de toekomst.

De woorden van Nehemia zijn geen letterlijk citaat van wat er in Gods Woord staat. Ze zijn een samenvatting van wat God heeft gezegd dat zal gebeuren, zowel bij ontrouw als bij bekering *(Dt 4:27-31; 30:4-10)*. We mogen Hem daaraan herinneren en daaruit moed putten, zoals Nehemia dat heeft gedaan. Het Woord geeft hoop *(Ps 119:49)*.

Denk aan het woord [gesproken] tot Uw dienaar,
waarop U mij deed hopen. (Ps 119:49)

Nehemia benadrukt in zijn gebed wat God heeft gezegd over Jeruzalem: *"De plaats die Ik gekozen heb om Mijn Naam daar te laten wonen."* Daar gaat het hem om, om die plaats. Het hart van Nehemia is vol van hetzelfde als waar Gods hart vol van is.

Uw dienaren en Uw volk – *vers 10*

Met welk recht spreekt Nehemia nog over *"Uw dienaren en Uw volk"*? Omdat God dit volk Zelf heeft bevrijd uit Egypte en tot Zijn volk heeft gemaakt. Nehemia herinnert God aan wat Hij vele eeuwen geleden heeft gedaan. En ook onlangs nog heeft Hij, al is het slechts een overblijfsel dat is vertrokken, Zijn volk bevrijd uit de ballingschap. Uit alles is gebleken dat God Zijn volk niet in de steek heeft gelaten. Zou Hij dan hun ellende niet aanzien waarin ze opnieuw na hun terugkeer in het land zijn terechtgekomen?

Nehemia kent het hart van God. God heeft te veel voor dit volk gedaan om Zich nu niets van hen aan te trekken. Weer zien we een parallel tussen Nehemia en Mozes. Na de zonde van het volk met het gouden kalf spreekt God tot Mozes over *"uw volk" (Ex 32:7)*, alsof Zijn volk het volk van Mozes is en niet Zijn volk. Maar Mozes kent het hart van God en spreekt tot God over *"Uw volk" (Ex 32:11)*. Het geloof ziet de verbinding die er is tussen God en Zijn volk en handhaaft die.

Nog andere bidders – *vers 11a*

Nehemia verbeeldt zich niet dat hij de enige is die is begaan met Gods volk. Hoewel hij alleen is, weet hij dat er meer zijn die bidden of God een ommekeer wil brengen in hun lot. Hij maakt niet de fout van Elia door te menen dat hij de enige getrouwe is die is overgebleven *(1Kn 19:10,18; Rm 11:2-5)*. God zorgt altijd voor een overblijfsel, dat bestaat uit meerdere getrouwen die in een tijd van algemene ontrouw Hem trouw blijven.

Als ons hart gebukt gaat onder een zware last, moeten we niet menen dat wij de enigen zijn die deze last voelen. Misschien zijn we wel alleen, maar we mogen weten dat God ook anderen eenzelfde last laat voelen *(vgl. 1Pt 5:9)*.

Weerstaat hem, standvastig in het geloof, daar u weet dat hetzelfde lijden aan uw broederschap in <de> wereld zich voltrekt. (1Pt 5:9)

Gebed met het oog op zijn positie – *vers 11b*

Het doel en de opdracht voor zijn volk zijn hem in het gebed duidelijk geworden. Maar het is nog niet duidelijk op welk tijdstip hij kan beginnen. Daarvoor is hij afhankelijk van de toestemming van de koning. Tijdstip en toestemming liggen menselijk gesproken in de hand van de koning. Nehemia erkent in zijn gebed dat hij van de koning afhankelijk is. Daarom vraagt hij aan God of Hij hem *"vandaag"* bij de koning barmhartigheid wil laten krijgen. Zijn opdracht nu is dat hij wacht op Gods antwoord.

Waarom zou hij vermelden dat hij schenker van de koning is? Het lijkt erop dat hij dit doet omdat dit nodig is voor het verslag van zijn gesprek met de koning in het volgende hoofdstuk. Hij had ermee kunnen beginnen dit naar voren te brengen toen hij bezoek uit Jeruzalem kreeg. Maar hij ziet zijn maatschappelijke positie niet als iets om zich op te beroemen. Nehemia geeft steeds de noodzakelijke informatie, zonder zichzelf in de schijnwerper te zetten.

Door de vermelding *"ik was namelijk schenker van de koning"*, benadrukt Nehemia zijn volledige afhankelijkheid van de koning. Schenker is een positie van groot vertrouwen en grote verantwoordelijkheid. Maar Nehemia gebruikt zijn positie niet om invloed op de koning uit te oefenen en op die manier verlichting voor zijn volk te zoeken. Nehemia had ook kunnen denken: 'Wat Israël is overkomen, is allemaal eigen schuld. Daaraan is niets te veranderen. Ik heb een goede baan en God zal verder Zelf wel voor Zijn volk zorgen, daar heeft Hij mij niet voor nodig.'

Nehemia doet geen van beide. Hij maakt zich een met het volk en belijdt de zonde van het volk als zijn eigen zonde. Evenals Mozes geeft hij er de voorkeur aan met het volk van God smaad te lijden *"boven een tijdelijke genieting van [de] zonde" (Hb 11:25)*. We kunnen God alleen dienen als we bereid zijn offers te brengen.

Wat we bij Nehemia vinden, die leeft aan het slot van Israëls geschiedenis, zien we ook bij Mozes, aan het begin van Israëls geschiedenis. Mozes geniet ook bijzondere voorrechten. Hij is thuis aan het hof van de farao, maar ook hij gebruikt zijn positie niet ten gunste van zijn volk. Als zoon van farao's dochter zou hij zelfs even hebben kunnen wachten tot hij zelf op de troon plaatsgenomen zou hebben. Hij had kunnen zeggen dat Gods

voorzienigheid hem in die positie heeft gebracht. Maar hij heeft God lief boven het volk en wenst alleen dat te doen wat God van hem vraagt.

Enkele lessen

1. In het gebed van Nehemia worden we meegenomen in de diepe gevoelens van een man die gebukt gaat onder de smaad van Gods volk en de oneer die Gód daarmee wordt aangedaan. Zo mogen wij vol vertrouwen en eerbied uit de volheid van ons hart tot God spreken. Vrijmoedig, maar niet vrijpostig, mogen we God deelgenoot van onze nood maken. God weet dat natuurlijk allang, maar Hij wil gebeden zijn. Hij wil het gebed van de Zijnen gebruiken in de vervulling van Zijn plannen. Dat geeft aan het gebed een bijzondere waarde en betekenis.
2. In zijn gebed stelt Nehemia zich niet boven het volk, of ernaast, maar hij maakt zich een met het volk. Het is noodzakelijk dat wij ons onlosmakelijk met het volk van God verbonden weten om als het ware samen met hen voor Gods aangezicht te komen. Dit grondige besef brengt ons tot belijdenis van onze eigen zonden, de zonden van onze familie en de zonden van het volk.
3. Hij rechtvaardigt God. God heeft hen terecht verstrooid. Het volk heeft trouwbreuk gepleegd en God heeft niet anders dan zo kunnen handelen. We weten echter ook dat God weer kan vergaderen wat Hij heeft verstrooid, zij het op voorwaarde van bekering. We mogen een beroep doen op Gods trouw aan Zijn Woord en aan Zijn handelen in het verleden.
4. Als we zo in gebed ons hart hebben vrijgemaakt, kunnen we God vragen of Hij de weg vrij wil maken om Zijn volk te gaan helpen. Nehemia is afhankelijk van de toestemming van de koning om te gaan. Eigenmachtig handelen is hem vreemd en dat zal ook bij ons zo moeten zijn.
5. Hij heeft alles in de handen van God gelegd. Nu is het wachten op Zijn antwoord, op Zijn tijd, een belangrijk punt voor ieder die iets voor de Heer wil doen.

Nehemia 2

Nehemia bezig in zijn dienst | *vers 1*

> *1 Het gebeurde in de maand Nisan, in het twintigste jaar van koning Arthahsasta, [toen er] wijn voor hem [gereedstond], dat ik de wijn nam en aan de koning gaf. Nu was ik nooit in zijn tegenwoordigheid verdrietig geweest.*

In de maand Chisleu, de derde maand van het burgerlijk jaar, heeft Nehemia het bericht aangaande Jeruzalem gehoord *(Ne 1:1)*. Hier zijn we in de maand Nisan. Dat is de zevende maand van het burgerlijk jaar, bij ons maart / april. Vier maanden zijn verlopen na zijn gebed en nog steeds heeft hij geen antwoord gekregen.

Hij weet niet van tevoren hoe lang hij moet wachten op het antwoord. Toch blijft hij geduldig wachten. Hij laat de tijd in Gods hand. Hij is er tevreden mee dat God het juiste tijdstip bepaalt. Hij stort zich niet overhaast in de opdracht die hij voor zich ziet. Intussen blijft hij trouw zijn werk doen op de plek waar de HEERE hem heeft gebracht.

Het kan gebeuren dat men van een nood hoort. Overweldigd door medelijden gaan sommigen direct aan de slag zonder op Gods stem en tijd te wachten. Dat is niet de manier waarop God Zijn werk laat gebeuren. Nood zien is geen roeping. Eerst moet een nood diep in het hart gedrongen zijn. Dan worden we ons bewust dat niet wij, maar alleen God in die nood kan voorzien. Eerst moet de nood een last worden die zo zwaar drukt, dat de enige uitweg die we zien de Heer Jezus is, Die heeft gezegd: *"Komt tot Mij, allen die vermoeid en belast bent, en Ik zal u rust geven" (Mt 11:28)*. Dit vers is zeker van belang voor het evangelie, maar het is ook van groot belang voor wie dienaar wil zijn.

Misschien heeft Nehemia gebeden of God de last van zijn hart wil wegnemen. Misschien heeft hij gebeden of God die last nog zwaarder wil maken, zodat hem niets anders overblijft dan te handelen. Zo mogen wij dat doen als ons iets wordt verteld over een nood. De nood is op zijn hart blijven liggen. We kunnen ons voorstellen dat hij zich heeft afgevraagd of hij met

de koning over zijn nood moet spreken en zo ja, wanneer, of dat hij nog moet wachten op God.

Hij zal rust hebben gekregen bij de gedachte dat God hem ook door een wonder in de gunst van de koning kan brengen als Hij hem roept om een werk in Jeruzalem te doen. God neigt harten van koningen als waterbeken *(Sp 21:1)*. Deze overleggingen van het geloof zullen we krijgen als we steeds meer merken dat de Heer ons wil gebruiken voor een bepaald werk.

Het hart van een koning is in de hand van de HEERE [als] waterbeken, Hij neigt het tot alles wat Hem behaagt. (Sp 21:1)

Nehemia is nooit treurig geweest in de tegenwoordigheid van de koning. Dat geeft aan dat hij dat nu wel is en ook dat dit zichtbaar is. Droefheid vertonen past niet in de tegenwoordigheid van machtige vorsten die zichzelf beschouwen als uitdelers van zegen. Deze mensen willen alleen blijde gezichten in hun directe omgeving. Als balling zal Nehemia altijd smart in zijn hart hebben gehad *(Sp 14:13)*, maar dat altijd verborgen hebben kunnen houden. De sporen van vasten en bidden zijn echter niet te loochenen.

Ook bij het lachen zal het hart pijn lijden: het einde van zulke blijdschap is verdriet. (Sp 14:13)

Toch zal Nehemia zijn werk ook met plezier hebben gedaan. De Heer heeft hem daar gebracht en dit werk opgedragen. Zo zal hij dat hebben gezien. Het is belangrijk dat wij dat ook van onze baan in de maatschappij kunnen zeggen. Wij mogen ook ons dagelijks werk met plezier doen, terwijl we God de Vader door de Heer Jezus danken *(Ko 3:17)*.

En al wat u doet, in woord of in werk, [doet] alles in [de] Naam van [de] Heer Jezus, terwijl u God [de] Vader door Hem dankt. (Ko 3:17)

Dat neemt niet weg dat we ons tegelijkertijd realiseren dat de aarde niet ons einddoel is. We horen hier niet thuis, de hemel is ons thuis. Zoals een schoenmaker, die fluitend zijn werk deed, eens zei: ‘Ik ben op reis naar de hemel en onderweg repareer ik schoenen.’ De Heer Jezus stond bekend als *“de timmerman” (Mk 6:3)*. Voordat Hij aan Zijn rondreizen door Israël begon, heeft Hij als timmerman gewerkt. Reken maar dat Hij Zijn werk graag heeft gedaan en goed werk heeft geleverd.

Tot het moment dat de Heer ons roept een werk voor Hem te doen, moeten we trouw bezig blijven in ons aardse beroep en daarin onze volle genoegdoening vinden. Ontevredenheid over onze baan in de maatschappij of de beloning ervoor of een moeilijke relatie met collega's op de werkvloer mag geen reden zijn die baan op te geven om vervolgens de zogenaamd 'hogere dingen' te gaan dienen. Dat is een grote zelfmisleiding die zeker op grote oneer voor de Heer Jezus zal uitlopen.

Enkele lessen

1. Als we een zaak in gebed voor de Heer hebben gebracht, moeten we geduldig leren wachten op verdere aanwijzingen van Hem. Dat wil niet zeggen dat we gaan zitten wachten met de armen over elkaar. Ieder van ons moet *"blijven in de roeping waarin hij is geroepen" (1Ko 7:20)* en doen wat bij die roeping hoort. Terwijl we zo bezig zijn, mogen we uitkijken naar Zijn antwoord op ons gebed *(Hk 2:1)*.

   Ik ging op mijn wachtpost staan,
   nam mijn plaats in op de vesting[wal],
   en keek uit om te zien wat Hij in mij spreken zou ... (Hk 2:1)

2. Die tijd van uitkijken is een tijd van innerlijke oefening waarbij veel vragen zich aan ons zullen opdringen. Het is goed zulke oefeningen, waaraan vaak strijd gekoppeld is, te ondergaan. Als het echt oefeningen van het geloof zijn, zullen ze ons op de Heer werpen. We worden erdoor gelouterd.

De vraag van de koning | *vers 2*

> *2 Toen zei de koning tegen mij: Waarom staat uw gezicht [zo] verdrietig, terwijl u [toch] niet ziek bent? Dit is niets anders dan hartenpijn. Toen werd ik heel erg bevreesd.*

Het ontgaat de koning niet dat zijn schenker niet zo blij kijkt als anders. Hij merkt op dat het komt door iets wat zijn hart pijn doet. Hij vraagt Nehemia ernaar. De vraag die de koning stelt, is de inleiding op de radicale verandering van het leven van Nehemia waarnaar hij zo vurig verlangt. De koning zal wel vaker iets aan Nehemia hebben gevraagd of iets tegen hem hebben gezegd. Geen enkele keer heeft dat echter zijn hart sneller

laten slaan, omdat het algemene vragen of opmerkingen waren, die zijn hart niet raakten. Wat de koning nu vraagt, doet zijn hart wel sneller slaan.

De aanleiding tot de vraag en opmerking van de koning is wat hij op het gezicht van Nehemia ziet. De koning ziet daarop de uitwerking van gebed en vasten. Op zijn gezicht is de toestand van zijn hart te lezen *(vgl. Gn 31:2)*. De koning merkt dat op. Hij heeft oog voor zijn personeel.

Ook lette Jakob op het gezicht van Laban, en zie, het stond ten opzichte van hem niet [meer] als voorheen. (Gn 31:2)

Hebben wij ook oog voor wat mensen om ons heen bezighoudt? We vragen gemakkelijk: 'Hoe gaat het?' We antwoorden even gemakkelijk: 'Goed.' Daarmee voldoen we meer aan een beleefdheid dan dat we uiting geven aan echte belangstelling of dat we anderen laten delen in wat ons bezighoudt. 'Gezichten lezen' is belangrijk. Ogen kunnen veel vertellen. Het oog is de spiegel van de ziel. Echte aandacht voor mensen doet dieper kijken dan de oppervlakte.

De opmerking van de koning betekent voor Nehemia een groot gevaar. Zoals gezegd, dulden koningen geen droevige gezichten in hun tegenwoordigheid. Het kan hem zijn baan en zelfs zijn leven kosten. Vandaar zijn vrees. Er is nog een reden voor zijn vrees. Die vrees heeft betrekking op God. Is dit het moment dat God geeft om voor de dag te komen met wat hem al vier maanden bezighoudt?

Nehemia hoeft niet lang over het antwoord na te denken. Daar heeft hij trouwens ook geen tijd voor. Hij kan zich niet even terugtrekken om zich te beraden. Hij beseft onmiddellijk dat de vraag van de koning te maken heeft met zijn gebeden. Enerzijds wordt hij door de vraag overvallen, anderzijds ziet hij dat God mogelijk een deur gaat openen. Als God namelijk ziet dat we bereid zijn een dienst voor Hem op ons te nemen, opent Hij de deuren.

Enkele lessen

1. Kunnen wij gezichten 'lezen'? Kijken we dieper dan de oppervlakte? Beluisteren we tussen de regels door wat iemand echt wil zeggen? Beluisteren we achter iemands verhaal zijn werkelijke nood?

2. Als wij, zoals Nehemia, dag en nacht met een bepaald werk in onze gedachten bezig zijn, zullen we het direct opmerken als de Heer aan het werk gaat om ons gebed te verhoren.

Het antwoord van Nehemia | *vers 3*

> *3 Ik zei tegen de koning: Moge de koning in eeuwigheid leven! Waarom zou mijn gezicht niet verdrietig staan, als de stad, de plaats van de graven van mijn vaderen verwoest ligt en zijn poorten door vuur verteerd zijn?*

Met woorden die aangeven dat hij zijn eigen plaats kent en waaruit respect voor de positie van de koning blijkt, richt Nehemia zich tot hem. In welhaast hartstochtelijke bewoordingen maakt hij de koning deelgenoot van wat zijn hart zo bezighoudt en wat op zijn gezicht te lezen staat. Uit de volheid van zijn hart vertelt hij over de stad waar het hart van iedere Israëliet naar uitgaat.

Het is alsof Nehemia eindelijk lucht kan geven aan een geheim dat hij al zolang bij zich draagt. Zijn gevoelens voor 'de stad' zijn in plaats van zwakker, alleen maar sterker geworden. Zijn liefde voor 'de stad' is niet afhankelijk van de roem en rijkdom die ze eens bezat, de grote koningen die er hebben geregeerd, het indrukwekkende verleden dat de stad kent. Zijn liefde betreft de stad zelf omdat het de stad van Gód is, omdat hij weet van en gelooft in de toekomst van deze stad.

Daarom spreekt hij over de stad als *"de plaats van de graven van mijn vaderen"*. Zijn vrome voorvaders wilden allen begraven worden in het land van de belofte, omdat zij geloofden in de opstanding. Ze geloofden – en dat gelooft Nehemia ook – dat God al Zijn beloften zal waarmaken. Zij allen zijn in het geloof gestorven dat Hij dat zal doen *(Hb 11:13)*.

In [het] geloof zijn deze allen gestorven, zonder de beloften te hebben ontvangen, maar zij zagen het in de verte en begroetten het, en beleden dat zij vreemdelingen en bijwoners op de aarde waren. (Hb 11:13)

De huidige situatie waarin de stad zich bevindt, gaat Nehemia aan het hart omdat hij in de toekomst van die stad gelooft. Hij ziet het plan van God voor die stad voor zich. Hij ziet ook hoe schril het contrast is tussen de heerlijke toekomst en de actuele toestand. Zijn verlangen is om eraan te werken dat heden en toekomst meer met elkaar in overeenstemming zijn.

Als wij een werk voor de Heer willen doen, kan dat slechts als wij zicht hebben op de toekomst. Het gaat erom dat wij de gemeente zien, zoals ze onberispelijk voor God zal zijn in de toekomst. Het verschil met de actuele situatie van ontrouw, lauwheid en wereldsgezindheid van de gemeente op aarde zal ons treffen. Er zal een verlangen in ons wakker worden om door God gebruikt te worden om de gelovigen weer toegewijd aan Hem te maken.

Een les

> Zicht op de toekomst van de gemeente stelt de huidige toestand van de gemeente in het ware licht. De Heer Jezus heeft Zich voor de gemeente overgegeven om haar te heiligen en te reinigen. Hij wil haar voor Zich stellen zonder vlek of rimpel of iets dergelijks *(Ef 5:25-27)*. Zijn liefde voor de gemeente moet ons vullen om gebruikt te kunnen worden.

Vraag en gebed | *vers 4*

> *4 De koning zei tegen mij: Wat verzoekt u dan? Toen bad ik tot de God van de hemel*

Na het roerende getuigenis van de liefde van Nehemia voor Jeruzalem stelt de koning weer een vraag. Hij vraagt niet verder naar de omstandigheden, maar stelt de vraag die voor Nehemia het antwoord van God op zijn gebeden is. De koning zal in het antwoord van Nehemia een diep verlangen hebben opgemerkt om iets voor Jeruzalem te doen. God bestuurt zijn hart en geeft hem de vraag in de mond. Hiermee krijgt Nehemia als het ware op een presenteerblaadje zijn gebedsverhoring aangereikt.

Nehemia ontvangt de verhoring van zijn gebed in de dagelijkse omstandigheden van zijn leven. Zo gebeurt dat ook vaak bij ons, bijvoorbeeld als de Heer ons bepaalde mensen laat ontmoeten. Soms ook laat Hij ons bepaalde opmerkingen horen, die ook nog niet eens tot ons persoonlijk zijn gericht, maar we horen daarin Gods stem tot ons.

Al maanden draagt Nehemia de last op zijn hart van wat hij van zijn broer heeft gehoord. Hij weet dat hij alleen kan gaan als de koning het toestaat en dat zal alleen zo zijn als de Heer het wil. Het antwoord op zijn gebed

komt op een manier en op een ogenblik dat hij het misschien wel het minst verwacht. Dat kan ook bij ons zo zijn.

Ondanks dat Nehemia wel weet wat hij wil, beantwoordt hij de vraag van de koning niet onmiddellijk. Eerst spreekt Nehemia tot God, dan pas tot de koning. God is hier, evenals in het boek *Ezra*, *"de God van de hemel"*. Vanwege de ontrouw van het volk woont Hij niet meer op aarde in de tempel.

Enkele lessen

1. Een oprecht, bewogen getuigenis van wat in ons is voor de Heer Jezus en Zijn gemeente, blijft nooit zonder gevolg. Het opent deuren, brengt verandering in omstandigheden en in harten van mensen. Zo vergaat het ook Johannes de doper die, als hij de Heer Jezus ziet, vol overgave zegt: *"Zie, het Lam van God"* *(Jh 1:36)*. Het gevolg is dat twee van zijn discipelen hem verlaten en de Heer Jezus gaan volgen *(Jh 1:37)*.
2. Het blijft nodig om, ook al gaat de deur steeds verder open, afhankelijk te blijven van de Heer en Hem te vragen wat we vervolgens moeten doen of zeggen.

Nehemia maakt de koning zijn wens bekend | *vers 5*

> *5 en zei tegen de koning: Als het de koning goeddunkt, en als uw dienaar u welgevallig is, dat u mij [dan] naar Juda stuurt, naar de stad met de graven van mijn vaderen, zodat ik die [weer] op kan bouwen.*

Vol vertrouwen, maar met gepaste eerbied, richt hij zich tot de koning. Uit wat hij zegt, blijkt zijn erkenning van de positie van de koning en zijn eigen positie. Hij vraagt om de goedgunstigheid van de koning. Zonder zijn welwillende toestemming kan hij zijn voornemen wel vergeten. Dat God de deur lijkt te openen, maakt Nehemia niet zo overmoedig, dat hij de deur met een wilde beweging helemaal wil opengooien. Hij blijft de dienaar die van de koning afhankelijk is.

Toch is hij ook zo vrijmoedig om de koning op zijn gedrag als dienaar te wijzen. Hij vraagt met zoveel woorden of de koning tevreden over hem is. Dat kan hij doen omdat hij als een plichtsgetrouw man steeds zijn heer tot volle tevredenheid heeft gediend. Zonder zelfverheffing wijst Nehemia de koning daarop als een mogelijke reden hem zijn verzoek toe te staan.

Nehemia is open over zijn doel. Hij heeft de puinhopen geschetst. Maar hij is niet iemand die vanaf de zijlijn allerlei kreten staat te roepen hoe slecht het allemaal is, terwijl hij niet bereid is om de handen uit de mouwen te steken. Nee, hij schetst een reëel beeld, maar is tevens vast van plan al zijn krachten te geven aan de stad die in puin ligt, wat het hem ook mag kosten. Hij wil de stad, die hij weer verbindt aan *"de graven van mijn vaderen"*, herbouwen. Zijn hart is er vol van.

Enkele lessen

1. Als mensen die boven ons staan ons uitnodigen een verzoek te doen, mogen we daar vrijmoedig op ingaan. We mogen dat zien als een werk van God in hun hart.
2. We hoeven de zaken niet mooier voor te stellen dan ze zijn.
3. We hoeven onszelf niet slechter voor te stellen dan we zijn, als we maar in oprechtheid kunnen wijzen op de kwaliteit van ons werk. Wie altijd eerlijk in zijn werk is geweest, kan dit rustig zeggen als de situatie dat vraagt *(vgl. 1Sm 12:3-4)*.

Zie, [hier] ben ik, leg getuigenis tegen mij af in de tegenwoordigheid van de HEERE en in de tegenwoordigheid van Zijn gezalfde: van wie heb ik een rund afgenomen, van wie heb ik een ezel afgenomen, wie heb ik onderdrukt, wie heb ik mishandeld, uit wiens hand heb ik zwijggeld aangenomen om mijn ogen voor hem te sluiten? Dan zal ik het u teruggeven. Toen zeiden zij: U hebt ons niet onderdrukt, u hebt ons niet mishandeld en u hebt uit niemands hand iets genomen. (1Sm 12:3-4)

Nehemia krijgt toestemming om te gaan | *vers 6*

> *6 Toen zei de koning tegen mij, terwijl de koningin naast hem zat: Hoelang zal uw reis duren en wanneer zult u terugkeren? Het was goed in de ogen van de koning. Hij liet mij gaan toen ik hem een bepaalde tijd opgegeven had.*

God gebruikt ook uiterlijke omstandigheden tot vervulling van Zijn plannen. De opmerking dat de koning zijn vrouw naast zich heeft zitten, lijkt zo'n omstandigheid. Mannen onder elkaar kunnen hard en ongevoelig zijn. Vaak is op te merken dat diezelfde mannen zich in het bijzijn van hun vrouw veel hoffelijker gedragen. Wat Arthahsasta betreft, lijkt het erop dat hij door de aanwezigheid van zijn vrouw mild is gestemd en daardoor nog meer genegen is het verzoek van Nehemia in te willigen.

De invloed van vrouwen op beslissingen van vooraanstaande personen kan ten goede, maar ook ten kwade zijn. Een invloed ten goede zien we

in het geval van Esther *(Es 7:1-10)*. Een invloed ten kwade zien we bij Herodias *(Mt 14:1-12)*. Een geval waarin iemand haar invloed ten goede wil aanwenden, maar naar wie haar man niet luistert, zien we bij de vrouw van Pilatus *(Mt 27:19)*.

Welke invloed heeft onze vrouw op ons? Het kan nuttig zijn na te gaan hoe wij ons gedragen in het bijzijn van onze vrouw en hoe wij ons gedragen als zij er niet bij is. Als wij bij eerlijk zelfonderzoek een verschil moeten constateren, laten we dat dan aan onze vrouw en de Heer belijden en dit veranderen.

De vragen van de koning maken Nehemia duidelijk dat God de deur steeds verder opendoet. Zijn vragen betreffen de duur van de reis en wanneer hij weer terug zal zijn, dus hoelang hij afwezig denkt te zijn. De afwezigheid van Nehemia is natuurlijk van groot belang voor de koning, want er moet voor die periode een nieuwe schenker komen.

De *"bepaalde tijd"* die Nehemia heeft opgegeven, is twaalf jaar *(vgl. vers 1; Ne 13:6)*. De bouw van de muur is in tweeënvijftig dagen gereed *(Ne 6:15)*, maar dat is met veel hulp. Is Nehemia ervan uitgegaan dat hij voor het werk niet moet rekenen op veel hulp? God heeft het hem in zijn hart gegeven, maar hoe zit dat bij de overgeblevenen? Zijn zij net zo vol ijver als hij? Dat weet hij niet.

Ook wij moeten in onze berekeningen de afhankelijkheid van anderen niet laten meewegen. God kan helpers geven, maar daartoe is Hij niet verplicht.

Enkele lessen

1. De invloed van een vrouw op beslissingen die haar man neemt, is groot. De man moet daarvoor ook openstaan. Hij moet wel beoordelen of die invloed een goede uitwerking heeft of een verkeerde.
2. In een werk dat de Heer van ons vraagt, moeten we alleen van Hem en niet van anderen afhankelijk zijn. Hij roept personen, geen groepen, hoewel Hij die personen tot een groep kan vormen.

Wat Nehemia nog meer vraagt | *verzen 7-9*

> *7 Verder zei ik tegen de koning: Als het de koning goeddunkt, laat men mij [dan] brieven geven voor de landvoogden van [het gebied aan] de overzijde van*

> *de rivier, dat zij mij doorgang verlenen totdat ik in Juda ben aangekomen, 8 en een brief voor Asaf, de bewaker van het [kroon]domein dat de koning heeft, dat hij mij hout geeft om een zoldering te maken voor de poorten van de burcht die bij het huis [van God] hoort, voor de stadsmuur en voor het huis waar ik naartoe zal gaan. En de koning gaf ze mij, omdat de goede hand van mijn God over mij was. 9 Toen kwam ik aan bij de landvoogden van [het gebied aan] de overzijde van de rivier en gaf hun de brieven van de koning. De koning had legerofficieren en ruiters met mij meegestuurd.*

Nehemia heeft de toestemming om te gaan op zak. Deze toestemming maakt hem niet overmoedig, maar wel vrijmoedig. Al zijn gedachten zijn bij het werk dat in Jeruzalem op hem wacht. Dat hij kan gaan, brengt hem echter niet in een roes waardoor hij een en al bedrijvigheid wordt om zo snel mogelijk te vertrekken. Hij blijft nuchter. Hij vertrekt niet op de bonnefooi. Hij denkt niet alleen aan Jeruzalem, hij denkt ook aan de reis erheen en de problemen die hij tijdens de reis kan ontmoeten. Hij vraagt om dingen die hij nodig zal hebben, zowel voor de reis als voor zijn verblijf in Juda. Hij krijgt waar hij om vraagt en zelfs meer dan dat.

Zo bedenkt hij dat men bij het oversteken van grenzen zal vragen wat hij van plan is. Brieven van de koning zullen hem een vrije doortocht garanderen *(vers 7)*. Dus vraagt hij een geldig paspoort. Verder vraagt hij nog om een brief die hem zal verzekeren van de benodigde materialen voor de herbouw *(vers 8)*. Daarbij denkt hij ook aan zijn eigen onderkomen. Hij komt immers in een land waar hij geen enkel bezit heeft. Nehemia vraagt met grote vrijmoedigheid om alles wat hij denkt nodig te hebben. Hij vraagt in geloof. Hij vraagt niet te veel. Hij erkent de mogelijkheden die de koning heeft. Zo mogen wij aan God vragen of Hij wil voorzien in een oplossing voor praktische problemen.

Het is goed om te beseffen dat Nehemia niet weet wat de koning op zijn vragen zal antwoorden. Voor ons is de spanning eraf omdat we de uitkomst kennen. Maar om van de handelwijze van Nehemia te leren zullen we ons moeten realiseren hoe spannend het voor hem geweest moet zijn dit allemaal te vragen.

Nehemia krijgt alles wat hij gevraagd heeft. Hij ziet daarin de goede hand *"van mijn God"*. Hij vergeet niet dat God achter de schermen werkt. Hij

kent God als zijn persoonlijke God. Deze persoonlijke band met God is nodig om Zijn hand op te merken. Na de diepe zielsoefeningen en een steeds verder opengaande deur krijgt hij zicht op de weg die God wil dat hij gaat. God gebruikt de koning om Nehemia te voorzien van wat nodig is voor de reis. Als we afhankelijk zijn van de Heer, zullen we zien wat we nodig hebben en mogen we erop rekenen dat Hij daarin zal voorzien.

Nehemia gaat op weg, recht op zijn doel af. De brieven doen hun werk. Bij alles wat Nehemia gevraagd heeft, krijgt hij ook nog iets waar hij niet om heeft gevraagd. Hij heeft niet om begeleiding gevraagd, maar als de koning die wil meesturen, accepteert hij dit escorte *(vers 9)*. Mogelijk dat de legeroversten en ruiters meer de koning moeten geruststellen dat Nehemia veilig zal terugkeren, dan dat het om Nehemia persoonlijk gaat en de taak die hij heeft te verrichten. God kan alles gebruiken tot uitvoering van Zijn plannen, ook de mogelijk egoïstische motieven van een koning, en daardoor Zijn dienaar beschermen.

Enkele lessen

1. Niet alleen het doel is belangrijk, maar ook de weg naar dat doel. Wat we op die weg nodig hebben, mogen we vrijmoedig aan de Heer vragen. Hij heeft alles klaarliggen en wil het graag geven als antwoord op ons gebed. Als Hij het dan geeft, is dat weer een bewijs van *"Zijn goede hand"* over ons.
2. Voor het verrichten van het werk dat we willen doen, wil de Heer ons ook geven wat we nodig hebben. Als we over dat werk nadenken, zullen we zicht krijgen op wat ons ontbreekt. De Heer wil daarin voorzien.

Tegenstanders van Gods werk | *vers 10*

> *10 Toen Sanballat, de Horoniet, en Tobia, de Ammonitische dienaar, [dat] hoorden, was het volstrekt kwalijk in hun ogen dat er iemand gekomen was om het goede te zoeken voor de Israëlieten.*

Tussen de voorbereidingen voor de reis en de aankomst in Jeruzalem horen we iets over mensen die niet bepaald blij zijn met de actie van Nehemia. Sanballat is de voornaamste politieke tegenstander van Nehemia. De toevoeging *"de Horoniet"* geeft aan dat hij uit Horonaïm komt. Horonaïm is

een stad in Moab *(Jr 48:34)*. In zijn kielzog treffen we Tobia aan, afkomstig uit Ammon. De plaats van herkomst van deze twee tegenstanders ligt in de duisternis van een spelonk. Hun ontstaan is even duister als de spelonk: verwekt door een dronken gevoerde Lot bij zijn twee ontaarde dochters, die deze manier van het verwekken van nakomelingen in hun verdorven geest hebben uitgedacht *(Gn 19:30-38)*.

Nehemia heeft de eerste stappen gezet op weg naar het werk dat God hem in zijn hart heeft gegeven. We kunnen er zeker van zijn dat waar iemand Gods werk wil gaan doen, ook de vijand actief wordt. Tegenstand in het werk voor de Heer is vaak het bewijs dat we inderdaad voor de Heer bezig zijn. Anders slooft de duivel zich niet zo uit om dat werk dwars te zitten en pogingen te doen het te verhinderen.

De vijand weet precies wat Nehemia van plan is. Nehemia zoekt geen eigen voordeel, maar het welzijn van de Israëlieten. Daarmee haalt hij zich de woede van de vijand op de hals. De vijanden willen Jeruzalem in de ellende houden. De inwoners van Jeruzalem worden niet door de vijand lastig gevallen. Zij vormen geen bedreiging voor de vijand. Ze zijn al de tijd dat ze daar leven tevreden met de situatie zoals die is, ongevoelig voor de smaad die de HEERE daarmee wordt aangedaan. Dat is naar de smaak van de vijand. Maar als Nehemia komt, verschijnt in hem, in zijn houding en voornemen, een levende oorlogsverklaring tegen de heersende toestanden.

Over de gemeente in het algemeen maakt de satan zich geen zorgen. Maar als er zijn die zich volkomen aan Christus willen toewijden en Zijn werk willen gaan doen ten gunste van de gemeente, dan komt hij in beweging. Zo geeft ook het volgen van de Heer Jezus tegenstand *(Mt 8:19-27)*.

De tegenstand van de vijand is er al voordat Nehemia iets van zijn plannen heeft bekendgemaakt en terwijl er van de kant van het volk nog geen reactie merkbaar is. De vijand heeft meer gevoel voor het werk van God dan Gods volk. Moet de duivel ook vanwege onze inzet overuren maken? Als onze doelen hetzelfde zijn als die van God, zal zijn tegenstand merkbaar zijn. Als onze doelen anders zijn dan die van God, laat de tegenstander ons met rust.

Enkele lessen

1. Als we een werk voor de Heer willen doen, kan tegenstand een van de bewijzen zijn dat we werkelijk met een werk voor de Heer aan de gang zijn.
2. Een geopende deur en tegenstanders horen bij elkaar *(1Ko 16:9)*.

   ...; want een grote en krachtige deur is mij geopend en er zijn veel tegenstanders. (1Ko 16:9)
3. Soms hebben ongelovigen het belang van Gods werk beter in de gaten dan gelovigen en zijn ze actiever in het verstoren ervan dan gelovigen in het bevorderen ervan.

Aankomst in Jeruzalem | *vers 11*

> *11 Ik kwam aan in Jeruzalem en was daar drie dagen.*

Als zo'n zeshonderdduizend Israëlieten met hun gezinnen uit Egypte trekken *(Ex 12:37)* om door de woestijn naar Kanaän te gaan, begeleidt God hen met waarneembare tekenen. Dat is heel anders in de dagen van Zerubbabel, Ezra en Nehemia. Ook zij gaan uit het land van de gevangenschap op reis naar het beloofde land. Maar geen enkel uiterlijk teken begeleidt hen als een bewijs van Gods tegenwoordigheid. Zij moeten het doen met de voor die tijd en die omstandigheden gebruikelijke vervoersmiddelen.

Niet alleen de begeleidende kenmerken zijn minder opzienbarend. Ook de aantallen nemen af. Zerubbabel keert terug met iets meer dan tweeënveertigduizend personen; met Ezra trekken ongeveer achttienhonderd personen op; Nehemia gaat alleen. Naarmate de kerkgeschiedenis voortgaat, is steeds minder aanwezig van de oorspronkelijke manifestaties van Gods aanwezigheid. God wil echter ook nu nog steeds zijn met de enkeling die voor Hem wil werken.

Nehemia zal met gemengde gevoelens in de verte Jeruzalem hebben zien liggen. Daar ziet hij de stad van God waar zijn hart zo naar is uitgegaan. Hoe meer hij die nadert, des te sneller is zijn hart gaan kloppen. Tegelijk is hij zich bewust dat die stad niet beantwoordt aan Gods gedachten erover. Daarom is hij er juist heengegaan, vol verlangen om de stad weer aan God toe te wijden.

Als Nehemia in Jeruzalem is aangekomen, gaat hij niet direct aan het werk. Hij wacht drie dagen. Het is goed om eerst tot rust te komen van de reis, die een onderneming op zichzelf is geweest. Het is belangrijk rust in de geest te hebben, voordat wordt begonnen met de eigenlijke taak.

Nehemia is een geboren leider, maar heeft een teruggetrokken aard, iemand die niet haastig handelt. Hij wil de kosten goed berekenen. Als hij dan ook aan het werk gaat, is er geen terugkeer. Dan trekt hij zijn hand pas terug, als het werk gedaan is.

Nehemia gaat er 's nachts op uit | *vers 12*

> *12 Toen stond ik 's nachts op, ik en enkele mannen met mij. Ik vertelde geen mens wat mijn God in mijn hart gegeven had om voor Jeruzalem te doen. Er was geen dier bij mij, dan het dier waarop ik reed.*

Om geen opzien te baren gaat hij 's nachts op inspectie. Hij maakt van zijn onderzoek geen publiciteitsstunt. Hij neemt slechts enkele mannen mee, zonder hun te vertellen waarom hij deze nachtelijke reis maakt. Hij wil niet beïnvloed worden door allerlei meningen van mensen. De opdracht van de Heer is een persoonlijke opdracht en daarin laat hij een ander niet toe zich te mengen. Het is een opdracht die *"mijn"* God in *"mijn"* hart heeft gegeven.

Wie zou hij trouwens moeten meenemen? Allen die in Jeruzalem wonen, kunnen blijkbaar rustig slapen. Als het om onderzoek gaat, dan hoeven zij niet mee. Zij hebben de puinhopen al zo vaak gezien. In plaats van dat het hen net als Nehemia tot bidden en vasten heeft gebracht, hebben ze zich met de aanblik ervan verzoend.

Op deze inspectietocht kan hij ook niets en niemand van het escorte van de koning gebruiken. Hij beschikt over een eigen rijdier. Meer heeft hij niet nodig. Het is geen zaak van indrukwekkend vertoon of iets wat onder mensen gebruikelijk is. Dat past niet bij het werk dat hij doet. Zijn werkwijze is geen resultaat van druk overleg. Het is geen kwestie van het juiste aantal mensen dat gaat inventariseren. Zonder in het oog te lopen, zonder opvallende acties, gaat Nehemia erop uit om de stand van zaken op te nemen. Het is een zaak tussen zijn eigen hart en God. Omdat God het in zijn hart heeft gegeven, zal hij ook in staat zijn dit werk uit te voeren.

Het is goed geestelijke vrienden te hebben, maar het is gevaarlijk het hart op de tong te dragen. Soms is het goed eerst te overleggen, maar als een zaak duidelijk van de Heer is, zal overleg het werk van de Heer alleen moeilijker maken. Er komen goedbedoelde raadgevingen, maar die even zoveel bezwaren opleveren: Is het de juiste tijd, is het de juiste weg, hebben we de juiste middelen, hoe groot is de kans van slagen? Deze overwegingen lopen uit op twijfel, wat weer resulteert in het afblazen van de onderneming waartoe God de opdracht heeft gegeven.

Enkele lessen

1. Iemand die van de Heer een werk opgedragen krijgt, hoeft daarvoor geen reclame te maken. Meerdere keren ontwijkt de Heer Jezus de menigte als die Hem vanwege een wonder wil volgen *(Mk 1:38,44; Jh 6:15,26)*. De Heer heeft niet de steun of de bewondering van de massa gezocht; een werker voor de Heer moet dat ook niet doen.
2. Voordat met het eigenlijke werk wordt begonnen, is het goed om 'drie dagen' rust te nemen. Deze 'drie dagen' herinneren aan de dood en opstanding van de Heer Jezus. Alleen vanuit dat perspectief, waarbij alle vertrouwen op eigen kunnen verdwijnt en alles afhankelijk wordt gemaakt van Hem, zullen we in onze opdracht slagen.
3. Als persoonlijk geloof gevraagd wordt, moet daarnaar worden gehandeld. Anderen hebben dit geloof niet en zullen alleen hindernissen opwerpen als hun gevraagd wordt mee te werken. Als de tijd komt om te werken, kunnen helpers worden gevraagd. Tot dat ogenblik zal het geloof zijn geheim bewaren tussen zich en God.

Onderzoek naar muren en poorten | *verzen 13-15*

> *13 Ik ging 's nachts door de Dalpoort [de stad] uit, voorbij de Drakenbron, naar de Mestpoort, en inspecteerde de muren van Jeruzalem, waarin bressen waren geslagen en waarvan de poorten door vuur waren verteerd. 14 Ik ging verder naar de Bronpoort en naar de vijver van de koning. Er was echter geen ruimte om verder te gaan voor het dier waarop ik zat. 15 Toen klom ik in de nacht omhoog langs de beek, terwijl ik de muur inspecteerde, en ging [weer] terug. Ik kwam door de Dalpoort binnen en ging terug.*

Nehemia wil zich vertrouwd maken met de mate van verwoesting van de muren en die in zich opnemen. Het natuurlijk hart zou bij het zien van zoveel bouwval de moed opgeven. Voor Nehemia maakt het de noodzaak van de herbouw alleen maar duidelijker, terwijl hij ook weet dat alleen God hem hiertoe in staat kan stellen. Hij gaat er in de nacht op uit. Als de anderen slapen, is hij klaarwakker. Hij trekt niet dromerig langs de puinhopen. In het volle besef van wat hij ziet, trekt hij langs de muren. Naarmate hij verder rijdt, zal de omvang van het werk steeds sterker op hem afkomen. Het zal er in de nacht allemaal nog somberder hebben uitgezien.

Altijd als er een werk voor God gedaan moet worden – een solide en geen oppervlakkig werk – moet de dienaar, net als Nehemia, van tevoren zo'n inspectiereis ondernemen. Hij moet de nacht treurend tussen de puinhopen doorbrengen. Het is dwaas de puinhoop te ontkennen en de hopeloosheid van de situatie niet te zien zoals hij is. De volle omvang van de opdracht moet tot ons komen. Hebben wij wel eens een uur slaap opgeofferd voor de geestelijke toestand in de gemeente of onze omgeving? Zijn wij wel eens bewust wakker gebleven, terwijl anderen vast en gerust sliepen? Worden wij er wel eens onrustig van dat talloze mensen voor eeuwig verloren gaan?

Voordat God een opwekking geeft, wil Hij ons hart breken. Dat gebeurt op de route die Nehemia aflegt. De *"Dalpoort"* spreekt van laagte, vernedering. Hier begint het onderzoek: met zichzelf te vernederen *"onder de krachtige hand van God" (1Pt 5:6)*. De *"Drakenbron"* herinnert aan de satan, *"de grote draak" (Op 12:9)*. Hij is de aanstichter, de bron van alle ellende onder het volk van God. De *"Mestpoort"* doet denken aan wat geen enkele waarde heeft. Door deze poort worden alle nutteloze en vuile voorwerpen de stad uitgebracht. Zo moeten wij ook uit ons leven opruimen wat geen waarde heeft en wat ons leven bevuilt. Dit zijn de eerste stations die we moeten passeren op de weg naar het onderzoek van de muren en de poorten.

Als alle nutteloze en schadelijke dingen uit ons leven zijn weggedaan, kunnen we doorgaan naar de *"Bronpoort"*. Daarbij mogen we denken aan de kracht van de Heilige Geest. Hij is de bron van levend water Die ieder ontvangt die in de Heer Jezus gelooft *(Jh 4:14; 7:38-39)*. Door de Heilige Geest wordt het Woord van God een *"vijver van de koning"*, het volgende station.

We zullen in het Woord van God, waarvan het water van de vijver een beeld is *(Ef 5:26)*, door de werking van de Heilige Geest de heerlijkheid van Gods Koning, de Heer Jezus, ontdekken. Als Hij voor onze aandacht komt te staan, verdwijnt alles waarop we nog enigszins vertrouwen. Er blijft geen ruimte meer over voor iets anders. We zijn dan zover, dat we onze aandacht volledig kunnen geven aan de taak die de Heer ons in het hart heeft gegeven.

Na deze inspectiereis keert Nehemia weer terug naar de *"Dalpoort"*. Zichzelf vernederen staat aan het begin en aan het einde van zijn onderzoek. Om door God gebruikt te kunnen worden is het noodzakelijk dat nederigheid ons voortdurend kenmerkt. Dat wil niet zeggen dat er soms niet ferm opgetreden moet worden. We zullen dat bij Nehemia zien.

Enkele lessen

1. Voordat we een speciaal werk voor de Heer kunnen beginnen, moeten we hebben bewezen dat we niet van onze rust houden. Staan wij altijd open voor mensen die werkelijk in nood zijn? Zijn we bereid daarvoor een nachtrust of een maaltijd op te offeren?
2. Het volgen van de Heer Jezus begint met het verloochenen van onszelf *(Mt 16:24)*. Dan zijn we in staat onszelf te vernederen.

Toen zei Jezus tot Zijn discipelen: Als iemand achter Mij wil komen, laat hij zichzelf verloochenen, zijn kruis opnemen en Mij volgen. (Mt 16:24)

3. We moeten uit ons leven wegdoen wat het werk voor de Heer verhindert. Dit betreft zonden, maar ook dingen die niet zondig zijn, maar die ons toch zo in beslag nemen, dat ze een verhindering vormen *(Hb 12:1)*.

Daarom dan ook, daar wij zo'n grote wolk van getuigen rondom ons hebben, laten ook wij alle last en de zonde die [ons] licht omstrikt, afleggen ... (Hb 12:1)

4. Het is noodzakelijk onszelf te vernederen, de macht van de vijand te zien en alles uit ons leven weg te doen wat niet goed is. Daarbij mag het echter niet blijven. Dan zouden we alleen op onszelf en op de vijand gericht zijn. Vervolgens moet de Heilige Geest de ruimte krijgen om de heerlijkheid van de Heer Jezus aan ons voor te stellen.
5. Hoe groter Hij wordt, des te meer valt alles weg wat ons nog enige vleselijke steun zou kunnen geven.

6. Nederigheid kunnen we leren van de Heer Jezus, Die zegt: *"Leert van Mij, want Ik ben zachtmoedig en nederig van hart" (Mt 11:29)*. Hij is het altijd.

Nehemia deelt zijn bevindingen mee | *verzen 16-18*

> *16 En de machthebbers wisten niet waar ik heen gegaan was en wat ik aan het doen was, want ik had tot nog toe de Joden, de priesters, de edelen, de machthebbers en de anderen die het werk deden, niets verteld. 17 Toen zei ik tegen hen: U ziet de ellende waarin wij verkeren, dat Jeruzalem verwoest ligt, en zijn poorten met vuur verbrand zijn. Kom, laten we de muur van Jeruzalem opbouwen, zodat wij niet langer [een voorwerp van] smaad zijn. 18 En ik vertelde hun over de hand van mijn God, die goed over mij geweest was, alsook de woorden van de koning die hij tot mij gesproken had. Toen zeiden zij: Laten wij opstaan en gaan bouwen! En ze grepen moed voor het goede [werk].*

Nehemia heeft al verteld dat hij geen mens heeft ingelicht over zijn voornemens *(vers 12)*. Hij heeft geen enkele steun gezocht bij het volk of de leiders ervan, van welke rang of stand ook *(vgl. Gl 1:16b-17a; 2:6)*. Hun invloed wenst hij niet te verbinden aan het werk dat hij wil doen. Zo blijft hij vrij, zonder zich op enige wijze aan hen te verplichten.

..., ging ik terstond niet te rade met vlees en bloed en ging ook niet op naar Jeruzalem, tot hen die vóór mij apostelen waren; ... (Gl 1:16b-17a)

Zodra hij echter de tijd gekomen acht om hen te informeren, zoekt hij hun medewerking. Hij is niet zo eigenwijs te menen dat hij hen niet nodig heeft. Zijn verzoek om medewerking is er een bewijs van dat hij zijn broeders erkent in hun positie en hen waardeert in de capaciteiten die zij hebben. Een persoonlijke roeping is het uitgangspunt, maar dat mag nooit ontaarden in individualisme. God wil ieder gebruiken in samenhang met anderen. We zijn allemaal medearbeiders van elkaar *(1Ko 3:8-9a)*.

En wie plant en wie begiet zijn één; maar ieder zal zijn eigen loon ontvangen naar zijn eigen arbeid. Want Góds medearbeiders zijn wij, ... (1Ko 3:8-9a)

Nehemia heeft drie motieven om zijn indringende beroep op hun medewerking te doen. Hij wijst ten eerste op de toestand van de stad en de muren. Ze zijn ervan op de hoogte, maar hebben er tot nu toe niets aan gedaan. Hij zegt dit niet vanuit de hoogte. In zijn stem klinken geen ver-

wijten door. Tweemaal gebruikt hij het woord *"wij"*. Hij maakt zich een met hen. De ellende van Jeruzalem is de ellende van haar liefhebbers. Ten tweede kan hij getuigen van de goede hand van God over zich. In de derde plaats verwijst hij naar de ondersteuning van de koning.

Zijn bewogen toespraak slaat aan. Het volk is overtuigd. Ze verklaren dat ze zich gereed zullen maken tot de herbouw en voegen de daad bij het woord: *"En ze grepen moed voor het goede [werk]."* Godvruchtige gedachten en begrip zijn niet genoeg. Ze moeten aan de slag. Dat geldt ook voor ons. De aansporing van trouwe mensen die een last van God op hun hart dragen, is voor anderen een grote stimulans om aan het werk te gaan.

Nehemia heeft hen moed ingesproken *(vgl. Hb 12:12-13)*. Zijn overtuiging is overgekomen. Ze hebben een man gehoord die gelooft in zijn opdracht. Die opdracht is niet minder dan het bouwen van een muur om Jeruzalem. De bewogenheid en betrokkenheid van Nehemia werken aanstekelijk op zijn toehoorders. Zij worden door Gods werk in hun harten naar aanleiding van de toespraak van Nehemia gewonnen voor het werk van de HEERE en worden zo medearbeiders in dit werk. Als wij in een werk voor de Heer bezig zijn, zal Hij ons ook de nodige helpers geven.

De tempel, het huis van God, is al herbouwd, maar staat in een verwoeste plaats, waarvan de muren grotendeels zijn afgebroken en de poorten zijn verbrand. De dag die in *Zacharia 2* wordt genoemd, is nog niet aangebroken *(Zc 2:5)*. Daarom is een muur nodig. Als die is herbouwd, zal de stad weer gezien kunnen worden als een plaats waar God Zijn Naam gevestigd heeft. Door de muur zal Zijn huis, in type, afgescheiden zijn van de verontreinigingen van de omringende wereld *(Ez 42:20)*.

En Ík zal voor haar zijn, spreekt de HEERE,
een muur van vuur rondom,
en Ik zal in haar midden tot heerlijkheid zijn.
(Zc 2:5)

Er liep een muur, helemaal rondom, [met] een lengte van vijfhonderd [el] en een breedte van vijfhonderd [el], om onderscheid te maken tussen het heilige en het onheilige. (Ez 42:20)

Enkele lessen

1. Een roeping is persoonlijk. Een werk doe je met meerderen. Ieder heeft daarin een eigen stuk waarvoor hij verantwoordelijk is.
2. Iemand die overtuigd is van zijn taak en daar vol voor wil gaan, is in staat een warm pleidooi voor de noodzaak van zijn taak te hou-

den. Dat spreekt anderen aan. Zij worden gemotiveerd om mee te werken.

De vijanden laten zich horen | *vers 19*

> *19 Maar Sanballat, de Horoniet, en Tobia, de Ammonitische dienaar, en Gesem, de Arabier, hoorden [dit], en bespotten en verachtten ons. Zij zeiden: Wat is dit voor iets wat u doet? Wilt u tegen de koning in opstand komen?*

Van de hier genoemde tegenstanders zijn we Sanballat en Tobia al tegengekomen *(vers 10)*. De Arabier Gesem heeft zich bij hen gevoegd. In de vijanden vinden we naast de vertegenwoordigers van Moab en Ammon nu ook een vertegenwoordiger van Edom. Deze drie volken, die allen broedervolken van Israël zijn, zijn de meest vijandige volken van Israël *(Dn 11:41; Js 11:14)*.

Ze zijn hevig ontstemd over de komst van Nehemia *(vers 10)*, maar ze hebben zich tot nu toe nog niet laten horen en ook nog geen actie ondernomen. Dat betekent niet dat hun vijandschap en tegenstand zijn verminderd. Hun ontstemming is niet van voorbijgaande aard. Nu Nehemia met de bouw begint, laten ze van zich horen.

Hun eerste speldenprikken waarmee ze Nehemia en zijn medewerkers bewerken, bestaan uit spottende opmerkingen. Zozeer als Nehemia met zijn toespraak het volk moed heeft ingesproken, zozeer is de spottaal van de vijanden bedoeld om kracht weg te nemen. Er is veel geloofskracht nodig om onder voortdurende bespotting door te gaan met een werk voor de Heer.

Een les

Bij het ondernemen van een activiteit voor de Heer zullen we rekening moeten houden met *"de tegenspraak door de zondaars"* *(Hb 12:3)*.

Reactie van Nehemia op de bespotting | *vers 20*

> *20 Toen gaf ik hun antwoord en zei tegen hen: De God van de hemel, Hij zal ons doen slagen en wij, Zijn dienaren, zullen opstaan en gaan bouwen. Maar u hebt geen deel, geen recht, en geen herinnering in Jeruzalem.*

De eerste botsing tussen Nehemia en zijn vijanden zet de toon voor alle verdere botsingen. Nehemia beroept zich tegenover zijn vijanden niet op de toestemming van de koning. Hij zoekt het hogerop, Hij betrekt *"de God van de hemel"* bij het werk. Bespotting heeft alleen effect als we onszelf zien in verbinding met de spotters. Het heeft geen effect als we onszelf zien in verbinding met God. Nehemia ziet zichzelf en hen die hem helpen in verbinding met God *(Rm 8:31)*.

Wat zullen wij dan hierop zeggen? Als God voor ons is, wie zou tegen ons zijn? (Rm 8:31)

Nehemia treedt zeer beslist op en laat geen ruimte voor compromis. Hij bakt geen zoete broodjes, maar spreekt met gezag. Hij plaatst de spotters buiten het werk van God en trekt een scherpe scheidslijn tussen zichzelf en zijn tegenstanders. Openlijk verklaart hij waar de tegenstanders staan: zij hebben *"geen deel, geen recht, en geen herinnering in Jeruzalem"*.

1. Ze hebben *"geen deel"* in Jeruzalem, omdat het deel van de vijanden in dit leven is *(Ps 17:14a)* en niet in de dingen van God.

   ...,
   [bevrijd mij] met Uw hand van de mannen, HEERE,
   van de mannen van de wereld,
   die hun deel hebben in dít leven. (Ps 17:14a)

2. Ze hebben ook *"geen recht"* op een plaats in Jeruzalem of inspraak in wat er moet gebeuren – hun mening en gedachten zijn waardeloos.
3. Ten slotte is er ook *"geen herinnering"* aan hen in Gods stad. Zij hebben nergens aan bijgedragen dat enige blijvende betekenis heeft en door God in herinnering wordt gehouden. Zij zullen voor altijd buiten zijn.

Enkele lessen

1. Het is belangrijk vanaf het begin van tegenstand er niet aan toe te geven. De kracht om weerstand te bieden ligt in de overtuiging door God geroepen te zijn.
2. Meet de kracht van de tegenstanders af aan de kracht van God en niet aan de eigen kracht.
3. Zie de tegenstanders in hun relatie met God. Ze hebben geen relatie met God en dus geen enkel belang bij of aandeel in Gods werk. Als ze zich niet bekeren, zullen ze eeuwig zonder God zijn.

Nehemia 3

Inleiding

Uit dit hoofdstuk straalt warmte en enthousiasme. De hele bevolking gaat in op de oproep van Nehemia om te bouwen. Ieder is met zijn plek tevreden, zonder jaloers te zijn op een ander. Bijna niemand ontloopt zijn taak, niemand moppert over zijn taak. Daardoor is er zorg voor ieder deel van de muur. Hoe onneembaar is een gemeente met zulke medewerkers.

De Geest neemt ons bij de hand en gaat met ons langs de muur. We mogen met Hem meekijken naar de voortgang van de bouw. We zien mensen bezig. Wij zijn geen inspecteurs, maar leerlingen. De Geest is de Inspecteur. Hij zegt hoe de mensen heten, waarmee ze bezig zijn, waar ze bezig zijn, waarom ze bezig zijn. Hij toont aan wie ijverig is en wie niets doet. Hij ziet de motieven waardoor iemand wordt geleid.

Alles wat wordt gedaan, wordt vastgelegd. Niet om later nog eens een leuke avond te verzorgen met een diapresentatie of een videovertoning en na te praten over de prestaties. Daar hoeft niets mis mee te zijn. Maar wat hier wordt vastgelegd, wordt op onuitwisbaar papier vastgelegd, namelijk in het register van God. Feilloos noteert de Geest de namen van de medewerkers en hun werkzaamheden.

De opsomming van de werkers herinnert aan de opsomming aan het einde van de *brief aan de Romeinen (Rm 16:1-16)*. Het doet ook denken aan *"de rechterstoel van Christus" (2Ko 5:10)*. Daar zal ieder *"zijn eigen loon ontvangen naar zijn eigen arbeid" (1Ko 3:8)*. Dat geldt ook voor ons. Daarom is het zo leerzaam om mee te lopen met de Geest van God. Van elke werker in Gods koninkrijk, waarin ieder een eigen taak en terrein heeft, wordt nu genoteerd wat hij doet.

We zijn echter niet allemaal op eigen houtje bezig, voor een eigen koninkrijkje. We werken niet langs elkaar heen als we in eendracht met elkaar naar hetzelfde doel streven: de herbouw van de muur. Schouder aan schouder zijn ze bezig, wat zo mooi wordt aangegeven door het telkens terugkerende woord *"daarnaast"*.

Nergens is het zo belangrijk als juist in de gemeente van God om de juiste persoon op de juiste plaats te hebben. Daartoe *"heeft God de leden, elk van hen, in het lichaam gesteld zoals Hij heeft gewild"* *(1Ko 12:18)*. Daartoe is door de Geest aan ieder lid de benodigde gave gegeven *(Rm 12:6-8)*. Dienst is niet alleen dienen met het Woord. Dienst is bezig zijn in het werk dat de Heer ieder heeft opgedragen. Het gaat om het doen van *Zijn* wil. Hij beloont naar de trouw waarmee iemand bezig is en niet naar de gave die iemand bezit.

Ieder heeft een persoonlijk en ook uniek aandeel in het herstel van de muur van Jeruzalem. Niemand doet hetzelfde werk, niemand doet een ander na. Ieder heeft een van alle anderen onderscheiden aandeel. Dat zien we bij de discipelen van de Heer, bij de medewerkers van Paulus, bij de strijders van David.

Er is werk genoeg. Iedereen kan aan de slag gaan, niemand hoeft werkloos te zijn. Wie niets te doen heeft, mag zichzelf wel afvragen of dat komt door luiheid, jaloersheid of trots. Wie lui is, wil niet werken. Wie jaloers is, wil alleen een bepaald werk, maar dat al aan een ander is toebedeeld. Wie trots is, wil geen werk dat hij beneden zijn waardigheid acht. Ieder heeft een werk dat bij hem past en krijgt daarvoor de genade.

Het bouwen van de muur is geen bijkomstigheid, maar een noodzaak. Een muur dient voor afzondering, het is een middel tot verdediging tegen aanvallen van de vijand van buiten. Dat maakt de muur tegelijk een middel dat veiligheid biedt aan de samenleving binnen de muur. Door de aanwezigheid van de muur kunnen de inwoners van de stad zich concentreren op de waarden van de stad. De waarden van de stad worden bepaald door de tempel, het huis waar God woont. De muur maakt de stad ook tot een geheel.

De muur is niet bedoeld om de stad te isoleren van de omgeving. Afzondering staat niet gelijk aan isolatie. Het is prachtig om te zien hoe in deze muur liefst tien poorten zijn. Daardoor kan men ingaan en uitgaan. Het is wel noodzakelijk dat de poorten bewaakt worden. In het nieuwe Jeruzalem is bewaking niet meer nodig *(Op 21:25,27)*.

En haar poorten zullen overdag geenszins gesloten worden, want geen nacht zal daar zijn. (Op 21:25)

En geenszins zal in haar iets onheiligs binnengaan, noch wie gruwel en leugen doet, behalve zij die geschreven zijn in het boek van het leven van het Lam. (Op 21:27)

De tien poorten zijn:

1. De Schaapspoort *(vers 1)*
2. De Vispoort *(vers 3)*
3. De Oude Poort *(vers 6)*
4. De Dalpoort *(vers 13)*
5. De Mestpoort *(vers 14)*
6. De Bronpoort *(vers 15)*
7. De Waterpoort *(vers 26)*
8. De Paardenpoort *(vers 28)*
9. De Oostpoort *(vers 29)*
10. De poort van Mifkad of Wachtpoort *(vers 31)*

Eljasib – de Schaapspoort – twee torens | *vers 1*

> *1 Toen stonden Eljasib, de hogepriester, en zijn broeders, de priesters, op en herbouwden de Schaapspoort. Zij heiligden die en plaatsten de deuren ervan. Tot aan de Honderdtoren heiligden ze hem, tot aan de Hananeëltoren.*

Het verslag van de bouw begint bij de Schaapspoort in het noordoosten en loopt tegen de wijzers van de klok in naar het noorden *(verzen 1-7)*, westen *(verzen 8-13)*, zuiden *(vers 14)* en oosten *(verzen 15-32)* om weer bij de Schaapspoort in het noordoosten uit te komen.

Eljasib

De eerste die wordt genoemd als iemand die zich gereedmaakt om met de bouw te beginnen, is de hogepriester Eljasib. Zijn naam betekent 'God herstelt'. Dat hij als eerste wordt genoemd, is helaas niet vanwege zijn toewijding aan het werk, maar vanwege zijn positie. Hij is niet trouw. Een vergelijking met de bouw van de volgende poorten maakt duidelijk dat hij de deuren in de Schaapspoort niet voorziet van sluitbalken en grendels *(verzen 3,6,13,14,15)*.

Door het achterwege laten van de sluitbalken en grendels is de deur slechts een symbolische afsluiting. Iedereen is vrij hem te openen, en wie dit wil, zal geen enkele weerstand ondervinden. Maar dat is niet de bedoeling van

een deur. Mensen die niets in de stad te zoeken hebben, moeten erdoor worden tegengehouden. De deur mag alleen worden geopend voor mensen die in de stad thuishoren en zich aan de regels van de stad houden.

Is deze nalatigheid misschien het gevolg van het feit dat hij een bloedverwant is van Tobia *(Ne 13:4)* en dat zijn kleinzoon is getrouwd met een dochter van Sanballat *(Ne 13:28)*? Wie familiebanden heeft met vijanden van God, staat bijzonder bloot aan het gevaar om het met de afzondering niet zo nauw te nemen. Dit is een te begrijpen moeilijkheid. Daarom moeten we erop letten dat familiebanden geen invloed uitoefenen op het innemen van een positie van afzondering voor God.

De Schaapspoort

Het eerste herstelwerk gebeurt aan de Schaapspoort, door de priesters. Door deze poort worden de schapen in de stad gebracht om te worden geofferd in de tempel. Hierdoor worden we direct al herinnerd aan de belangrijkste reden van het bestaan van de stad en de tempel: de eredienst aan God. Alle gelovigen zijn priesters. Herstel van de muur is allereerst noodzakelijk met het oog op de voortgang van de priesterlijke dienst. Alleen van deze poort wordt gezegd dat zij die *"heiligden"*, dat wil zeggen speciaal voor God afzonderen en aan Hem toewijden.

De Schaapspoort herinnert ook aan de Heer Jezus. Hij is de ware Schaapspoort. Hij zegt van Zichzelf: *"Ik ben de deur van de schapen" (Jh 10:7)*. En even verder zegt Hij: *"Ik ben de deur; als iemand door Mij binnengaat, zal hij behouden worden, en hij zal ingaan en uitgaan en weide vinden" (Jh 10:9)*. Ons persoonlijke leven kan worden vergeleken met een stad. We kunnen in ons leven alle mogelijke zonden toelaten, we kunnen zelfs van de zonde genieten. Zolang we van de wereld zijn, doen we dat ook. Maar genieten van de zonde geeft een bittere nasmaak en het einde is de dood. Dan moeten we tot de stad van God de toevlucht nemen.

De Schaapspoort is de ingang die we moeten hebben. Het echte herstel van ons leven begint, als we door de Heer Jezus behouden zijn van het oordeel. Als gevolg daarvan mogen we *"ingaan"*, dat is in het geloof in Gods tegenwoordigheid komen om Hem als priesters te naderen *(Hb 10:19)*. We mogen ook *"uitgaan"*, dat is naar de wereld gaan, om van de Heer Jezus

te getuigen en voor Hem te werken. Ook zullen we *"weide vinden"*, dat is rust en voedsel.

Ook de plaatselijke gemeente kunnen we zien als een stad. Als daar omheen geen muur is, als het met de afzondering van de wereld slecht is gesteld, kunnen het denken en handelen van de wereld er ongehinderd en ongeremd ingang vinden. Wie zich zorgen maakt over die ontwikkeling, moet beginnen met de herbouw van de Schaapspoort. De Heer Jezus moet weer de plaats krijgen als Degene aan Wie we onze behoudenis hebben te danken en door Wie we in Gods tegenwoordigheid mogen komen. Door Hem mogen we ook onze dienst in de wereld doen en bij Hem vinden we rust en voedsel.

De bouwers aan de Schaapspoort zijn de hogepriester en de priesters. Priesters zijn mensen die gewend zijn aan de tegenwoordigheid van God. Zij kennen Zijn heiligheid en Zijn goedheid. Zulke mensen zijn nodig om de Heer Jezus als de deur van de schapen voor te stellen. Wie God kent, wie weet wat Hem toekomt en wat Zijn verlangens zijn, zal graag wijzen op de deur die tot die God voert.

Twee torens

Vlak bij de poort staan twee torens: *"de Honderdtoren"* en *"de Hananeëltoren"*. Een toren is een uitkijkpost, waar een wachter tot ver buiten de stad kan zien wat de stad nadert. Dit doet denken aan waakzaamheid. De poort mag namelijk alleen opengaan voor schapen. Voor wolven moet de deur gesloten blijven. Paulus waarschuwt ervoor dat na zijn vertrek *"wrede wolven ... zullen binnenkomen, die de kudde niet sparen" (Hd 20:29)*. Waar we vooral voor moeten oppassen, zijn *"de valse profeten, die tot u komen in schapenvachten, maar van binnen zijn zij roofzuchtige wolven" (Mt 7:15)*.

De naam 'Honderdtoren' is in verband met de herder en de schapen opmerkelijk. Het herinnert aan de gelijkenis die de Heer Jezus uitspreekt over een herder die honderd schapen had, waarvan hij er één verliest *(Lk 15:3-7)*. Het is de bedoeling dat alle honderd schapen in veiligheid worden gebracht en niet alleen het ene verloren schaap. Vanaf deze toren wordt er gewaakt over de hele kudde. Geen enkel schaap mag worden gemist.

De mannen van Jericho – Zakkur | *vers 2*

> *2 Daarnaast waren de mannen van Jericho aan het bouwen; en daarnaast bouwde Zakkur, de zoon van Imri.*

De mannen van Jericho

De volgende mensen die we *"daarnaast"* bezig zien, zijn de mannen van Jericho. De naam Jericho roept herinneringen op. Het is de eerste stad die Israël bij de intocht van het land verovert. Als Israël het land binnentrekt en bij Jericho komt is de stad omgeven door een dikke muur. De poort is dicht. De stad is volkomen gesloten voor de Israëlieten. De muur om die stad moet worden afgebroken. Dat gebeurt door het geloof *(Jz 6:1-6,20; Hb 11:30)*. God spreekt Zijn vloek uit over die stad en over ieder die hem weer zal opbouwen en zijn poortdeuren erin zet *(Jz 6:26)*. Wat God gezegd heeft, is vervuld *(1Kn 16:34)*.

De mannen bij wie we nu staan te kijken, zijn afkomstig uit de stad van de vloek. Daarmee willen ze echter niets meer te maken hebben. Ze zijn zich bewust van hun herkomst, maar er is een verandering in hun leven gekomen. Is het niet wonderlijk dat zij niet bouwen aan de muur van Jericho, maar aan de muur van de stad van God?

Iedere bouwer voor God is een bouwer voor de wereld geweest. We hebben ons eigen territorium gebouwd waar wij de macht hadden en alles naar onze eigen hand zetten. Voor het volk van God hebben we de poorten potdicht gehouden. God heeft echter de eigenmachtig gebouwde muren van ons hart en rondom ons leven afgebroken en we zijn tot geloof gekomen. Nu mogen we onze plaats innemen bij de bouw aan de muur rondom Zijn stad.

Zakkur

Naast de mannen van Jericho is Zakkur aan het werk. Zakkur is de verkorte vorm van Zacharia. Hij is een Leviet en is een van degenen die hun handtekening hebben gezet onder een verbond dat met de HEERE is gesloten om voortaan trouw te blijven *(Ne 10:12)*. Dat geeft aan dat zijn hart op de HEERE gericht is en zijn gezindheid zo is, dat hij graag wil doen wat God welgevallig is.

Levieten zijn net als de priesters verbonden aan de tempel. Zij helpen de priesters bij het verrichten van hun dienst. Zakkur beseft dat er nooit een heilige, God welgevallige dienst in de tempel kan plaatsvinden, als de stad niet ommuurd is. Daarom neemt hij deel aan de herbouw van de muur.

De Vispoort – de nakomelingen van Senaä | *vers 3*

> *3 De Vispoort bouwden de nakomelingen van Senaä. Zij maakten er een zoldering in en plaatsten de deuren ervan, [met] zijn sluitbalken en zijn grendels.*

De Vispoort

Dit is de tweede poort die we tegenkomen. De Vispoort is bekend in de dagen van de eerste tempel als een van de hoofdingangen van Jeruzalem *(Zf 1:10; 2Kr 33:14)*. Hij dankt zijn naam aan de kooplieden die uit Tyrus of uit het meer van Galiléa er hun vis binnenbrengen voor de vismarkten *(Ne 13:16)*.

De Vispoort doet denken aan het evangelie. De Heer Jezus maakt van Zijn discipelen *"vissers van mensen" (Mk 1:17)*. Door de prediking van het evangelie worden mensen door de Vispoort in de stad van God gebracht. De poort spreekt van toezicht. Er moet op worden toegezien dat er een bijbels evangelie wordt gebracht. Alleen door de prediking van een bijbels evangelie komen mensen tot bekering en nieuw leven.

Als de prediking wordt aangepast aan de smaak van de mensen, wordt slechts het gevoel of het verstand aangesproken. Het geweten blijft onaangeroerd. Mensen die geloven vanwege het voordeel dat het evangelie hun biedt *(vgl. Jh 6:26; 2:23-25)*, horen niet in de stad van God thuis. Zij die aan de Vispoort werken, moeten daarop toezien *(vgl. Mt 13:47-48)*.

Jezus antwoordde hun en zei: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: u zoekt Mij, niet omdat u tekenen hebt gezien, maar omdat u van de broden hebt gegeten en verzadigd bent. (Jh 6:26)

Er zijn ook mensen die het evangelie als koopwaar aanbieden. Zij menen dat *"de Godsvrucht een winst[bron] is" (1Tm 6:5)*, een zaak die financieel voordeel oplevert. Dit zijn de broodpredikers; zij prediken omdat het hun beroep is, niet omdat de Geest hen daartoe dringt. Het volgen van een theologische opleiding staat voor iedereen open. Bekeerd hoeft men niet te zijn. Op grond van hun diploma matigen zij zich het recht aan mee te

bouwen aan de Vispoort. Op zulke bouwers zit de stad van God niet te wachten. Zij moeten van de bouwplaats worden geweerd.

De nakomelingen van Senaä

De nakomelingen van Senaä worden genoemd onder hen die uit de ballingschap zijn teruggekeerd *(Ea 2:35; Ne 7:38)*. In aantal is het de grootste groep die uit Babel is teruggekeerd. Zij herbouwen de Vispoort. Hoeveel nakomelingen aan het werk zijn, horen we niet. Wel wordt vermeld dat zij nauwgezet elk onderdeel van de poort afwerken. Van hen wordt vermeld dat zij de Vispoort voorzien van sluitbalken en grendels. Dit is wat bij het bouwen van de Schaapspoort door Eljasib wordt nagelaten *(vers 1)*.

Meremoth – Mesullam – Sadok | *vers 4*

> *4 Daarnaast verrichtte Meremoth, de zoon van Uria, de zoon van Koz, herstelwerk; daarnaast verrichtte Mesullam, de zoon van Berechja, de zoon van Mesezabeël, herstelwerk; daarnaast verrichtte Sadok, zoon van Baäna, herstelwerk.*

Meremoth

Sommigen werken in groepen zoals de nakomeling van Senaä *(vers 3)*. Anderen werken alleen, zoals Meremoth. Toch weten ook zij die alleen werken zich met de anderen verbonden. Het woord *"daarnaast"* geeft dat goed aan.

Meremoth hoeft zijn stuk muur niet vanaf de grond te herbouwen. Hij is bezig met *"herstelwerk"*. Van het deel van de muur dat hij voor zijn rekening heeft genomen, staat nog wel wat. Maar dat stuk is beschadigd, de functie ervan is aangetast. Misschien is het een stuk muur met gaten.

Herstellen is net zo belangrijk als herbouwen. Misschien denken we dat onze muur nog intact is, terwijl een nadere inspectie zou aantonen dat er hier en daar toch gaten zitten. Dan moeten we als een Meremoth aan de slag gaan om de schade te repareren. We kunnen in ons denken ideeën hebben toegelaten over het functioneren van de gemeente die we niet ontlenen aan Gods Woord, maar aan de wereld. Die ideeën uiten en uitvoeren slaat een gat in de muur. Herstel is nodig.

We komen zijn naam nog een enkele keer tegen. Mogelijk is Meremoth sneller klaar met zijn werk, omdat het alleen om herstelwerkzaamheden

gaat en hij niet vanaf de grond hoeft te herbouwen. In elk geval is hij zo ijverig, dat hij na dit werk aan een ander deel van de muur aan de slag gaat *(vers 21)*. Zijn naam wordt ook genoemd onder hen die het verbond ondertekenen *(Ne 10:5)*.

Mesullam

Evenals Meremoth komen we ook Mesullam tweemaal bij de bouw van de muur tegen. Na eerst een stuk voor anderen te hebben voltooid, gaat hij *"tegenover zijn kamer"* aan het werk *(vers 30b)*.

Evenals Eljasib *(vers 1)* is Mesullam door familiebanden aan Tobia verbonden. Zijn dochter is getrouwd met een zoon van Tobia *(Ne 6:18)*. Dat pleit niet voor hem. Een dergelijke verbinding is verkeerd. De Schrift is daar duidelijk over *(Ea 9:1-3; 10:1-3; 2Ko 6:14)*. Toch noteert de Geest zijn inzet voor de herbouw. Misschien heeft hij ingezien dat zijn toestemming voor dit huwelijk verkeerd is, waardoor hij bruikbaar is geworden voor God. Ook zijn naam komen we tegen in de lijst van hen die het verbond ondertekenen *(Ne 10:20)*.

Sadok

De naam Sadok wordt door meerdere personen gedragen. Het enige wat van deze Sadok bekend is, is dat hij de zoon is van Baäna. Sadok betekent 'gerechtigheid'. Baäna betekent 'zoon van het lijden'. Wie gerechtigheid doet, moet erop rekenen dat dit lijden met zich meebrengt. Daartegenover staat het 'gelukkig' dat Petrus, door de Geest van God geleid, uitspreekt tot ieder die zo lijdt *(1Pt 3:14a)*.

Maar al lijdt u ook ter wille van [de] gerechtigheid, gelukkig bent u. (1Pt 3:14a)

De Tekoïeten | *vers 5*

> *5 Daarnaast verrichtten de inwoners van Tekoa herstelwerk, maar de vooraanstaanden onder hen zetten hun schouders niet onder de dienst van hun heren.*

Tekoa ligt ten zuiden van Bethlehem. De plaats is bekend als de woonplaats van Amos, de profeet *(Am 1:1)* en van een wijze vrouw *(2Sm 14:2)*. Mensen uit die stad zijn nu naar Jeruzalem gekomen om mee te helpen de muur te herbouwen. Hiermee kiezen ze als een Amos de kant van God en tonen ze als de vrouw wat ware wijsheid is.

Helaas zijn er onder de Tekoïeten mensen die niet meebouwen. Dat komt niet doordat ze ziek zijn geworden of iets dergelijks. De reden is dat zij zichzelf voor dit soort werk te goed vinden. Ze zijn mensen van aanzien. Dit werk past niet bij hun stand. Anderen aan het werk zetten kunnen ze goed, maar zij laten zich niet zelf aan het werk zetten. Anderen bevelen geven, prima, maar bevelen ontvangen, ho maar. Zij pikken het niet dat ze aan een 'heer' moeten gehoorzamen.

Te vaak blijkt dat een vooraanstaande plaats in de wereld een verhindering vormt voor het meewerken in Gods koninkrijk. Wel willen praten en besturen, maar niet de handen uit de mouwen steken en hun nek buigen onder het werk. Ze werken niet mee aan iets waar de mens zijn belangrijkheid verliest en alleen Gods eer telt.

Paulus voelt zich niet te goed om met zijn eigen handen te werken en te voorzien in zijn eigen behoeften en ook nog in de behoeften van anderen *(Hd 20:34)*. En is de Heer Jezus niet het volmaakte voorbeeld? Hij, Die aller Meester is, is te midden van Zijn discipelen als Eén Die dient *(Lk 22:24-28)*. De les die Hij daaraan verbindt, is dat ieder die een vooraanstaande plaats in de gemeente heeft gekregen, van Hem moet leren wat dienen inhoudt.

U weet zelf, dat deze handen in mijn behoeften en in die van hen die bij mij waren, hebben voorzien. (Hd 20:34)

De Oude Poort – Jojada en Mesullam | *vers 6*

> *6 De Oude Poort herstelden Jojada, de zoon van Paseah, en Mesullam, de zoon van Besodja. Zij maakten er een zoldering in en plaatsten zijn deuren, met zijn sluitbalken en zijn grendels.*

De Oude Poort

De derde poort in de muur is de Oude Poort. Het kan ook vertaald worden als *"poort van de oude [stad]"* of *"poort van de oude [muur]"*. In elk geval herinnert de poort aan vroeger, aan de glorietijd van de stad.

Voor ons is de herbouw van deze poort ook van belang. In het werk aan de ommuring van de stad van God om te beschermen wat van God is, moeten we terug naar wat van het begin is. God heeft ons Zijn Woord gegeven om te laten zien hoe de gemeente is ontstaan en hoe ze in het begin

functioneert. Dit zien we in het boek *Handelingen*. Voor de problemen die het functioneren belemmeren, heeft Hij door Zijn Geest in de brieven van het Nieuwe Testament aanwijzingen gegeven. Die aanwijzingen hebben niets aan actualiteit ingeboet. Het is niet voor niets Gods eeuwig en blijvend Woord.

In de tijd van Nehemia is er alleen de herinnering aan de glorie van weleer. De dagen van Salomo keren niet terug. Zo is het ook voor de tijd waarin wij leven ten aanzien van de gemeente. We kunnen met weemoed denken aan de glorietijd van het begin van de gemeente, maar die tijd komt niet terug.

God is echter niet veranderd. Hij heeft voorzien hoe het zou gaan met de gemeente. Hij heeft ons de brieven van het Nieuwe Testament gegeven. Daarin vinden we alles wat noodzakelijk is om ook in de laatste dagen als gemeente te kunnen samenkomen en te kunnen samenleven. Het bedenken van nieuwe manieren van gemeente zijn die niet gebaseerd zijn op de Schrift, is niet nodig. Het is zelfs verkeerd. We mogen de Oude Poort herstellen en binnengaan. We mogen vragen naar de *"aloude paden"* en daar *"rust vinden voor uw ziel" (Jr 6:16)*.

Jojada en Mesullam

Aan de Oude Poort zijn twee bouwers bezig. Gemeenschap in de bouw van deze poort is onontbeerlijk. Het in praktijk brengen van de aloude beginselen van de gemeente kun je niet alleen. Minimaal zijn er twee nodig: *"Waar twee of drie vergaderd zijn in Mijn Naam, daar ben Ik in hun midden"*, zegt de Heer Jezus met het oog op de plaatselijke gemeente *(Mt 18:20)*.

Van de beide bouwers wordt niets bekendgemaakt dan alleen hun namen en die van hun vader. Daardoor komt de nadruk te liggen op het werk dat ze doen. Belangrijk is wat ze doen, niet wie ze zijn. Dat geldt ook voor ons.

Melatja en Jadon | *vers 7*

> *7 Daarnaast verrichtten de Gibeoniet Melatja en de Meronothiet Jadon herstelwerk, [met] de mannen van Gibeon en van Mizpa, tot de zetel van de landvoogd van [het gebied aan] deze zijde van de rivier.*

Soms wordt bij een naam vermeld wie de vader is. Soms wordt nog verder teruggegaan in het voorgeslacht en worden de namen van nog meer voorvaders vermeld. Dat is niet het geval bij Melatja en Jadon. Van hen krijgen we te horen waar ze vandaan komen. De vorming die ieder ondergaat, wordt niet alleen bepaald door zijn familie, maar ook door zijn omgeving.

In geestelijk opzicht is het niet alleen van belang dat iemand tot bekering komt en een kind van God wordt. Dat is wel het belangrijkste, maar het is ook van belang in welk geestelijk klimaat iemand opgroeit.

Als extra bijzonderheid lezen we onder wiens gezag zij staan. Het lijkt erop dat zij niet direct aan Nehemia verantwoording moeten afleggen, maar dat zij met toestemming van de landvoogd aan de herbouw meehelpen.

Uzziël en Hananja | *vers 8*

> *8 Daarnaast verrichtte Uzziël herstelwerk, de zoon van Harhoja, een van de edelsmeden; en daarnaast verrichtte Hananja, een zalfbereider, herstelwerk. Men liet Jeruzalem tot aan de Brede Muur [ongemoeid].*

De volgende bouwers die ons worden voorgesteld zijn mannen van wie we ook het beroep te weten komen. Uzziël betekent ‘kracht van God’. Hij is goudsmid. Hananja betekent ‘Jahweh heeft begunstigd’. Hij is zalfbereider of apotheker.

Een edelsmid werkt met het edelste metaal en moet accuraat te werk gaan. Een zalfbereider werkt met allerlei oliën en geurende specerijen. Een edelsmid versiert mensen en materialen. Een zalfbereider levert middelen tot verzorging van het lichaam, waardoor het goed ruikt en die ook helpen in genezing van zieke delen van het lichaam.

In geestelijk opzicht zijn zulke mensen onmisbaar. Het zijn de ‘fijne’ werkers, met oog voor details. Zij zijn in staat de leden van de gemeente te versieren en te verzorgen. We herkennen ze in de herders en leraren.

Er is een stuk muur waaraan ze niets hoeven te doen. De Brede Muur is intact gebleven. Deze muur heeft alle aanvallen getrotseerd. In het leven van gelovigen of gemeenten kunnen naast zwakke plekken ook sterke plekken zijn. Sommige waarheden zijn onbekend. Dan moet er opbouw, onderwijs plaatsvinden, want anders zal de duivel van de onkunde gebruikmaken

om binnen te dringen. Andere waarheden daarentegen zijn goed bekend en men is goed in staat die waarheid tegen aanvallen te verdedigen *(1Th 5:1-2)*.

Maar wat de tijden en de gelegenheden betreft, broeders, hebt u niet nodig dat u geschreven wordt. Want u weet zelf nauwkeurig dat [de] dag van [de] Heer komt als een dief in [de] nacht. (1Th 5:1-2)

Refaja | *vers 9*

> *9 Daarnaast verrichtte Refaja, de zoon van Hur, hoofd van de [ene] helft van het district Jeruzalem, herstelwerk.*

We komen bij Refaja, wat betekent 'Jahweh heeft genezen'. Hij bekleedt een voorname positie. Hij is belast met het toezicht op de helft van het gebied dat bij Jeruzalem hoort. Het is een gebied buiten Jeruzalem. Hij kent dat gebied en zal de gevaren ervan hebben gekend. Dat zal een extra aansporing voor hem zijn geweest om Jeruzalem tot een veilig gebied te maken.

Zij die buiten de stad van God speciale verantwoordelijkheden hebben en daardoor het maatschappelijke leven goed kennen, zullen zich niet aan hun aandeel in de bouw van de muur onttrekken. Zij weten beter dan veel anderen welke gevaren vanuit het maatschappelijke leven een bedreiging vormen voor het leven in de stad van God, de gemeente.

Jedaja – Hattus | *vers 10*

> *10 Daarnaast verrichtte Jedaja, de zoon van Harumaf, herstelwerk, en tegenover zijn [eigen] huis; en daarnaast verrichtte Hattus, de zoon van Hasabneja, herstelwerk.*

<u>Jedaja</u>

Van Jedaja staat als speciaal kenmerk dat hij *"tegenover zijn [eigen] huis"* aan het bouwen is. Dit belangrijke kenmerk vinden we ook in de *verzen 23,28,29,30*. Het bouwen tegenover zijn eigen huis ziet op de zorg voor de eigen familie. Het behoort de eerste zorg van iedere vader te zijn dat hij zijn gezin voor God afzondert. Wie persoonlijk trouw wil zijn, zal daarvan doordrongen zijn. De zegen voor de gemeente van aan God toegewijde gezinnen is niet te overschatten. Een gemeente is net zo sterk als de families zijn waaruit zij bestaat.

De naam Jedaja betekent onder andere 'een die *Jahweh* aanroept'. Jedaja is een bidder. Gebed is de basis waarop hij zijn huis bouwt. Ligt soms de muur van ons gezinsgebed of het gebed voor ons gezin in puin? Moet daar niet nodig met herstelwerkzaamheden worden begonnen?

Misschien zijn we de eerste huwelijksjaren zo begonnen, maar bidden we niet meer als man en vrouw en als gezin. Nu vallen er vaak harde en bittere woorden, is er een onaangename sfeer, voelen de kinderen niet meer de geborgenheid van vroeger. Misschien hebben de kinderen dat al langer aangevoeld en zijn ze onverschillig geworden ten aanzien van de geestelijke dingen.

Laten we dan weer aan de muur van het gebed gaan bouwen. Laten we de dag weer beginnen en eindigen met het aanroepen van God. Misschien moeten man en vrouw het tegen elkaar zeggen dat ze niet meer samen hebben gebeden. Laten ze dan direct op de knieën gaan en elkaar weer voor Gods aangezicht vinden.

Hattus

Hattus is weer zo iemand van wie we alleen de naam en de naam van zijn vader lezen. Maar hij staat in Gods gedachtenisboek. Met onuitwisbare inkt staat van hem geschreven dat ook hij zijn steentje aan de bouw van de muur heeft bijgedragen.

Malchia en Hassub – de Bakoventoren | *vers 11*

> *11 Het tweede gedeelte herstelde Malchia, de zoon van Harim, en Hassub, de zoon van Pahat-Moab, met de Bakoventoren.*

Malchia en Hassub

Beide mannen komen uit families die met Zerubbabel uit Babel zijn opgetrokken *(Ea 2:6,32)*. Zij herstellen een tweede stuk van de muur. Waarschijnlijk betekent het niet dat zij al een eerste stuk hebben gedaan, maar dat de muur in verschillende delen is verdeeld en dat zij aan het tweede stuk werken.

Niet iedereen wordt geroepen een werk van de Heer te beginnen. Het kan zijn dat sommigen worden geroepen een werk voort te zetten. Het een is niet minder dan het ander. We zien in dit voorbeeld hoezeer we een

aanvulling op elkaar zijn. Niet alleen dat we samen met anderen een werk doen, maar ook dat we zorgen voor de voortgang van een werk dat de Heer in stand wil houden.

De Bakoventoren

Het is niet ondenkbaar dat de Bakoventoren in de Bakkerstraat staat. Dat is de straat vanwaar Jeremia een brood per dag krijgt als hij in de gevangenis zit *(Jr 37:21)*. In de toren zijn meerdere ovens waar brood voor de stad wordt gebakken. Het is een prachtig werk om die toren te herstellen.

Het is van belang dat in de muur een toren is waar voedsel wordt klaargemaakt voor de inwoners van de stad. Deze toren dient enerzijds voor de uitkijk en spreekt zo van waakzaamheid met het oog op een naderende vijand. Anderzijds spreekt deze toren van voedselvoorziening voor de inwoners van de stad.

Sallum en zijn dochters | *vers 12*

> *12 Daarnaast verrichtte Sallum herstelwerk, de zoon van Lohes, hoofd van de [andere] helft van het district Jeruzalem, hij en zijn dochters.*

Zijn vooraanstaande positie *(vgl. vers 5)* weerhoudt Sallum er niet van zijn handen uit de mouwen te steken en mee aan te pakken bij de bouw van de muur. Hij is niet alleen maatschappelijk een collega van Refaja *(vers 9)*, maar ook geestelijk heeft hij dezelfde interesse. Hij bezoekt niet met zijn collega de feestjes waar goed zaken kan worden gedaan. Zij zijn niet uit op betere voorzieningen in het eigen district. Samen zijn ze ervan overtuigd dat zij hun district het best dienen als zij meehelpen aan de veiligheid van de stad van God.

Een christen die als hoog opgeleide functionaris voor veel disciplines verantwoordelijk is, dient zijn bedrijf het best als hij zich allereerst en allermeest inzet voor de stad van God.

Als bijzonderheid wordt vermeld dat ook zijn dochters meehelpen aan de bouw van de muur. Dit is de enige keer dat we lezen van vrouwen die meehelpen. Vrouwen hebben bij de bouw een eigen, niet door mannen waar te nemen taak. Er zijn vrouwen die de Heer dienen met hun goederen *(Lk 8:2-3)*, die profeteren *(Hd 21:9)*, die meestrijden in het evangelie *(Fp 4:2-3)*, die dienaressen van de gemeente zijn *(Rm 16:1-2)*.

Sallum acht behalve zichzelf ook zijn dochters niet te goed om in dit zware werk hun aandeel te leveren. We lezen niet van iemand die samen met zijn zonen bezig is. De enige keer dat er sprake van is dat iemand met zijn kinderen aan de muur aan het werk is, is hier.

Er is geen aanwijzing over de leeftijd van deze dochters. De indruk is dat het jonge vrouwen zijn. Hier mag wel een toepassing worden gemaakt. Er wordt hier en daar wel eens geklaagd dat er weinig jeugd is. Het is voor een jonge gelovige ook niet gemakkelijk om in een plaatselijke gemeente niemand in de eigen leeftijdscategorie te hebben. Voor deze dochters echter was het ontbreken van andere jongeren geen verhindering hun vader mee te helpen bij de bouw. Als jongeren hun ouders in trouw hun aandeel aan de herbouw van de muur om de stad Gods zien leveren, zullen ze zich daarbij aansluiten.

Als er oprechtheid is, zal de Heer die trouw zegenen. Het zal anderen aantrekken die ook met en voor de Heer willen leven.

De Dalpoort – Hanun en de inwoners van Zanoah | *vers 13*

> *13 De Dalpoort herstelde Hanun, met de inwoners van Zanoah; zíj herbouwden hem en plaatsten zijn deuren, [met] zijn sluitbalken en zijn grendels. [Zij herstelden] duizend el van de muur, tot aan de Mestpoort.*

De Dalpoort

We komen bij de vierde poort, de Dalpoort. Die hebben we ook eerder al even bekeken *(Ne 2:13-15)*. Ook die poort is verwoest en moet worden herbouwd.

In geestelijk opzicht spreekt de Dalpoort van nederigheid, vernedering, ootmoed. Als we ons gaan beroemen, wordt de Dalpoort verwoest. Dat gebeurt als we de dingen die God ons heeft gegeven, gaan gebruiken om onszelf belangrijk te maken. Dat hebben de inwoners van Jeruzalem gedaan, dat doet de gemeente nu. In de gemeente in Laodicéa vinden we de geest van hoogmoed ten voeten uit *(Op 3:15-17)*. Het is een weergave van de geest die in de gemeente alom aanwezig is. De herbouw van de Dalpoort kan beginnen als we onszelf vernederen, zowel ten opzichte van God als ten opzichte van elkaar *(1Pt 5:5-6)*.

De derde poort, de Oude Poort, doet denken aan wat van het begin is *(vers 6)*. Het herbouwen van die poort is belangrijk. Even belangrijk is het dat de herbouw van de Dalpoort volgt. Als we denken aan Gods ideaal ('de Oude Poort'), aan hoe Hij wil dat de gemeente is, en we zien hoever we daarvan zijn afgeweken, zal ons dat tot de herbouw van de Dalpoort brengen. Het zal ons ertoe brengen onszelf te vernederen.

Hanun en de inwoners van Zanoah

De Dalpoort wordt hersteld door Hanun, dat 'begunstigd' betekent, en de inwoners van Zanoah, dat 'verworpen' betekent. In deze namen vinden we wat nodig is om de Dalpoort te herstellen. We mogen bezig zijn in het besef dat we staan in de gunst of genade van God *(Rm 5:2)*. We zijn begenadigd of aangenaam gemaakt in de Geliefde *(Ef 1:6)*.

Als we iets beseffen van de genade die ons is gegeven, is er geen ruimte voor enige eigen roem. We zullen dan niet roemen in onze *"hoogmoedigheden"*, dat een boos roemen wordt genoemd *(Jk 4:16)*. We zullen ons niet beroemen op onze gaven, terwijl we blind zijn voor de zonde die in de gemeente wordt gevonden. Dat roemen is niet goed *(1Ko 5:1,6)*. Integendeel, er zal behalve het besef van begenadigd te zijn ook het besef zijn dat alles wat van onszelf is, door God verworpen moet worden. Dat betreft niet alleen onze zonden en óngerechtigheden. Dat zien we zelf ook nog wel in. Maar juist al onze gérechtigheden zijn *"als een bezoedeld kleed" (Js 64:6)*.

Er wordt door deze mannen ook nog een flink stuk muur gebouwd, liefst duizend el. Mogelijk is de muur hier niet tot de grond toe afgebroken en kan er in dezelfde tijd meer hersteld worden dan de tijd die nodig voor andere gedeelten die vanaf de grond moeten worden hersteld.

De Mestpoort – Malchia | *vers 14*

> *14 De Mestpoort herstelde Malchia, de zoon van Rechab, hoofd van het district Beth-Cherem; hij herbouwde hem en plaatste zijn deuren, [met] de sluitbalken ervan en zijn grendels.*

De Mestpoort

De vijfde in de rij van poorten is de Mestpoort. Door deze poort wordt alle vuilnis van Jeruzalem naar buiten gebracht, naar de vuilnisbelt in het dal van Hinnom. Daar wordt het verbrand.

In geestelijk opzicht is het begrijpelijk dat de Mestpoort volgt op de Dalpoort. Als wij ons moeten vernederen, gaat dat gepaard met belijdenis van zonden. Door belijdenis worden de zonden weggedaan en worden we gereinigd. We moeten *"onszelf reinigen van alle bevlekking van [het] vlees en van [de] geest" (2Ko 7:1)*. Alle vuiligheid moet uit ons leven worden weggedaan.

De herbouw van de Mestpoort lijkt op het eerste gezicht geen aangename bezigheid. Het stinkt er. Toch is het belangrijk dat ook de Mestpoort weer gaat functioneren. Hierdoor moet uit de stad van God worden weggedaan wat er niet in thuishoort. Dit kunnen we toepassen zowel op ons persoonlijke als op ons gemeenschappelijke leven.

Malchia

De hersteller van de Mestpoort heet Malchia, dat betekent 'koning van (aangesteld door) Jahweh'. Hij is een overste. Toch schaamt hij zich er niet voor dit nederige werk te doen. Wij bouwen aan de Mestpoort als wij uit ons eigen leven de zonde verwijderen. Wij bouwen aan de Mestpoort als wij onze broeder of zuster helpen de zonde uit hun leven weg te doen *(Mt 18:15)*. Dat kunnen we alleen door ons met hem of haar te vereenzelvigen *(Gl 6:1)*. Wij bouwen aan de Mestpoort als we de zonde uit de gemeente wegdoen *(1Ko 5:13b)*.

We bouwen alleen op de goede manier aan de Mestpoort als we kijken naar de Heer Jezus en in Zijn gezindheid aan het werk zijn. In de naam Malchia herkennen we de Heer Jezus, Die Zich er ook niet voor schaamt het minste werk, slavenwerk, te doen *(Jh 13:1-17)*. Bovenal zien we dat in Hem als Hij op het kruis onze zonden op Zich neemt en tot zonde wordt gemaakt. Daar heeft Hij het oordeel over de zonden van ieder die gelooft, ontvangen en zo weggedaan.

De Bronpoort en Sallun | *vers 15*

> *15 De Bronpoort herstelde Sallun, de zoon van Kol-Hoze, hoofd van het district Mizpa. Hij herbouwde hem, overdekte hem, en plaatste zijn deuren, [met] zijn sluitbalken en zijn grendels. Ook [herstelde hij] de muur van de vijver van Siloam bij de tuin van de koning en tot aan de trappen die afdalen vanuit de stad van David.*

Na de Dalpoort en de Mestpoort volgt direct, als zesde poort, de Bronpoort. Het herstel van deze poort is ter hand genomen door Sallun, in het dagelijks leven overste van het district Mizpa. Het gebruikelijke, noodzakelijke werk dat eraan wordt gedaan, wordt weer vermeld. Maar er worden in verbinding met het herstel van deze poort ook enkele bijzonderheden vermeld. Er is sprake van *"de muur van de vijver"*, van *"de tuin van de koning"* en van *"de trappen die afdalen vanuit de stad van David"*.

De Bronpoort doet denken aan water dat in frisheid uit een bron opwelt. Dat herinnert aan wat de Heer Jezus zegt in *Johannes 4* en *Johannes 7*. Daar spreekt Hij over een bron van levend water *"dat springt tot in [het] eeuwige leven" (Jh 4:14)* en over *"stromen van levend water" (Jh 7:37-39)*.

Evenals er in de geestelijke toepassing een verband te zien is tussen de Dalpoort en de Mestpoort, zo is er ook een verband te zien tussen de Mestpoort en de Bronpoort. Als het verkeerde uit ons leven is weggedaan, als we ons daarvan hebben gereinigd door belijdenis, komt er ruimte om te genieten van het levende water. Daarover spreekt de Heer met de vrouw aan de Jakobsbron *(Jh 4:10)*. Ook komt er dan ruimte voor de Heilige Geest, Die ons hart vult met de heerlijkheid van de Heer Jezus *(Jh 7:39)*.

Om de aanvoer van water te verzekeren moet de vijver worden beschermd. De verbinding met de bron moet in stand blijven. Als de toevoer wordt verhinderd, is het gedaan met het leven van de inwoners van de stad.

De vijver is bij de tuin van de koning. Het water hoort bij een tuin, een hof, die aan de koning toebehoort. Dat doet eraan denken dat het drinken van dit water, dat spreekt van het bezig zijn met Gods Woord, ons in de tegenwoordigheid van de Heer Jezus brengt. In de Geest bij Hem zijn is het grootste genot voor de gelovige.

Als we zo in Zijn tegenwoordigheid zijn geweest, mogen we langs de trappen van de stad van David afdalen. Wat we genoten hebben, mogen we gaan delen met anderen die buiten de stad wonen. Daarin kunnen we hen zien, die wel gelovigen zijn, maar geen oog hebben voor de gemeente van God als Zijn stad. Op die manier zullen we voor andere gelovigen, die er als het ware niet de voorkeur aan geven in de stad te wonen, toch een verkwikking zijn.

Nehemia, de zoon van Azbuk | *vers 16*

> *16 Daarachter verrichtte Nehemia herstelwerk, de zoon van Azbuk, hoofd van de [ene] helft van het district Beth-Zur, tot tegenover de graven van David en tot aan de aangelegde vijver en tot aan het Huis van de Helden.*

We komen bij Nehemia, de zoon van Azbuk. Deze man heeft ook in het dagelijks leven het bestuur over een gebied. Hij is overste van het halve district Beth-Zur. Ook in dit vers worden enkele bijzonderheden vermeld. Aan het stuk muur dat hij bouwt, zijn drie plaatsen verbonden: *"de graven van David"*, *"de aangelegde vijver"* en *"het Huis van de Helden"*.

Deze Nehemia zorgt ervoor dat *"de graven van David"* – dat wil zeggen van David en zijn nageslacht *(2Kr 32:33)* – beschermd worden. Zoals eerder al is opgemerkt *(Ne 2:3)*, mogen we bij een graf waarin Godvrezende mensen zijn begraven, denken aan de toekomst. Deze gelovigen hebben bij hun leven niet ontvangen wat God heeft beloofd. Maar ze zijn gestorven in het geloof dat God Zijn beloften zal vervullen. Deze Nehemia zorgt er als het ware voor dat dit geloof bewaard blijft.

Hij zorgt ook voor bescherming van *"de aangelegde vijver"*, mogelijk een extra watervoorraad naast de waterleidingvijver genoemd in het vorige vers. Het is belangrijk voldoende water in voorraad te hebben om daaruit te kunnen drinken als de vijand de stad belegert. Wie bijbelteksten uit zijn hoofd leert, legt zo'n vijver aan. Soms kun je niet over een Bijbel beschikken. Dan is het levensreddend om het Woord van God te kennen en een tekst te weten die je kunt toepassen op de situatie die zich voordoet.

Ook *"het Huis van de Helden"* moet worden beschermd. Dit is waarschijnlijk een verblijfplaats geweest van de helden van David. De gedachtenis aan mensen die in het geloof hebben gestreden voor hun koning toen hij nog werd vervolgd, moet blijven bestaan. *Hebreeën 11* is zo'n 'Huis van de Helden'. De gelovigen die ons daar worden voorgesteld, vormen een *"grote wolk van getuigen rondom ons" (Hb 12:1)*. Hun voorbeeld roept om navolging. Bovenal mogen we kijken naar dé Held, de Heer Jezus, Die de hele geloofsweg ons is voorgegaan *(Hb 12:1-3)*.

Rehum – Kehila – Hasabja – Bavai | *verzen 17-18*

> *17 Daarachter verrichtten de Levieten herstelwerk: Rehum, de zoon van Bani. Daarnaast verrichtte Hasabja, het hoofd van de [ene] helft van het district Ke-*

> *hila, herstelwerk voor zijn district. 18 Daarachter verrichtten hun broeders herstelwerk: Bavai, de zoon van Henadad, hoofd van de [andere] helft van het district Kehila.*

Rehum

Na de priesters, genoemd in *vers 1*, ontmoeten we nu Levieten. Ook zij zijn druk doende om te helpen de muur te herbouwen. Zij werken onder aanvoering van Rehum, de zoon van Bani. De gebruikelijke dienst van de Levieten is het helpen van de priesters bij het brengen van de offers. Ook voor hun gewone werk is het daarom van belang dat Jeruzalem als de stad van de tempel weer goed beschermd wordt.

Levietendienst in geestelijke zin vindt onder andere plaats als de gelovigen worden onderwezen uit het Woord van God. Daarbij zal altijd de Heer Jezus centraal moeten staan. En als Hij wordt gezien, zal dat de harten blij en dankbaar maken. Het gevolg zal zijn dat er priesterdienst wordt verricht: de gelovigen zullen aan God offers van lof en dank brengen.

Kehila

De oversten die samen het opzicht hebben over het hele gebied rond Kehila, zijn ook bij de bouw aanwezig. Kehila heeft zich in de tijd van David niet van haar beste kant laten zien. Het is een stad *"met poorten en grendels" (1Sm 23:7)* die door de Filistijnen zwaar belaagd wordt. Dan komt David. Hij verslaat de Filistijnen en bevrijdt de inwoners van de stad. Van dankbaarheid is echter geen sprake. Zij zijn bereid David uit te leveren aan Saul *(1Sm 23:12)*.

Hasabja en Bavai

Bij Hasabja en Bavai wordt hier een andere geest gevonden. Met hun aandeel in de herbouw zorgen zij ervoor dat Kehila in de Schrift ook een positieve vermelding krijgt. Zo kan het ook in het leven van een gelovige of van een gemeente gaan. Er kunnen vroeger dingen zijn gebeurd, waarover we ons nu schamen *(vgl. Rm 6:21)*. Mensen die ons van vroeger kennen, kunnen ons eraan herinneren. Het is te wensen dat die mensen ook zullen opmerken dat we inmiddels, door de genade van God, veranderd zijn.

Welke vrucht had u dan toen van de dingen waarover u zich nu schaamt? Immers, het einde daarvan is [de] dood. (Rm 6:21)

Ezer | *vers 19*

> *19 Daarnaast verrichtte Ezer herstelwerk, de zoon van Jesua, het hoofd van Mizpa, een tweede gedeelte, tegenover de helling omhoog naar het wapenhuis op de Punt.*

Op onze omgang rond de muur zijn we bij Ezer terechtgekomen. In de betekenis van de naam 'Ezer' ligt het woord 'hulp' opgesloten. Denk aan de steen die Samuel opstelt tussen Mizpa en Sen: *"Hij gaf hem de naam Eben-Haëzer* [betekent 'steen van de hulp'], *en zei: Tot hiertoe heeft de HEERE ons geholpen" (1Sm 7:12)*.

Ezer is als overste van Mizpa niet te beroerd om als hulp te fungeren. Zijn hulp bestaat uit het bouwen aan een volgend stuk muur. Dit stuk muur is uit tactisch oogpunt belangrijk. Het staat tegenover de opgang naar het wapenhuis. Het lijkt erop dat dit stuk muur ook nog eens een hoek in de muur vormt. Het wapenhuis moet daardoor naar twee kanten toe door de muur worden beschermd. Een moeilijkheidsfactor waarvoor Ezer niet opzij gaat.

Het bouwen van een hoek is altijd moeilijker dan het bouwen van een recht stuk muur. Het beschermen van het wapenhuis is vaak moeilijker dan de bescherming van andere objecten. Het wapenhuis kunnen we vergelijken met de wapenrusting van God *(Ef 6:10-20)*. Als we het wapenhuis onbeschermd laten, als we de wapenrusting niet aandoen, zijn we weerloos.

Een man die in een Godvijandige omgeving moest verblijven, vertelde dat hij elke morgen de wapenrusting van God aantrok. Dat deed hij door de wapenrusting *(Ef 6:14-18)* uit zijn hoofd te leren en elke morgen op te zeggen. Zo beschermde hij het wapenhuis en daardoor zichzelf. Hij kon de aanvallen van de vijand afslaan met de wapens die God hem had gegeven.

Baruch | *vers 20*

> *20 Daarachter herstelde Baruch, de zoon van Zabbai, vol ijver een tweede gedeelte: van de Punt tot aan de deur van het huis van de hogepriester Eljasib.*

We zijn bij Baruch aangekomen. Zijn naam betekent 'gezegend'. Van hem staat als speciaal kenmerk dat hij *"vol ijver"*, vol vuur, aan het werk is. Deze extra vermelding wijst erop dat zijn mate van ijver bijzonder is. Zulke extra vermeldingen vinden we ook in de lijst met namen in *Romeinen 16*. De

Geest noteert in elke vermelding van namen bij bepaalde namen bepaalde bijzonderheden, dingen waardoor sommigen meer opvallen dan anderen.

Er is, ook in het werk voor de Heer, onderscheid in kwantiteit en kwaliteit. Aan alle verschillen liggen oorzaken ten grondslag die hier niet worden genoemd, maar die voor de rechterstoel van Christus zichtbaar zullen worden. Achter alle daden van de mensen steken motieven.

Meremoth | *vers 21*

> *21 Daarachter herstelde Meremoth, de zoon van Uria, de zoon van Koz, een tweede gedeelte: van de huisdeur van Eljasib tot aan het einde van het huis van Eljasib.*

Meremoth is iemand die voor het huis van een ander bouwt en wel voor het huis van Eljasib, de hogepriester *(vers 1)*. Hij doet dit als een extra werk, want hij heeft wel eerst een ander stuk van de muur hersteld *(vers 4)*. Eljasib bouwt wel mee aan de Schaapspoort *(vers 1)*, maar het lijkt erop dat hij zijn eigen huis verwaarloost.

Het strekt Meremoth tot eer dat hij een taak op zich neemt die eigenlijk voor Eljasib zelf is. Hij zegt niet: 'Ben ik de hoeder van mijn broer?' *(Gn 4:9)*. In plaats daarvan levert hij een extra inspanning ten gunste van zijn falende broeder. Hij zet zich in om te doen waar de ander in gebreke blijft. Dat vermindert de verantwoordelijkheid van Eljasib niet, temeer daar hij een zo vooraanstaande plaats onder het volk inneemt.

Het is te wensen dat er ook in de gemeente mannen zijn die zich extra willen inspannen voor hen die in het eigen gezin falen. Het is wel nodig dat zulke mannen in hun eigen huis de zaak op orde hebben. In *1 Timotheüs 3* staan de voorwaarden waaraan iemand moet voldoen die naar het opzienerschap streeft *(1Tm 3:1-7)*. Dit opzienerschap wordt *"een goed werk" (1Tm 3:1)* genoemd. Dit voortreffelijke werk waarnaar de opziener verlangt, is niets minder dan het hoeden van de kudde van God *(Hd 20:28; vgl. 1Pt 5:1-4)*. Het is een *werk*, want het vraagt een investeren van energie.

Past op uzelf en op de hele kudde, waarin de Heilige Geest u als opzieners heeft gesteld, om de gemeente van God te hoeden, die Hij Zich heeft verworven door het bloed van Zijn eigen [Zoon]. (Hd 20:28)

Het streven naar het opzienerschap mag geen streven zijn om iets te willen *zijn*, maar om iets te willen *doen*. Het is niet zich uitstrekken naar een

gezagspositie, maar naar de taak van een dienaar. Dienst wordt verricht *voor* God (Hij is de opdrachtgever) en *aan* de gemeente *(vgl. Ea 7:10; Ne 2:10)*.

Het motief van dit streven kan in niets anders liggen dan in overgave aan en in liefde voor de Heer Jezus en de wens om Hem in afhankelijkheid en gehoorzaamheid te dienen.

De priesters | *vers 22*

> *22 Daarachter verrichtten de priesters, de mannen uit het omliggende gebied, herstelwerk.*

Hier ontmoeten we weer priesters *(vers 1)*. Sinds *vers 15* zijn we aan de oostelijke kant van de muur. Als we goed kijken, kunnen we de tempel al zien. Het is alsof we, naarmate we de tempel naderen, steeds vaker tempeldienaars tegenkomen. We zijn in *vers 17* de Levieten al gepasseerd. We zijn het huis van de hogepriester voorbijgegaan. Nu staan we weer bij priesters. In de *verzen 26,31* zullen we nog tempeldienaars bezig vinden en daar tussenin, bij de Paardenpoort, nog eens een aantal priesters *(vers 28)*.

De priesters die we hier bezig vinden, wonen in *"het omliggende gebied"*, dat is de Jordaanvallei. Het zal voor hen een vreugde zijn geweest zo dicht bij de tempel te mogen werken. Het vooruitzicht hun dienst in de tempel weer te kunnen verrichten zal hen aangespoord hebben.

Benjamin en Hassub – Azarja | *vers 23*

> *23 Daarachter verrichtten Benjamin en Hassub herstelwerk, tegenover hun huis, en daarachter verrichtte Azarja, de zoon van Maäseja, de zoon van Hananja, herstelwerk, naast zijn huis.*

Benjamin en Hassub

Hier is voor de tweede keer sprake van mensen die voor hun huis bouwen. De namen van deze bouwers zijn Benjamin, dat betekent 'zoon van mijn rechterhand' en Hassub, dat betekent 'zorgzaam', 'bezorgd'. De rechterhand is de hand van de kracht en ziet op bescherming en behoeden. Waardoor wordt een huis beschermd? Op welke manier dragen we zorg voor wat ons in ons huis(gezin) is toevertrouwd? Als het om de materiële kant gaat, kunnen we alle denkbare verzekeringen afsluiten voor allerlei onheil, zoals brand en diefstal. We kunnen allerlei beschermende veilig-

heidsmaatregelen nemen, zoals alarmsystemen en beveiligingsdiensten. Toch biedt dit alles geen zekere bescherming.

Maar er zijn nog veel ergere vijanden dan zij die ons materiële schade kunnen berokkenen. Dat zijn de vijanden die er constant op uit zijn ons geestelijke schade te berokkenen. Hoe kunnen we ons daartegen beschermen? Hoe trekken we daar een beschermende muur tegen op?

Van Benjamin, de zoon van Jakob, lezen we dat hij bij de HEERE zal wonen en daar zal hij veilig wonen *(Dt 33:12)*. Alleen God is onze zekerheid. Hoe rijk is een huis dat zijn zekerheid vindt in de bescherming door de Heer, waar men vertrouwt op de Almachtige en zich in Zijn armen geborgen weet. Het gaat hier niet om de zekerheid dat ziekte, armoede, lijden of dood ons huis niet kunnen treffen, maar dat het wonen bij de Heer ons altijd zal bewaren voor het kwaad, voor ruzie en angst.

Over Benjamin zei hij:
De door de HEERE beminde, hij zal onbezorgd bij Hem wonen.
Hij zal hem heel de dag beschermen,
en tussen zijn schouders zal Hij wonen! (Dt 33:12)

Als we niet meer op de kracht van de Heer vertrouwen, ligt dat stuk muur in puin. Als we merken hoe ons gezin steeds meer uit elkaar valt omdat de bescherming weg is, moeten we die bescherming weer opzoeken. De kracht van de Heer is altijd beschikbaar voor wie er een beroep op doet.

Azarja

Azarja is bezig *"naast zijn huis"*. Het lijkt erop dat het stuk muur tegenover zijn huis nog intact is. Het is toch vrij zinloos naast je huis te gaan beginnen en het stuk voor je huis open te laten. Azarja betekent 'Jahweh heeft geholpen'. Hij is er niet mee tevreden dat de muur voor zijn huis nog staat. Ook het open stuk daarnaast wil hij dicht hebben. Met de hulp van de HEERE sluit hij, voor zover het van hem afhangt, elk risico uit dat de vijand ook maar in de buurt van zijn huis kan komen. Het is belangrijk de vijand zo ver mogelijk uit de buurt te houden.

Elke interesse voor de vijand uit nieuwsgierigheid kan hem de gelegenheid geven toe te slaan. Die kans moeten we hem niet geven. Onze belangstelling mag slechts uitgaan naar de Heer Jezus en de dingen waarin Hij centraal staat. Voor zover we ons moeten bezighouden met de vijand als

een opdracht van de Heer, bijvoorbeeld om anderen te kunnen waarschuwen voor zijn listen, mogen we rekenen op de bescherming van de Heer.

Binnuï | *vers 24*

> *24 Daarachter herstelde Binnuï, de zoon van Henadad, een tweede gedeelte: van het huis van Azarja tot aan de Punt, tot aan de hoek.*

Waar Azarja is gestopt, gaat Binnuï verder met bouwen. Hij bouwt *"tot aan de Punt, tot aan de hoek"*. De naam Binnuï betekent 'iemand die opbouwt'. Zijn vader is Henadad, een van de teruggekeerden uit Babel *(Ea 3:9)*. Zijn zonen hebben meegeholpen met de bouw van de tempel. Hier zien we een zoon die meehelpt bij de bouw van de muur. Zijn vader heeft hem een naam gegeven die met bouwen te maken heeft. Het lijkt erop dat Henadad betrokken is bij alles wat met bouwen voor God te maken heeft. Binnuï maakt de naam waar die zijn vader hem heeft gegeven.

Welke naam geven wij onze kinderen? Daarmee bedoel ik: Welke verwachting hebben wij van hen? Als wij voor onszelf een positie, eer en aanzien in de wereld zoeken, zullen we dat ook voor onze kinderen wensen. In gedachten geven we hun de naam van een groot wetenschapper, van een beroemde sporter, van een gevierd musicus of van welke bekendheid dan ook. Maar als onze belangstelling uitgaat naar Gods huis en Gods stad, naar de eer van God in alle dingen, zullen we wensen dat dit ook zo zal zijn bij onze kinderen. Dan zullen we bidden dat ze dienstbaar zullen zijn voor de Heer Jezus in Zijn koninkrijk.

Palal – Pedaja | *vers 25*

> *25 Palal, de zoon van Uzai, [verrichtte herstelwerk] tegenover de Punt en de toren die vanaf het huis van de koning [naar boven] uitsteekt, die aan het binnenplein van de wacht staat; daarachter [werkte] Pedaja, de zoon van Paros.*

Palal

Palal is bezig in de buurt van het huis van de koning en wel aan de kant van *"het binnenplein van de wacht"*, of *"de voorhof der gevangenis"*, zoals een andere vertaling zegt. Het is zeer waarschijnlijk dat Jeremia daar opgesloten is *(Jr 32:2,8,12; 33:1; 37:21; 38:6,13,28; 39:14)*. Hij is daar opgesloten omdat

hij heeft gewaarschuwd voor de komst van de koning van Babel. Hij heeft er ook op gewezen dat overgave de enige mogelijkheid is tot redding. Maar daar hebben de koning en zijn raadgevers niet van willen weten. Jeremia is zijn vrijheid kwijtgeraakt en Jeruzalem is veroverd en verwoest.

Misschien dat Palal daaraan denkt, als hij bij *"het binnenplein van de wacht"* bezig is aan de muur. Zijn naam betekent 'rechter'. Een rechter weet wanneer de wet is overtreden en wat de strafmaat is die bij de overtreding hoort. Hij zal ermee instemmen dat God recht heeft gedaan door het schuldige Jeruzalem in handen van de Babyloniërs te geven. Dit oordeel hebben ze verdiend. Jeremia is verlost, het volk is in gevangenschap gevoerd.

Zal dat hem niet tot een biddende bouwer hebben gemaakt? We kunnen ons voorstellen dat hij heeft gebeden: 'Heer, geef dat Uw volk U nu wel trouw zal dienen, wel naar U zal luisteren, zodat de stad niet opnieuw moet worden verwoest.' Een dergelijk gebed past ook ons, die leven in dagen waarin het verval van de gemeente hand over hand toeneemt. Als we dan door Gods genade herstel mogen beleven, mogen we nooit vergeten hoezeer we als gemeente hebben gefaald.

Pedaja

Naast Palal is Pedaja bezig. Pedaja betekent 'Jahweh verlost'. Dit sluit mooi aan op de 'rechter'. God is rechtvaardig als Hij oordeelt, maar Hij verlost wie zich onder dit oordeel buigt. Pedaja stelt iemand voor die zich bewust is dat hij is verlost om zich in te zetten voor de veiligheid en geborgenheid van allen die tot de stad van God zijn.

De tempeldienaren – de Waterpoort | *vers 26*

> *26 De tempeldienaren [die] op de Ofel woonden, [verrichtten herstelwerk] tot tegenover de Waterpoort aan de oost[kant] en de [hoog] uitstekende toren.*

De tempeldienaren

Tussen alle bedrijvigheid door wordt hier een opmerking gemaakt over de tempeldienaren. Ze wonen op de Ofel, een hoogte vlak voor de Waterpoort aan de zuidkant van de tempel. Tempeldienaren, ook wel Nethinim genoemd, worden altijd in het meervoud genoemd. Zij zijn verbonden aan de dienst in de tempel. Hun taken liggen op het terrein van allerlei

hand-en-spandiensten. Zeer waarschijnlijk zijn zij nakomelingen van de Gibeonieten, die zich door list bij het volk van God hebben gevoegd *(Jz 9:3-15)*. Jozua vervloekt hen daarvoor en bepaalt dat zij nooit zullen ophouden *"houthakkers en waterputters voor het huis van mijn God"* te zijn *(Jz 9:23)*.

In verbinding met de naam Pedaja zien we hoe de HEERE hen van de vloek heeft verlost. Zij hebben zich geschikt in de uitspraak van Jozua en daardoor is de vloek voor hen tot een zegen geworden. De muur dient ook om hen te beschermen en te bewaren voor de dienst die hun is opgelegd.

De Waterpoort

De Waterpoort, de zevende poort die in dit hoofdstuk wordt genoemd, maakt geen deel uit van de muur, maar ligt, evenals de Ofel, binnen de muur. Er staat niet dat de Waterpoort wordt hersteld. Wel wordt vermeld dat de poort aan *"de oost[kant]"* van de muur is, in de buurt van *"de [hoog] uitstekende toren"*.

Bij de Bronpoort *(vers 15)* hebben we al gezien dat het water spreekt van het Woord van God *(Ef 5:26)*. Daar is het water in actie, een bron die opspringt. Dat is het Woord dat zijn werk doet en werkt *(1Th 2:13)*. Hier stelt het water ook het Woord van God voor, maar dan meer in zijn onveranderlijkheid. Dat is een duidelijke toepassing van het feit dat de Waterpoort niet hersteld hoeft te worden. Aan het Woord hoeft niets verbeterd te worden. Het blijft eeuwig in al zijn volmaaktheid bestaan *(Ps 119:89; Jh 1:1; Op 19:13)*.

Voor eeuwig, HEERE,
staat Uw woord vast in de hemel.
(Ps 119:89)

Dat geeft hoop voor de toekomst, waarvan de oostkant spreekt. De oostkant is de kant waar de zon opgaat. Wanneer de Heer Jezus verschijnt als *"de Zon der gerechtigheid" (Ml 4:2)*, zal Hij alles in vervulling doen gaan wat God in Zijn Woord heeft beloofd. Het is alsof *"de [hoog] uitstekende toren"* dat nog eens benadrukt. De wachter in die toren ziet uit naar het oosten om als eerste de Zon der gerechtigheid te zien opgaan.

De inwoners van Tekoa | *vers 27*

> *27 Daarachter herstelden de inwoners van Tekoa een tweede gedeelte: tegenover de grote [hoog] uitstekende toren tot aan de muur van de Ofel.*

Bij deze groep bouwers hebben we ook eerder al stilgestaan *(vers 5)*. Hier zijn ze bezig met een tweede gedeelte. Het is mogelijk dat de Tekoïeten een tweede stuk moeten doen omdat de aanzienlijken het beneden hun waardigheid vinden om mee te helpen.

Dit kunnen we toepassen op alle werk dat voor de Heer wordt gedaan. In het werk voor de Heer worden de lasten soms ongelijk verdeeld omdat er zijn die hun taak niet verrichten. Dan moet er door weinigen veel worden gedaan. Als ieder lid zijn of haar functie vervult *(1Ko 14:4-11)*, is er geen lid overbelast. Helaas is de praktijk anders. Sommigen menen dat zij niets kunnen betekenen. Zij verschuilen zich achter onkunde of geen tijd. Maar de Heer heeft iedere gelovige een taak gegeven. Verontschuldigingen zijn uitvluchten, geen geldige excuses, en in feite ongehoorzaamheid aan de Heer.

De Paardenpoort – de priesters | *vers 28*

> *28 Vanaf de Paardenpoort verrichtten de priesters herstelwerk, ieder tegenover zijn huis.*

De Paardenpoort

We zijn aangekomen bij de achtste poort, de Paardenpoort. De Paardenpoort wordt zelf niet verbeterd. Hij wordt genoemd als het vertrekpunt van een aantal priesters om de muur tegenover hun huis te herbouwen. In bijna alle gevallen waar het paard in de Schrift wordt genoemd, gaat het om oorlogspaarden. Het paard wordt geroemd om zijn onverschrokkenheid, snelheid, uithoudingsvermogen en kracht. Een prachtige beschrijving ervan geeft de HEERE Zelf in Zijn antwoord aan Job *(Jb 39:22-28)*.

De genoemde kenmerken van het paard zijn nodig om vol te houden bij de bouw. Het einde van de muur komt in zicht. Soms kan het zicht op het einde een extra stoot energie geven. We denken aan wat er al is gebeurd en zetten alles op alles om het werk af te ronden. Soms ook kan het laatste stuk net te veel worden. Als we het werk dat nog gedaan moet worden, afmeten naar onze krachten, kunnen we ontmoedigd raken *(Ne 4:10)*.

Als we ontmoedigd dreigen te raken, is het belangrijk eraan te denken dat we voor de genoemde kwaliteiten niet op onszelf of een schepsel moeten vertrouwen, maar op de Heer. In enkele psalmen wordt de grote kracht

van het paard genoemd om te herinneren aan de grotere kracht van God *(Ps 20:8; 33:17; 76:7)*. Als we op Hem een beroep doen, zal Hij ons de kracht en het uithoudingsvermogen geven om de overwinning te behalen en het einddoel te bereiken.

Dezen [vertrouwen] op strijdwagens en die op paarden,
maar wij zullen de Naam van de HEERE, onze God in herinnering roepen. (Ps 20:8)

De priesters

Meer dan voor iets anders geldt dit voor de priesterdienst. In de christenheid is er wel de belijdenis van het algemeen priesterschap, maar vaak niet de praktijk ervan. Hoe belangrijk is het deze voor God zo belangrijke waarheid vast te houden en in praktijk te brengen. God wil dat we Hem *voortdurend* – en niet maar af en toe – een lofoffer brengen *(Hb 13:15; 1Pt 2:5)*.

Laten wij <dan> door Hem voortdurend een lofoffer brengen aan God, dat is [de] vrucht van [de] lippen die Zijn Naam belijden. (Hb 13:15)

Het is mogelijk dat de verhindering om deze priesterdienst te verrichten veroorzaakt wordt door het ontbreken van de muren voor de huizen van de priesters. Door het opgeven van de afzondering van de wereld – het neerhalen van de muur – is veel in de gezinnen van de gelovigen binnengedrongen wat niet bepaald aanzet tot priesterdienst. Hoeveel uren wordt er tv gekeken of gesurft op internet of besteed aan sociale media? En als er wordt gekeken en gesurft, wat ziet men dan?

Laten gelovige mannen en vrouwen, want zij zijn beiden priesters, de muren voor hun huis eens inspecteren. Zijn er door niet waakzaam te zijn gedachten het hart binnengedrongen en is daardoor de kijk op de Bijbel of de Heer Jezus veranderd? Bij eerlijk zelfonderzoek zal dan geconstateerd worden dat de priesterdienst voor God is afgenomen, de aanbidding van de Vader is verdwenen en de toewijding aan de Heer nauwelijks meer aanwezig is.

Laat de Paardenpoort weer binnen het gezichtsveld komen. Zoek de kracht van de Heer om de bouw van de muur weer te hervatten. Luister naar de bemoediging van Nehemia: *"Wees niet bevreesd voor hen* [de tegenstanders]*. Denk aan de grote en ontzagwekkende Heere, en strijd voor uw broeders, uw zonen en uw dochters, uw vrouwen en uw huizen" (Ne 4:14)*.

Zadok – Semaja en de Oostpoort | *vers 29*

> *29 Daarachter verrichtte Zadok, de zoon van Immer, herstelwerk, tegenover zijn huis, en daarachter verrichtte Semaja, de zoon van Sechanja, de bewaker van de Oostpoort, herstelwerk.*

Zadok

Ook Zadok is bezig tegenover zijn huis. Zadok betekent onder andere 'oprecht', 'eerlijk'. Is de muur van oprechtheid om ons huis neergehaald? Zijn we eerlijk in onze omgang met anderen? Laten we dit, als we getrouwd zijn, eens toepassen op ons huwelijk. Herinneren we ons nog onze belofte van trouw aan elkaar op onze huwelijksdag? Zijn we trouw en eerlijk gebleven? Geldt dat ook voor het verlangen naar het gezelschap van onze partner dat groter moet zijn dan naar dat van iemand anders in de wereld? Of begeren we het gezelschap van iemand van wie we zeggen: 'Die ligt me beter, is me sympathieker dan mijn eigen man of vrouw'? De heilige muur van eerlijkheid ligt dan in puin en moet worden herbouwd.

Misschien moet de man zijn vrouw of de vrouw haar man belijden dat er oneerlijkheid in de gedachten of misschien zelfs in de praktijk gekomen is. Het puin moet geruimd worden, voordat er weer kan worden gebouwd.

Zadok is de zoon van Immer, dat betekent 'spraakzaam'. Er is geen lichaamsdeel dat zoveel schade aanricht als de tong. De muur van eerlijkheid wordt vaak een puinhoop door de praatzucht. Kritiek op elkaar, op de broeders en zusters, haalt de muur neer. Hoe praten wij over elkaar en met elkaar? Misschien dat ook daarvoor belijdenis moet worden gedaan, ook tegenover de kinderen die hebben gehoord hoe wij over onze broeders en zusters hebben gepraat.

Semaja en de Oostpoort

We zijn aangekomen bij Semaja. Van hem wordt als bijzonderheid vermeld dat hij *"de bewaker van de Oostpoort"* is. De Oostpoort, de negende poort in dit hoofdstuk, is een bijzondere poort. Via die poort verlaat de heerlijkheid van de HEERE de tempel en Jeruzalem *(Ez 10:18-19; 11:23)*. Vanwege de zonden van Jeruzalem kan Gods heerlijkheid daar niet langer wonen. Maar Hij is niet vertrokken om voor altijd weg te blijven. De profeet Eze-

chiël ziet in een visioen de heerlijkheid van de HEERE weer terugkomen in de nieuwe tempel *(Ez 43:4)*.

En de heerlijkheid van de HEERE kwam het huis binnen via de poort die op het oosten uitzag. (Ez 43:4)

Dit geweldige perspectief is verbonden aan de naam Semaja. Zijn naam betekent 'Jahweh hoort'. Hoezeer Gods volk ook in verval is, hoezeer Gods zichtbare heerlijkheid zich ook heeft moeten terugtrekken in de hemel, er komt een moment dat Hij terugkeert. Het geloof roept: 'Hoelang nog HEERE?' Het lijkt al zo lang te duren. Maar God luistert naar het geroep van Zijn volk. De Geest en de bruid zeggen: *"Kom!" (Op 22:17)*. De Heer Jezus antwoordt: *"Ja, Ik kom spoedig!" (Op 22:20)*.

Hananja en Hanun – Mesullam | *vers 30*

> *30 Daarachter herstelden Hananja, de zoon van Selemja, en Hanun, de zesde zoon van Zalaf, een tweede gedeelte; daarachter verrichtte Mesullam, de zoon van Berechja, herstelwerk tegenover zijn kamer.*

Hananja en Hanun

Van deze bouwers weten we niet veel meer dan hun namen. In hun namen ligt een verbondenheid. Hananja betekent 'Jahweh heeft begunstigd' en Hanun betekent 'begunstigd'. Van Hanun wordt nog wel een bijzonderheid vermeld: hij is de zesde zoon.

Zes is het getal van de mens *(Op 13:18)* en zijn werk *(Ex 20:9)*. Alles wat de mens is en doet, draagt het stempel van zonde en zwakheid. De mens is een door God begunstigd schepsel. Door te kiezen voor de zonde heeft de mens zich van God losgerukt. In zijn hoogmoed beroemt hij zich op zijn kwaliteiten. Het is dan ook dwaas hoog op te geven van die mens en op hem te vertrouwen in de dag van de bezoeking *(Js 2:22)*.

Maar iedere 'Hanun' kan een 'Hananja' worden. Wie zijn zondigheid, hoogmoed en opstand tegenover God erkent, ontvangt vergeving van zonden. Hij mag zien op het werk van de Heer Jezus, Die als Mens volmaakt heeft beantwoord aan wat God van de mens vraagt. Hij heeft als Mens de zonden gedragen van allen die in Hem geloven. Wie in geloof aanvaardt dat Hij het ook voor hem heeft gedaan, komt in de gunst van God *(Rm 5:2)*.

Door bekering tot God wordt de verbinding met God hersteld. Door geloof in de Heer Jezus wordt iemand in Hem begenadigd, of voor God aangenaam gemaakt *(Ef 1:6)*. Dat is de ware genade (of gunst) waarin iemand moet staan *(1Pt 5:12)*. 'Hananja' en 'Hanun' worden verenigd. 'Hanun' kan echt gaan beantwoorden aan het doel waartoe God hem geschapen heeft, dat is Hem dienen. Samen met 'Hananja' is hij inzetbaar bij de bouw van de muur.

Mesullam

Mesullam heeft eerst meegewerkt aan het herstel van een ander stuk van de muur *(vers 4b)*, maar hij verwaarloost *"zijn kamer"*, zijn eigen leefruimte, niet. Mesullam woont mogelijk alleen op een kamer. De toepassing ligt voor de hand. Veel jonge mensen gaan vandaag de dag 'op kamers'. Ze verlaten het ouderlijk huis om in een andere stad te gaan studeren. Ze gaan op zichzelf wonen. Ze zijn zelf verantwoordelijk voor de inrichting van hun kamer en hun gedrag daarin. Ademt het de christelijke sfeer of ziet men de kans schoon alle bijbelse waarden en normen van thuis overboord te gooien? Heel wat jonge mensen hebben de muur waarachter ze thuis veilig zijn geweest, afgebroken.

Bij Mesullam is dat anders. Hoewel hij slechts een kamertje als thuis heeft, getuigt zijn leven van volkomen overgave. Daardoor leeft hij in een geheiligde atmosfeer. Zijn naam betekent 'overgegeven'. Hij is de zoon van Berechja, dat betekent 'Jahweh zegent'. Wie in overgave aan de Heer leeft, wordt door Hem gezegend. De zegen van de Heer hangt er niet van af of mijn huis groot of klein is, of het werk imponerend of onbeduidend is, maar of alles wordt gebruikt en gedaan in overgave aan Hem. De zegen die dan van de Heer komt, *"die maakt rijk" (Sp 10:22)*.

Wij bouwen allemaal aan de muur. Niemand mag denken dat hij te gering is. Het kleinste gat in de muur levert het gevaar op dat de vijand daardoor binnendringt. Als wij een gat laten ontstaan of bestaan, loopt de hele gemeente gevaar.

Malchia – de Wachtpoort | *vers 31*

> *31 Daarachter verrichtte Malchia, een edelsmid, herstelwerk, tot aan het huis van de tempeldienaren en de handelaars, tegenover de poort van Mifkad en tot het bovenvertrek van het hoekpunt.*

Malchia

Nog een klein stukje en de rondgang om de muur is voltooid. We staan nog even stil bij Malchia, een edelsmid. Malchia betekent 'Jahweh is Koning'. Hij kent de waarde van edelmetalen. Om het materiaal en het beroep te beschermen bouwt hij mee aan de muur.

Verder staat zijn werk in verbinding met *"het huis van de tempeldienaren en de handelaars"*. Hij heeft oog voor het werk dat de *"tempeldienaren"* doen. Hoe nederig ook, het is van belang dat dit werk kan gebeuren. Door de bouw van de muur zorgt hij ervoor dat de vijand niet via hun huis in de stad kan komen. Een tempeldienaar kan zijn werk zo onderwaarderen, dat hij probeert via andere kanalen wat aanzien te krijgen. Maar als de tempeldienaar in verbinding staat met 'Malchia' en naar de betekenis van die naam leeft en zijn werk doet, zal het de vijand niet lukken via hem in de stad van God te komen. De muur is daar goed gebouwd.

Ook *"handelaars"* kunnen alleen goed handel drijven als zij dat doen in overeenstemming met de regels die in de stad gelden. Het is lastig, maar niet onmogelijk, om eerlijk zaken te doen. De vijand heeft het bijzonder voorzien op zakenmensen om invloed te krijgen op het leven in de stad van God. Maar op de zakenman die verbonden is met 'Malchia' en naar de betekenis van die naam leeft en handelt, zal hij geen vat krijgen. De muur is daar goed gebouwd.

De Wachtpoort

De Wachtpoort is de tiende poort die in dit hoofdstuk wordt genoemd. De poort heet eigenlijk, zoals hier staat *"de poort van Mifkad"*. Het woord *mifkad* betekent onder andere 'inspectie'.

Het werk zit er bijna op. Het is niet ongebruikelijk om aan het einde van een werk, aan het einde van een jaar, aan het einde van een leven eens terug te blikken op dat werk, dat jaar, dat leven. In geestelijk opzicht is het van belang regelmatig terug te kijken. Later zien we vaak beter hoe we te werk zijn gegaan dan in de tijd van dat werk zelf.

Paulus maakt aan het einde van zijn leven de balans op. Als de tijd van zijn heengaan is aangebroken, kan hij zeggen: *"Ik heb de goede strijd gestreden, ik heb de loop geëindigd, ik heb het geloof behouden" (2Tm 4:6-7)*. Tegelijkertijd

weet hij dat de uiteindelijke 'inspectie' door de Heer gebeurt *(1Ko 4:1-5)*, als wij allen geopenbaard zullen worden *"voor de rechterstoel van Christus" (2Ko 5:10)*.

Die 'inspectie' voor de rechterstoel vindt plaats in *"het bovenvertrek"*, in de hemel. Maar ook op aarde vinden we al een 'bovenvertrek', een plaats van gemeenschap met de Heer Jezus. Daar is de Heer Jezus met Zijn discipelen om er met hen het Pascha te vieren *(Lk 22:12)*. Bij die gelegenheid stelt Hij het avondmaal in, dat wij nog elke zondag mogen vieren. Dan denken we aan Hem en Zijn verlossingswerk op het kruis. We verkondigen Zijn dood. Maar dat kan niet zonder onszelf te oordelen, te onderzoeken, te 'inspecteren' *(1Ko 11:28)*. Als we tot de ontdekking komen dat er in ons leven iets van zonde is, moeten we dat eerst veroordelen. We moeten dat belijden tegenover God, en als er mensen bij betrokken zijn ook tegenover hen.

Maar laat men zichzelf beproeven en zo eten van het brood en drinken van de drinkbeker. (1Ko 11:28)

Na de hemelvaart van de Heer Jezus zijn de discipelen weer in de bovenzaal *(Hd 1:13)*. Daar wachten ze op de uitstorting van de Heilige Geest. 'Inspectie' van het Woord maakt duidelijk dat het gebeuren met Judas in de Schrift is voorzegd *(Hd 1:16)*. De Schrift zegt de 'onderzoekers' ook dat een ander de plaats van Judas moet innemen *(Hd 1:20)*. Onderzoek van het Woord laat zien wat er moet gebeuren, totdat de belofte in vervulling gaat. Meer dan ooit kunnen we dit toepassen op de belofte van de komst van de Heer Jezus.

Edelsmeden en handelaars – de Schaapspoort | *vers 32*

> *32 Tussen het bovenvertrek van het hoekpunt tot de Schaapspoort verrichtten de edelsmeden en de handelaars herstelwerk.*

Edelsmeden en handelaars

In dit vers worden geen naam of namen genoemd, maar twee beroepen: edelsmeden en handelaars. Zij zorgen ervoor dat het laatste gat in de muur wordt gedicht en de muur één geheel vormt. De edelsmeden werken met edelmetaal. Zij werken heel precies. Het resultaat van hun werk wordt altijd bewonderd. Handelaren gaan zo te werk dat zij het grootste rendement uit een zaak halen.

Bij de herbouw van de muur is het van belang tot het einde toe nauwkeurig te werk te gaan. Om in de herbouw van de muur te volharden is het noodzakelijk de waarde van dit werk te onderkennen. Ook is het van belang zo te werk te gaan dat het voor de Heer Jezus de grootste winst oplevert. Hij heeft ieder van de Zijnen talenten gegeven, met de opdracht: *"Doet zaken totdat Ik terugkom" (Lk 19:13)*.

In de gelijkenis van de ponden *(Lk 19:11-27)* en van de talenten *(Mt 25:14-30)* gaat het om handelen met wat de Heer ons heeft toevertrouwd tijdens Zijn afwezigheid op aarde. Bij Zijn terugkeer zal Hij ons vragen wat we ermee hebben gedaan. Heeft ons leven winst voor Hem opgeleverd?

De Schaapspoort

Na de wandeling langs de muur rond de stad zijn we weer terug bij de Schaapspoort, waar we in *vers 1* zijn begonnen. De Schaapspoort herinnert aan de Heer Jezus als de deur van de schapen en hij herinnert aan Hem als de goede Herder, Die Zijn leven heeft gegeven voor Zijn schapen *(Jh 10:11)*. Tot in eeuwigheid zal Hij zo voor onze aandacht staan. Tot in eeuwigheid zullen we Hem daarvoor aanbidden.

Ik ben de goede Herder; de goede Herder legt Zijn leven af voor de schapen; ... (Jh 10:11)

Nehemia 4

Inleiding

Bij elke opwekking is er tegenstand. Dat heeft Ezra ondervonden *(Ezra 4-5; 10)* en dat ondervindt Nehemia. De satan is er altijd op uit het onderscheid tussen de gemeente en de wereld te vervagen en zo mogelijk weg te nemen. Waar hem dat lukt, gaan de waarheden van het christendom gedeeltelijk of geheel verloren.

In *Nehemia 4* is er openlijke tegenstand van buitenaf en zien we de vijand als *"een brullende leeuw" (1Pt 5:8)*. In *Nehemia 6* komt de tegenstand ook van buitenaf, maar in bedekte vorm en op Nehemia persoonlijk gericht. Daar doet de vijand zich voor als *"een engel van het licht" (2Ko 11:14)*. In *Nehemia 5* is er geen sprake van openlijke of bedekte vijandschap van buitenaf, maar is er interne strijd. Daar is het volk de vijand van zichzelf.

Nehemia overwint alle vijandelijkheden in *Nehemia 4-6* omdat hij God kent en Hem overal bij betrekt. Zonder God is elke tegenstand ons te machtig, met God zijn we de grootste vijand de baas.

Sanballat ontsteekt in woede | *vers 1*

> *1 Het gebeurde, toen Sanballat gehoord had dat wij de muur herbouwden, dat hij [in woede] ontstak en zeer geërgerd was. Hij bespotte de Joden*

De tegenstand wordt heftiger. De vijand wordt kwader naarmate de bouw van de muur vordert. Zo is het met onze afzondering. Zolang wij onze godsdienstplichten vervullen, zal de vijand zich niet laten zien. Maar zodra levensheiliging in ons praktische leven uitgewerkt gaat worden, wordt hij woest. Het maakt de duivel niet uit of iemand zich tot het christendom bekeert, zolang hij er maar niet naar leeft.

Sanballat uit zijn woede in het gebruik van spottaal. Zijn bange vermoedens waarover we *Nehemia 2* lezen, krijgen steeds meer grond *(Ne 2:10)*. In *Nehemia 2* hebben hij en zijn bondgenoten al op eenzelfde, spottende manier van zich laten horen *(Ne 2:19)*. De haat van zijn hart zoekt en vindt steeds middelen om zich te uiten. Eerst is het 'slechts' een belachelijk

maken van het werk. Nu de muur om Jeruzalem zich sluit, ontsteekt de vijand in woede. Is er eerst sprake van lichtzinnige spot, nu krijgt de spot een grimmig karakter.

Tegenover de toenemende vijandschap die hij en zijn metgezellen aan de dag leggen, komen ook steeds duidelijker de moed en vastberadenheid van Nehemia tot uiting. We zien zijn volle vertrouwen op God en zijn grote, hartstochtelijke inzet voor de dienst van de HEERE. Vandaag zijn in de dienst van de Heer mannen van het formaat van een Nehemia nodig. Wie zich wil inzetten voor de Heer en Zijn volk, moet rekenen op tegenstand. Hoe groter de vastberadenheid van de dienaar is, des te heftiger de tegenstand. De satan weet op wie hij inzet: op ieder die vastbesloten is de Heer gehoorzaam te zijn en voor Hem te leven.

Spottende vragen | *vers 2*

> *2 en zei in tegenwoordigheid van zijn broeders en het leger van Samaria: Wat doen die zwakke Joden? Zal men hen hun gang laten gaan? Gaan ze offers brengen? Willen ze het vandaag nog klaarkrijgen? Willen ze de stenen uit de [puin]hopen [weer] tot leven wekken, hoewel die verbrand zijn?*

De tegenstand kent verschillende vormen en komt ook van alle kanten. Zo is er spot door de vijand en later ook dreiging met geweld en list. We zullen later zien dat er naast de tegenstand van buitenaf ook tegenstand van binnenuit blijkt te zijn *(vers 10; Ne 5:1-15)* en wel in de vorm van ontmoediging.

De tegenstand van buitenaf uit zich eerst in spot. De schrijver van de *brief aan de Hebreeën* noemt bespotting een beproeving van het geloof: *"En anderen ondergingen [de] beproeving van bespottingen" (Hb 11:36)*. Aan de eerste bespotting *(Ne 2:19)* is de (ongegronde) beschuldiging verbonden dat de bouw een bewijs van opstand tegen de koning is. Hier is voor de tweede keer sprake van spot. Deze spot uit zich in het afvuren van vijf vragen. Alle vragen zijn bedoeld om het werk belachelijk te maken. De vragen worden niet aan de bouwers gesteld. De vijanden stellen de vragen aan elkaar. De vragen hebben een tweeledig doel. Enerzijds spreken de vijanden elkaar door deze uitdagende vragen moed in. Anderzijds zijn de vragen bedoeld om de Joden, die dit gepraat horen, te ontmoedigen.

De eerste vraag gaat over kracht. Daaraan ontbreekt het – volgens de tegenstanders –de Joden volledig. Ze worden *"zwakke Joden"* genoemd. De vijand wil zichzelf en de Joden aanpraten dat de Joden 'ellendig', 'verwelkt', 'krachteloos', 'broos' zijn, allemaal betekenissen die in het woord 'zwak' opgesloten liggen. Zo te worden afgeschilderd is niet direct een stimulans om een werk voort te zetten. Wat doen die zwakke christenen? Wat stellen zij voor in vergelijking met massabijeenkomsten om hen heen? Zijn zij in staat de puinhopen te verwijderen? Als zulke kritiek ons geldt, voelen we dat het ons niet onberoerd laat.

De tweede vraag houdt een dreigement in. De vijand suggereert hiermee dat dit werk moet worden gestopt. Ze zullen niet werkeloos blijven toezien hoe de stad met het vorderen van de herbouw van de muur steeds verder aan hun greep ontsnapt.

De derde vraag heeft te maken met de offerdienst van de Joden. Het is de vijand een doorn in het oog dat God wordt geëerd. Mede daarom zal hij al zijn inspanning erop richten dat de stad open blijft, toegankelijk voor hun verderfelijke invloed. Deze middelste van de vijf vragen treft God in het hart. Het offer, het beeld van Gods Zoon Die aan het kruis is gestorven, waardoor God wordt geëerd, wordt ook in de bespotting betrokken.

De vierde vraag stelt hun volharding centraal. Er is nog zoveel werk te doen. Dat is echt niet vanavond klaar. Het zal nog lang duren voor het zover is. De grens van het uithoudingsvermogen is bereikt. De vijand voelt aan dat het volk uitgeput raakt *(vers 10)* en speelt daarop in. Iemand smalend wijzen op het lange stuk dat hij nog moet afleggen terwijl hij aan het einde van zijn krachten is, is een effectief middel om hem volledig te verlammen. Een jonge gelovige die graag voor de Heer wil leven, kan geblokkeerd worden door hem steeds te vertellen dat hij dit niet volhoudt.

De vijfde vraag gaat over de deugdelijkheid van het materiaal. Al zouden ze het werk afkrijgen, dan zal nog blijken dat alle inspanning tevergeefs is geweest. De stenen waarmee ze hebben gewerkt, zullen niet de bescherming geven die ze ervan hebben verwacht. Zo'n opmerking is natuurlijk helemaal frustrerend, goed geschikt om het bijltje erbij neer te gooien.

De spot van Tobia | *vers 3*

> *3 En Tobia, de Ammoniet, [stond] naast hem en zei: Ook al bouwen ze, als er [slechts] een vos op klimt, maakt hij een bres in hun stenen muur.*

In zijn spot krijgt Sanballat bijval van Tobia. Er vormt zich een kring van spotters. Onheilige spotters stoken elkaar op. Tobia doet er nog een schepje bovenop door op de laatste vraag het antwoord te geven en daarmee de zwakheid van het werk sterk onder de aandacht te brengen. Het gemeente willen zijn naar Gods gedachten zet de godsdienstige, natuurlijke mens buiten spel. Dat wil de vijand niet. Daarom begint hij te wijzen op de waardeloosheid en onbetrouwbaarheid van het werk. 'Willen jullie beweren dat jullie de gemeente van God zijn?' 'Verbeelden jullie je dat jullie alles in overeenstemming met Gods Woord doen?'

Maar als het echt zo zwak is als de tegenstander beweert, waarom steekt deze dan zoveel energie in zijn tegenstand? Juist het steeds maar weer en in steeds sterkere mate aanvallen van het werk van geloof is het bewijs dát het om een werk van God gaat. Hoe krachtiger het geloof, des te heftiger de tegenstand. De mate van tegenstand is gelijk aan de mate van het werk van het geloof. In de tegenstand tegen een werk van God verenigen partijen zich die anders vijanden van elkaar zijn *(vgl. Lk 23:12)*.

Herodes en Pilatus nu werden op diezelfde dag vrienden met elkaar, want zij leefden tevoren in vijandschap jegens elkaar. (Lk 23:12)

Een vos is een sluw roofdier dat er in de nacht en alleen op uit gaat. Hij wordt verschillende keren in de Bijbel genoemd *(Ri 15:4; Ps 63:11; Hl 2:15; Kl 5:18; Ez 13:4; Mt 8:20; Lk 9:58; 13:32)*. Op *Mattheüs 8:20* na (en de paralleltekst in *Lukas 9:58*) wordt de vos overal negatief geduid. Hij is lichtvoetig en zeer bedreven in het vangen van zijn prooi. Op het eerste gezicht lijkt hij niet gevaarlijk, maar dat is hij wel. De lichte sprong van een vos tegen een muur zou natuurlijk geen enkel gevolg hebben. Maar de vijand wil doen geloven dat de muur zó zwak is, dat zijn lichte sprong de hele muur zal neerhalen.

Deze tactiek van de vijand, om op de zwakheid van het werk te wijzen, is bedoeld om de werker te ontmoedigen. Als de vijand het voor elkaar krijgt om de werker ervan te doordringen dat zijn werk toch geen stand houdt,

is hij geslaagd. De werker zal het nutteloze ervan inzien en ophouden met zijn werk.

Ieder die voor de Heer wil gaan leven, zal met deze tactiek van de vijand te maken krijgen. De eigen man of vrouw of kinderen kunnen komen met opmerkingen die bepaald niet motiveren om een leven van overgave aan de Heer te leven. Je bent te extreem, of te inconsequent, ze wijzen op allerlei karakterfouten of karakterzwakheden, je houdt het toch niet vol, je bent buiten jezelf en blind voor de werkelijkheid. De Heer kent deze tegenstand uit eigen ondervinding *(Mk 3:21)*.

En toen Zijn verwanten dit hoorden, gingen zij heen om Hem te grijpen, want zij zeiden: Hij is buiten Zichzelf. (Mk 3:21)

Als een christen zijn getuigenis geeft, zal de vijand hem wijzen op de onenigheid tussen christenen. Hij kan erop wijzen dat er zelfs oorlogen in de Naam van God worden gevoerd. Of hij wijst op de armelijke bidstonden. Of hij wijst op het gebrek aan organisatie, aan geld, aan invloedrijke personen. De wereld beoordeelt alles naar grootte en aantallen, naar imponerende methoden, naar aansprekende reclame. Zodra dit denken in de gemeente of de christen post vat, is het met hun dienst gedaan. Als de christen denkt dat hij voor de wereld moet bewijzen dat hij in staat is een grote onderneming te leiden, kan God niet meer met hem zijn.

Gebed van Nehemia | *verzen 4-5*

> *4 Hoor, onze God, dat wij [een voorwerp van] verachting zijn en doe hun smaad terugkeren op hun [eigen] hoofd: geef hen over als buit in een land van gevangenschap. 5 Bedek hun ongerechtigheid niet en laat hun zonde niet uitgewist worden van voor Uw aangezicht, want zij hebben [U] getergd tegenover de bouwers.*

In dit hoofdstuk zien we op welke manieren Nehemia reageert op tegenstand en agressie:

1. hij bidt *(verzen 4-5)*,
2. gaat door met zijn werk *(verzen 6,15)*,
3. bemoedigt zijn medewerkers *(vers 14)*,
4. neemt voorzorgsmaatregelen *(verzen 13,16-23)*.

Als we persoonlijk of als geloofsgemeenschap met tegenstand te maken krijgen – en dat krijgen we als we in de weg van de Heer zijn! –, hebben we hier belangrijke aanwijzingen voor onze reactie op die aanvallen.

Nehemia gaat niet tegen hen in. Hij scheldt niet terug. Hij stelt de vijand ook niet voor om met elkaar te overleggen om tot een oplossing te komen. Hij richt zich tot God *(vers 4; vers 9)*. Hij gaat de macht van de vijand tegemoet met de veel grotere macht van het gebed. Nehemia is een man van gebed. Dat ligt aan de basis van zijn werk *(Ne 1:4; 2:4)*. Dat vormt zijn draagkracht tijdens zijn werk. Telkens neemt hij tussen de bedrijven door de toevlucht tot God.

Het is goed om bij drukke werkzaamheden ons regelmatig terug te trekken om God in het gebed te zoeken. De aard van ons werk maakt niet uit. Of we nu bezig zijn met geestelijk werk, werk in de gemeente of met onze aardse bezigheden, we hebben het nodig God bij alles te betrekken. Juist als we het druk hebben, schiet dat er vaak bij in. Allerlei problemen die zich op de meest onvoorziene momenten voordoen, mogen we zien als een uitnodiging van God om ermee bij Hem te komen.

Nehemia wijst God op de tegenstand, de hoon. God hoort de hoon die over Zijn werkers wordt uitgestort en voelt daarin mee. Nehemia vermeldt er ook bij wat God met hen moet doen. Uit de woorden die hij gebruikt, blijkt weinig barmhartigheid. Van Jeremia horen we dezelfde soort uitingen *(Jr 12:3; 17:18; 18:21-23)*.

Om dit te begrijpen moeten we eraan denken in welke tijd Nehemia leeft en wat hem voor ogen staat, de opdracht die hij wil vervullen. Hij leeft in een tijd dat het voor de Joden normaal is hun vijanden te verdelgen. Dat is zelfs een opdracht van God, waarbij God het voorbeeld geeft *(Dt 9:3; Jz 8:1-2; 10:5-10)*.

Daarom moet u heden weten dat het de HEERE, uw God, is Die voor u uit [de Jordaan] overtrekt, een verterend vuur. Hij zal hen wegvagen en Hij zal hen aan u onderwerpen. U zult hen uit hun bezit verdrijven en hen [al] snel ombrengen, zoals de HEERE tot u gesproken heeft. (Dt 9:3)

Door hun ontrouw zijn ze nu niet meer in een positie om dat zelf te doen. Daarom is het terecht dat hij dit aan God vraagt. De reden dat hij dit vraagt, is dat de vijanden in werkelijkheid tegenstanders van God zijn. Hij is bezig met een werk voor God. Wie dat wil verhinderen, gaat de strijd met God aan.

Ons, christenen, past een gebed als Nehemia hier bidt, niet. Wij leven in de tijd van genade. Als vijanden ons dwars zitten, zullen we daarop antwoorden met de liefde van de Heer. Onze strijd is niet tegen vlees en bloed, zoals die van Israël het wel is. Tegen ons wordt gezegd dat we zullen bidden voor hen die ons vervolgen en kwaad doen en dat we hen zullen zegenen *(Hd 7:60; Rm 12:14; 1Ko 4:12-13)*.

Een hart om te werken | *vers 6*

> *6 Maar wij bouwden de muur, zodat heel de muur tot de helft ervan aaneengevoegd werd, want het hart van het volk was [erop gericht] om te werken.*

Nadat Nehemia zijn hart voor God heeft uitgestort, bouwen hij en het volk gewoon verder, alsof er geen tegenstand is. Ze laten zich er niet toe verleiden over de zaken te gaan praten of te klagen. Het volk wil graag werken. Ze werken niet omdat het moet, omdat de zweep knalt. Ze leggen hun hart in het werk. Dat werkt een stuk plezieriger. Iemand die met zijn hart aan zijn werk verbonden is, hoeft niet te worden aangespoord. Hij ziet niet alleen de noodzaak in en is daardoor overtuigd van het belang van het werk, maar ook het werk zelf heeft zijn hart, er is liefde voor het werk.

Er zijn wel uitzonderingen *(Ne 3:5)*. Er is een soort mensen dat erbij staat en vanaf de zijlijn commentaar levert, maar verdwijnt als er tegenstand komt. Sommigen willen ook wel op een gemakkelijke manier een bijdrage leveren, waardoor ze inspanning ontlopen. Ze sturen geld – en staan erop dat ze een betalingsbewijs krijgen om de gift als aftrekpost voor de belasting te kunnen opvoeren – en menen daarmee hun dienst in het koninkrijk van God te kunnen afkopen. Maar een hart om te werken hebben ze niet.

Het werk in en voor de gemeente wordt niet geregeld via een collectieve arbeidsovereenkomst. Toch is het gevaar aanwezig dat werk voor de gemeente steeds meer een ‘job’ wordt. De kerk wordt een bedrijf met een management en een strategie, met doelstellingen en bijstellingen. Er wordt gepraat over een product en een marktaandeel. Ieder krijgt een taak toebedeeld en de uren die men erin heeft gestoken, worden geteld. Men verwacht een beloning voor geleverde prestaties. Misschien niet zozeer in de zin van geld, maar dan toch wel in de vorm van waardering.

Deze houding is vreemd aan de Heer Jezus. Hij zegt: *"Mijn Vader werkt tot nu toe en Ik werk [ook]" (Jh 5:17)*. Zijn hart is bereid te werken, elke seconde. Hij is het voorbeeld voor iedere christen. Wij kunnen onszelf alleen onbaatzuchtig inzetten voor de ander met een hart vol liefde als we naar Hem kijken. Dan wordt een werklast een werklust.

De vijanden spannen samen | *verzen 7-8*

> *7 Het gebeurde, toen Sanballat, Tobia, de Arabieren, de Ammonieten en de inwoners van Asdod hoorden dat het herstel van de muren van Jeruzalem vorderde [en] dat de bressen gedicht begonnen te worden, dat ze [in] hevige [woede] ontstaken. 8 Zij spanden allemaal samen om tegen Jeruzalem te gaan strijden en verwarring te stichten.*

De gevoelens van de vijand houden gelijke tred met die van het volk, maar dan in tegengestelde richting. Hoe meer zin het volk krijgt om te werken, des te meer zin krijgt de vijand om het werk te verstoren. In *vers 1* is het Sanballat. In *vers 3* heeft Tobia zich bij hem gevoegd. Nu voegen hele groepen zich bij hen *(vers 7)*. De vijand vormt een sterke coalitie die Jeruzalem van alle kanten kan aanvallen. In de toekomst zal dat ook, en op veel grotere schaal, gebeuren *(Zc 14:2; Lk 21:24)*.

Niet alleen het aantal vijanden neemt toe, maar ook de woede die hen bezielt. De woede van *vers 2* is hier aangezwollen tot *"hevige [woede]"*. De vastbeslotenheid bij het volk van God doet de tegenstand toenemen. De vijand groepeert zich. Ze kunnen niet met lede ogen toezien dat het werk van God voortgaat. Ze kunnen niet verkroppen dat zij daardoor steeds meer buitengesloten worden.

Als de muur gestaag hoger wordt en de bressen worden gedicht, zullen zij geen toegang meer hebben tot de stad van God. Die gedachte is voor hen onverteerbaar. Als de geuite spot en hoon niet het gewenste effect hebben, begint de vijand met geweld te dreigen. In een 'eendracht maakt macht' gevoel maken ze een samenzwering. Terwijl ze anders vaak onderling in strijd zijn, sluiten ze nu in hun haat tegen Gods werk de gelederen. Hun plan is om een frontale aanval op Jeruzalem te doen met het doel er verwarring te stichten.

Het stichten van verwarring is een methode die de satan in de gemeente al vaak met succes heeft toegepast. Kijk maar naar de gemeente in Korinthe. Daar zijn allerlei groepen ontstaan, terwijl er toch maar één gemeente is. In het eerste hoofdstuk van de eerste brief aan die gemeente hoor je ze door elkaar roepen. De een roept *"ik ben van Paulus"*, terwijl een ander roept *"ik van Apollos" (1Ko 1:12)*. Door de verdeeldheid of verwarring in de gemeente in Korinthe is de eenheid zoek. Dan heeft de vijand zijn slag geslagen.

Waar het hem lukt de gelovigen tegen elkaar op te zetten, breekt hij de kracht van het getuigenis. Hij verschaft zich tegelijk toegang om nog meer onheil te veroorzaken: *"Waar jaloersheid en twistzucht is, daar is wanorde en allerlei kwade praktijk" (Jk 3:16)*. De gemeente in Korinthe is er een voorbeeld van.

De vijand heeft zijn slag niet alleen toen geslagen. We horen dat geluid vandaag ook. De een roept 'ik ben van Luther' en een ander roept 'ik ben van Darby'. Het is de vijand gelukt verdeeldheid en verwarring te zaaien in de gemeente. Het ontstaan van al die verschillende groeperingen met allemaal hun eigen kenmerken, waarmee ze zich van anderen afscheiden, met allemaal hun favoriete leringen of leraren, is nooit Gods bedoeling geweest. Door de verwarring is het de vijand gelukt allerlei dwaalleringen binnen de gemeente te brengen. Daardoor wordt verder afbreuk gedaan aan de kracht van het getuigenis dat de gemeente in de wereld zou moeten geven.

"Want God is niet [een God] van verwarring maar van vrede, zoals in alle gemeenten van de heiligen" (1Ko 14:33). God geeft vrede als de gemeente de gelederen gesloten houdt en niet toestaat dat de vijand zijn gang kan gaan. Als er geldingsdrang ontstaat, als mensen zichzelf willen horen, als verantwoordelijkheden verkeerd worden ingevuld, als er niet geluisterd wordt naar wat God in Zijn Woord zegt, ontstaat er verwarring en is de vrede weg. God is voor alle plaatselijke gemeenten de God van de vrede. Die vrede is ons deel als we ons onderwerpen aan Zijn wil die Hij heeft geopenbaard in Zijn Woord.

Bidden en waken | *vers 9*

> *9 Maar wij baden tot onze God en plaatsten een wacht tegen hen, dag en nacht, vanwege hen.*

Als Nehemia hun plannen verneemt, raakt hij niet in paniek. Hij gaat niet koortsachtig overleggen om tot een afdoend antwoord te komen. Er straalt rust uit zijn houding als we zijn reactie lezen. Hij en zijn medewerkers gaan bidden. Dat is een prachtig getuigenis van vertrouwen op God. Het is voor hem geen noodrem, geen laatste redmiddel. Bidden is zijn dagelijks werk. Hij heeft een vertrouwelijke omgang met God. Bij Hem kan hij altijd terecht.

Maar Nehemia is niet van het zweverige soort dat blind is voor de eigen verantwoordelijkheid. Naast het gebed is er ook nuchtere waakzaamheid *(Mt 26:41; Ef 6:18)*. Hij staat met beide voeten op de grond.

Waakt en bidt, opdat u niet in verzoeking komt; ... (Mt 26:41)

Hij stelt een wacht op. En dat niet voor een ogenblik, maar voortdurend, *"dag en nacht"*. Hij zal de wachters hebben ingeprent dat ze geen ogenblik mogen verslappen of indutten. Ze moeten zich niet laten afleiden. Van hun waakzaamheid hangt het leven van alle werkers af.

De kracht schiet tekort | *vers 10*

> *10 Toen zei Juda: De kracht van de lastdragers schiet tekort en er is veel puin; wij zijn daarom niet in staat de muur te herbouwen.*

Ondanks de standvastigheid, de vastberadenheid en het vertrouwen van Nehemia op God blijven de aanvallen van de vijand niet zonder resultaat. Het volk wordt onrustig. Met name Juda is onder invloed van de tegenstanders gekomen. Niet dat ze bang geworden zijn voor de tegenstand. De invloed openbaart zich op een andere manier. Ze gaan de hoeveelheid werk die nog moet gebeuren, afmeten aan het restant van hun krachten en trekken de conclusie dat de verhouding daartussen zoek is. Er zullen altijd mensen zijn die een verontschuldiging voor de puinhopen hebben. Zij willen alles laten, zoals het altijd geweest is.

Dat ze weinig kracht hebben, is waar. Dat er veel puin is, is ook waar. Maar de conclusie dat het daarom geen zin heeft verder te bouwen, komt voort uit ongeloof. Ongeloof is het resultaat van het bekijken van de problemen zonder God. Afzondering moet worden gehandhaafd, hoe groot de zwakheid ook is en hoe zeer in de christenheid het verderf ook is binnengedrongen. Een vraag als 'heeft het wel zin, want het verval is te groot?' is een

voedingsbodem voor ontmoediging. Vragen met die inhoud zullen zich te meer opdringen naarmate de tegenstand toeneemt. Het geloof rekent echter met God. Het gaat niet om de kracht van het volk, maar om de kracht van God.

Uitgerekend Juda geeft de moed op. De koningsstam, door Jakob in zijn profetie *"leeuwenwelp ... leeuw ... leeuwin" (Gn 49:9)* genoemd, de elite van de werkers, ziet het niet meer zitten. Dit is een grote beproeving voor Nehemia. Maar het woord 'opgeven' kent hij niet, overtuigd als hij is van zijn Goddelijke zending. Natuurlijk is er veel puin. Nebukadnezar heeft zijn werk grondig gedaan. Hij heeft geen steen op de andere gelaten. Maar voordat er gebouwd kan worden, moet er eerst puin geruimd worden en moeten de oorspronkelijke fundamenten worden blootgelegd. Muren kunnen niet op puinhopen worden gebouwd. Eerst de diepte in, dan pas omhoog.

Puinruimen is geen dankbaar werk. Je wordt voortdurend met het falen geconfronteerd. En zolang er niet gebouwd kan worden, lijkt er geen vooruitgang te zijn. In de christenheid is veel aan het licht gekomen dat niet van God is. Valse leringen, sektarisme, zondige leefwijzen moeten worden weggedaan, voordat de gezonde leer ingang kan krijgen.

Er is nog een les te trekken uit het moment waarop de mannen van Juda hun verzuchting slaken en dreigen de moed op te geven. Dit moeilijke moment is gekomen als de muur voor de helft is voltooid, als het werk er voor de helft opzit. Zo'n moment is te herkennen in het leven van de christen, als de eerste dagen van zijn bekering voorbij zijn evenals de eerste ervaringen met God in het wonder van de redding. Het aanvankelijk enthousiasme taant, de vaart raakt eruit, je raakt vermoeid, terwijl er nog een heel stuk te gaan is.

Je zou kunnen zeggen dat de 'midlifecrisis' is aangebroken. Je krijgt het gevoel dat wat al gebeurd is, niet af is, en dat de weg die nog gegaan moet worden, te lang is. Wat al gebeurd is, komt steeds meer op de achtergrond. Je kijkt vooruit, naar alle werk dat nog moet gebeuren, maar je voelt je onvermogen. Wat achter je ligt, heeft voor je gevoel te veel van je krachten gevraagd. Je wilt het daarbij laten, het is genoeg geweest. Je bent niet meer in voor een nieuwe uitdaging, dat is te veel gevraagd. Luister dan naar de

bemoediging uit Gods Woord: *"Maar laten wij niet moedeloos worden in goeddoen; want te gelegener tijd zullen wij oogsten, als wij niet verslappen"* (Gl 6:9).

Een list van de tegenstanders | *verzen 11-12*

> *11 Onze tegenstanders zeiden: Zij zullen het niet te weten komen en het niet zien tot wij in hun midden gekomen zijn en hen doodgeslagen hebben; zo zullen we het werk laten ophouden. 12 Het gebeurde, toen de Joden die bij hen woonden, ons [wel] tienmaal vanuit alle plaatsen kwamen zeggen: Jullie moeten naar ons terugkeren,*

Het is alsof de vijand ruikt dat de vaart er bij de bouwers uit raakt. Ondanks de wacht die Nehemia heeft uitgezet, bespreken ze met elkaar hoe ze ongezien in het midden van de Joden kunnen komen. Als de moed wordt opgegeven, is dat het ogenblik voor een nieuwe aanval van de vijand. Die ziet zijn kans om de laatste slag toe te dienen. Ze schrikken niet terug voor geweld en moord. Het doel heiligt de middelen. Wie gedood is, vormt geen gevaar meer.

Geweld en moord vinden niet alleen plaats met de handen en letterlijke wapens. We kunnen ook met onze woorden doden: *"Er zijn er die als met dolksteken praten, ondoordacht"* (Sp 12:18a). Als wij ongefundeerde kritiek op werkers van God hebben, hen in een kwaad daglicht stellen, kunnen wij hun daardoor de moed ontnemen verder te gaan. Wanneer God zegen en voorspoed aan een werk voor Hem heeft gegeven, is de vijand er direct bij om kwaad te spreken en het werk tot stilstand te brengen.

De vijand vindt in Joden die bij hen wonen gewillige handlangers om hun boodschap over te brengen. Deze Joden zijn volledig beïnvloed door de vijand. Dagelijks ondergaan ze de hersenspoeling van de zienswijze die de vijand erop nahoudt. Daarom zijn deze Joden ook de boodschappers bij uitstek om hun volksgenoten met hun giftige woorden te bewerken. Wat hier gebeurt, lijkt op een propagandaoorlog. De boodschap wordt steeds herhaald. Het is ermee als met reclame: de kracht en effectiviteit zit in de herhaling. Als het standpunt maar vaak genoeg wordt gezegd, gaat het publiek er op den duur in geloven. Een aanhoudend alarmerend bericht werkt verlammend.

Deze Joden leven in de nabijheid van de vijand en horen steeds hun propaganda. Maar ze hebben geen verbinding met de vurige geest van Nehemia. Daardoor staan ze buiten de macht en kracht die van hem uitgaat. Zij zien alleen de macht van de vijand.

Christenen die worden geleid door mensenvrees, kunnen gemakkelijk een struikelblok vormen in het werk dat voor de Heer gedaan wordt. Vaak eisen zij veel aandacht en vergen zij tijd en energie. Als op hun eisen wordt ingegaan, heeft de vijand ook een overwinning behaald. Als er zwakheid in het spel is, wil God dat we ons voor zulke christenen inzetten. Als er echter bangheid in het spel is, als men zich niet duidelijk een maakt met het werk van de Heer, mogen we ons er niet mee inlaten. In een dergelijk geval zijn gevoelens van medelijden misplaatst.

Christenen die te midden van de vijanden wonen en elke dag horen en zien wat die te bieden hebben, worden daardoor beïnvloed. Ze staan niet in nauw contact met het werk van God. Ze worden meer geleid door het denken van de wereld, dan door de Geest en het Woord van God. Er is nauwelijks gemeenschap met God en de Heer Jezus. Ze hebben zo hun eigen gedachten over het werk van de Heer en beoordelen dat naar wereldse maatstaven. Zich openstellen voor hen betekent ook onder hun negatieve invloed geraken.

De satan zal alles proberen om Gods kinderen te laten geloven dat zijn macht groter is dan de macht van de Heer Jezus. Zij die zich uiterlijk met de wereld vermengen, hoewel ze er innerlijk niet in meegaan, gedragen zich als Lot. Zij zijn zichtbaar onder de indruk van de macht van de satan en niet in staat zich ervan los te maken. Net als Lot moeten ze eraan worden ontrukt op de dag dat het oordeel komt.

Orde | *vers 13*

> *13 dat ik [mannen] opstelde op de laagste plaatsen achter de muur bij de open plekken. Ik stelde het volk op, [ingedeeld] naar hun geslachten, met hun zwaarden, hun speren en hun bogen.*

Onvermoeibaar is Nehemia in de weer. Hij laat zich niet ontmoedigen. Weer doorziet hij dit optreden van de vijand en dient hem van de juiste repliek. Met overtuiging schept hij orde onder het volk. Dat doet hij door

hen naar hun geslachten te groeperen. Allen van dezelfde 'bloedgroep' brengt hij bij elkaar. Zij voelen elkaar goed aan. Het familiegevoel geeft extra energie aan een onderneming, ook aan een leger. Zo maakt hij de ontstane verwarring ongedaan. Op de laagste plaatsen, die zijn het meest kwetsbaar, brengt hij versterking aan. Gewapend met zwaarden, speren en bogen zijn ze klaar om de aanval van de vijand af te slaan.

Voor een plaatselijke gemeente is het 'familiegevoel' belangrijk. Met je familie heb je iets wat je niet hebt met hen die buiten die betrekking staan. Er is een band van gemeenschap vanwege gemeenschappelijke voorouders. In de gemeente is die familieband er door het nieuwe leven, het leven uit God. De vijand is erop uit dat gevoel van saamhorigheid te doorbreken. Hij probeert ieder lid een eigen koers te laten varen. Dat ze af en toe bij elkaar komen, vindt hij niet erg. Als ieder er maar zit voor zichzelf, zonder te veel waarde te hechten aan het 'samen'-zijn en als iedereen, wanneer de 'samen'-komst is afgelopen, maar weer zijn eigen weg gaat, zonder zich druk te maken over de orde en eenheid van Gods volk.

Paulus zegt tegen de gemeente in Kolosse dat hij zich verblijdt *"bij het zien van uw orde en de vastheid van uw geloof in Christus" (Ko 2:5)*. De Korinthiërs daarentegen worden door hem vermaand dat bij hen *"alles welvoeglijk en met orde gebeuren" (1Ko 14:40)* moet. Orde in de gemeente is niet te krijgen door het aanbrengen van structuren, maar door de Heilige Geest vrij te laten werken in de gemeente en Hem te laten gebruiken wie Hij wil.

We kunnen met de woorden van Nehemia zeggen dat er bij de Korinthiërs sprake is van *"de laagste plaatsen achter de muur bij de open plekken"*. In hun leven zijn terreinen waar de wereld door de laagste begeerten van hun vlees gemakkelijk ingang heeft. Daar moeten extra wachtposten worden uitgezet. Dat is wat Paulus doet in zijn brief aan hen, als hij hen over allerlei misstanden vermaant. Hij schrijft zijn brief om hen te helpen de muur van de afzondering in hun denken op de goede hoogte te brengen.

Het leven van de gemeente loopt niet volgens een van buiten opgelegd organisatiemodel. Als de zaken niet lopen zoals je zou willen, kun je geen organisatiebureau inhuren om te komen tot een reorganisatie. Als bepaalde leden van de gemeente hun opdracht niet vervullen, hebben ze onderwijs, bemoediging of correctie nodig. Daarvoor gebruikt de Heilige Geest

gelovigen die in hun leven de Heer Jezus centraal stellen en die zich willen laten leiden door Gods Woord. Zo komt een 'reorganisatie' in de gemeente tot stand, of liever zo gaat de gemeente functioneren zoals God het heeft bedoeld.

Nehemia bemoedigt het volk | *vers 14*

> *14 Ik zag [erop] toe en stond op en zei tegen de edelen, de machthebbers en de rest van het volk: Wees niet bevreesd voor hen. Denk aan de grote en ontzagwekkende Heere, en strijd voor uw broeders, uw zonen en uw dochters, uw vrouwen en uw huizen.*

Nehemia ziet het allemaal scherp. Hij komt in actie. Vol goede moed en vastbesloten staat hij op en spreekt het volk toe. De edelen en de leiders, het middenkader om zo te zeggen, worden apart genoemd. Zij moeten zijn boodschap zeker goed in zich opnemen, want zij moeten op hun beurt het volk weer aansporen. Maar ook het overige volk is onder zijn gehoor.

Nehemia houdt zijn zoveelste 'peptalk'. Hij ziet dat de boodschap van de vijand door middel van zijn vertegenwoordigers onder het volk zijn werk heeft gedaan. Het volk dreigt de bouw te staken. Maar hij bemoedigt hen om door te gaan *(vgl. Hb 12:12)*, overtuigd als hij er zelf van is dat God met hem is *(Ne 2:20)*. Tegenover de vijand plaatst hij *"de grote en ontzagwekkende Heere" (vgl. Ne 1:5)*. Vergeleken bij Hém verdwijnt de vijand in het niet! Ze hoeven voor die vijand niet te vrezen. *"Mensenvrees legt [iemand] een valstrik, maar wie op de HEERE vertrouwt, wordt in een veilige vesting gezet" (Sp 29:25)*.

Hij roept hen op hun gedachten te richten op de HEERE *(vgl. 2Tm 2:8)*. Ze moeten denken aan Hem, Wie Hij is en wat Hij heeft gedaan. Als we denken aan wat we allemaal aan Hem te danken hebben, zal ons dat met vertrouwen vervullen dat Hij het ook verder goed zal maken. We zullen de gevolgen van het werk met een gerust hart in Zijn handen leggen.

Houd Jezus Christus in herinnering als uit [de] doden opgewekt, uit [het] geslacht van David, naar mijn evangelie, ... (2Tm 2:8)

Het is ook voor ons een opdracht ons denken bewust te richten op Hem aan Wie alle machten onderworpen zijn. De vijand wil dat we aan hem denken en onder de indruk komen van wie hij is. De Heer wil dat wij aan

Hem denken en onder de indruk komen van Wie Hij is. Het is onze verantwoordelijkheid op wie wij ons denken richten *(Ko 3:2; Fp 4:8)*. Zien op de Heer Jezus geeft kracht om te strijden voor wat ons dierbaar is.

Na hen naar hun families te hebben gegroepeerd spreekt Nehemia nu het familiegevoel aan. Hij benadrukt de waarde daarvan om hen tot volle inzet in de strijd te brengen. Ze moeten strijden voor

1. al hun volksgenoten,
2. hun kinderen, om hun toekomst te geven,
3. hun vrouwen die zij als hulp hebben gekregen en met wie zij één zijn om samen met hen te genieten van het land van God,
4. hun huizen, hun woongebied waar ze thuis zijn.

Laten wij eraan denken dat onze strijd

1. voor al Gods kinderen is,
2. voor allen die aan onze zorg zijn toevertrouwd en die straks Gods getuigenis op aarde moeten voortzetten,
3. voor allen die een zorgende taak hebben in de gemeente van God, die tot hulp zijn in de gemeente,
4. voor hun leefomgeving, de sfeer waarin hun gezin wordt gevormd.

Als we een begaanbare weg wensen voor onze (natuurlijke of geestelijke) kinderen, moeten we daarop zelf voorgaan. Verlaten wij die weg omdat het ons te veel moeite kost, dan zullen onze kinderen niet leren die weg te gaan.

Allen gaan weer aan het werk | *vers 15*

> *15 Daarna gebeurde het, toen onze vijanden hoorden dat [hun plan] ons bekend was geworden en God hun plan verijdeld had, dat wij allen terugkeerden naar de muur, ieder naar zijn werk.*

De vijand druipt af. Hij heeft zijn propagandamachine laten draaien, maar zonder resultaat. God heeft Zijn eigen manier om Zijn werk bekend te maken. Hij laat de vijand weten dat hun plan geen kans van slagen meer heeft. Nehemia schrijft dat allemaal toe aan God en niet aan zijn eigen slimme optreden.

Hij heeft er oog voor dat God de weg heeft vrijgemaakt, zodat ze allemaal kunnen terugkeren naar de muur, ieder naar zijn eigen werk. Hier zien we weer dat mooie evenwicht: enerzijds samen bouwen aan de muur, dat ene gemeenschappelijke project; anderzijds heeft ieder in dat werk zijn eigen plaats die niet door een ander kan worden ingenomen *(Mk 13:34; 1Ko 12:11)*. Het is een werk dat niet door slechts één of twee, maar door allen samen wordt gedaan.

...: zoals een mens die buitenslands gaat, zijn huis verlaat en aan zijn slaven macht geeft, aan ieder zijn werk, ... (Mk 13:34)

Werken en waken | *verzen 16-18*

> *16 Vanaf die dag was het [zo] dat de [ene] helft van mijn knechten met het werk meedeed en de [andere] helft van hen de speren, de schilden, de bogen en de harnassen vasthield, terwijl de vorsten [opgesteld stonden] achter heel het huis van Juda. 17 Zij die aan de muur bouwden, zij die de lasten droegen [en] zij die ze oplaadden, deden met één hand het werk, en de andere [hand] hield de werpspies vast. 18 De bouwers hadden elk zijn zwaard aan zijn heup gegord terwijl zij aan het bouwen waren, maar de bazuinblazer bleef bij mij.*

Het gevaar is geweken, maar Nehemia verslapt niet. Hij weet dat de vijand niet opgeeft. De taken worden opnieuw verdeeld. De helft van de manschappen werkt door aan de muur. Dat betekent dat het werk op halve kracht verdergaat. Het vordert daardoor langzamer, maar niet minder zeker. De andere helft van de manschappen wordt van wapens voorzien en ingezet om de veiligheid te garanderen. De veiligheidsmaatregelen worden verscherpt.

Nog op een andere manier wordt er op halve kracht verder gewerkt. Zij die als lastdragers bij de bouw helpen, die stenen naar de bouwers brengen, worden ook strijders. In de ene hand dragen zij de steen, in de andere de speer. Ze hebben voor het eigenlijke werk dus maar één hand beschikbaar. Het vordert daardoor nog langzamer, want naast het opbouwwerk moet er ook verdedigd worden.

Zij die aan de muur bouwen, kunnen wel beide handen gebruiken. Ze hebben het zwaard echter binnen handbereik, aan de heup. Een gelovige moet in zijn dagelijks leven letten op zijn afzondering en altijd en overal het zwaard van het Woord kunnen gebruiken tegen aanvallen. Ware diena-

ren van God hebben een aanzienlijk deel van hun tijd en energie moeten besteden aan de verdediging van de waarheid. Vanaf het begin hebben de apostelen niet alleen het evangelie gepredikt en de waarheid onderwezen. De brieven leren dat ze zich ook hebben moeten verdedigen tegen de aanvallen van de vijand. De waarheid is waard om voor gestreden te worden. Als we de waarheid verliezen, verliezen we alles.

Het Woord wordt hier op nog een andere manier onder onze aandacht gebracht, namelijk als een hoorn of bazuin. De bazuinblazer is bij Nehemia. Het blazen van de bazuin, dat wil zeggen de bediening van het Woord, moet gebeuren onder het gezag van de Heer. Als Gods Woord moet worden gesproken, mag dat alleen gebeuren op Zijn bevel.

Het signaal om te verzamelen | *verzen 19-20*

> *19 Ik zei tegen de edelen, de machthebbers en het overige volk: Het werk is veel en uitgebreid. Wij staan verspreid over de muur, de een ver van de ander. 20 Op de plaats waar u het bazuingeschal hoort, daar moet u zich bij ons voegen. Onze God zal voor ons strijden.*

Naast zwaard en troffel is er ook de bazuin. De werkers werken wel ver van elkaar vandaan, maar ze werken niet als individuen die niets met elkaar te maken hebben. Het gevaar voor de een betekent het gevaar voor alle anderen. De eenheid in het werk moet bewaard blijven. Dat gebeurt met behulp van de bazuin, het Woord van God dat samenroept. Werkers die in gehoorzaamheid aan het Woord bezig zijn, zijn op een krachtige manier aan elkaar verbonden en in staat om de vijand te weerstaan.

Het werk gebeurt door ieder op de eigen werkplek. In geval van strijd moeten ze zich verzamelen en een gesloten front vormen. Beide aspecten zijn ook van belang in het leven van de gemeente. Ieder heeft in de gemeente een eigen taak, een eigen werk op een eigen plek. Maar in de geestelijke strijd is het belangrijk de gelederen gesloten te houden. Door het strijden in de gebeden kunnen we schouder aan schouder stand houden, terwijl we ver bij elkaar vandaan bezig zijn in een dienst voor de Heer.

Het bazuingeschal spreekt zowel van het woord dat God tot ons richt, als van het gebed waarin wij ons richten tot God. In *Numeri 10* worden de trompetten geblazen om het volk bij elkaar te roepen *(Nm 10:7)* en om bij

God in gedachtenis te komen als ze met de vijand te maken krijgen *(Nm 10:9)*.

Als de vijand ons bedreigt, komen we op het geluid van de bazuin samen om te bidden. Dit samenzijn heeft geen kracht in zichzelf. Al zijn we met duizenden samen, de vijand is veel machtiger. Als we echter samenzijn in het besef van Wie God is als de Hulp in benauwdheden, mogen we bidden in het vertrouwen dat Hij voor ons zal strijden *(Ex 14:14)*. In *Handelingen 4* hebben we een mooi voorbeeld van zo'n gebed in benauwdheid dat in vertrouwen wordt gedaan *(Hd 4:23-31)*.

Nehemia spreekt ook hier weer over *"onze God"*. God is de God van Zijn volk, de God Die voor Zijn volk opkomt.

Altijd in het werk van de Heer | *verzen 21-23*

> *21 Zo deden wij het werk. De helft van hen hield de speren vast, van het aanbreken van de dageraad tot het opkomen van de sterren. 22 Ook zei ik in die tijd tegen het volk: Ieder moet met zijn knecht binnen Jeruzalem overnachten, zodat zij voor ons 's nachts wacht en overdag werk[ploeg] zijn. 23 Noch ik, noch mijn broers, noch mijn knechten, noch de mannen van de wacht die achter mij [kwamen], trokken [in die tijd] onze kleren uit; ieder [had] zijn werpspies [en] water.*

Overdag wordt er gewerkt en in de nacht wordt er gewaakt. Wie de dienst voor de Heer serieus neemt, is daar volcontinu mee bezig. Dat wil niet zeggen dat we niet mogen slapen, of ons nooit hoeven te wassen en geen schone kleren mogen aantrekken. Dat bedoelt Nehemia ook niet te zeggen. Wat eruit spreekt, is dat het werk moet doorgaan en dat de waakzaamheid niet mag verslappen.

Iemand die bezig is met een werk voor de Heer, kan daardoor zo in beslag genomen worden, dat hij vergeet te waken. Een werker voor de Heer moet attent blijven op het handelen van de vijand. De vijand slaapt niet, daarom mag de werker ook niet slapen. De werpspies moet in de rechterhand gehouden worden, gereed tot gebruik.

Het is noodzakelijk voortdurend de hele wapenrusting van God aan te hebben *"om te kunnen standhouden tegen de listen van de duivel" (Ef 6:11)*. We moeten ons bewust zijn dat God ons Zijn wapenrusting heeft gegeven.

Daarom staat er: *"Neemt daarom de hele wapenrusting van God op, om weerstand te kunnen bieden in de boze dag en om, na alles volbracht te hebben, stand te houden" (Ef 6:13)*. Voor de praktijk betekent dit het aannemen van de houding van iemand die volledig is uitgerust met wapens. Dan is er geen enkele reden je angst te laten aanjagen door de vijand. Wie de hele wapenrusting aan heeft, is onaantastbaar.

Nehemia weet dat een overwinning niet betekent dat de vijand is uitgeschakeld. Dat is hij voor het moment, maar hij zal terugkomen met nieuwe listen. Het is voor de christen een dodelijk gevaar te menen dat hij een bepaald kwaad definitief heeft overwonnen. Het kan een bepaalde slavernij zijn, of iets waarin hij zwak is. Je kunt je afzondering goed hebben geregeld, maar denk nooit dat je geen zwakke plek meer hebt.

In de wereld is het nacht. Christenen leven in de nacht. De wereld kan ons met niets anders bezighouden dan met *"de onvruchtbare werken van de duisternis"*. De Schrift roept ons op daarmee *"geen gemeenschap"* te hebben *(Ef 5:11)*. We moeten die werken aan de kaak stellen, ze in hun ware karakter openbaar maken, ze ontmaskeren en zo de werkzaamheid van de vijand uitschakelen.

Behalve een werpspies heeft ieder ook water. Ook water is een beeld van het Woord van God. Water dient tot verkwikking en tot reiniging. Beide hebben we nodig om in staat te zijn de strijd goed te strijden.

Nehemia 5

Inleiding

In dit hoofdstuk wordt het verslag van de herbouw van de muur een ogenblik onderbroken om even stil te staan bij de interne situatie. Niet het gezamenlijke optreden van het volk tegenover de vijand van buitenaf staat hier voor onze aandacht, maar hoe de volksgenoten zich onder elkaar gedragen, of beter gezegd, misdragen. Dit hoofdstuk behelst de waarschuwing dat het mogelijk is om ijverig te zijn voor afzondering van verderfelijke leringen en verkeerde godsdienstige verbindingen en tegelijk wantoestanden binnen de eigen gelederen te laten voortbestaan.

De vijand is onvermoeibaar om het werk van God aan te vallen. Als het hem niet lukt om van buitenaf het volk aan te vallen, zoekt hij andere wegen. In dit hoofdstuk komt de vijand niet met een aanval van buitenaf. We horen niets van de vijanden die tot nu toe zo'n voorname rol hebben gespeeld. Dit soort handlangers hoeft de grote vijand, onder wiens aanvoering alle aanvallen op Gods volk en Gods werk gebeuren, in dit geval ook niet in te zetten. Hij ziet met genoegen hoe er een interne strijd ontstaat. De bondgenoot van de vijand is hier het gevoel van onvrede dat onder het volk heerst.

Onvrede onder het volk | *vers 1*

> *1 Er ontstond een luid geroep van het volk en van hun vrouwen tegen hun broeders, de Joden.*

De goede kenmerken die in het vorige hoofdstuk aanwezig zijn, kunnen niet voorkomen dat wat er aan onrecht onder de oppervlakte schuil gaat, naar boven komt. Onder het bevel van Nehemia is een krachtige houding aangenomen tegen de vijand van buitenaf, maar terzelfder tijd woekert er vanbinnen een kwaad van egoïstische onderdrukking. De muur van afzondering van de wereld voorkomt niet dat de geest van eigenbelang bezit neemt van hen die binnen de muur wonen. Waar eigen belangen worden nagestreefd, is dat altijd tot schade en verarming van anderen.

Deze wantoestanden onder het volk zijn ook een effectief middel om het werk te verhinderen. Leiders en edelen leggen lasten op de armen van het volk. Terwijl andere aanzienlijken het werk aan anderen overlaten *(Ne 3:5)*, doen deze leiders en edelen daar een schepje bovenop. Ze helpen niet alleen zelf niet mee, maar maken daarbij ook nog eens het werk voor anderen zwaarder. De tegenstelling tussen rijk en arm wordt een zaak waardoor scheuring onder het volk dreigt.

Sociale kwesties kunnen ook de gemeente nu verlammen. Als de gemeente pas is ontstaan, deelt men alles met elkaar *(Hd 4:32-36)*. Maar al spoedig is er sprake van *"gemopper van de Griekssprekende [Joden] tegen de Hebreeën" (Hd 6:1)*. De onvrede daar wordt weggenomen door een wijs besluit van de apostelen. Die stellen voor dat er mannen moeten komen *"met een [goed] getuigenis, vol van [de] Geest en van wijsheid" (Hd 6:3)*. Zulke mannen zijn ook nu nodig als er, om welke reden dan ook, onvrede is onder het volk van God.

De wortel van het kwaad is dat de rijken er niet aan denken dat de armen hun broeders zijn. In de broederlijke betrekkingen is geen liefde meer ten opzichte van de behoeftigen, maar integendeel uitbuiting *(1Jh 3:17; Jk 2:15-17)*.

Wie nu aardse goederen heeft en zijn broeder gebrek ziet lijden en zijn hart voor hem sluit, hoe blijft de liefde van God in hem? (1Jh 3;17)

Het is een diep treurige zaak dat onder hen die zich erop beroemen te zijn teruggekeerd tot de Goddelijke grondslag, zich zulke wantoestanden voordoen. Dit geldt zowel in letterlijke zin voor Israël, als in geestelijke zin voor hen die belijden als gemeente samen te komen.

De nood in leven te blijven | *vers 2*

> *2 Er waren er die zeiden: Onze zonen, onze dochters [en] wijzelf zijn met velen. Dus moeten we aan graan zien te komen, zodat wij kunnen eten en in leven blijven.*

De roep van de verdrukten is een roep tot God om gerechtigheid *(Jk 5:1-6)*. God verschaft hun recht door Nehemia *(vers 6)*, die ook het geroep heeft gehoord. God ziet *"de tranen van de onderdrukten" (Pr 4:1)*.

In de *verzen 2-5* horen we drie klachten, geuit door drie verschillende groepen.

1. De eerste klacht betreft een tekort aan voedsel *(vers 2)*.
2. De tweede klacht betreft het verlies van eigendommen door dat in te ruilen tegen voedsel *(vers 3)*.
3. De derde klacht slaat op verlies van bezit om belasting te kunnen betalen *(vers 4)*. *Vers 5* is een samenvatting van het leed dat men ondergaat.

Het is een groot goed dat er onder het volk families zijn met veel zonen en dochters. Een volk zonder zonen en dochters sterft uit. Maar als die zonen en dochters geen eten krijgen, sterft het volk ook uit. Dat is het gevaar dat hier dreigt. Het land is overbevolkt geraakt door de teruggekeerde grote families. Daardoor is er niet voor iedereen genoeg te eten. Heeft het land te weinig opgebracht? Misschien zijn de velden niet verzorgd, mede door de enthousiaste bouw aan de muur, zodat er geen opbrengst is.

Er moet gewerkt en gestreden worden, maar er moet ook gedacht worden aan de landbouw. Werken en strijden kun je alleen als je je regelmatig voedt met de opbrengst van het land. Voor ons betekent het dat we de noodzakelijke tijd nemen om ons met Gods Woord en de rijke vrucht daarvan te voeden.

Gelukkig zijn er nog christenen die zich naast hun gewone dagtaak inzetten voor de gemeente. Ze zijn vaak ook ’s avonds van huis en gezin weg. De schaduwzijde is dat daardoor vrouw en kinderen minder aandacht krijgen dan in een ‘gewoon’ gezin. Er wordt veel geïnvesteerd in andere gezinnen. Dat is ook nodig, maar er zijn grenzen. Dit werk voor de Heer, deze strijd die geleverd moet worden, mag niet ten koste van het eigen gezin gaan. In zulke situaties ontstaat het gevaar dat zij die thuisblijven, verhongeren.

Het klagen begint. Eerst, dat is te hopen, tegen de zo vaak afwezige man en vader. Als die, dat is niet te hopen, niet luistert, zoeken vrouw en kinderen elders een luisterend oor. Gelukkig als zij dat doen bij mensen als Nehemia. Helaas zijn die er niet altijd of ze worden niet opgezocht en men zoekt zijn heil bij anderen die van de situatie misbruik maken. Er ontstaat een breuk tussen de man en zijn vrouw en kinderen, een breuk die niet licht geheeld wordt.

Bezittingen verpanden | *vers 3*

> *3 Ook waren er die zeiden: Wij staan op het punt onze velden, onze wijngaarden en onze huizen tot onderpand te geven, zodat wij aan graan kunnen komen tegen de honger.*

Een andere groep heeft eigendommen, zoals velden, wijngaarden en huizen, maar geen koren. Om in leven te blijven zit er niets anders op dan deze eigendommen te verpanden aan de rijken, die wel koren hebben, om op die manier aan koren te komen. Alles waar de rijken maar iets aan kunnen verdienen, eisen zij als onderpand. Wat de velden en wijngaarden opleveren, zal ook in de zakken van de rijken terechtkomen. De rijken krijgen zo ook de beschikking over alle waardevolle spullen die in huis aanwezig zijn. Zo worden de rijken steeds rijker en de armen steeds armer.

Deze tweede groep klagers heeft wel bezit, maar geen voedsel. Door honger gedreven moeten ze een hypotheek nemen op hun bezit. Daarmee zijn ze het echte genot ervan kwijt. Iemand kan geestelijk zo verarmen, dat hij inlevert wat hij nog aan geestelijke rijkdom bezit. In ruil voor wat geestelijk voedsel voor het onderhoud van zijn geestelijk leven levert hij zich uit aan iemand die zich alleen maar ten koste van hem wil verrijken.

Ze bezitten velden, maar ze hebben die niet bewerkt, zodat er geen vrucht is. Als ze die verpanden, zijn ze zelfs de mogelijkheid kwijt er nog vrucht van te krijgen. Ze hebben wel wijngaarden, maar die leveren niet genoeg op om er koren voor te kopen. Hun vreugde, waarvan de wijn spreekt, zijn ze kwijt. Ze hebben wel huizen, maar ook die eisen de rijken op in ruil voor koren. Op die manier zal hun leefomgeving worden beheerst door hen aan wie ze zich schuldig maken.

Wie voor (geestelijk) voedsel afhankelijk wordt van mensen, raakt alles kwijt: zijn hoop, zijn blijdschap en zijn thuis.

Geld voor belasting | *vers 4*

> *4 Verder waren er die zeiden: Wij hebben geld geleend voor de belasting aan de koning, [op] onze velden en onze wijngaarden.*

Nog een andere groep is het vruchtgebruik van hun velden en wijngaarden kwijtgeraakt. Zij hebben geld moeten lenen om de belasting te betalen.

De koning, die Nehemia heeft laten gaan, heeft nog steeds zijn greep op het land, het is nog onder zijn gezag. Het volk is nog onderworpen aan een vreemde heerser. Deze druk wordt vooral gevoeld in de hoge belastingheffing *(vgl. Ea 4:13,20; 6:8; 7:24)*. Mede daardoor is er niet genoeg geld over om eten te kopen.

Het betalen van belasting aan een vreemde heerser moet het volk doen beseffen dat dit het gevolg is van hun ontrouw. Het feit dat daarvoor geld moet worden geleend, maakt hen in dubbel opzicht tot slaven. Zij zijn knechten van de koning van Perzië en nu ook van de man van wie zij geld hebben geleend.

Als leden van de gemeente zijn wij vreemdelingen en bijwoners op aarde. We worden eraan herinnerd aan overheden en machten onderdanig te zijn *(Tt 3:1; Rm 13:1)*. In die positie krijgen we te horen: *"Geeft aan allen wat hun toekomt: belasting, aan wie belasting" (Rm 13:7)*. Maar het is niet Gods bedoeling dat wij ons afhankelijk maken van anderen in het voldoen aan onze verplichtingen. Als we dat wel doen, zullen we onze geestelijke vrijheid verliezen en onszelf verkopen aan mensen van wie we uitredding verwachten.

Kinderen als slaven verhuren | *vers 5*

> *5 Welnu, zoals het vlees van onze broeders is [ook] ons vlees; zoals hun zonen zijn [ook] onze zonen. En zie: wij staan op het punt onze zonen en onze dochters aan de slavernij te onderwerpen en er zijn er van onze dochters die [al aan de slavernij] zijn onderworpen, en dat buiten onze macht, en onze velden en onze wijngaarden [behoren] aan anderen toe.*

De in de vorige verzen geschilderde ellende voerde tot een nog grotere ellende. Eerder heeft Nehemia het volk nog met aanmoedigende taal toegesproken om tegenover de vijand te strijden voor de vrijheid van *"uw zonen en uw dochters" (Ne 4:14)*. Nu blijkt dat, als het ware achter zijn rug om, diezelfde zonen en dochters tot slaven worden gemaakt door hun eigen vlees en bloed! De mensen met schulden hebben geen andere uitweg gezien. En de bloedzuigers tonen hun volledige ongevoeligheid door dit extreme middel tot vereffening van de schuld gewoon te accepteren. Wie

bevangen is door geldzucht, verliest elk gevoel van (mede)menselijkheid en deinst voor niets terug *(1Tm 6:9-10)*.

Maar wie rijk willen worden, vallen in verzoeking en in een strik en in vele onverstandige en schadelijke begeerten, die de mensen doen wegzinken in verderf en ondergang. Want de geldzucht is een wortel van alle kwaad. Door daarnaar te streven zijn sommigen van het geloof afgedwaald en hebben zich met vele smarten doorboord. (1Tm 6:9-10)

De genoemde wantoestanden worden gevonden onder het volk van God, tussen leden van hetzelfde volk. Ze klagen hun nood bij Nehemia. Het zou toch niet zo mogen zijn dat het ene lid over het andere lid heerst en het misbruikt. Maar er zijn altijd lieden die uit de nood van anderen een slaatje proberen te slaan. Zij gebruiken de ellende van anderen om er zelf beter van te worden. Voor zulke lieden betekent het niets dat de ander van hetzelfde vlees en bloed is, dus familie.

De gedupeerden staan machteloos. Ze bevinden zich in een positie die het hun onmogelijk maakt iets te doen om zichzelf uit deze situatie te redden. Toch is er een uitweg. Die is: eerlijk de situatie onder ogen zien, zeggen hoe het komt en dat bij de juiste persoon brengen.

In de gemeente komt het ook voor dat leden erop uit zijn zichzelf te bevoordelen ten koste van anderen. Zichzelf bevoordelen kan materieel, maar ook geestelijk zijn. Iemand die uit is op erkenning en eer, zoekt ook zijn eigen voordeel. Dit moet niet zo zijn, maar ons hart is niet beter dan dat van de Israëliet van vroeger. De bedeling mag veranderd zijn, de mens van nature is niet veranderd. Tegen elkaar liegen en elkaar bestelen komt voor, zelfs in de gemeente tot wie over de hoogste zegeningen wordt gesproken *(Ef 4:25-28)*.

Nehemia ontsteekt in hevige woede | *vers 6*

> *6 Ik ontstak [in] hevige [woede] toen ik hun geroep en deze dingen hoorde.*

Nehemia ontsteekt *"[in] hevige [woede]"* vanwege het grote sociale onrecht dat wordt gepleegd. Het is een gerechtvaardigde toorn *(Ef 4:26)*. Hij ziet het gevaar dat de nood onder het volk een scheuring kan veroorzaken en dat zal het werk grote schade toebrengen. De roep vanuit de nood, door God gehoord, brengt hem tot handelen namens God.

Nehemia gaat niet af op geruchten. Hij gaat ook niet alleen op het geroep af. Het geroep kan een emotionele uiting zijn als gevolg van ervaren on-

recht en ervaren onrecht hoeft nog geen feitelijk onrecht te zijn. De feiten zijn echter niet te loochenen.

Wij kunnen ons boos maken over dingen die anderen ons vertellen over onrecht dat men meent te zijn aangedaan. Toch is het goed om, voordat we ons oordeel vellen, ons door de *feiten* te laten overtuigen en niet alleen door het verhaal. Wij zijn geneigd het verhaal te geloven als het ons wordt verteld door iemand die we volledig vertrouwen. We mogen ons in onze beoordeling en een eventueel daarop volgend handelen echter alleen laten leiden door de feiten.

De actie van Nehemia | *vers 7*

> *7 Ik ging bij mijzelf te rade en ik riep de edelen en de machthebbers ter verantwoording en zei tegen hen: U leent geld uit tegen rente, ieder aan zijn broeder! Vervolgens belegde ik een grote vergadering tegen hen.*

Als Nehemia het geroep en de feiten heeft gehoord, laat hij alles bezinken. Hij gaat niet direct tot handelen over en gaat ook *"niet te rade met vlees en bloed" (Gl 1:16b)*. Hier hebben we nog een les die we moeten leren. Ook als we de feiten kennen waardoor we verplicht worden te handelen, moet ons handelen passen bij wat we over het onrecht weten. We moeten ons niet tot een partijdig handelen laten verleiden. We kunnen partijdig zijn ten gunste van de benadeelde omdat we sympathie voor hem hebben, of met een zwaarder oordeel komen dan recht is omdat we de dader onsympathiek vinden.

Daarom moeten we van Nehemia leren, die eerst bij zichzelf te rade gaat en alles overweegt en daarna pas tot handelen overgaat. Bij onszelf te rade gaan maakt dat we meester worden van onze gevoelens en ons niet daardoor op sleeptouw laten nemen en zo tot een overhaast en verkeerd handelen komen. Dit 'bij zichzelf te rade gaan' kan ook vertaald worden met 'meester worden over zijn gevoelens'.

Er is bij Nehemia geen aanzien des persoons. Het maakt hem niet uit of hij met vijanden van Gods volk te doen heeft, of met gewone leden van het volk, of met de aanzienlijken van het volk. Zijn verwijt is stevig. Hij beschuldigt de edelen en leiders ervan dat zij woeker nemen en wel van hun *volksgenoten*. Hij praat niet over 'armen' of 'ondergeschikten', maar over

"uw broeder". Daarmee legt hij er de nadruk op dat zij aan *broeders* onrecht doen *(1Ko 6:8)*. Dit is een extra kwalijke zaak.

Nehemia laat de bouw even rusten om deze situatie het hoofd te bieden. Hij ziet dat de klacht terecht is en belegt een grote vergadering tegen de edelen en leiders. Zonder enige angst voor deze voorname lieden stelt hij de misstanden aan de kaak die zij hebben veroorzaakt tegenover het verzamelde volk. Hij spreekt hen aan op de buitensporige rente die zij vragen. Het vragen van rente is al verboden, laat staan het vragen van woekerrente *(Ex 22:25; Lv 25:35-38; Dt 23:19-20)*. Geld mag bij armoede wel worden geleend *(Dt 15:7-8)*.

Nehemia weet hoe hij moet optreden tegen de vijanden van buitenaf. Hij weet ook wat hij moet doen met de wantoestanden die intern heersen. In beide gevallen treedt hij met grote beslistheid op. Nehemia is een man die een antwoord heeft op de dreigende teloorgang van het werk waartoe hij geroepen is. Dat bevestigt zijn roeping door God. Elk werk waartoe de Heer roept, zal worden aangevallen. De werker die door de Heer geroepen is, mag erop vertrouwen dat de Heer dan ook wijsheid en duidelijkheid zal geven hoe op elke aanval gereageerd moet worden.

Aanklacht van Nehemia | *vers 8*

> *8 Ik zei tegen hen: Wíj hebben onze broeders, de Joden, die aan de heidenvolken verkocht waren, teruggekocht zoveel als in ons vermogen lag; gaat ú nu weer uw broeders verkopen zodat ze weer aan ons zouden worden verkocht? Toen zwegen zij en vonden geen antwoord.*

Nehemia getuigt tegenover de grote vergadering hoe zijn handelwijze en die van zijn broeders in ballingschap is geweest. Zij hebben hun broeders losgekocht *(Lv 25:47-55)* voor zover ze daartoe in staat zijn geweest. Hoe groot is het kwaad dat juist in het land met het oog waarop de Joden zijn losgekocht, zij weer worden verkocht en hun vrijheid kwijtraken. En dat niet door vijanden, maar door eigen vlees en bloed!

Het 'zijn op heilige grond' betekent geen bewaring voor de meest onheilige handelwijze. Zij die de juiste positie hebben ingenomen, handelen verderfelijker dan zij die zich nog in den vreemde bevinden. De Joden in Jeruzalem zijn in de betere 'gemeentelijke' positie, terwijl hun broeders die

nog in Babylon zijn in een zuiverder morele toestand zijn. In het innemen van de juiste gemeentelijke positie ligt geen enkele zekerheid dat er ook een goede gezindheid ten opzichte van elkaar is. Beide zijn belangrijk. Het een kan niet zonder het ander.

Nehemia kan wijzen op zijn eigen voorbeeld. Dat geeft hem het morele gezag en verleent kracht aan zijn woorden. Paulus kan op zijn eigen voorbeeld wijzen als een ondersteuning van wat hij anderen voorhoudt *(1Th 1:5b; Hd 20:34; Fp 3:17)*. Het volk kan niets op de aanklacht van Nehemia zeggen *(vgl. Hd 15:12)*. Dat wijst op erkenning. Zolang er tegenwerpingen zijn, is het niet mogelijk het kwaad te corrigeren. Maar als Gods gedachten worden doorgegeven en het volk luistert, buigt het zich voor de vermaning. Ze zoeken geen uitvluchten. Nehemia betoont zich hier een *"wijze vermaner voor een luisterend oor" (Sp 25:12)*. Als er gebogen wordt voor het Woord van God, is de weg naar zegen geopend.

...; u weet immers hoe wij onder u geweest zijn ter wille van u. (1Th 1:5b)

De oplossing | *vers 9*

> *9 En ik zei: Wat u doet, is niet goed. Moet u niet wandelen in de vreze van onze God vanwege de smaad van de heidenvolken, onze vijanden?*

Het blijft niet alleen bij beschuldiging. Nehemia houdt ook de oplossing aan allen voor. De eerste voorwaarde is te *"wandelen in de vreze van onze God"*. Als een mens ertoe komt God te vertrouwen, Hem te gehoorzamen en te dienen, worden alle misstanden uit de weg geruimd. Dan heeft ook de vijand niets meer om over te honen. Nu hoeft de vijand niets te doen. Hij kan zich zelfs vermaken bij wat zich onder het volk van God afspeelt. Dat wil Nehemia met alle kracht ongedaan maken. Het is een wangetuigenis tegenover de wereld.

Dat zijn wij als christenen ook als wij onze hulpbehoevende medebroeder of medezuster aan ons onderwerpen. We kunnen dit doen door hen onbarmhartig de wet op te leggen en leefregels voor te houden. Maar in plaats van hen aan ons te verplichten worden we ertoe geroepen hen te dienen *"door de liefde" (Gl 5:13)*. In plaats van hen lasten op te leggen worden we ertoe geroepen de lasten van de ander te dragen *(Gl 6:2)*.

Nehemia roept op tot kwijtschelding | *verzen 10-11*

> *10 Lenen ook ik, mijn broers en mijn knechten geld en graan aan hen [tegen rente]? Laten we toch deze rente achterwege laten. 11 Geef hun toch vandaag nog hun velden, hun wijngaarden, hun olijfbomen en hun huizen terug, en [ook] het honderdste [deel] van het geld en het graan, de nieuwe wijn en olie, die u hun leent.*

Nadat Nehemia het kwaad openlijk heeft benoemd en een eerste aanwijzing heeft gegeven voor de weg naar herstel, gaat hij persoonlijk als eerste schulden kwijtschelden. Hij zal ook geld te leen hebben gegeven, wat is toegestaan. Om anderen over de streep te trekken geeft hij nu het voorbeeld door zijn recht op terugbetaling van het geleende geld vrijwillig op te geven. Wat is deze man opnieuw onbaatzuchtig om de eenheid van zijn volk te bewaren.

Nehemia spreekt ook uit naam van *"mijn broers en mijn knechten"*. Hij heeft mensen om zich heen die net zo handelen als hij. De onbaatzuchtigheid van Nehemia heeft een goede uitwerking op het gezelschap dat hij direct om zich heen heeft. Goed voorbeeld doet goed volgen.

Met het herstel van het kwaad moet niet worden gewacht. Er moest direct, *"vandaag"*, mee aan de gang worden gegaan. Wie het menselijk hart kent, weet dat in geval van overtuiging de daad direct moet volgen. Het gevaar is namelijk aanwezig dat met het verstrijken van de tijd een overtuiging aan kracht verliest en men er niet meer toe komt naar die overtuiging te handelen. Er zijn zaken die geen uitstel dulden.

Nehemia vult ook in waar het om gaat. Hij helpt bij het 'belijden'. Niemand mag zich verstoppen achter een niet precies weten waar het om gaat. Als het gaat om eigen falen, zijn we erg vergeetachtig. Er is veel overtuigingskracht nodig willen wij iets goed maken waarbij ook nog een vergoeding hoort. Gods Geest heeft veel werk aan ons te doen.

Het herstel toegezegd | *vers 12*

> *12 Toen zeiden ze: Wij zullen [het] teruggeven en wij zullen niets [meer] van hen eisen. Zo zullen we doen, zoals u [het] zegt. Toen riep ik de priesters en ik liet hen zweren om dienovereenkomstig te handelen.*

De overtreders reageren op Nehemia's boeteprediking door te zeggen dat ze zullen doen, zoals hij heeft gezegd. Ze zullen alles teruggeven. Ze zeggen er zelfs bij dat ze niets van de schuld zullen opeisen. Nehemia wil nog meer zekerheid dat ze zullen doen wat ze beloven. Hij laat het hen zweren in tegenwoordigheid van priesters die hij voor deze gelegenheid laat roepen. Priesters geven, als vertegenwoordigers van God, de noodzakelijke plechtigheid aan deze gebeurtenis. Het moet de overtreders er zich van bewust maken dat zij hun eed zweren voor het aangezicht van God.

Bekrachtiging door Nehemia en het hele volk | *vers 13*

> *13 Ook schudde ik de plooi [van] mijn [mantel] uit en ik zei: Zo moge God elke man die dit woord niet gestand zal doen, uitschudden uit zijn huis en uit zijn arbeid, en zo moge hij uitgeschud en leeg zijn. En de hele gemeente zei: Amen! En zij prezen de HEERE en het volk handelde dienovereenkomstig.*

Terwijl ze zo voor Gods aangezicht staan, stelt Nehemia de ernstige gevolgen voor in geval van ongehoorzaamheid. Het uitschudden van de plooi van zijn kleed, die ook als tas dienst doet, heeft dezelfde betekenis als het afschudden van het stof van de voeten *(Mt 10:14; Hd 13:51; 18:6)*. De spreker die dit gebaar maakt, symboliseert daarmee de afwijzing van het gesprokene door hen die het hebben gehoord en dat hij wat hemzelf betreft, vrij is van de gevolgen die dat heeft voor hen die het afwijzen.

God zegent de aanpak van Nehemia. Nehemia heeft klare taal gesproken. Daaraan is behoefte in een tijd van wollig, diplomatiek taalgebruik. Het volk van God verdient een heldere boodschap. Het moet Nehemia goed hebben gedaan dat allen ermee instemmen. Die instemming vindt niet plaats door applaus of andere enthousiaste uitingen. Dat zou ongepast zijn bij de ernst van de zaak. De instemming wordt gegeven in het uiten van een eenstemmig hoorbaar *"amen"*.

Vervolgens wordt de HEERE geprezen. Hij heeft deze bereidwilligheid in de harten gewerkt en krijgt daarvoor de eer. Daarna handelt het volk naar de gemaakte afspraak. Dat is beter dan hun voorouders hebben gedaan. Die hebben eerst wel hun slaven vrijgelaten, maar hebben ze later toch weer tot slaven gemaakt *(Jr 34:10-11,18)*. Een dergelijke handelwijze lijkt op die van de farao die eerst de Israëlieten laat gaan, maar ze daarna als-

nog najaagt om hen opnieuw tot slaven te maken. Zo’n handelwijze roept Gods oordeel af.

Wat Nehemia niet doet | *verzen 14-15*

> *14 Overigens, vanaf de dag waarop [de koning] mij de opdracht heeft gegeven om landvoogd te zijn in het land Juda, vanaf het twintigste jaar tot het twee-endertigste jaar van koning Arthahsasta, twaalf jaar, hebben ik en mijn broers het brood, [bestemd] voor de landvoogd, niet gegeten. 15 Maar de eerdere landvoogden, die er vóór mij waren, hadden het zwaar gemaakt voor het volk en zij hadden brood en wijn van hen genomen, [en] daarna [nog] veertig sikkel zilver. Ook heersten hun knechten over het volk. Maar ík heb zo niet gehandeld, omdat [ik] God vreesde.*

Nehemia ziet af van wat op zichzelf geoorloofd zou zijn. Als landvoogd heeft hij het recht om voedsel van het volk te eisen. Landvoogd of stadhouder is in die tijd – Nehemia dient van 444 tot 432 v.Chr. als landvoogd van Juda – het hoogste ambt dat in de Joodse natie te bekleden is. In plaats van voedsel te eisen deelt hij voedsel uit. Hij maakt zich een met zijn noodlijdende volk. Hij toont daarmee genade die de wet te boven gaat.

Dergelijk handelen is het gevolg van de vrees voor God *(vers 15)*. Het is de vrucht die een rechtvaardige en heilige wandel siert. Het heeft niets te maken met het edelmoedig handelen dat ook weldoeners in de wereld soms kenmerkt. Hiermee is hij een beeld van de Heer Jezus Die als de Heer en de Meester tijdens Zijn leven op aarde ook is als Degene Die dient *(Jh 13:14; Lk 22:24-27)*.

Het gedrag van Nehemia is heel anders dan dat van de leiders van het volk en van vroegere landvoogden. Hij had kunnen denken, wat veel gebeurt: ‘Iedereen deed het vroeger en doet het nu, waarom ik dan niet?’ Maar hij heeft het brood van een landvoogd niet gegeten omdat de vrees voor God hem leidt. Hij gaat niet onderhandelen over de moeilijkheden, of zaken organiseren, maar hij leidt een levenswandel die boven elke verdenking staat.

Hij geeft zijn persoonlijke rechten als landvoogd prijs om eenvoudig en volledig de dienaar van God en Zijn volk te zijn. Zo geeft ook Paulus

persoonlijke rechten ten opzichte van de Korinthiërs prijs om God en Zijn gemeente te dienen *(1Ko 9:11-12; 2Th 3:8)*. Zijn voorbeeld en dat van Nehemia is waard om door ons nagevolgd te worden. Zij zijn *"voorbeelden voor de kudde" (1Pt 5:1-3)*. Zo'n gedrag geeft moreel overwicht, waardoor vermaningen resultaat hebben.

Als wij voor u het geestelijke hebben gezaaid, is het iets groots, als wij het stoffelijke van u zullen maaien? Als anderen dit recht op u bezitten, wij niet nog meer? Maar wij hebben dit recht niet gebruikt, maar verdragen alles, opdat wij voor het evangelie van Christus geen enkele belemmering vormen. (1Ko 9:11-12)

Ook in de gemeente komt het voor dat familie van hen die daarin een vooraanstaande plaats hebben, zich om die reden een vooraanstaande plaats aanmatigen. Door een bepaalde natuurlijke verbintenis meent men recht te hebben op geestelijk voordeel en eist men dit ook op. Bekwaamheid en gave worden echter door God verleend en zijn niet overdraagbaar of opeisbaar omdat een bekende of familielid die bezit. Zelfs Samuel handelt daarin niet juist *(1Sm 8:1-5)*.

Veel innerlijke onvrede en twisten komen voort uit een verkeerde levenswandel, meer dan door aanvallen van buitenaf. Alleen als we wandelen in vrees voor God, kunnen we dit gevaar bestrijden. In de eerste plaats zullen we dan niet meedoen in het aanpassen aan de tijd waarin we leven, we zullen niet de massa navolgen. Het is zo gemakkelijk te doen wat anderen doen. Soms doen we mee omdat we laf zijn, soms omdat we stiekem de wens hebben om ook zo te zijn als anderen.

In de tweede plaats zullen we het wezen van de wereld mijden. Veel christenen zorgen ervoor dat de wereld niet merkt hoezeer ze ervan verschillen. Ze zijn er niet op uit om de indruk te wekken dat ze zich in het praktisch leven van anderen onderscheiden. Wat vroeger een schande was, vindt iedereen nu normaal, bijvoorbeeld seks voor het huwelijk. Maar voor de christen moet dat een schande blijven. Hij moet kunnen zeggen: *"Maar ík heb zo niet gehandeld."*

Misschien hebben we onbewust de maatstaf voor ons eigen gedrag en denken verlaagd. Hoe hebben wij ons de laatste jaren of maanden tegenover het andere geslacht gedragen? Hebben wij in ons leven vóór het huwelijk dingen toegelaten die niet hadden mogen gebeuren en waarover we ons nu moeten schamen?

Wat Nehemia wel doet | *vers 16*

> *16 Ook voor het werk aan deze muur heb ik mij sterk gemaakt en wij hebben geen grond[bezit] verworven en al mijn knechten waren daar bij elkaar voor het werk.*

Zoals Nehemia bepaalde dingen niet doet uit vrees voor God, zo moet liefde tot de Heer Jezus ons handelen en gedrag bepalen. Maar Nehemia doet niet alleen dingen niet, hij is ook positief bezig aan de bouw van de muur. Op geen enkele manier wil hij zijn positie van landvoogd gebruiken om zichzelf te verrijken. In plaats daarvan werkt hij met het volk mee. Hij geeft zichzelf aan het werk en zoekt geen aards bezit. Hij is in Jeruzalem om zijn volk te helpen, niet om het uit te buiten. Zijn knechten zijn van dezelfde geest bezield.

De tafel van Nehemia | *verzen 17-18*

> *17 De Joden en de machthebbers, honderdvijftig man, en zij die naar ons toe waren gekomen uit de heidenvolken die zich rondom ons bevinden, [aten] aan mijn tafel. 18 Wat klaargemaakt werd voor één dag: Voor mij werden klaargemaakt één rund, zes uitgelezen [stuks] kleinvee en vogels [en], met een tussenpoos van tien dagen, zeer veel van allerlei [soorten] wijn. En bovendien eiste ik niet het brood, [bestemd] voor de landvoogd, want de dienstbaarheid drukte zwaar op dit volk.*

Is Nehemia zo welgesteld? Krijgt hij nog steeds zijn mogelijk riante salaris van de koning – geen onbetaald, maar betaald verlof? Het staat er niet. Daarom is het goed ervan uit te gaan dat God hem voorziet van wat hij nodig heeft om al die mensen van eten en drinken te voorzien. Wat hij van God krijgt, houdt hij niet voor zichzelf, maar dient daar anderen mee. Hij betaalt alles liever uit eigen zak dan het volk een last op te leggen.

Nehemia heeft elke dag een groot gezelschap te eten, maar er is elke dag genoeg. Zo mogen ook wij weten dat de Heer voor elke dag genoeg geeft. Daarnaast is er elke tien dagen wijn in allerlei soorten en dat in overvloed. Dat wijst op de overvloedige vreugde die verbonden is aan een leven in afhankelijkheid van de Heer.

Gebed van Nehemia | *vers 19*

> *19 Denk [toch] aan mij, mijn God, ten goede, om alles wat ik heb gedaan voor dit volk.*

Nehemia bidt dit gebed niet uit ingenomenheid met zichzelf. Hij is geen geestelijke verwant van de farizeeër die zijn eigen daden bij God aanprijst *(Lk 18:11-12)*. Nehemia dankt niet, hij bidt, niet een hoogmoedig, maar een ootmoedig gebed. Hij is bezig met Gods werk en beseft goed dat God door hem werkt. Het goede dat hij mag doen, is daarom het goede dat God door hem doet. Maar er moet nog zoveel meer gebeuren. Hij vraagt God hem te gedenken, omdat het gaat om het welzijn, het goede voor Zijn volk.

Nehemia kan zo bidden omdat zijn leven in overeenstemming is met de inhoud van zijn gebed. Hij bidt het *"gebed van een rechtvaardige" (Jk 5:16b)*.

Nehemia 6

Inleiding

Nehemia 5 is een soort tussenzin. Daarin zien we Nehemia bezig met de onlusten onder het volk. In die tijd horen we niets van de vijand. Als er onrust is onder Gods volk, hoeft de vijand zich niet in te spannen. Maar Nehemia heeft de onrust weggenomen en gaat nu weer verder met de bouw. Dan laat ook de vijand weer van zich horen. Nehemia zelf is nu het doelwit van hun vijandschap. Ze weten: als hij wordt uitgeschakeld, is het met het werk gedaan.

Een nieuwe list | *verzen 1-2*

> *1 Het gebeurde, toen Sanballat, Tobia en Gesem, de Arabier, en onze overige vijanden ter ore kwam dat ik de muur herbouwd had en dat daarin geen bres was overgebleven – tot die tijd had ik evenwel [nog] geen deuren in de poorten geplaatst – 2 dat Sanballat en Gesem [boden] naar mij stuurden om te zeggen: Kom, laten we elkaar ontmoeten in Kefirim, in het dal Ono. Zij dachten mij echter kwaad te doen.*

De openlijke tegenstand is overwonnen *(Nehemia 4)*. Ook de binnenlandse onlusten zijn overwonnen *(Nehemia 5)*. Nu probeert de duivel het via list. De tegenstand neemt toe naarmate de muur zijn voltooiing nadert. De vijand balt al zijn kracht en listen samen om de afronding te verhinderen. Dat geldt ook voor ons. Wij leven in de eindtijd. De strijd zit er bijna op. Dat weet de satan ook. Daarom doet hij al het mogelijke om ons onderuit te halen en Gods plan te verijdelen.

Verschillende pogingen worden gedaan om de herbouw van de muur te stoppen. De vijand maakt daarvoor gebruik van diverse listen. Maar alle listen worden doorzien omdat de bouwers zich eenvoudig hechten aan het Woord van God. De bouw van de muur wordt voltooid *(vers 15)*. Er is geen bres meer overgebleven, er is geen verborgen weg meer om de stad stiekem binnen te komen.

De eerste list is die van het beleggen van een conferentie, noem het een vredesconferentie. Het gesprek met elkaar moet een compromis opleveren.

Maar Nehemia loopt niet in die val. Zou het dan niet op zijn minst beleefd zijn geweest van Nehemia om te luisteren naar wat ze te zeggen hebben? Nee. Hij heeft niets met de vijanden te doen. Wat zij te zeggen hebben, kan nooit een bijdrage aan het werk zijn. De vijand begrijpt niets van de motieven waardoor een man van geloof zich laat leiden en wordt zelf geleid door volkomen tegengestelde motieven.

Na het belachelijk maken van het werk in het begin verandert de vijand zijn tactiek en probeert Nehemia te laten afdalen naar het dal. Het is wat we vandaag kunnen horen als mensen zeggen: 'Doe niet zo fanatiek; sluit je bij ons aan.' De vijand doet alsof er een gemeenschappelijk belang is. Als Nehemia op het voorstel zou ingaan, zou hij er blijk van geven dit met de vijand eens te zijn.

Als de satan er niet in slaagt om ons tot een morele val te verleiden, slaagt hij er soms wel in dat we ons openstellen voor zijn adviezen. Dan gaan we de dingen bekijken met zijn ogen. Als hij ons zover heeft, zullen we het werk van God als een nutteloos werk gaan zien, in elk geval niet als een exclusief werk. Er zijn nog zoveel andere interessante dingen. Neem vooral geen afscheid van je wereldse vrienden. Ga met hen mee naar de bioscoop en het café. Overdrijf de zaak van God niet, anders word je nog gek en eindig je in godsdienstige waanzin. De valstrik is de maatstaf van ons leven af te meten aan de wereld. Door vriendschap met de wereld lopen we in die valstrik.

Het antwoord van Nehemia | *vers 3*

> *3 Toen stuurde ik boden naar hen toe om te zeggen: Ik ben met een groot werk bezig en kan niet komen. Waarom zou het werk stilliggen omdat ik het nalaat en naar u toe kom?*

Het antwoord van Nehemia is duidelijk. Hij laat weten dat hij *"niet zal kunnen afkomen"*, zoals de Statenvertaling dit weergeeft. Daarin ligt de betekenis dat door naar hen toe te gaan, hij een weg omlaag zou gaan. Dat is hier niet een beeld van zelfvernedering, maar het verlaten van de weg die de Heer wil dat we gaan *(vgl. Jn 1:3; Lk 10:30)*.

Het dal van Ono wordt ook *"de Vallei van de handwerkers" (Ne 11:35)* genoemd. De plaats waar God woont en waar Hij aangebeden wil worden,

kan niet zonder schade worden ingeruild tegen welke vorm van kunstig bedachte werken van de mens dan ook. God wenst dat wij Hem dienen op Zijn niveau en niet op het niveau van een door de mens gevormde godsdienst.

Nehemia zegt niet dat hij de muur aan het herbouwen is, maar dat hij *"met een groot werk bezig"* is. Hij geeft daarmee aan dat het een belangrijk werk is. Wie van God een groot werk te doen heeft gekregen, moet zich niet naar beneden laten trekken, naar het niveau van werelds denken en handelen. Zich oriënteren op wat ongelovigen te zeggen hebben over iets wat we voor de Heer doen, zou oponthoud en schade voor Gods werk betekenen.

De vijand ziet in de dienst van God een enorme bedreiging voor zijn zelfgevormde godsdienst die hem welvaart verschaft. Het invoeren van de ware dienst aan God houdt een bedreiging van die welvaart in. In geestelijk opzicht zien de farizeeën die bedreiging in de Heer Jezus. Zij zien hoe hun gezag over het volk afbrokkelt *(Jh 11:48; 12:19)*. In materieel opzicht zien de makers van afgodsbeelden in Efeze die bedreiging in de prediking van de apostel Paulus *(Hd 19:23-41)*.

Wie doordrongen is van het belang van de opdracht van God, mag zich niet laten ophouden *(vgl. Lk 10:3-4)*. Ook de Heer Jezus heeft Zich niet laten ophouden door verkeerde claims van Zijn familie *(Mk 3:31-35)*.

Gaat heen, zie, Ik zend u als lammeren midden onder wolven. ..., en groet niemand onderweg. (Lk 10:3-4)

Elk werk dat te maken heeft met de verdediging van de waarheid van Gods Woord en het getuigenis voor Hem, is een groot werk. Van de verdediging daarvan mogen we ons onder geen beding laten afbrengen. De vijand heeft talloze middelen en onderneemt talloze pogingen om ons af te houden van het werk dat de Heer ons heeft opgedragen. We moeten erop letten dat we dat werk doen *(vgl. Ko 4:17)*.

En zegt aan Archippus: Let erop, dat u de bediening die u in [de] Heer hebt ontvangen, ook vervult. (Ko 4:17)

De vijand volhardt, Nehemia ook | *vers 4*

> *4 Zij stuurden op deze wijze [wel] vier keer [boden] naar mij toe, maar ik antwoordde hun op dezelfde wijze.*

De vijand geeft blijk van opdringerigheid. Ook deze tactiek geeft hij niet zomaar prijs. De druk om te overleggen wordt opgevoerd. Overtuigd als hij is van zijn juiste benadering, houdt hij aan Nehemia uit te nodigen tot een onderhoud. Het moet Nehemia daardoor duidelijk worden dat dit de enige kans is om het werk te kunnen voltooien. Ze weten dat herhaling van de boodschap uitholling van het verzet bij Nehemia kan bewerken, dat hij zal zwichten voor de druk en dat hij zal ingaan op hun voorstel tot overleg.

Velen zijn bezweken doordat er onophoudelijk druk op hen is uitgeoefend. Kinderen die constant zeuren, kunnen hun ouders daarmee zo onder druk zetten dat die uiteindelijk toegeven. In geloofsgemeenschappen worden veranderingen doorgevoerd na het voortdurend op de agenda plaatsen van steeds dezelfde onderwerpen. Het zijn de tactieken die de diplomatie in de wereld regeren, het lobbyen om een bepaald resultaat te bereiken of een bepaalde order of baan binnen te halen.

Het onder druk zetten is een beproefde methode van de satan. Hij is al eerder succesvol gebleken. Zo is Simson bezweken voor de druk die op hem wordt uitgeoefend om het geheim van zijn kracht prijs te geven *(Ri 16:15-21)*. Maar wat in de wereld en bij de ontrouwe gelovige succesvol is gebleken, is bij de man van geloof tevergeefs geprobeerd. Nehemia is consequent in zijn antwoord. Hij blijft bij zijn standpunt. Zonder zijn geduld te verliezen reageert hij steeds op dezelfde wijze.

Een nieuwe list van de vijand | *verzen 5-7*

> *5 Toen stuurde Sanballat op dezelfde wijze voor de vijfde keer zijn knecht, met een geopende brief in zijn hand. 6 Daarin stond geschreven: De volken is ter ore gekomen – en Gasmu zegt het [ook – dat] u en de Joden in opstand denken te komen. Daarom bent u de muur aan het bouwen. En volgens deze geruchten staat u op het punt hun koning te worden. 7 Ook hebt u profeten aangesteld om in Jeruzalem over u uit te roepen: [Er is] een koning in Juda! Welnu, het zal de koning dienovereenkomstig ter ore komen. Welnu, kom, laten we samen overleg plegen.*

In nauwe aansluiting op de vorige methode hanteert de vijand een nieuw middel: een open brief. Dit middel is een poging tot intimidatie. Het is volgens de visie van de vijand nu noodzakelijk om te overleggen, omdat er

beschuldigingen zijn geuit aan het adres van Nehemia. Ze doen zich voor als zijn beschermers, als mensen die hem willen helpen de beschuldigingen te ontkrachten. Daarover moeten ze toch eens met elkaar in gesprek gaan. Als dit geen reden is om eens te praten, dan weten zij het ook niet meer!

Als de wereld de toegewijde christen niet tot een compromis kan bewegen, zal zij een kwaad gerucht over hem gaan verspreiden en hem valse motieven gaan toedichten. In de brief wordt de verdachtmaking geuit dat Nehemia de muur alleen maar bouwt om in opstand te kunnen komen tegen het heersende gezag en dan zelf koning te worden. Als dit bekend wordt, zo is de ondertoon, zal alle vertrouwen in hem verloren gaan. En laat Nehemia wel bedenken dat dit gerucht algemeen verspreid is: *"de volken is ter ore gekomen"*, en dat er ook getuigen zijn: *"Gasmu"*. Hij moet zich nu wel gedwongen voelen om met zijn vijanden contact op te nemen voor overleg hoe dit kwaad is in te dammen.

Deze list van de vijand bevat de verzonnen beschuldiging dat Nehemia trots zou handelen en op eigen voordeel uit zou zijn. Hij zou zichzelf als koning willen opwerpen. Dat hebben mensen als Abimelech en Absalom gedaan *(Ri 9:1-6; 2Sm 15:10)*. Deze zonen van Godvrezende vaders hebben zich het koningschap aangematigd en hebben verderf over het volk gebracht.

De brief spreekt over een bepaalde tactiek die Nehemia zou volgen om zichzelf als koning aan het volk te presenteren. Hij zou daartoe profeten hebben aangesteld. Dat zou aan het door hem begeerde koningschap de schijn geven dat het om een door God gewilde zaak zou gaan. De verbeelding van de vijand gaat ver. Hij weet hoe hij moet inspelen op de gevoelens van mensen om van hen gedaan te krijgen wat hij wil. Zelf blijken deze vijanden bekend te zijn met het inzetten van (valse) profeten die hun zaak moeten dienen *(vers 14)*.

Antwoord van Nehemia | *verzen 8-9*

> *8 Ik stuurde echter [een bode] naar hem toe om te zeggen: Er is van zulke dingen, die u zegt, niets gebeurd. Nee, u bedenkt ze in uw [eigen] hart. 9 Want zij allen wilden ons bevreesd maken. Ze zeiden [bij zichzelf]: Hun handen zullen het werk nalaten. Het zal niet afgemaakt worden. Welnu, maak mijn handen sterk!*

Maar ook de open brief heeft geen effect. Zonder erover in discussie te gaan wijst Nehemia de beschuldigingen waarop in de brief wordt gezinspeeld van de hand en neemt zijn toevlucht tot God. Heerszuchtig gedrag is vreemd aan de ware leider onder Gods volk. Dat de ware dienaar van de Heer wordt beschuldigd van heerszucht, zegt dan ook alleen iets van de beschuldigers.

Uit de reactie van Nehemia zien we een bevestiging van wat we al van hem weten: dat zulk gedrag ver van hem is. Hij bestrijdt de beschuldiging niet, verdedigt zich niet, maar ontkent resoluut. Zijn geweten is vrij. Zijn antwoord is even eenvoudig als radicaal. Er klinkt geen enkele aarzeling in door. Zulke duidelijkheid heeft het volk van God vandaag ook nodig. Met voorstellen van een vijand moet je niet blijven schipperen om te zoeken naar iets waarin je met elkaar overeenstemt. Helder en krachtig wordt de afstand tussen de tegenover elkaar staande belangen gehandhaafd.

Nehemia reageert hier naar het voorbeeld van de Heer Jezus. Wat zijn er ook over Hem valse geruchten verspreid. Maar Hij heeft alles overgegeven *"aan Hem Die rechtvaardig oordeelt" (1Pt 2:23b)*.

Nehemia weet dat de vijand erop uit is hen bang te maken. De vijand weet goed dat vrees voor mensen het handelen verlamt. Als er vrees is, zal het werk ophouden en niet afgemaakt worden. Maar Nehemia doorziet de bedoeling van de vijand en loopt niet in die valstrik. In plaats van zichzelf te gaan verdedigen neemt hij zijn toevlucht in het gebed tot God. De vijand is erop uit de handen krachteloos te maken, zodat ze het werk zouden nalaten, maar Nehemia bidt of de HEERE zijn handen wil sterken. Hij spreekt vrijmoedig, met vertrouwen, tot Hem Die hij kent als Degene bij Wie hij terecht kan. Hij bidt recht uit zijn hart, zonder omwegen en omhaal van woorden, kort en daardoor veelzeggend: *"Welnu, maak mijn handen sterk."*

Het is het gebed van de afhankelijke dienaar die weet dat hij zelf geen kracht heeft. Hij weet dat zijn handen alleen krachtig zijn als ze worden gesterkt *"door de handen van de Machtige van Jakob" (Gn 49:24)*. Hoeveel zijn handen ook al tot stand hebben gebracht, hoeveel ze ook nog tot stand moeten brengen, nooit zal er iets toegeschreven kunnen worden aan zijn eigen kracht. Alle eer voor welk werk van het geloof dan ook komt toe aan God.

Nog een list | *vers 10*

> *10 Toen ik in het huis van Semaja, de zoon van Delaja, de zoon van Mehetabëel, kwam (want hij [had zichzelf] opgesloten), zei hij: Laten wij elkaar ontmoeten in het huis van God, binnen in de tempel. Laten we de deuren van de tempel sluiten, want ze komen om u te doden, ja, vannacht komen ze om u te doden.*

Listen door mensen van buiten het volk zijn bij voorbaat verdacht, zo moet de vijand na alle vergeefse pogingen hebben gedacht. Dan moeten we het bij de volgende list maar eens proberen door een volksgenoot van Nehemia die zich als vriend voordoet. Hij moet Nehemia zover krijgen dat hij iets doet wat tegen de wet van God ingaat: de tempel binnengaan.

Maar hoe zouden ze Nehemia zover kunnen krijgen? Ze zullen hem er naartoe lokken onder het voorwendsel hem te willen beschermen tegen de boze plannen van de vijand. Wie zou zich lenen om dit verhaal aan Nehemia te verkopen met een redelijke kans van slagen? Ze vinden in Semaja iemand die aan hun profielschets voldoet.

Semaja lijkt in Jeruzalem te wonen. Zijn vader en grootvader worden ook genoemd. Hij lijkt zich in zijn huis te hebben opgesloten, waardoor hij verhinderd is om zelf naar Nehemia te gaan. Zou hij hiermee de indruk hebben willen versterken dat hij zelf ook bang is voor de vijand om daardoor zijn verhaal geloofwaardiger te maken? In elk geval komt Nehemia bij hem, mogelijk omdat Semaja hem heeft laten roepen.

In zijn verhaal verbindt Semaja zijn eigen lot aan dat van Nehemia. Alles heeft de schijn dat er echte zorg om Nehemia is. Semaja is een volksgenoot uit een gekende familie. Hij lijkt zelf ook van de vijand te lijden te hebben. Hij lijkt ook in zorg te zijn over het lot van Nehemia en is iemand die blijkbaar door Nehemia wordt vertrouwd. Zo iemand doet een voorstel dat eerlijk en aanvaardbaar lijkt. Dit is een list die wel heel moeilijk te doorzien is.

Onder een vrome dekmantel probeert de vijand Nehemia tot een handeling te brengen die in strijd is met Gods Woord. De wolf komt in schaapskleren, de satan komt als een engel van het licht. De man die op Nehemia afkomt, doet zich als profeet voor. Hij voorspelt wat Nehemia te wachten staat. Hij biedt hem ook een uitweg, zodat hij het gevaar kan ontlopen. Hij speelt in op de angst die er bij Nehemia zou kunnen zijn voor zijn leven.

Nehemia doorziet de list | *verzen 11-13*

> *11 Maar ik zei: Zou iemand zoals ik vluchten? En zou iemand zoals ik naar de tempel gaan en in leven blijven? Ik ga niet! 12 Ik doorzag [het] immers: Zie, niet God had hem gezonden, maar hij sprak deze profetie over mij uit omdat Tobia en Sanballat hem hadden ingehuurd. 13 Daarvoor was hij ingehuurd, zodat ik bevreesd zou worden en zo zou handelen, en zondigen, en [zodat] zij iets zouden hebben om [mij] een slechte naam [te bezorgen], om mij te [kunnen] honen.*

Alles wat Semaja zegt en doet, lijkt op vriendschap, maar het is verraad. Nehemia onderkent dat Semaja niet door de HEERE, maar door de tegenstander wordt gebruikt, dat hij zich zelfs heeft laten omkopen om dit te doen. Het antwoord van Nehemia is weer duidelijk. Als hij spreekt over *"iemand zoals ik"*, geeft hij daarmee uitdrukking aan het besef van zijn verantwoordelijke positie. Hij kan het eenvoudig niet maken het werk dat hij aan het doen is in de steek te laten. Hij weet zich door God tot dit werk geroepen.

Voor zijn weigering om te komen geeft hij twee redenen. In de eerste plaats laat hij zich niet bang maken. Nooit zal hij uit vrees zijn post verlaten en op de vlucht gaan *(Ps 11:1)*. Als hij dat zou doen, zou hij een bijzonder slecht voorbeeld geven. Met de moed van het geloof en het vertrouwen op God weerstaat hij de vijand. In de tweede plaats weet hij dat de plaats die hij als toevluchtsoord aangeboden krijgt, voor hem verboden terrein is. De tempel binnengaan is alleen aan de priesters toegestaan *(Nm 3:10; 18:7)*. Daarheen gaan zou het einde van zijn leven en daarmee van zijn werk betekenen.

Ik heb tot de HEERE de toevlucht genomen.
Hoe [kunt] u dan zeggen tegen mijn ziel:
Vlucht weg [naar] uw bergen, [als] een vogel!
(Ps 11:1)

Het is altijd van belang om de motieven goed te doorzien van elk voorstel dat gedaan wordt om ons, al is het slechts voor even, af te houden van het werk voor de Heer. Als ons wordt verzocht om te vluchten, moeten we nagaan van wie dit verzoek komt. Komt het van de vijand, dan zullen we merken dat hij een beroep doet op onze angst voor ons eigen hachje. De beslissing moet dan zijn dat we blijven. Het kan ook zijn dat de Heer Jezus

dit tegen ons zegt. Dat zullen we merken aan de gedachte die dan bij ons opkomt dat een vlucht het werk van God zal bevorderen *(Mt 10:23)*.

Wanneer zij u nu in deze stad vervolgen, vlucht in de andere; want voorwaar, Ik zeg u: u zult met de steden van Israël geenszins zijn klaargekomen voordat de Zoon des mensen komt. (Mt 10:23)

De vijand zal zich ook altijd openbaren door de veiligheid die hij biedt. Die veiligheid zal altijd verbonden zijn aan een plaats die Gods belangen schaadt en die de belangen van de vijand in de kaart speelt.

Nehemia gelooft Semaja niet 'op zijn blauwe ogen'. Hij *"beproeft de geesten of zij uit God zijn" (1Jh 4:1)*. God heeft hem de opdracht gegeven de muur te herbouwen. Zou God hem nu de opdracht geven te vluchten? De enige toets is wat God zegt. De toets van Gods Woord maakt duidelijk dat hij niet te maken heeft met een profeet die namens God spreekt.

Hij wordt verzocht een handeling te verrichten die in strijd is met Gods Woord. Daardoor wordt Semaja ontmaskerd als een valse profeet *(Dt 13:5)*. Semaja is als een Bileam ingehuurd om iemand van Gods volk kwaad aan te doen door hem te verleiden tot een zondige daad. Semaja is een omkoopbare en daarom onwaarachtige profeet. Geld bepaalt de boodschap die hij brengt. Geld maakt hem blind voor het recht van God. De geschiedenis van koning Uzzia laat zien hoe God denkt over het onbevoegd ingaan van de tempel *(2Kr 26:16-20)*.

Angst is nooit een goede raadgever. *"Mensenvrees legt [iemand] een valstrik, maar wie op de HEERE vertrouwt, wordt in een veilige vesting gezet" (Sp 29:25)*. De Heer Jezus laat Zich ook niet bang maken en tot een verkeerd handelen brengen *(Lk 13:31-32; vgl. Jh 11:9-11)*. Geen mens kan Gods werk doen als hij zich laat leiden door wat anderen zeggen.

Op dezelfde dag kwamen er enige farizeeën, die tot Hem zeiden: Vertrek en ga weg van hier, want Herodes wil U doden. En Hij zei tot hen: Gaat heen en zegt tot die vos: Zie, Ik drijf demonen uit en volbreng genezingen, vandaag en morgen, en op de derde dag kom Ik aan het einde. (Lk 13:31-32)

Het uit de weg gaan van vervolging, de weigering het kruis te verdragen, komt vaak voort uit de angst voor wat 'anderen wel zullen zeggen' als we een bepaald werk willen doen. Angst of bangheid wordt als eerste kenmerk genoemd van mensen die eeuwig in de hel zullen zijn *(Op 21:8)*. Angst houdt mensen af van het nemen van de juiste beslissing.

Gebed van Nehemia | *vers 14*

> *14 Denk toch, mijn God, aan Tobia en Sanballat, [en vergeld hun] naar deze daden van hen, en ook aan de profetes Noadja en de overige profeten die mij bevreesd wilden maken.*

Tegenstand van hen die belijden in Naam van God te handelen is veel erger dan van verklaarde tegenstanders van God. Het is een extra verzoeking te merken dat zij die beweren namens God te spreken, heulen met de tegenstanders van de waarheid.

Alexander de kopersmid heeft mij veel kwaad berokkend; de Heer zal hem vergelden naar zijn werken. (2Tm 4:14)

Ook hier onderneemt Nehemia geen actie, maar neemt in deze zaak weer zijn toevlucht tot God *(vgl. 2Tm 4:14; Jd 1:9)*. Er zijn veel vormen van boosheid die niet openlijk kunnen worden bestreden zonder daarbij zichzelf of anderen schade te berokkenen. Veel boze arbeiders in de gemeente van God moeten met rust worden gelaten. Als men hen zou bestrijden, zou dat meer de zaak van de vijand dienen dan de zaak van God. Maar onze hulpbron is altijd om over hen tot God te roepen.

Weer krijgen we hier een kijkje in het gebedsleven van deze man Gods. Evenals na het afslaan van de aanval van de vijand van buitenaf *(vers 9)*, bidt Nehemia ook hier na het afslaan van de aanval door valse profeten. Hij noemt de vijanden voor God bij name. Hij brengt ook voor Gods aandacht waaruit het kwaad bestaat dat ze hem willen aandoen.

De profetes Noadja wordt alleen hier genoemd. In het Oude Testament worden nog vier vrouwen 'profetes' genoemd: Mirjam *(Ex 15:20)*, Debora *(Ri 4:4)*, Hulda *(2Kn 22:14)* en de vrouw van Jesaja *(Js 8:3)*. Dat zijn dan wel echte profetessen. Zij hebben Gods woorden gesproken.

De muur wordt voltooid | *verzen 15-16*

> *15 De muur werd op de vijfentwintigste van [de maand] Elul voltooid, na tweeënvijftig dagen. 16 En het gebeurde, toen al onze vijanden [het] hoorden, dat alle heidenvolken rondom bevreesd voor ons werden en in hun [eigen] ogen zeer in achting daalden, want zij wisten dat dit werk van onze God uit gedaan was.*

Ondanks alle tegenstand en dat in vele vormen wordt de muur voltooid. Dit is een overwinning op de vijand, behaald door de hulp van God. De vijand heeft Jeruzalem en Juda afgeschreven. Maar God niet. En als Hij aan iets begint, maakt Hij het ook af. Maar we zien in de voorgaande verzen ook de waakzaamheid van Nehemia en zijn toewijding aan het werk.

Het feit dat door een zo zwak volk tegenover een zo machtige vijand de muur is voltooid, is een getuigenis tegenover de volken. Die worden erdoor bevreesd en erkennen in het werk de hulp van God, door Wie het werk tot een goed einde is gekomen. Als een werk niet zijn oorsprong heeft in Gods hart, komt het niet tot een goed einde. Dan baten alle inspanningen niets.

Wij zijn hier niet om *onze* programma's voor gemeentebouw uit te voeren. Het gaat om *Gods* programma. De last van Gods hart zien we in de Heer Jezus, Die de menigten ziet *"als schapen die geen herder hebben" (Mt 9:36)*. Als die last ook op ons hart komt, kunnen we een werk beginnen, want dan vloeit het voort uit Gods hart.

God heeft geen belangstelling voor onze pogingen om een sociaal leefbaar klimaat te scheppen. Dat heeft Hij ook niet voor onze inspanningen om een nieuwe orde met wereldvrede te vestigen. Zijn programma sluit aan op wat Hij op de Pinksterdag is begonnen. Daar is een nieuwe orde in de kracht van de Heilige Geest begonnen waarmee Hij aan het werk is gegaan en waar ieder die zich door Zijn Geest wil laten leiden bij ingezet kan worden. De enige hoop tegen alle kwaad is een strijdende gemeente die zich volledig aan de wil van God heeft overgegeven.

Briefwisseling | *verzen 17-19*

> *17 Ook schreven de edelen van Juda die dagen vele brieven naar Tobia, en [brieven] van Tobia bereikten hen. 18 Velen in Juda waren namelijk met een eed aan hem verplicht, omdat hij een schoonzoon was van Sechanja, de zoon van Arach, en Johanan, zijn zoon, had de dochter van Mesullam, de zoon van Berechja, [tot vrouw] genomen. 19 Ook spraken zij voortdurend tegen mij over zijn goede [daden], en mijn woorden brachten zij naar buiten, naar hem toe. Tobia zond brieven om mij bevreesd te maken.*

Onder de medewerkers van Nehemia zijn er die corresponderen met de vijand in de persoon van Tobia. Op deze wijze wisselen zij van gedachten met de vijand. Tobia is in tweeërlei opzicht met Gods volk verbonden, in beide gevallen door een huwelijksverbinding. Hij is zelf getrouwd met een dochter van Sechanja; zijn schoonvader is dus een Jood. En zijn zoon is getrouwd met de dochter van Mesullam; zijn schoondochter is dus een Joodse. Mesullam zijn we bij de herbouw van de muur tegengekomen *(Ne 3:4,30)*. Door deze verbindingen heeft hij veel familie in Gods volk en via hen kan hij zijn invloed op het volk uitoefenen.

Gemengde huwelijken, dat wil zeggen een huwelijk van een lid van Gods volk met iemand die niet tot Gods volk behoort, zijn tegen Gods wil *(2Ko 6:14-18)*. Waar deze gevonden worden, wordt de gelovige bijna altijd meegesleept de wereld in.

Nog een list is het goed spreken over de vijand door de eigen volksgenoten van Nehemia. Tobia is dan wel een tegenstander van de bouw van de muur, maar verder is hij toch wel heel aardig. Ze brengen ook de woorden van Nehemia aan hem over, waarmee ze Nehemia in een kwaad daglicht bij de vijand plaatsten. Terwijl zij de vijand tegenover Nehemia prijzen, spreken ze tot de vijand over Nehemia als een man van alleen maar woorden. De brieven die Tobia aan Nehemia stuurt, liegen er echter niet om. Het zijn echte dreigbrieven.

Door verbinding met de vijand verdwijnt het onderscheidingsvermogen. De vijand wordt dan als vriendelijk en meelevend voorgesteld. Zulke zienswijzen hebben het doel om de opvatting bij te stellen van mensen die de vijand altijd maar als vijand blijven zien. De vijand heeft toch ook zoveel goede dingen. Daar moeten we toch ook oog voor hebben.

Toch schiet de vijand niets op met al zijn pogingen om het werk te verhinderen. Hierin ligt een bemoediging voor ieder die voor de Heer bezig is. Als er in het werk op de Heer wordt vertrouwd, zal elke aanval van de vijand op niets uitlopen. Nehemia overwint omdat hij God kent en Hem overal bij betrekt.

Nehemia 7

Inleiding

Na de tegenstand in het vorige hoofdstuk is dit hoofdstuk een verademing. We zien hier mensen die in plaats van te verhinderen dat de muur gebouwd wordt, gewillig helpen bij het afronden van de bouw van de muur.

De muur is klaar, maar de waakzaamheid mag niet verslappen. Het gaat erom *"na alles volbracht te hebben, stand te houden"* *(Ef 6:13)*. Als de grootste inspanning geleverd is, is het gevaar het grootst dat het alsnog mis gaat. Dat heeft ook Jozua na de verwoesting van Jericho ondervonden *(Jz 7:2-5)*. De macht van de vijand wordt dan onderschat.

Deuren, poortwachters, zangers en Levieten | *vers 1*

> *1 Het gebeurde, toen de muur herbouwd was, dat ik de deuren plaatste en dat de poortwachters, de zangers en de Levieten werden aangesteld.*

Deuren

De muur is klaar, maar het werk niet. Zorgeloosheid is een valstrik waar Nehemia niet inloopt. Hij onderschat de macht van de vijand niet. Zijn kennis van de vijand brengt hem er echter ook niet toe de muur hermetisch af te sluiten. Hij plaatst er deuren in, openingen waardoor men de stad in en uit kan gaan. De stad van God is een stad die gekenmerkt wordt door vrijheid. Dat wil niet zeggen dat vrijheid geen grenzen kent. Echte vrijheid wordt altijd alleen genoten als men de grenzen die daarbij horen, kent en in acht neemt.

Poortwachters

Dat er deuren zijn, wil niet zeggen dat zomaar iedereen in en uit kan lopen. Doen alsof er geen kwaad de stad kan binnenkomen, is voorbijgaan aan het bestaan van het kwaad. Zorgeloosheid is geen bewijs van vroomheid, maar van domheid. Nehemia stelt daarom in de eerste plaats poortwachters

aan. Zij hebben de taak erop toe te zien dat alleen die mensen de stad binnenkomen die er ook horen.

In geestelijke zin stellen poortwachters gelovigen voor die in de gemeente als speciale taak hebben erop toe te zien dat alleen die personen als leden van de gemeente worden ontvangen die dat ook werkelijk zijn en zich ook als zodanig gedragen. Zij zullen het gesprek aangaan met onbekende personen die de plaatselijke gemeente bezoeken. Op die manier zullen ze kunnen 'proeven' wat die personen beweegt om te komen.

In de nieuwtestamentische gemeente worden 'poortwachters' niet aangesteld. We herkennen hen in broeders die deze taak voor de Heer willen verrichten en daartoe ook de bekwaamheid van Hem hebben gekregen. Een 'profielschets' vinden we in *1 Timotheüs 3* *(1Tm 3:1-7)*. Daar wordt gesproken over 'opzieners', waarmee dezelfde categorie bedoeld is als 'oudsten'. Zie *Handelingen 20* waar sprake is van 'oudsten' *(Hd 20:17)*, terwijl dezelfde groep personen verderop wordt aangesproken met 'opzieners' *(Hd 20:28; vgl. Tt 1:5,7)*.

Zangers

Vervolgens stelt Nehemia zangers aan. Zangers geven de Heer wat Hem toekomt. De geest van lofprijzing is de geest van kracht. Een gemeente die zich verheugt, is er een waar God vrij kan werken en die een kanaal van zegen zal worden voor anderen.

..., en spreekt tot elkaar in psalmen, lofzangen en geestelijke liederen, zingend en jubelend in uw hart tot de Heer, en dankt te allen tijde voor alles de God en Vader in [de] Naam van onze Heer Jezus Christus, ... (Ef 5:19-20)

Wat in Israël beperkt blijf tot een speciale groep, betreft in het christendom in principe iedere christen *(Ef 5:19-20; Ko 3:16)*. De Schrift kent niet zoiets als een aanbiddingsleider als een aparte persoon of een aanbiddingsteam als een aparte groep binnen het geheel van de plaatselijke gemeente. De Heer Jezus leidt de aanbidding *(Hb 2:12)*.

De zangers loven Hem om Zijn goedheid en eren Hem om Wie Hij is *(1Kr 9:33)*. Dit is de prachtige taak die in de gemeente door alle verlosten kan worden verricht. Het is het werk van de hemel *(Op 5:8-14)*, waarmee op aarde al een begin gemaakt mag worden *(Lk 24:52-53; 1Ko 14:26)*. In praktisch opzicht kunnen gelovigen elkaar bemoedigen die taak ook echt te verrichten. De zangers worden genoemd na de poortwachters, want als die niet

waakzaam zijn, komt gemakkelijk de zonde binnen en gaat de aanbidding verloren.

Levieten

Dan zien we nog een derde groep, de Levieten. Hun taak is het helpen van de priesters bij het offeren en het onderwijzen van de wet aan het volk. Zij zijn dienstverleners. Ook hier geldt dat wat in Israël een speciale groep betreft, in de gemeente iedere gelovige betreft. Ieder heeft de verantwoordelijkheid met zijn of haar specifieke gave de ander te dienen. Daarvoor moet in de gemeente ruimte zijn *(Sp 18:16a)*. Als iemands dienst die ruimte niet krijgt, kan dat aan de toestand van de gemeente liggen of het optreden van een Diótrefes *(3Jh 1:9-10)*. Het kan er ook aan liggen dat iemand zich een gave aanmatigt *(Sp 25:14)*.

De gift van een mens maakt ruimte voor hem,
... (Sp 18:16a)

Zoals wolken en wind zonder regen,
zo is iemand die zich beroemt op een valse gift.
(Sp 25:14)

Elke dienst onder gelovigen behoort erop gericht te zijn dat we onze priesterdienst steeds meer zullen verrichten zoals God het heeft bedoeld. Het toenemen in kennis en inzicht in Zijn gedachten over de Heer Jezus zal als uitwerking hebben dat we in onze aanbidding toenemen. We zullen dat vaker doen en met meer inzicht.

Opdracht voor Hanani en Hananja | *vers 2*

> *2 Toen gaf ik, met betrekking tot Jeruzalem, een bevel aan Hanani, mijn broer, en Hananja, de bevelhebber van de burcht, want hij was een betrouwbaar man en Godvrezender dan velen.*

Nehemia weet maar al te goed dat, nu de muur klaar is, de vijand niet uitgeschakeld is. De vijand zal steeds nieuwe methoden zoeken om in de stad te komen en er verderf te stichten. Hier wordt de broer van Nehemia, Hanani, weer genoemd. We hebben hem ook al in het begin van dit boek ontmoet *(Ne 1:2)*. Mogelijk heeft Nehemia nog meer broers, maar met deze heeft hij een bijzondere band. Het is een groot goed om als broers niet alleen dezelfde ouders te hebben, maar ook hetzelfde doel: het dienen van God en de Heer Jezus. Er zijn meer broers in de Bijbel te vinden die samen

door de Heer zijn gebruikt. Denk maar aan Mozes en Aäron, Simon (Petrus) en Andréas, Johannes en Jakobus.

Hanani heeft, samen met anderen, verteld over de situatie in en rond Jeruzalem *(Ne 1:3)*. Dat zal niet alleen een feitelijk verslag zijn geweest, maar vooral ook een emotioneel verslag. Hij heeft daarin zijn trouw en liefde voor het land en de stad van God getoond. Die liefde blijkt ook uit het feit dat hij met Nehemia mee teruggegaan is naar Jeruzalem. Hij heeft zich ingezet voor het herstel van de muur. Nu is het zover dat de muur hersteld is. Dan krijgt hij van zijn broer de zorg voor het op de juiste tijd openen van de poorten van Jeruzalem. Wie leed draagt, kan ook zorg dragen.

Nehemia heeft zijn broer niet aangesteld omdat het zijn broer is. Dat zou heel kwalijk geweest zijn. Dat zou als het ware de honing in het spijsoffer hebben betekend, wat verboden is *(Lv 2:11)*. Toch moet verwantschap geen beletsel zijn als er duidelijk geestelijke kwaliteiten aanwezig zijn.

Hanani hoeft de opdracht niet alleen uit te voeren. Hij mag dit samen met Hananja doen. Van Hananja worden enkele bijzonder mooie kenmerken genoemd *(vgl. 1Tm 3:1-7)*. Als *"bevelhebber van de burcht"* staat hij boven anderen. Hij misbruikt die belangrijke positie echter niet ten gunste van zichzelf. Hij staat namelijk niet alleen door zijn positie boven anderen. De Geest vermeldt van deze man ook dat hij *"een betrouwbaar man en Godvrezender dan velen"* is. In Hananja treffen we een zeldzame combinatie aan van een hoge positie en hoge morele eigenschappen. Deze man leeft als het ware in het licht van de rechterstoel van Christus. Wat daar openbaar zal worden, zal niet anders zijn dan wat nu al van hem kan worden getuigd.

Met zo'n man te mogen samenwerken moet als een speciale gunst van God gezien worden. Die gunst valt Hanani ten deel. Paulus verheugt zich ook over een medewerker als Timotheüs *(Fp 2:19-21; vgl. Ex 18:21)*.

Instructies voor Hanani en Hananja | *vers 3*

> *3 Ik zei tegen hen: Laat de poorten van Jeruzalem niet geopend worden totdat de zon heet wordt, en terwijl [de wachters] nog in dienst zijn, moeten ze de deuren sluiten, en vergrendelt u [ze dan]. En [laat men] wachtposten opstellen, inwoners van Jeruzalem, ieder op zijn wacht[post], en ieder tegenover zijn [eigen] huis.*

Nehemia laat het niet aan de verbeelding van Hanani en Hananja over wanneer ze de poorten moeten openen. De poorten mogen niet eerder worden geopend dan wanneer *"de zon heet wordt"*, dat wil zeggen pas als het volop dag is. Elk spoortje duisternis moet zijn verdwenen en alles moet helder in het licht zijn geplaatst, voordat iemand de stad van God kan worden binnengelaten.

Dit is een belangrijke aanwijzing voor het aanvaarden van iemand die deel wil uitmaken van een plaatselijke gemeente en dat tot uiting wil brengen door deel te nemen aan het avondmaal. We leven in een tijd van verwarring en onduidelijkheid over tal van zaken in de Bijbel als gevolg van uitholling van de bijbelse waarheden. Voordat iemand kan worden aanvaard om deel uit te maken van de plaatselijke gemeente, moet helder zijn dat iemand voldoet aan de bijbelse uitgangspunten daarvoor. Die uitgangspunten zijn:

1. Iemand moet een gelovige zijn, die de zekerheid van de vergeving van zijn of haar zonden heeft en dus verzegeld is met de Heilige Geest *(1Ko 15:1-4; Ef 1:13)*. Zo iemand is een lid van het lichaam van Christus en alleen leden van Christus' lichaam kunnen uitdrukking geven aan de eenheid ervan.
2. Met het voorgaande punt is niet alles gezegd. Gods Woord geeft redenen aan waarom een gelovige is uitgesloten van deelname aan het avondmaal van de *Heer* dat wordt gevierd aan de tafel van de *Heer*. Dat is het geval als iemand zonde in zijn leven toelaat *en die niet veroordeelt*. Die zonde kan bestaan uit een zondige levenswandel *(1Ko 5:1)*. Die zonde kan ook bestaan uit een verkeerde leer over de Heer Jezus en Zijn werk *(2Jh 1:9; Gl 5:7-10)*.
3. Er is nog een ding van belang. Ook al laat iemand de zojuist genoemde zonden in zijn eigen leven niet toe, toch kan hij zich bevinden in een gemeenschap van gelovigen waar men die zonden wel toelaat. Als er in de gemeenschap waartoe deze gelovige behoort, geen tucht over de zonde wordt uitgeoefend, ziet God die gemeenschap als een geheel dat door het zuurdeeg is aangetast *(2Jh 1:10-11)*. Naar de opdracht *"doet de boze uit uw midden weg" (1Ko 5:13b)* wordt niet geluisterd. In die situatie geldt het voorschrift: *"Laat ieder die de Naam van [de] Heer noemt, zich onttrekken aan ongerechtigheid" (2Tm 2:19b)*.

Als het geheel door het zuurdeeg is aangetast, is het onmogelijk voor een gelovige zichzelf daar rein van te bewaren. Allen die zich daar bevinden ziet de Heer als met de niet geoordeelde zonde verbonden en daardoor ongeschikt om het avondmaal aan Zijn tafel te vieren. Geen enkele vorm van zonde kan verbonden worden aan de Naam van de Heer.

Er moet Goddelijke zorg worden besteed aan de nieuwe geboorte van iemand die aan het avondmaal wil deelnemen. Dat geldt ook voor de leer en de verbindingen die zo iemand heeft. Als deze zorg achterwege blijft, zal het snel gedaan zijn met het reine en heilige karakter van een gezelschap van gelovigen dat vergadert tot de Naam van de Heer Jezus. De afzondering van het kwaad van de (christelijke) wereld wordt niet gehandhaafd als mensen de vrije toegang wordt verleend en er geen zorg wordt besteed. Vandaar de noodzaak van de dienst van de poortwachter. Dat wil niet zeggen dat zij als inquisiteurs moeten optreden. Het gaat om gemeenschap. Die kan niet met vertrouwen en in eenheid worden beleefd als er geen onderzoek plaatsvindt.

Het is noodzakelijk volkomen klaarheid te hebben over iemands aanvaarding van de Bijbel als het onfeilbare Woord van God en over de Persoon en het werk van de Heer Jezus, het vleesgeworden Woord. De Heer zal door middel van een gesprek dat in openheid, wederzijds vertrouwen en in afhankelijkheid van Hem wordt gevoerd zeker de gewenste duidelijkheid geven.

Van belang is dat *"ieder op zijn wacht[post]"* staat. Ieder lid van het volk heeft een eigen taak. Die moet ook uitgevoerd worden op de plaats die daarvoor is aangewezen *(vgl. 2Ko 10:13-15)*. Zij die met een speciale zorg zijn belast voor wat de stad van God, een beeld van de plaatselijke gemeente, ingaat en uitgaat, moeten zich daarop richten en niet op andere dingen. Voor die andere dingen heeft de Heer weer anderen geroepen.

Het bewaken van de muur behoort tot de taak van ieder die in de stad van God woont. De wachtposten zijn gewone leden van het volk. Waakzaamheid is geboden voor ieder lid van Gods volk, niet alleen voor hen die een speciale zorg voor de kudde hebben. Allen samen zijn ze verantwoordelijk voor de veiligheid van de stad. De veiligheid wordt het best gewaarborgd als ieder zijn post betrekt in verbinding met zijn eigen huis. Daar geldt de

eerste zorg dat er geen indringers komen. Wie het kwaad buiten zijn huis houdt, houdt het buiten de stad. De hele stad is wat de inwoners er samen van maken.

De toestand van de plaatselijke gemeente is eenvoudig de toestand van allen die er deel van uitmaken. Als er in de gezinnen geen tucht wordt gehandhaafd, zal die ook in de gemeente niet worden uitgeoefend.

Een grote stad met weinig inwoners | *vers 4*

> *4 De stad was wijd uitgestrekt en groot, maar er [woonde] weinig volk in en er waren geen huizen gebouwd.*

Na de muur gaat Nehemia zich met het volk bezighouden. Een muur heeft immers geen zin als er geen volk binnen de muur is om te beschermen. Gezien de omvang van de muur kunnen er veel mensen wonen. De stad is ruim en groot. Toch wonen er maar weinig mensen en ook is er grote schaarste aan huizen.

Een plaatselijke gemeente behoort *"wijd uitgestrekt en groot"* te zijn, ze hoort plaats te bieden aan allen die tot Gods volk behoren. Het kan wel zijn dat er in de praktijk maar weinigen ook werkelijk willen 'wonen'. Een gemeente is beperkt en klein als er sektarisme wordt gevonden, als mensen worden geweerd die er willen wonen en voldoen aan de voorwaarden daartoe.

De stad moet worden bewoond door gezinnen in huizen. Iedere familie die in de stad wil wonen, mag er een eigen huis bouwen, een eigen manier van leven met God, en beleven wat Hij geeft. De verschillende manieren van leven en beleven zullen niet met elkaar in strijd zijn, maar een aanvulling op elkaar. Ze zijn niet in strijd met elkaar als elke familie zich houdt aan de normen die gelden voor het leven in de stad van God. Die normen heeft God in Zijn Woord neergelegd.

Het geslachtsregister | *verzen 5-7*

> *5 Mijn God gaf mij in het hart dat ik de edelen, de machthebbers en het volk zou verzamelen om zich in het geslachtsregister in te laten schrijven. Ik vond het geslachtsregister van hen die het eerst waren opgetrokken, en ik vond daarin geschreven: 6 Dit zijn de bewoners van het gewest die optrokken uit de gevan-*

> *genschap van de ballingen die Nebukadnezar, de koning van Babel, in ballingschap had gevoerd, en [die] terugkeerden naar Jeruzalem en naar Juda, ieder naar zijn [eigen] stad, 7 die [mee]kwamen met Zerubbabel, Jesua, Nehemia, Azaria, Raämja, Nahamani, Mordechai, Bilsan, Mispereth, Bigvai, Nehum en Baëna. [Dit] is het aantal mannen van het volk Israël:*

Nehemia constateert het gebrek aan inwoners. In *Nehemia 11*, dat aansluit op *vers 4* van dit hoofdstuk, zullen we zien dat er meer inwoners komen. Voor het zover is, gebeuren eerst enkele andere dingen. Het begint met een register van de Joden die vóór de tempelbouw uit Babel naar Jeruzalem en Juda zijn teruggekeerd. Vervolgens komt het Woord van God aan het woord. Het wordt voorgelezen en werkt in hen die horen *(Nehemia 8-9)*. Het gevolg is een hernieuwde toewijding aan God *(Nehemia 10)*. Het resultaat daarvan is dat een aantal Israëlieten vrijwillig in de stad van God gaat wonen *(Nehemia 11)*.

Het inschrijven in het geslachtsregister is geen bedenksel van Nehemia. God heeft hem dit in het hart gegeven. Hij spreekt over *"mijn God"*, want hij heeft een persoonlijke en nauwe band met Hem. Hij kent God en weet wat God wil, hij verstaat Zijn stem en kent Zijn bedoeling.

De vooraanstaanden, de leiders, hebben de verantwoordelijkheid een juist beeld te geven van het geslacht of de familie waarvoor zij verantwoording dragen. Zij worden in staat geacht aan te geven wie tot welk geslacht behoort en waar zij wonen. Hierdoor kan dan de grootte en kracht ervan duidelijk worden.

De *verzen 6-72* zijn bijna woord voor woord een herhaling van *Ezra 2:1-67*. Door deze opsomming verbindt Nehemia zijn werk met dat van het overblijfsel dat eerder onder Zerubbabel is teruggekeerd, ongeveer tachtig jaar geleden. Hij vereenzelvigt zich met het werk van de Geest van God in die vroegere periode.

Velen zullen al gestorven zijn, maar hun werken volgen hen, zij worden in ere gehouden. Zij zijn het werk begonnen. Dat heeft het mogelijk gemaakt dat Nehemia het heeft kunnen afmaken. Zo is het met veel werk dat voor de Heer mag worden gedaan *(Jh 4:37-38)*.

Want hierin is de spreuk waar: De een zaait, de ander maait. Ik heb u gezonden om te maaien wat u niet hebt bearbeid; anderen hebben het bearbeid en u bent op hun arbeidsterrein gekomen. (Jh 4:37-38)

Om in de stad te kunnen wonen moet men zijn geslachtsregister kunnen aantonen. Door dit register komt Nehemia ook te weten wie vroeger in Jeruzalem hebben gewoond. Hij kan hen daardoor aansporen er weer te gaan wonen. Mogelijk zijn zulke mensen hun binding met Jeruzalem door hun verblijf in Babel vergeten. Of misschien voelen ze er niet veel meer voor zo dicht in de nabijheid van God te wonen. Iets verder weg, meer in contact met de mensen om je heen, is niet zo beklemmend als zo dicht bij God.

Het register vermeldt verschillende groepen:

Nakomelingen | *verzen 8-25*

> 8 *de nakomelingen van Paros: tweeduizend honderdtweeënzeventig;*
> 9 *de nakomelingen van Sefatja: driehonderdtweeënzeventig;*
> 10 *de nakomelingen van Arach: zeshonderdtweeënvijftig;*
> 11 *de nakomelingen van Pahat-Moab, van de nakomelingen van Jesua en Joab: tweeduizend achthonderdachttien;*
> 12 *de nakomelingen van Elam: duizend tweehonderdvierenvijftig;*
> 13 *de nakomelingen van Zattu: achthonderdvijfenveertig;*
> 14 *de nakomelingen van Zakkai: zevenhonderdzestig;*
> 15 *de nakomelingen van Binnuï: zeshonderdachtenveertig;*
> 16 *de nakomelingen van Bebai: zeshonderdachtentwintig;*
> 17 *de nakomelingen van Azgad: tweeduizend driehonderdtweeëntwintig;*
> 18 *de nakomelingen van Adonikam: zeshonderdzevenenzestig;*
> 19 *de nakomelingen van Bigvai: tweeduizend zevenenzestig;*
> 20 *de nakomelingen van Adin: zeshonderdvijfenvijftig;*
> 21 *de nakomelingen van Ater, van Hizkia: achtennegentig;*
> 22 *de nakomelingen van Hasum: driehonderdachtentwintig;*
> 23 *de nakomelingen van Bezai: driehonderdvierentwintig;*
> 24 *de nakomelingen van Harif: honderdtwaalf;*
> 25 *de nakomelingen van Gibeon: vijfennegentig;*

Mannen | *verzen 26-33*

> 26 *de mannen van Bethlehem en Netofa: honderdachtentachtig;*
> 27 *de mannen van Anathoth: honderdachtentwintig;*

28 *de mannen van Beth-Azmaveth: tweeënveertig;*
29 *de mannen van Kirjath-Jearim, Kefira en Beëroth: zevenhonderddrieënveertig;*
30 *de mannen van Rama en Gaba: zeshonderdeenentwintig;*
31 *de mannen van Michmas: honderdtweeëntwintig;*
32 *de mannen van Bethel en Ai: honderddrieëntwintig;*
33 *de mannen van het andere Nebo: tweeënvijftig;*

Nakomelingen | *verzen 34-38*

34 *de nakomelingen van een andere Elam: duizend tweehonderdvierenvijftig;*
35 *de nakomelingen van Harim: driehonderdtwintig;*
36 *de nakomelingen van Jericho: driehonderdvijfenveertig;*
37 *de nakomelingen van Lod, Hadid en Ono: zevenhonderdeenentwintig;*
38 *de nakomelingen van Senaä: drieduizend negenhonderddertig.*

Priesters | *verzen 39-42*

39 *De priesters: de nakomelingen van Jedaja, van het huis van Jesua: negenhonderddrieënzeventig;*
40 *de nakomelingen van Immer: duizend tweeënvijftig;*
41 *de nakomelingen van Pashur: duizend tweehonderdzevenenveertig;*
42 *de nakomelingen van Harim: duizend zeventien.*

Levieten | *vers 43*

43 *De Levieten: de nakomelingen van Jesua en van Kadmiël, van de nakomelingen van Hodeva: vierenzeventig.*

Zangers | *vers 44*

44 *De zangers: de nakomelingen van Asaf: honderdachtenveertig.*

Poortwachters | *vers 45*

45 *De poortwachters: de nakomelingen van Sallum, de nakomelingen van Ater, de nakomelingen van Talmon, de nakomelingen van Akkub, de nakomelingen van Hatita, de nakomelingen van Sobai: honderdachtendertig.*

Tempeldienaren | *verzen 46-56*

> 46 *De tempeldienaren: de nakomelingen van Ziha, de nakomelingen van Hasufa, de nakomelingen van Tabbaoth,*
> 47 *de nakomelingen van Keros, de nakomelingen van Sia, de nakomelingen van Padon,*
> 48 *de nakomelingen van Lebana, de nakomelingen van Hagaba, de nakomelingen van Salmai,*
> 49 *de nakomelingen van Hanan, de nakomelingen van Giddel, de nakomelingen van Gahar,*
> 50 *de nakomelingen van Reaja, de nakomelingen van Rezin, de nakomelingen van Nekoda,*
> 51 *de nakomelingen van Gazzam, de nakomelingen van Uzza, de nakomelingen van Paseah,*
> 52 *de nakomelingen van Besai, de nakomelingen van de Meünim, de nakomelingen van de Nefussim,*
> 53 *de nakomelingen van Bakbuk, de nakomelingen van Hakufa, de nakomelingen van Harhur,*
> 54 *de nakomelingen van Bazlith, de nakomelingen van Mehida, de nakomelingen van Harsa,*
> 55 *de nakomelingen van Barkos, de nakomelingen van Sisera, de nakomelingen van Tamah,*
> 56 *de nakomelingen van Neziah, de nakomelingen van Hatifa.*

Nakomelingen van de slaven van Salomo | *verzen 57-60*

> *57 De nakomelingen van de slaven van Salomo: de nakomelingen van Sotai, de*
> *nakomelingen van Sofereth, de nakomelingen van Perida, 58 de nakomelingen*
> *van Jaäla, de nakomelingen van Darkon, de nakomelingen van Giddel, 59 de*
> *nakomelingen van Sefatja, de nakomelingen van Hattil, de nakomelingen van*
> *Pocheret van Zebaïm, de nakomelingen van Amon. 60 Al de tempeldienaren*
> *en de nakomelingen van de slaven van Salomo: driehonderdtweeënnegentig.*

Wie hun afkomst niet kunnen aantonen | *verzen 61-65*

> *61 En dit waren degenen die optrokken uit Tel Melah, Tel Harsa, Cherub,*
> *Addon en Immer, maar [die] niet konden vertellen [wie] hun familie en [wat]*
> *hun afkomst [was], of zij van Israël waren: 62 de nakomelingen van Delaja, de*

> *nakomelingen van Tobia, de nakomelingen van Nekoda: zeshonderdtweeënveertig; 63 en van de priesters: de nakomelingen van Habaja, de nakomelingen van Hakkoz [en] de nakomelingen van Barzillai, die een vrouw genomen had uit de dochters van Barzillai uit Gilead, en naar hun naam genoemd was. 64 Dezen zochten naar hun inschrijving onder hen die in het geslachtsregister waren ingeschreven, maar het werd niet gevonden; [daarom] werden zij als onrein van het priesterschap geweerd. 65 En Zijne Excellentie zei tegen hen dat zij niet van de allerheiligste dingen mochten eten totdat er een priester zou aantreden met [de] urim en [de] tummim.*

Hier worden personen genoemd die niet kunnen aantonen dat hun familie en nakomelingschap tot Israël behoren. Vermenging met de heidenen is er de oorzaak van dat zij de zekerheid van hun nationaliteit kwijt zijn. Zo kan ook vandaag omgang met de wereld tot gevolg hebben dat gelovigen onzeker worden ten aanzien van hun behoudenis. Misschien dat ze het zelf nog wel zeggen, maar voor anderen blijkt er niets meer van, zozeer hebben zij zich met de wereld vereenzelvigd. Het gevolg is ook dat er maar weinigen zijn die interesse hebben om hun plaats in te nemen bij de kinderen van God die samenkomen rondom Christus als hun middelpunt.

'Poortwachters' hebben de verantwoordelijkheid om het bewijs te vragen dat mensen zijn wat ze zeggen te zijn. Als er onzekerheid is over de behoudenis, hetzij dat men er zelf aan twijfelt, hetzij dat anderen er aan twijfelen vanwege de omgang met de wereld, *"moeten zij als onrein van het priesterschap geweerd"* worden *(vers 64)*. Zij mogen *"niet van de allerheiligste dingen ... eten" (vers 65a)*. Voor ons wil dat zeggen dat zulke personen niet kunnen deelnemen aan het avondmaal.

Aan alle onzekerheid komt een einde als de Heer Jezus komt. In Hem zijn het licht – *"urim"* betekent 'lichten' – en de volmaaktheden – *"tummim"* betekent 'volmaaktheden' – van God aanwezig *(vers 65b)*.

Teruggekeerde mensen en dieren | *verzen 66-69*

> *66 De hele gemeente bijeen: tweeënveertigduizend driehonderdzestig, 67 naast hun slaven en hun slavinnen: dat [waren er] zevenduizend driehonderdzevenendertig, en zij hadden tweehonderdvijfenveertig zangers en zangeressen. 68 Hun paarden: zevenhonderdzesendertig; hun muildieren: tweehonderdvijfen-*

veertig. 69 [Hun] kamelen: vierhonderdvijfendertig; [hun] ezels: zesduizend zevenhonderdtwintig.

Bijdragen ten behoeve van het werk | *verzen 70-72*

70 Een deel van de familiehoofden gaf [een bijdrage] ten behoeve van het werk: Zijne Excellentie gaf voor de schat[kamer] duizend drachmen aan goud, vijftig sprengbekkens, [en] vijfhonderddertig onderkleden voor priesters. 71 En [anderen] van de familiehoofden gaven voor de schat[kamer] ten behoeve van het werk: twintigduizend drachmen aan goud en tweeduizend tweehonderd ponden aan zilver. 72 En wat de rest van het volk gaf, was twintigduizend drachmen aan goud, tweeduizend ponden aan zilver en zevenenzestig onderkleden voor priesters.

Bewoners van de steden | *vers 73*

73 De priesters en de Levieten en de poortwachters en de zangers en [sommigen] van het volk en de tempeldienaren en heel Israël woonden in hun steden.

Nehemia 8

Inleiding

Nadat we in *Nehemia 1-7* de herbouw van de muur hebben meebeleefd, is nu het onderwijs aan Gods volk aan de beurt. Na afzondering van het kwaad, voorgesteld in de herbouw van de muur, herkrijgt in *Nehemia 8* het Woord van God zijn gezag. Als we in de ware positie voor God zijn, zal Zijn Woord ons hart dieper raken dan wanneer we ons in een valse positie bevinden. We krijgen alleen inzicht in Gods gedachten als we zijn waar God ons hebben wil. Hier is Gods volk in Gods land en in Gods stad en hier is Gods Woord tot nut.

In Babel en Assyrië zijn misschien ook wel zielen die de wet van God lezen. Maar daar is alles zo onnatuurlijk, zo in tegenstelling met wat de wet aan Gods volk voorhoudt. De omstandigheden maken het onmogelijk om aan veel voorschriften van de wet uitvoering te geven. Het Woord maakt dan niet dezelfde indruk als wanneer ze zijn op een plaats waar dat wel mogelijk is. Waarheden van de Schrift die ze niet kunnen waarmaken omdat ze zich buiten het land bevinden, verliezen hun kracht en spreken weinig tot het hart.

Nehemia 8-10 horen bij elkaar. Ze vormen een tussenzin. In *Nehemia 11* wordt de draad met *Nehemia 7:4* weer opgepakt. In *Nehemia 8-10* gaat het volk door een geestelijk proces. Dit is nodig om in de juiste gezindheid in de steden te gaan wonen. Het proces begint met het luisteren naar Gods Woord, dat vervolgens diep op het geweten inwerkt en dan tot heiliging voert.

De zevende maand | *vers 1*

> *1 Toen de zevende maand aanbrak en de Israëlieten in hun steden waren,*

De zevende maand is aangebroken. In die maand moeten drie feesten worden gehouden. De eerste dag van die maand is volgens het voorschrift de dag waarop het Feest van het bazuingeschal moet worden gehouden *(Lv 23:24; Nm 29:1)*. De dag zelf is een dag van rust. De feesten van de

zevende maand beginnen dus met een dag van rust, een dag van tot bezinning komen. Dat is altijd de start van iets nieuws. Het startsein wordt gegeven door de bazuin, die een beeld is van het Woord van God. Als Gods Woord klinkt en ingang krijgt in harten en gewetens, bewerkt dat verootmoediging, ophouden met eigen inspanningen en tot rust komen.

Bij Israël begint de maand altijd met nieuwe maan. Op de vijftiende van de maand, het begin van het Loofhuttenfeest, is het volle maan. Op die dag weerspiegelt de maan, die zijn licht van de zon ontvangt, het licht van de zon. Op de eerste dag is daarvan niets te zien. Dat geeft in beeld aan dat het getuigenis van Israël verdonkerd is. Tegelijk is dat ook het keerpunt naar de tijd dat de maan weer begint te schijnen. In geestelijk opzicht zal het voor Israël volle maan zijn als de gemeente is opgenomen. Het licht dat het weer zal gaan doorgeven, is van God afkomstig. God zal Zijn volk verlossen van hun vijanden *(Ps 81:4)*. Het lijkt er niet op dat Israël het Feest van het bazuingeschal bij het aanbreken van deze zevende maand heeft gehouden.

Als ze de wet onderzoeken *(verzen 14-15)*, vinden ze daar als het ware opnieuw iets terug van wat ze zijn kwijtgeraakt. Dat is rijkelijk laat als we bedenken dat het hier gaat om mensen die al minstens tachtig jaar in Israël wonen. We hebben dus niet te maken met mensen die pas uit Babel zijn teruggekeerd. Dan zouden we kunnen begrijpen dat ze door hun langdurig verblijf in Babel de feesten volledig zijn vergeten. Maar ook al is het volk allang weer terug in het land, dan betekent dat niet dat Gods Woord weer gezag over de levens heeft en onderzocht wordt.

Toch zegent God als er trouw is. De Israëlieten zijn weer in hun steden. Ze hebben de plaats weer ingenomen in het land dat God hun heeft toebedeeld. Dan zijn ze in de juiste houding om Gods zegen door middel van Zijn Woord te ontvangen. Gods zegen is altijd verbonden met Zijn Woord.

Als één man | *vers 2*

> *2 verzamelde heel het volk zich als één man op het plein dat voor de Waterpoort ligt; en zij zeiden tegen Ezra, de schriftgeleerde, dat hij het boek moest brengen met de wet van Mozes, die de HEERE Israël had geboden.*

Heel het volk verzamelt zich *(vers 2; verzen 3,4,6,7,10,12,13,14)*. De muur is geen verhindering voor het hele volk om als *"één man"* bijeen te komen op het plein voor de Waterpoort. De muur is er niet om scheiding onder het volk te bewerken, maar ter bescherming van het huis van God.

In dezelfde maand dat de eerste lichting is teruggekeerd en het altaar heeft hersteld *(Ea 3:1)*, vraagt het volk om de wet. Eredienst, waarvan het altaar het symbool is, en belangstelling voor het Woord gaan altijd samen. Hier komt ook Ezra weer naar voren. Nehemia en Ezra vullen elkaar aan en erkennen ieder de plaats van de ander. Ezra is ca. veertien jaar vóór Nehemia uit ballingschap teruggekeerd in Jeruzalem. Zijn onderwijs heeft eerst effect gehad *(Ea 10:11-12,19)*, maar de invloed ervan is langzaam weggeëbd. Ezra heeft zich niet opgedrongen, maar zich teruggetrokken. Nu er weer naar zijn dienst wordt gevraagd, is hij onmiddellijk bereid om te dienen.

Ezra wordt verzocht *"het boek"* te brengen. Het gaat niet om de mening van Ezra of om de leer van Nehemia, het gaat om wat God heeft gezegd. Het is een kwalijke zaak als menselijke geschriften of meningen op één lijn worden gesteld met de Schrift. Dat is wel eens te vrezen met betrekking tot geschriften van gewaardeerde broeders. Dan hoor je wel eens dat er een beroep wordt gedaan op wat een begaafde en gezaghebbende broeder heeft geschreven, alsof dat het eind van alle tegenspraak zou moeten zijn.

Al die tijd is Ezra er wel geweest, maar men verlangt niet naar Gods Woord. Nu de Geest werkt in een man die het werk van God doet, komt er een nieuw verlangen bij het volk naar het Woord van God. Ezra en zijn dienst worden 'van stal' gehaald. Gelukkig de dienaar die als Ezra zich kan terugtrekken als er niet naar zijn dienst wordt gevraagd en die bereid is te dienen als men daaraan toe is en erom vraagt.

Ezra brengt de wet voor de gemeente | *vers 3*

> *3 Ezra, de priester, bracht de wet voor de gemeente, zowel mannen als vrouwen en al wie wat zijn verstand betrof in staat was [ernaar] te luisteren, op de eerste dag van de zevende maand.*

Het is de eerste dag van de zevende maand. Op die dag zou het Feest van het bazuingeschal gevierd moeten worden. Toch komen ze niet daarvoor bij elkaar. In een tijd van verval is niet het eerste wat moet gebeuren dat

de feesten worden hersteld, maar dat het Woord weer gezag krijgt over de gewetens van Gods volk.

Ezra komt zonder dralen zodra hem gevraagd wordt om te komen. Hij is nog even verlangend als in vroeger dagen om Gods Woord aan Gods volk te onderwijzen. Hij brengt het Woord bij het volk, niet zijn eigen gedachten over het Woord. Hij stelt het niet voor als iets waarover iedereen een eigen opvatting mag hebben, nee, hij brengt *"de wet voor de gemeente"*.

Er is niet voor elke groep afzonderlijk onderwijs. Mannen, vrouwen en kinderen luisteren naar hetzelfde gedeelte uit Gods Woord *(Dt 31:12; vgl. Jz 8:35)*. Ze vormen samen Gods volk. Tot hen, dat wil zeggen tot ieder die het kan begrijpen, brengt Ezra het Woord. Het zegt niets over het al dan niet aanwezig zijn van kleine kinderen. Het zegt ook niets over de mogelijkheid om als mannen of als vrouwen of als jongeren samen te komen. Wel legt het de nadruk op een samenkomst waarbij iedereen die tot Gods volk behoort, aanwezig is om naar Gods Woord te luisteren. Bij elke opwekking krijgt het Woord weer de aandacht van het hele volk *(2Kn 23:2)*.

Roep het volk bijeen, de mannen, de vrouwen en de kleine kinderen, en de vreemdeling die binnen uw poorten is, om te horen, en om te leren de HEERE, uw God, te vrezen en alle woorden van deze wet nauwlettend te houden. (Dt 31:12)

De koning ging naar het huis van de HEERE, en met hem iedere man uit Juda en alle inwoners van Jeruzalem, de priesters, de profeten en heel het volk, van de kleinste tot de grootste. En hij las ten aanhoren van hen al de woorden van het boek van het verbond dat in het huis van de HEERE gevonden was. (2Kn 23:2)

Het gaat hier niet om persoonlijke bijbelstudie, die ook belangrijk is, maar om een samenkomst waarbij het hele volk onderwijs uit het Woord van God krijgt. De vorming door Gods Woord is niet slechts gericht op de individuele gelovige, maar ook op het geheel. Het samen bezig zijn met Gods gedachten is van reusachtig belang voor de beleving van de eenheid van Gods volk.

Om met vrucht te kunnen luisteren is 'verstand' of 'begrip' nodig. Dat wil niet zeggen dat Gods Woord een beroep doet op ons intellect, maar dat een zekere geestelijke rijpheid en vooral een geestelijke gezindheid nodig zijn, die het mogelijk maken om op te nemen wat uit Gods Woord tot ons komt. Het hoeft niet te betekenen dat we alles ervan begrijpen. Het gaat

om de innerlijke overtuiging dat wat we horen, woorden van God zijn die Hij spreekt, opdat we daarnaar zullen handelen.

Luisteren naar het Woord | *vers 4*

> *4 Hij las daaruit voor, voor het plein dat voor de Waterpoort ligt, vanaf het [morgen]licht tot de middag, ten overstaan van de mannen, de vrouwen en van hen die wat hun verstand betrof in staat waren [ernaar te luisteren]. De oren van heel het volk [waren gericht] op het wetboek.*

Het volk is samengekomen op het plein voor de Waterpoort *(vers 2)*. Daar zijn ze nog als Ezra komt. Om het belang van die plek te benadrukken vermeldt de Heilige Geest nog een keer de naam van de plaats waar Ezra nu gaat voorlezen.

Er wordt nogal eens gediscussieerd over de lengte van de preek. In zulke discussies kun je horen dat een goede preek toch niet langer mag duren dan hooguit twintig minuten. Dat is gemiddeld het maximum wat iemand aan concentratie kan opbrengen, aldus de 'geleerden'. Na twintig minuten verslapt de aandacht snel, zo is het argument. Onderzoeken met dergelijke uitkomsten en daaraan verwante aanbevelingen kennen ze in die dagen gelukkig niet. Ezra verzorgt geen 'twintig-minuten-preek'.

Hij preekt trouwens helemaal niet. Hij leest voor. Dat doet hij van zonsopgang tot de middag. En is er sprake van verslapping van de aandacht? Integendeel: *"De oren van heel het volk [waren gericht] op het wetboek."* Ze luisteren met gespitste oren, bang om een woord te missen. De verveling krijgt geen kans om toe te slaan. De aandacht van iedere aanwezige is gevangen door het Woord en dat voor minstens vier uur achter elkaar. Dit is een prachtige en jaloersmakende gezindheid.

Op een verhoging | *vers 5*

> *5 Ezra, de schriftgeleerde, stond op een houten verhoging, die ze voor deze gelegenheid hadden gemaakt, en naast hem stond Mattithja, met Sema, Anaja, Uria, Hilkia en Maäseja aan zijn rechterhand, en aan zijn linkerhand Pedaja, Misaël, Malchia, Hasum, Hasbaddana, Zacharia [en] Mesullam.*

Ezra staat op een verhoging. Die verhoging is speciaal voor deze gelegenheid gemaakt. Er staat niet bij dat het op advies van Ezra is gebeurd. Er

moet een gevoelen zijn geweest dat iedereen in de gelegenheid moet zijn in contact te komen met het wetboek. Het is niet de bedoeling Ezra in de hoogte te steken, maar het Woord. Door de verhoging kan het hele volk het boek zien. Waarschijnlijk is Ezra in het bezit van het enige exemplaar.

Het zien van een Bijbel, het in handen krijgen van een exemplaar om dat te betasten, heeft al bij velen tranen veroorzaakt. Daarvan zijn vaak getuigenissen gegeven, bijvoorbeeld door gelovigen in landen waar de Bijbel een verboden boek is of door groepen die voor het eerst een Bijbel in hun eigen taal krijgen. Een dergelijk eerbetoon zie je bij mensen die óf nooit een Bijbel hebben gehad, óf er lange tijd van verstoken zijn geweest.

Er zijn mensen die oude Bijbels verzamelen vanwege de materiële of antieke waarde. Daar gaat het Ezra en het volk niet om en daar gaat het ook de gelovigen niet om in landen waar de Bijbel verboden lectuur is. Wie gegrepen is door de boodschap van de Bijbel, zal een exemplaar ervan koesteren als het kostbaarste bezit.

De verhoging is een soort plateau dat ook plaats biedt aan dertien Levieten, van wie er zes aan de rechterhand en zeven aan de linkerhand van Ezra staan. Het doet denken aan Petrus met de elf apostelen op de Pinksterdag *(Hd 2:14)*.

Het boek gaat open | *vers 6*

> *6 Ezra opende het boek voor de ogen van heel het volk, want hij [stond] hoger dan heel het volk. Toen hij het opende, ging heel het volk staan.*

Door zijn verhoogde positie is Ezra door allen te zien en ook te horen. Allen zien hoe hij het boek opent. Als hij het boek opent, gaat er een golf van eerbied door het volk. Ze staan allen uit eerbied op. De Heer Jezus is ook opgestaan om te lezen en ook op Hem zijn de ogen van allen in de synagoge gericht *(Lk 4:16,20b)*.

En Hij kwam in Nazareth waar Hij was opgevoed en ging naar Zijn gewoonte op de dag van de sabbat naar de synagoge en stond op om te lezen. (Lk 4:16)

..., en de ogen van allen in de synagoge waren op Hem gericht. (Lk 4:20b)

Komen wij, kom ik, telkens onder de indruk als wij de Bijbel lezen of eruit horen voorlezen? Kan ik zeggen: *"Ik ben verblijd over Uw belofte, als [iemand] die een grote buit vindt" (Ps 119:162)*? Is Gods Woord zo speciaal voor mij? Of

is het zo alledaags geworden dat we het bijzondere van Gods spreken door Zijn Woord niet meer aanvoelen?

Het gaat niet om eerbied voor een materieel boek, maar om elke letter die erin staat. Elke letter komt van God, *"alle Schrift is door God ingegeven" (2Tm 3:16)*. We hebben niet Gods Woord in de Bijbel, alsof er ook woorden in de Bijbel staan die niet door Hem gegeven zijn. Heel Gods Woord *"is [de] waarheid" (Jh 17:17)*. Ook woorden die de duivel heeft uitgesproken en die in de Bijbel staan opgeschreven, staan erin omdat God dat wil.

Eerbetoon aan de HEERE, de grote God | *vers 7*

> *7 En Ezra loofde de HEERE, de grote God, en heel het volk antwoordde, onder het opheffen van hun handen: Amen, amen! Zij knielden en bogen zich neer voor de HEERE met het gezicht ter aarde.*

Het eerste gevolg van het openen van het boek is naast een *houding* van eerbied ook een *geest* van eerbied. Ezra looft de HEERE, de grote God. De juiste gezindheid bij het openen van Gods Woord is die van lofprijzing. Het is ook een groot goed dat God ons Zijn gedachten heeft willen bekendmaken. Eerbied en dankzegging zullen ons hart vullen, telkens als we Zijn Woord openen om Hem te horen spreken.

De gezindheid van het volk blijkt uit het uitspreken van het *"amen, amen"*. Zij bevestigen wat God zegt voordat ze hebben gehoord *wat* Hij zegt. Er is vooraf erkenning en instemming. Daarbij strekken ze hun handen uit naar de hemel om van de HEERE de begeerde zegen te ontvangen. Bij de gelovigen in Beréa zien we ook dat zij eerst *"het Woord met alle bereidwilligheid"* hebben aanvaard en vervolgens *"onderzochten of deze dingen zo waren" (Hd 17:11)*. Als er een gezindheid is om alles wat God zegt zonder tegenwerping te aanvaarden en te doen, zal de waarheid gekend en genoten worden.

Het volk voelt in de aanwezigheid van Gods Woord de tegenwoordigheid van God Zelf. Ze komen van Hem onder de indruk en buigen zich in aanbidding voor Hem neer en bewijzen Hem hulde. Ze maken zichzelf klein, zodat Hij groot wordt.

Onderwijs in de wet | *vers 8*

> *8 Jesua, Bani, Serebja, Jamin, Akkub, Sabbethai, Hodia, Maäseja, Kelita, Azaria, Jozabad, Hanan, Pelaja en de Levieten onderwezen het volk in de wet, en het volk [stond] op zijn plaats.*

Ezra staat niet alleen als hij de wet voorleest. De dertien die bij hem staan *(vers 5)*, vormen samen met hem een getuigenis van wat hij leest. Daarnaast ondersteunen dertien andere Levieten de dienst van Ezra door het volk in de wet te onderrichten. Het volk hoeft daarvoor niet in beweging te komen. De Levieten komen naar het volk toe, de uitleg wordt bij hen gebracht *(vgl. Hd 8:30-31)*.

Het getuigenis, de wet, het Woord van God, komt van boven, van de verhoging waarop Ezra staat. Daarmee wordt symbolisch aangeduid dat het Woord van God boven het volk staat en ook dat het boven alle twijfel verheven is. Zij die onderwijs geven, moeten dat echter niet doen vanuit de hoogte, maar op het niveau van Gods volk. Dienaren staan niet boven het volk, maar maken er deel van uit.

Voorlezen en uitleggen | *vers 9*

> *9 Zij lazen uit het boek voor, uit de wet van God, gaven uitleg en verklaarden de betekenis, zodat men de voorlezing begreep.*

Als er voorgelezen wordt, moet dit duidelijk gebeuren. Dat is voor de tijd van Ezra des te meer nodig omdat niemand een kopie heeft van wat gelezen wordt en er dus niet kan worden meegelezen. Voorlezen is altijd belangrijk geweest *(1Tm 4:13a)*. Daar begint het mee. Als er uit Gods Woord wordt voorgelezen, wordt de hoorder in de directe tegenwoordigheid van God geplaatst.

Houd aan met het voorlezen, ... (1Tm 4:13a)

Vervolgens moet, wat is voorgelezen, worden uitgelegd en toegepast op hart en geweten *(1Tm 4:13; Lk 4:16-21; Hd 13:14-16)*. De Levieten zorgen ervoor dat allen begrijpen wat is voorgelezen *(vgl. 1Ko 14:9-20)*. Het is de taak van de leraar, als gave van de Heer Jezus aan Zijn gemeente *(Ef 4:11)*, om het Woord van God uit te leggen. Hij zal dat doen op een manier dat de hoorders het begrijpen. Ook zal hij het verlangen hebben dat

Houd aan met het voorlezen, het vermanen en het leren, totdat ik kom. (1Tm 4:13)

het Woord zijn werk doet in de harten en gewetens van de hoorders. Het gesproken en uitgelegde Woord is een actieve kracht, het is dynamisch en werkt in hen die het in geloof aanvaarden *(1Th 2:13b)*.

..., het hebt aangenomen niet als een woord van mensen, maar, zoals het waarlijk is, als Gods Woord, dat ook werkt in u die gelooft. (1Th 2:13b)

Het uitleggen kan niet gebeuren door iemand die pas tot geloof is gekomen. Die moet zelf eerst onderwezen worden. Anders zou een blinde een blinde leiden, met als gevolg dat beiden verongelukken *(Mt 15:14)*.

De uitwerking van het Woord | *vers 10*

> *10 En Nehemia (hij was [Zijne] Excellentie, [de stadhouder]), Ezra, de priester [en] schriftgeleerde, en de Levieten die het volk onderwezen, zeiden tegen heel het volk: Deze dag is heilig voor de HEERE uw God. Rouw [dan] niet en huil niet. Heel het volk huilde namelijk toen ze de woorden van de wet hoorden.*

Het resultaat van het lezen en uitleggen van de Schrift is dat het volk zich van hun falen en zonde bewust wordt. Zij zijn niet alleen hoorder, maar ook dader. Zij hebben zichzelf in de spiegel van het Woord gezien en zijn na het voorlezen ervan niet vergeten hoe ze er uitzien *(Jk 1:23-25)*. Het Woord werkt in hun geweten en zij huilen. De dag van grote overwinning wordt tegelijk een dag van diep zondebesef. In het licht van Gods Woord ontdekken ze hoe ernstig hun falen is.

Tijdens het voorlezen en uitleggen van Gods Woord is Nehemia op de achtergrond. Hij erkent de plaats die Ezra hierbij toekomt als hem door God gegeven. Dit is een toonbeeld van goede samenwerking en waardering van de gave die de HEERE aan een ander lid van Zijn volk heeft gegeven. Als het Woord zijn uitwerking krijgt, komt Nehemia weer naar voren. Er moet weer bestuurd worden, er moet worden aangegeven wat het volk moet doen. Nehemia neemt daartoe het initiatief – zo lijkt het althans, omdat hij als eerste wordt genoemd – en Ezra en de Levieten sluiten zich bij hem aan.

Deze mannen verklaren dat de tranen kunnen worden gedroogd. Rouw en huilen zijn goed, maar niet op deze dag. Op deze dag is namelijk niet het volk het middelpunt, maar de HEERE, hun God. Het is een dag speciaal gewijd aan Hem. Door het lezen van Zijn Woord heeft Hij beslag gelegd

op deze dag. Als het Woord wordt gelezen en zijn uitwerking krijgt, gaat alle eer naar Hem. In dit geval verplaatst bezig zijn met het eigen falen de aandacht te zeer van de grootheid en goedheid van de HEERE naar de ellende van de mens.

De vreugde van de HEERE is kracht | *vers 11*

> *11 Verder zei hij tegen hen: Ga, eet lekkernijen en drink zoete [dranken]. En deel uit aan hen voor wie niets is klaargemaakt, want deze dag is heilig voor onze Heere. Wees niet bedroefd, want de vreugde van de HEERE, dat is uw kracht.*

Waar de HEERE het middelpunt van het volk wordt, laat Hij het volk delen in Zijn vreugde. Nehemia kent Zijn God. Hij weet dat Gods vreugde erin bestaat te zien dat Zijn volk blij is en dat het geniet van de goede gaven die Hij het geeft. Ze mogen lekkernijen gaan eten, het beste van het land, en het zoete gaan drinken. Als ze zo genieten van Gods goede gaven, zullen ze hen die niets hebben niet vergeten. Zij zullen de armen laten delen in de vreugde door hun van hun gaven een deel te sturen. Daarmee zijn ze navolgers van God, Die op deze manier in goedheid met het volk heeft gehandeld.

Als het Woord ons heeft ontdekt aan ons falen en we hebben er berouw over, dan zullen we ons opnieuw aan de Heer toewijden. Een eerste resultaat van toewijding is dat wij zullen genieten van het Woord als een bron van verkwikking en kracht. Het gevolg daarvan is dat we een kanaal van zegen voor anderen worden.

Als ons eigen falen ons duidelijk is geworden, kan daarna gewezen worden op de kracht die voor verder falen bewaart. Na de droefheid kan weer vreugde komen. Na falen komt er weer dienst voor de Heer. Voor die dienst is kracht nodig. Die kracht is gelegen in de vreugde in de Heer.

Als wij in onze dienst op dood spoor worden gezet of als wij geen dank of erkenning krijgen, is het moeilijk die vreugde vast te houden. Maar waarom zou het met ons anders gaan dan met de Heer Jezus? Hij oogst ook geen dank en Hij wordt ook niet erkend. Toch verheugt Hij *"Zich in de <Heilige> Geest"* *(Lk 10:21)*. En als Paulus gevangenzit, echt op dood spoor, zit hij daar niet te kniezen en zielig te zijn, maar spreekt hij overvloedig

over blijdschap, zoals blijkt uit zijn *brief aan de Filippenzen* die hij schrijft vanuit zijn gevangenschap *(Fp 1:4,18; 2:2,17-18; 3:1; 4:1,4,10)*.

Een heilige dag | *vers 12*

> *12 De Levieten deden heel het volk zwijgen door te zeggen: Wees stil, want deze dag is heilig. Wees daarom niet bedroefd.*

De Levieten helpen Nehemia om het volk te kalmeren. Als het gesproken Woord zijn uitwerking krijgt, moet de uitwerking ook in goede banen worden geleid. Hetzelfde zien we bij de tuchtmaatregel die in *1 Korinthiërs 5* is toegepast *(1Ko 5:13b)*. In *2 Korinthiërs 2* blijkt de man die als boze uit het midden is weggedaan, overstelpt is van droefheid. De Korinthiërs worden dan door Paulus aangemoedigd hem te vergeven en te vertroosten opdat hij niet *"door de overmatige droefheid wordt verslonden" (2Ko 2:7b)*. Wie onder de indruk van het Woord is gekomen, moet ook leren zijn gevoelens op de juiste wijze daaraan te onderwerpen. Het gevaar om in een bepaalde richting door te schieten is altijd aanwezig.

De Levieten kalmeren het volk door erop te wijzen dat het een heilige dag is, dat wil zeggen een dag die aan de HEERE gewijd is. Wijding aan God kan niet samengaan met droefheid. Ze mogen stil zijn en hoeven niet meer verdrietig te zijn. Ze mogen tot rust komen bij de gedachte dat de HEERE aan het werk is. Als Hij werkt, mag de mens daarin rusten en zich verheugen.

De woorden zijn begrepen | *vers 13*

> *13 Toen ging al het volk weg om te eten en te drinken, om uit te delen en grote vreugde te bedrijven, want zij hadden de woorden begrepen die men hun bekend had gemaakt.*

Het volk heeft het begrepen. De boodschap is in hun hart gekomen. Ze gaan weg om te genieten, omdat God het heeft gezegd. Dit is het grote genieten van Gods goede gaven, met daarbij het genot van een grote vreugde. Wie Gods grote gave in de Heer Jezus en alle zegeningen die daaraan verbonden zijn, heeft aanvaard, geniet daarvan en geniet ook grote innerlijke vreugde.

Wat het volk geniet, is het gevolg van het lezen van de wet en het onderwijs van de Levieten. Eerst zijn ze tot berouw gekomen. Vervolgens is hun verteld dat deze dag met zijn ingrijpende gebeurtenissen voor de HEERE is. Daarna zijn ze aangemoedigd om een feestmaal te gebruiken en daarin hen die niets hebben te laten delen. Er is niets van het volk zelf uitgegaan. Ze hebben alleen op aanwijzing van de Levieten gehandeld. Zulk handelen krijgt het zegel van Gods goedkeuring.

Verlangen naar inzicht in Gods Woord | *vers 14*

> *14 De volgende dag verzamelden zich de familiehoofden van heel het volk, de priesters en de Levieten bij Ezra, de schriftgeleerde, en dat om inzicht te krijgen in de woorden van de wet.*

De belangstelling voor het Woord blijft. Het verlangen naar het Woord van de vorige dag is geen oppervlakkige emotie geweest die een dag later al weer is verdwenen. Op de tweede dag komen de familiehoofden, de priesters en de Levieten naar Ezra om uit de wet onderricht te worden. Deze mannen hebben een verantwoordelijke taak te midden van het volk. Ze beseffen dat ze eerst zelf onderwijs in Gods Woord nodig hebben om die taak naar behoren uit te voeren.

Het innemen van de plaats van een leerling blijft ook voor een leraar nodig. Iemand kan alleen onderwijs aan anderen geven over wat hij zelf van anderen heeft geleerd. Zelfs de Heer Jezus heeft de plaats van een leerling ingenomen *(Js 50:4b)*. Timotheüs moet doorgeven aan anderen wat hij van Paulus heeft geleerd *(2Tm 2:2)*.

Hij wekt Mij elke morgen, Hij wekt Mij het oor, zodat Ik hoor als zij die onderwijs ontvangen. (Js 50:4b)

...; en wat je van mij gehoord hebt onder vele getuigen, vertrouw dat toe aan trouwe mensen, die bekwaam zullen zijn ook anderen te leren. (2Tm 2:2)

Het Loofhuttenfeest herontdekt | *verzen 15-16*

> *15 Zij vonden in de wet geschreven dat de HEERE door de dienst van Mozes had geboden dat de Israëlieten in loofhutten zouden wonen tijdens het feest in de zevende maand, 16 en dat zij [het overal] zouden doen horen en een boodschap zouden laten gaan door al hun steden en in Jeruzalem, en [zouden] zeggen: Ga naar buiten, naar de bergen en breng loof van de olijfboom, loof*

> *van de olijfwilg, loof van de mirte, loof van de palmboom, en loof van [andere] dicht bebladerde [bomen], om loofhutten te maken overeenkomstig wat voorgeschreven is.*

Wie zich met het Woord bezighoudt met het verlangen om Gods wil te leren kennen, zal Gods wil ontdekken. Hier gebeurt dat met betrekking tot het Loofhuttenfeest. Tijdens hun onderzoek van de wet vinden ze het gebod over het wonen in loofhutten in de zevende maand *(Ex 23:16; Lv 23:34; Nm 29:12; Dt 16:13-15)*. Dat feest moet worden gehouden wanneer alle oogsten van het land zijn ingezameld. Vandaar dat het ook wel het *"Feest van de inzameling"* wordt genoemd met de vermelding dat daarmee ook *"het einde van het jaar"* is aangebroken *(Ex 23:16)*.

De tijd van inspanning is voorbij, ze hoeven niet meer met hun werk bezig te zijn, maar mogen zich verheugen over de resultaten daarvan. Als de hele oogst van het land is ingezameld, kan het dan anders zijn dan dat het hele volk, vol dankbaarheid aan de HEERE, voor Hem een feest viert? Als wij alle zegeningen overzien waarmee God ons gezegend heeft, kan het dan anders zijn dan dat ons hart overstroomt van dankbaarheid en vreugde?

Het feest begint met een sabbatsrust – wat niet betekent dat de eerste dag van het feest ook op een sabbat valt – en het eindigt ermee. Het Loofhuttenfeest spreekt van het duizendjarig vrederijk, de grote rustdag voor de schepping, een rust waarin ook de volken zullen delen *(Zc 14:16-19)*. De rustdag aan het begin spreekt van het begin van een periode van rust die volgt. Dat stelt het aanbreken van het duizendjarig vrederijk voor, de tijd die de *"bedeling van de volheid der tijden"* wordt genoemd *(Ef 1:10a)*. Dat is de tijd waarin Gods voornemen in vervulling gaat *"om alles wat in de hemelen en op de aarde is onder één Hoofd samen te brengen in Christus" (Ef 1:10b)*. Christus zal dan samen met Zijn gemeente als de ware Adam met Zijn vrouw over de schepping regeren.

De HEERE wil dat ze dit feest vieren om ze te laten terugdenken aan de tijd dat Hij hen door de woestijn heeft geleid, waar ze in tenten hebben gewoond en niet in huizen. Hij voert hun gedachten terug naar de tijd direct na hun bevrijding uit Egypte, naar Zijn zorg voor hen tijdens de woestijnreis. Hij heeft toen ook in een tent bij hen gewoond. De herinnering aan Zijn zorg en Zijn nabijheid zal hen met grote dankbaarheid

hebben vervuld. In tegenstelling tot het Pascha, dat wel in de woestijn kan worden gevierd, kan het Loofhuttenfeest niet in de woestijn, maar pas in het land worden gevierd. Het is een oogstfeest en in de woestijn valt niets te oogsten.

Als ze bij hun onderzoek van Gods Woord het voorschrift voor dit feest ontdekken, vinden ze niet iets nieuws, maar herontdekken ze een vergeten waarheid. Eeuwen staat het al in de wet. Maar het boek van de wet is een vergeetboek geworden. Daardoor zijn ook de voorschriften van God ten aanzien van de feesten in vergetelheid geraakt. God wordt onthouden waarop Hij van de kant van Zijn volk recht heeft. Zijn volk heeft geen besef meer van de zegeningen die verbonden zijn aan het doen van Zijn wil. Dat besef komt door dit onderzoek weer naar boven.

In de christenheid is de Bijbel ook een vergeetboek geworden. Heel wat christenen lezen er nauwelijks in. Het hart gaat niet uit naar de Heer Jezus en wat Hij belangrijk vindt. Zodra echter het Woord weer beslag krijgt op de harten en het verkeerde wordt beleden en nagelaten, gaat de onderzoekende christen van ontdekking naar ontdekking. Hij ontdekt wat al eeuwen in het Woord staat, maar wat nu glans en betekenis voor hem krijgt. Of het nu gaat om de opname van de gemeente, het vieren van het avondmaal of de toekomst van Israël, elke nieuwe ontdekking krijgt een plaats in hart en leven.

De onderzoekers van de wet maken niet hun ontdekking bekend om het vervolgens maar aan ieders beleefdheid over te laten wat men ermee zal doen. Nee, ze zijn zich hun verantwoordelijkheid bewust en vaardigen een bevel uit om loofhutten te maken. Daarbij geven ze geen aanwijzingen die naar hun idee beter passen bij de actuele situatie van de tijd waarin zij leven. Ze geven opdracht te handelen *"overeenkomstig wat voorgeschreven is" (vgl. Ea 3:4)*.

Er is geen sprake van nieuwe vormen met een oude inhoud. Hun handelen wordt bepaald door wat *"zij vonden in de wet geschreven dat de HEERE door de dienst van Mozes had geboden"*. Wat ten aanzien van de feesten geldt voor de tijd van Mozes, geldt onverminderd en onveranderd voor de dagen van Nehemia. Ook voor onze tijd is het Woord net zo actueel als in de dagen waarin God Zijn Woord heeft laten opschrijven.

Het Loofhuttenfeest gevierd | *verzen 17-18*

> *17 Toen ging het volk eropuit en ze haalden [loof] en ze maakten loofhutten voor zichzelf, ieder op zijn dak, en in hun voorhoven en in de voorhoven van het huis van God, en op het plein van de Waterpoort en op het plein van de Efraïmpoort. 18 De hele gemeente van hen die uit de gevangenschap waren teruggekeerd, maakte loofhutten en woonde in [die] loofhutten, want zo hadden de Israëlieten niet [meer] gedaan vanaf de dagen van Jozua, de zoon van Nun, tot op deze dag. Er was zeer grote blijdschap.*

Ook bij het volk is de belangstelling voor Gods Woord geen vluchtig gevoel geweest. Als hun het voorschrift wordt voorgehouden, tonen zij grote bereidwilligheid ernaar te handelen. Ze trekken erop uit om loof te halen en maken loofhutten.

1. Ze doen dat thuis, op het dak, waardoor ze als het ware hun hele gezin onder het beslag van dit feest brengen.
2. Ze doen het om hun huis heen, waardoor ze als het ware ook hun contacten met de buren onder het beslag van dit feest brengen.
3. Ze doen het in de voorhoven van Gods huis, waardoor ze aangeven dat ze God bij dit feest betrekken.
4. Ook maken ze loofhutten op het plein van de Waterpoort. Daarmee tonen ze dat ze dit feest vieren in overeenstemming met Gods Woord.
5. Ten slotte maken ze loofhutten op het plein van de Efraïmpoort om aan te geven dat ze het als één volk vieren.

Voor een vergelijkbare viering van het Loofhuttenfeest gaat de schrijver helemaal terug naar *"de dagen van Jozua"*, dus naar de begindagen van het volk in het land. Dat is ongeveer duizend jaar geleden. Zij redeneren niet dat dit feest niet zo belangrijk kan zijn, omdat het zelfs in de glorietijd van Salomo – hoewel het dan wel gevierd wordt *(2Kr 7:8-10; 1Kn 8:2)* – blijkbaar toch niet op de manier is gevierd waarop ze het nu doen. Het is voor hen voldoende dat het staat in de wet van Mozes die door de HEERE is gegeven. Dat alleen is bepalend voor een gehoorzaam volk, en niet hoe er in vroegere dagen mee is omgegaan of wat ermee is gedaan door gewaardeerde leiders van het volk.

Bij eerdere vermeldingen van de viering van een feest wordt niet zover teruggegaan. Als in de dagen van de opwekking onder Hizkia het Pascha en het Feest van de ongezuurde broden wordt gevierd, wordt vermeld dat het niet zo is gevierd sinds de dagen van Salomo *(2Kr 30:26)*. Dat is een verwijzing naar een viering die ca. tweehonderd vijftig jaar eerder heeft plaatsgevonden. Als in de dagen van de opwekking onder Josia het Pascha wordt gevierd, wordt vermeld dat het niet zo is gevierd sinds de dagen van Samuel *(2Kr 35:18)*. Dat is een verwijzing naar een viering die ca. vijfhonderd jaar eerder heeft plaatsgevonden.

Ook in de christenheid is wat God in het begin aan de gemeente heeft gegeven, al snel verloren gegaan. Denk aan de gaven waarvoor al spoedig geen ruimte meer is door de invoering van een geestelijkheid. Toch kunnen we uit dit hoofdstuk het volgende leren. In een tijd van groot verval in de christenheid kan een zwak overblijfsel dat gehoorzaam wil zijn aan Gods Woord, een getuigenis zijn dat herinnert aan de begintijd van de gemeente. Het zal nooit met dezelfde kracht en uitstraling naar buiten zijn als toen, maar het zal door God wel in verbinding met toen worden aanvaard.

Lezen, feestvieren en samenkomen | *vers 19*

> *19 En men las dag aan dag voor uit het boek met de wet van God, vanaf de eerste dag tot de laatste dag, en ze vierden zeven dagen feest. En op de achtste dag was er een bijzondere samenkomst, volgens de bepaling.*

Dat men elke dag uit Gods Woord leest, is opnieuw een bewijs dat de belangstelling voor Gods Woord geen opwelling is. Elke dag van het feest komt het volk om te luisteren naar het voorlezen uit het boek van de wet Gods. Je hebt pas echt feest als alles gebeurt in overeenstemming met Gods Woord. Het hele leven wordt een feest als er elke dag wordt begonnen met het luisteren naar wat de Heer te zeggen heeft. Het is belangrijk daarin te volharden.

Op de slotdag van het feest, de achtste dag, wordt er een feestelijke vergadering gehouden. In zekere zin hoort deze achtste dag niet meer bij het feest, want het feest duurt zeven dagen. Het eindigt op de zevende dag. Toch wordt deze dag er direct aan verbonden. Dat blijkt al uit de doortel-

ling. Er is sprake van *"de achtste dag"* en niet van een 'eerste dag' als begin van een nieuwe periode van zeven dagen. De achtste dag luidt zeker een nieuwe periode in, een nieuw begin, maar dan een nieuw begin zonder einde. We kunnen in deze achtste dag een beeld zien van de eeuwigheid.

Opmerkelijk genoeg wordt er in het Oude Testament verder niets over deze achtste dag gezegd. Er wordt geen bepaalde invulling aan gegeven. Toch hebben we een aanwijzing over de betekenis van deze dag en wel in het Nieuwe Testament, in *Johannes 7*. We lezen daar over het Loofhuttenfeest waar de Heer Jezus eerst niet, maar later wel naar toe gaat *(Jh 7:2-10)*. Ook lezen we daar over *"de laatste, de grote dag van het feest" (Jh 7:37a)*, waarmee de achtste dag wordt bedoeld. Voor dit feest zijn velen naar Jeruzalem gekomen om een ontmoeting te hebben met de levende God. Maar wat vinden zij? Het Loofhuttenfeest is een *"feest van de Joden" (Jh 7:2)* geworden, waar voor God geen plaats meer is. Het is allemaal voor de schone schijn, waarbij het hart van de zoekende ziel leeg en hongerig blijft.

Terwijl de menigten op het punt staan om teleurgesteld naar huis te gaan, roept er ineens Iemand: *"Als iemand dorst heeft, laat hij bij Mij komen en drinken!" (Jh 7:37b)*. De Roepende vervolgt Zijn uitnodiging met de belofte van stromen van levend water die uit het binnenste zullen vloeien van ieder die gelooft. De verklaring daarvan wordt erbij gegeven. De Heer Jezus bedoelt daarmee de Heilige Geest *(Jh 7:38-39)*.

De dorst die Hij lest, brengt de dorstige in verbinding met het water van het eeuwige leven *(Jh 4:14)*, waarin de Geest werkt. Daardoor wordt iemand met de bron ervan in verbinding gebracht: dat is de verheerlijkte Heer in de hemel. Wie met Hem in verbinding is gebracht en uit Hem leeft, zal voor anderen tot een verkwikking kunnen zijn.

Nehemia 9

Inleiding

In dit hoofdstuk worden we deelgenoot van de schuldbelijdenis van de Israëlieten. We kunnen dit hoofdstuk verbinden met *Ezra 9* en *Daniël 9* waar we ook schuldbelijdenissen vinden, uitgesproken door Ezra en Daniël.

Vasten en rouwgewaden | *vers 1*

> *1 Op de vierentwintigste dag van deze maand verzamelden de Israëlieten zich met vasten en in rouwgewaden, met aarde op hun [hoofd].*

De gevolgen van het lezen van de wet, het Woord van God, worden zichtbaar. Het Woord van God staat aan de oorsprong van alles wat volgt. Het Woord is gelezen in *Nehemia 8*. Het eerste gevolg is daar dat God Zijn deel krijgt: het Loofhuttenfeest wordt gevierd. Het tweede gevolg vinden we hier: het volk neemt zijn ware plaats voor God in. Ze erkennen dat hun huidige positie het gevolg is van het niet luisteren naar Gods geboden.

Het volk van God is diep onder de indruk van het Woord van God. Het Woord heeft grote vreugde onder het volk bewerkt *(Ne 8:13)*. Nu voert het Woord van God hen tot belijdenis van zonden.

Er wordt gevast en rouw bedreven. Dat is niet in tegenspraak met het feest en de vreugde van het vorige hoofdstuk. Het hoort bij elkaar. Vreugde en zelfverloochening gaan bij de christen als het goed is hand in hand. De vreugde is in de Heer, het gevolg van het kennen van Hem; de verootmoediging is wegens het inzien van eigen falen, het gevolg van het kennen van zichzelf.

Vasten is een teken van rouw. Wie vast, ziet de ernst van de situatie waarin het volk van God of hijzelf verkeert. Door te vasten ziet iemand af van voedsel, van wat het lichaam nodig heeft en wat geoorloofd is om te nemen, om zich in de geest te wijden aan de droevige omstandigheden en daarover God aan te roepen. Jesaja spreekt over het vasten zoals het naar Gods bedoeling is *(Js 58:6-7; vgl. Jl 2:12-17)*. De mens neemt daarin zijn ware plaats in tegenover God en geeft God ook Zijn ware plaats.

Een vervolg op het Loofhuttenfeest zoals we hier vinden, is nergens in de wet voorgeschreven. Het Loofhuttenfeest eindigt op de drieëntwintigste van de maand. Wat we hier lezen, vindt plaats op de vierentwintigste van de maand. Die dag hoort niet tot het feest. Ze willen het feest niet tenietdoen door hun verdriet. Na het feest krijgt het Woord echter zijn uitwerking op hun geweten. Het is vrijwillig en een aanvulling door de werking van de Geest. Na een uitbundig feest volgt een dag van boete en berouw. Zo wisselen gemoedsuitingen elkaar af. Omringd te zijn door zegeningen kan ons klein maken als we beseffen hoe onverdiend ze zijn en ons, als gevolg daarvan, tot belijdenis brengen. We vragen ons af waaraan we het hebben verdiend.

Rouwgewaad en aarde op het hoofd is als het ware een gelijk worden aan een dode. Die plaats in te nemen omdat er het bewustzijn is stof en as te zijn in tegenwoordigheid van de Almachtige *(vgl. Gn 18:27; Jb 42:6)*, is tegelijk de plaats van zegen.

Afzondering en belijdenis | *vers 2*

> *2 En het nageslacht van Israël zonderde zich af van alle vreemdelingen. Ze gingen staan en beleden hun zonden en de ongerechtigheden van hun vaderen.*

Het loven van de HEERE bij het Loofhuttenfeest kan niet samengaan met verbindingen die door God verboden zijn. Oprechte erkenning van falen brengt tot daden. De eerste daad is afzondering van de vreemdelingen. Daarin zijn ze niet halfslachtig. Ze scheiden zich af van *"alle"* vreemdelingen. De tweede daad is belijdenis. Belijdenis van zonden gebeurt niet alleen aan het begin van het leven als christen, maar maakt deel uit van het hele leven van de christen. Afzondering en belijdenis van zonden horen bij elkaar.

Ook maken zij zich niet los van hun voorgeslacht. Ze stellen zich er niet boven, maar maken zich er een mee. Het is de erkenning dat wij, mensen, God oneer hebben aangedaan door ons leven.

Luisteren, belijden en aanbidden | *vers 3*

> *3 Nadat zij op hun plaats waren gaan staan, lazen zij voor uit het wetboek van de HEERE, hun God, [gedurende] een vierde deel van de dag; en op een [ander] vierde deel [van de dag] deden zij belijdenis en bogen zich neer voor de HEERE, hun God.*

Weer neemt het Woord van God de voornaamste plaats in. Hun hele handelen wordt daardoor bestuurd. Zij luisteren ernaar en geven er gehoor aan. Belijdenis en aanbidding zijn de uitwerking van het horen van Gods Woord. Er is evenwicht tussen bezig zijn met Gods Woord enerzijds en belijdenis en aanbidding anderzijds. Voor beide zielsoefeningen wordt eenzelfde tijdsduur gebruikt. De duur van het luisteren naar Gods Woord wordt gevolgd door een even lange tijd waarin het Woord zijn uitwerking in de gewetens krijgt.

Wat ze lezen of horen voorlezen, is stof voor het gebed en door het gebed krijgt het Woord zijn gewenste uitwerking. Woord en gebed moeten samen opgaan. Wie alleen het Woord leest, zonder gebed, verzamelt kennis voor het hoofd. Er ontstaat een theoretisch christendom, wat tot ergernis van medechristenen zal leiden. Wie zich alleen toelegt op gebed, loopt gevaar zich te verliezen in mystiek en fanatisme. Wie beide doet, zal opgroeien in de *"genade en kennis van onze Heer en Heiland Jezus Christus" (2Pt 3:18)* en een goede volgeling van Hem worden.

De Levieten roepen tot de HEERE | *vers 4*

> *4 Jesua en Bani, Kadmiël, Sebanja, Bunni, Serebja, Bani [en] Chenani gingen op de verhoging van de Levieten staan en riepen met luide stem tot de HEERE, hun God.*

Acht Levieten gaan op een voor hen gemaakte plaats staan, op een verhoging. Dit keer nemen zij die plaats boven het volk niet in om het volk te leren uit Gods Woord. Nee, zij zijn de eersten die uiting geven aan hun schuld tegenover de HEERE. Ze roepen met luider stem tot de HEERE hun God en gaan het volk hierin voor. Door de verhoging gaan ze als het ware het heiligdom binnen.

Oproep om de HEERE te loven | *vers 5*

> *5 De Levieten Jesua, Kadmiël, Bani, Hasabneja, Serebja, Hodia, Sebanja [en] Petahja zeiden: Sta op, loof de HEERE, uw God, van eeuwigheid tot eeuwigheid, en laat men Uw heerlijke Naam loven, die boven alle lof en prijs verheven is.*

Nadat de Levieten zich tot de HEERE hebben gewend, betrekken zij ook het volk in hun naderen tot Hem. Zij roepen het volk op om te gaan staan en de HEERE te loven. De schuldbelijdenis begint met een oproep om de HEERE te loven, waaraan de Levieten direct uiting geven. Ware schuldbelijdenis van het volk van God vindt plaats in een geest van vertrouwen in de goedheid van de HEERE. De bewijzen van die goedheid worden uitvoerig genoemd. Naarmate de goedheid van de HEERE ons duidelijker voor de aandacht komt, des te groter zal het schuldbesef zijn dat we tegenover zo Iemand ons zo hebben misdragen.

De Levieten richten zich tot de HEERE met in de eerste plaats de erkenning van Zijn heerlijke Naam, een Naam die in feite alle lof en prijs te boven gaat. Ze zijn zich bewust te staan voor Hem voor Wie alle menselijke denken en omschrijven tekortschieten. Wat Zijn Naam allemaal inhoudt, gaat ons bevattingsvermogen te boven *(Op 19:12b; Mt 11:27)*. Dit besef zou ook ons meer moeten kenmerken. Dat zal ons bewaren voor een ongepast familiair omgaan met de Hoogheilige.

... en Hij heeft een geschreven Naam, die niemand kent dan Hijzelf. (Op 19:12b)

We mogen God kennen als onze Vader en genieten van de nauwste intimiteit met Hem. We mogen Hem naderen met vrijmoedigheid met de zekerheid dat Hij ons als Zijn kinderen graag bij Zich heeft. Maar dat betekent niet dat er geen eerbied en ontzag meer nodig zouden zijn en dat we kunnen vergeten hoe hoog Hij boven ons en alles en iedereen verheven is. Het besef van Zijn hoogheid maakt het wonder van onze nabijheid alleen maar groter.

Dit besef komt in het gebed van de Levieten in drie aspecten naar voren:

1. Zij handhaven God in al Zijn wegen van tucht met Zijn volk. Ze erkennen Hem ook in Zijn almacht die Hij heeft getoond in de bevrijding van het volk uit Egypte, in de ondersteuning van het volk in de woestijn en in de invoering van het volk in het beloofde land. Steeds heeft God met hen gehandeld in barmhartigheid en gerechtigheid.
2. Zij belijden hun eigen zonden en de zonden van hun vaderen en praten hun handelingen niet goed.
3. Vanwege hun grote benauwdheid en onderworpenheid aan de volken hernieuwen ze het oude verbond van de wet en maken er een vast verbond van dat ze ook met hun zegel bekrachtigen.

Alle levende wezens in de hemel aanbidden de HEERE. Zij zijn voortdurend onder de indruk van hun Schepper en Onderhouder en aanbidden Hem zonder ophouden. Voor ons is het nog gepaster een houding van voortdurende aanbidding te hebben, omdat wij onze Schepper ook als Verlosser mogen kennen *(Hb 2:14-16)*.

De HEERE, de Schepper | *vers 6*

> *6 U bent het, HEERE, U alleen. U hebt de hemel gemaakt, de allerhoogste hemel en heel het leger erin, de aarde en al wat daarop is, de zeeën en al wat daarin is, en U doet dat alles leven, en de menigte aan de hemel buigt zich voor U neer.*

De Levieten tonen in hun gebed – het langste in de Bijbel, ook langer dan het gebed van Salomo bij de inwijding van de tempel – dat zij oog hebben voor Gods genade en macht

1. in de schepping *(vers 6)*,
2. in Egypte en bij de Rode Zee *(verzen 9-11)*,
3. in de woestijn en bij de Sinaï *(verzen 12-21)*,
4. bij de verovering van Kanaän *(verzen 22-25)*,
5. door profeten en richters *(verzen 26-28)*,
6. door profeten *(verzen 29-31)* en
7. in de situatie waarin ze nu verkeren *(verzen 32-37)*.

Tot *vers 16* volgt eerst een opsomming van alle zegeningen die het volk heeft genoten als gevolg van Gods handelen in goedheid voor hen. Telkens is sprake van *"U"*, van de HEERE, van wat Hij heeft gedaan. Uit alles blijkt Zijn trouw, Zijn genade, Zijn zegen. Mag Hij iets anders verwachten dan dat ze Hem daarvoor danken en dienen met heel hun hart en leven? Maar in *vers 16* komt een keerpunt. Dan is niet alleen meer sprake van *"U"*, maar ook van *"zij"*. Vanaf dat vers zijn Gods genadige handelingen vervlochten met hun ondankbaarheid, ontrouw, onwil en opstandigheid.

Hier, in *vers 6*, wordt eerst de HEERE geëerd en erkend in Wie en wat Hij is: Hij is alleen HEERE, onveranderlijk, eeuwig. Hij is de Schepper en de Onderhouder. Hij is de bron van alles wat bestaat *(Ko 1:15-17)*. Dat *de HEERE* de Schepper is, wil zeggen dat *de Heer Jezus* de Schepper is, want

de HEERE van het Oude Testament is dezelfde als de Heer Jezus in het Nieuwe Testament. Dit blijkt uit *Johannes 12* waar Johannes een woord van Jesaja aanhaalt *(Jh 12:41; Js 6:1-4)*. Een vergelijking van beide gedeelten toont aan dat, terwijl Jesaja spreekt over de HEERE van de legermachten, Johannes zegt dat Jesaja het over de Heer Jezus heeft.

De verkiezing van Abraham | *verzen 7-8*

> *7 U bent de HEERE, de God Die Abram hebt uitgekozen en hem hebt uitgeleid uit Ur van de Chaldeeën, en U hebt zijn naam veranderd in Abraham. 8 U hebt zijn hart trouw bevonden voor Uw aangezicht en U hebt een verbond met hem gesloten om [hem] het land te geven van de Kanaänieten, de Hethieten, de Amorieten, de Ferezieten, de Jebusieten en de Girgasieten, om het te geven aan zijn nageslacht; en U hebt Uw woorden gestand gedaan, want U bent rechtvaardig.*

Na Zijn almacht in de schepping volgt Zijn soevereiniteit in Zijn verkiezing. God is de God van de verkiezing en van de beloften. Uitverkiezing is Zijn voorrecht en Hij heeft de macht Zijn verkiezing waar te maken. Die macht blijkt uit het geven van een naam en het veranderen daarvan. Het geeft Zijn opperheerschappij aan. Hij belooft en vervult Zijn beloften. Hij is trouw aan Zijn woord, Hij houdt Zijn woord, want Hij is rechtvaardig.

De HEERE is een Verlosser | *verzen 9-11*

> *9 U hebt de ellende van onze vaderen in Egypte gezien, en U hebt hun geroep bij de Schelfzee gehoord. 10 U hebt tekenen en wonderen gedaan bij de farao, bij al zijn dienaren en bij heel de bevolking van zijn land, want U wist dat zij overmoedig tegen hen handelden, en U hebt voor Uzelf een Naam gemaakt, zoals die op deze dag is. 11 De zee hebt U vóór hen doormidden gespleten, en zij zijn in het midden van de zee over het droge overgestoken. Hun achtervolgers hebt U in de diepten geworpen als een steen in machtige wateren.*

God ziet alles wat mensen met Zijn volk doen en Hij hoort hun roepen tot Hem *(Ex 3:7)*. Hij is ten nauwste betrokken bij alles wat Zijn volk wordt aangedaan en bij wat er in hen omgaat. Hij treedt handelend op zowel ten gunste van Zijn volk als in oordeel tegen de vijanden ervan. Zo heeft Hij Zijn volk bevrijd uit hun ellende, hen vervolgens onderweg begeleid en verzorgd en hen ten slotte gebracht in het land van de belofte.

God is een God van verlossing en overwinning. Om Zijn volk te bevrijden heeft Hij Zijn oordelen over de farao en diens volk laten komen. Die oordelen zijn voor de Israëlieten *"tekenen en wonderen"*. Het zijn voor hen de bewijzen dat God voor hen opkomt om hen te verlossen. Hij biedt Zijn volk een weg om te ontkomen op een plaats waar zij hebben gedacht om te komen. Maar Zijn volk wordt daar gered, terwijl de vijanden omkomen.

De wolkkolom en de vuurkolom | *vers 12*

> *12 Met een wolkkolom hebt U hen overdag geleid en met een vuurkolom 's nachts, om de weg waarop zij zouden gaan voor hen te verlichten.*

In de *verzen 12-21* is het volk in de woestijn, in de *verzen 22-29* is het in het land. In elk onderdeel van Israëls geschiedenis zien we de vervlechting van de ontrouw van de mens en de barmhartigheid van God. Na hun bevrijding laat Hij Zijn volk niet aan hun lot over. Hij gaat Zelf voor hen uit en trekt met hen mee door de woestijn. Zijn licht beschijnt het pad dat zij moeten gaan.

Op de Sinaï | *verzen 13-14*

> *13 Op de berg Sinaï bent U neergedaald en hebt U vanuit de hemel met hen gesproken, en U hebt hun rechtmatige bepalingen, betrouwbare wetten [en] goede verordeningen en geboden gegeven. 14 Uw heilige sabbat hebt U hun doen kennen, en geboden, verordeningen en een wet hebt U voor hen uitgevaardigd door de dienst van Mozes, Uw dienaar.*

Hij regelt heel hun leven. Ze hoeven niets zelf te bedenken om een volk te blijven. Vanuit de hemel, Zijn woonplaats, spreekt Hij met hen. Waar Hij woont, is alles in overeenstemming met Zichzelf. Als Hij van daaruit spreekt tot Zijn volk, kan dat alleen in een voor hen gunstige zin zijn. Hij heeft Zijn volk verlost om bij hen te kunnen wonen. Dan moet die woonplaats beantwoorden aan de hemel.

Daarom geeft Hij hun *"rechtmatige bepalingen"*. Uitgangspunt voor Zijn verblijf in hun midden is Zijn gerechtigheid. Hij geeft Zijn volk die bepalingen opdat zij de zegen van Zijn tegenwoordigheid zullen kunnen genieten. Ook voorziet Hij hen van *"betrouwbare wetten"*. Hun leven met elkaar voor Zijn aangezicht wordt bestuurd door onkreukbaar recht. Het

zijn geen wetten die worden aangepast aan de situatie. Op die wetten kunnen ze vertrouwen, ze komen van Hem Die volkomen en in alle opzichten betrouwbaar is.

Verder geeft Hij hun *"goede verordeningen en geboden"*. Hij bepaalt hun leven in maatschappelijk, sociaal en godsdienstig opzicht. Zijn verordeningen en geboden moeten als het merg in het geraamte van de samenleving dienen. Hij heeft met dit alles hun welzijn op het oog. Dit alles als een geschenk van Hem aanvaarden en toepassen, betekent zegen en voorspoed. Afwijking ervan heeft rampspoed en ellende tot gevolg. God heeft ons Zijn goede Woord gegeven. Als we er ons door laten gezeggen en ernaar leven, zullen we Zijn zegen genieten. Elke afwijking van Zijn Woord heeft nare gevolgen.

De sabbat wordt hier niet een gebod, maar een *"heilige sabbat"* genoemd. Tussen de opsomming in van alles wat de HEERE in de vorm van wetten, geboden en verordeningen heeft gegeven, herinneren de Levieten hier aan deze bijzondere instelling. De HEERE heeft deze dag gegeven als een zegen. Het volk hoeft op die dag niet te werken. Ze mogen delen in de rust van God. Door het houden van die dag laten ze zien dat ze Gods rust waarderen. Het is ook een bewijs dat ze al Gods geboden waarderen.

Brood en water | *vers 15*

> *15 Brood uit de hemel hebt U hun gegeven tegen hun honger, en U hebt voor hen water uit een rots doen komen tegen hun dorst. U hebt hun gezegd het land binnen te gaan en in bezit te nemen waarvoor U Uw hand opgeheven had om het hun te geven.*

De HEERE heeft Zijn volk verlost uit de ellende, bevrijd van hun verdrukkers, geleid in de woestijn en hen in staat gesteld als Zijn volk te functioneren. Aan alle niet materiële voorwaarden is voldaan. Die staan voorop. Na al de inspanningen die de HEERE Zich heeft getroost om het volk te voorzien van alles wat het nodig heeft, heeft Hij hun in de woestijn ook voedsel en water gegeven. Ook heeft Hij hun toegezegd dat ze in het land zullen komen dat Hij hun wil geven. Hij heeft daarvoor een eed gezworen, waarvan het opheffen van Zijn hand spreekt.

Hij heeft het volk dus steeds geholpen en het een perspectief voor de toekomst gegeven. Ze hebben, voorzien van al het nodige, overweldigd door

de ondervonden ondersteuning en bemoedigd door wat Hij in het vooruitzicht heeft gesteld, als een dankbaar en blij volk kunnen leven.

Maar ... | *verzen 16-17*

> *16 Maar zij en onze vaderen hebben overmoedig gehandeld. Zij zijn halsstarrig geweest en hebben niet naar Uw geboden geluisterd. 17 Zij hebben geweigerd te luisteren en zij hebben niet gedacht aan Uw wonderen die U bij hen had gedaan. Zij zijn halsstarrig geweest en in hun opstandigheid hebben zij een hoofd aangesteld om terug te keren naar hun slavernij. Maar U bent een God [Die] menigvuldig vergeeft, genadig, barmhartig, geduldig, rijk aan goedertierenheid, en U hebt hen niet verlaten.*

Het gebed van de Levieten krijgt hier een wending. Die wending wordt ingeluid met *"maar"*. Na het zien van Wie God is en van Zijn handelen in trouw en genade met hen, is het nu noodzakelijk terug te blikken op de houding van het volk sinds hun bevrijding uit Egypte.

Hun houding van opstandigheid en ongeloof na al die goedheid van God komt als een koude douche over ons heen. Een koude douche werkt ontnuchterend. Dat is nodig, want als we enerzijds de trouw van God hebben gezien, moeten we anderzijds ook oog hebben voor onze reactie daarop. Die moet ons beschaamd maken.

Nog groter wordt onze beschaming als we zien dat ook de ondankbare reactie van het volk met een *"maar"* wordt beantwoord van Gods kant. Hij is ondanks hun opstandigheid en hun ongehoorzaam en misdadig gedrag in genade met hen verder gegaan, zowel in de woestijn als in het land. De Levieten hebben daar oog voor en laten halverwege *vers 17* een nieuwe opsomming van Gods weldaden volgen die alleen maar meer verwondering en dankbaarheid kan bewerken.

Telkens vinden we de wisselwerking tussen het 'maar' dat het handelen van Gods volk inluidt en het 'maar' dat Gods handelen inluidt. Hoe ver is Hij toch boven het handelen van de mens verheven. Hoe totaal anders is Zijn handelen dan dat van de mens. God is een God van vergeving, van pardon. Het woord *"vergeeft"* staat in het meervoud. Het is een zeldzaam woord en komt alleen nog voor in *Psalm 130* en in *Daniël 9 (Ps 130:4; Dn 9:9)*.

Gods trouw – de ontrouw van het volk | *verzen 18-21*

> *18 Zelfs toen ze voor zichzelf een gegoten kalf gemaakt hadden en zeiden: Dit is uw God Die u heeft doen optrekken uit Egypte, en grote [gods]lasteringen hadden gepleegd, 19 hebt U hen in Uw grote barmhartigheid toch niet verlaten in de woestijn. De wolkkolom week overdag niet van boven hen om hen te leiden op de weg, [en ook] de vuurkolom 's nachts [niet] om voor hen de weg te verlichten waarop zij zouden gaan. 20 Uw goede Geest hebt U gegeven om hen te onderwijzen. Uw manna hebt U hun mond niet onthouden en water hebt U hun gegeven tegen hun dorst. 21 Veertig jaar hebt U hen onderhouden in de woestijn. Zij hebben geen gebrek geleden, hun kleren zijn niet versleten en hun voeten zijn niet opgezwollen.*

Een dieptepunt van hun verwerping van God is het maken van het gouden kalf. Daarmee hebben ze een zichtbare god in hun midden. Aan deze god schrijven ze hun bevrijding toe. Dat is heel grievend voor hun Bevrijder en een grote belediging. Toch heeft Hij hen niet overgegeven aan de gevaren van de woestijn om erdoor verslonden te worden. Hij blijft trouw aan Zijn eed en leidt hen verder met Zijn licht op de weg die zij moeten gaan. Als zegeningen, die wij door onze ontrouw kwijt moeten raken, toch ons deel blijven, zou dat ons tot dubbele dankbaarheid moeten brengen.

Ook in de christenheid is er altijd de hang naar een zichtbaar leiderschap geweest. Als het geloof verdwijnt, neemt het verlangen naar tastbare dingen toe. God is onzichtbaar voor het natuurlijk oog. Maar wie gelooft *"dat Hij is" (Hb 11:6)*, krijgt overvloedige bewijzen van Zijn bestaan en van de zorg die Hij uitoefent. Een zichtbaar leiderschap kan niet anders dan een schepsel zijn waardoor het per definitie een falend leiderschap zal zijn. Wie daarop vertrouwt in plaats van op God, zal geen voorspoed hebben.

In *vers 20* vinden we weer een overvloed aan goede gaven die God Zijn volk heeft geschonken om door de woestijn te kunnen trekken. De bidders spreken over *"Uw goede Geest"*, over *"Uw manna"* en over *"water"*. Er is niet alleen sprake van de Geest van God, maar van Gods *"goede"* Geest. De Geest van God is in goedheid onder hen werkzaam om hen te onderrichten. Hij wil hun gedachten besturen, zodat zij zullen denken zoals God denkt. God heeft Zijn gedachten aan hen meegedeeld in Zijn geboden en inzettingen. Ze hoeven niet te raden naar Zijn bedoelingen. De goede Geest van God onderwijst hen.

De Heilige Geest woont niet in de leden van Gods aardse volk, zoals Hij dat nu wel doet in de leden van Gods hemelse volk, de gemeente *(1Ko 6:19)*. Maar Hij werkt wel in en onder hen. Elke Israëliet die zich bekeert, doet dat doordat de Geest hem overtuigt van zijn zonden. Daardoor krijgt hij een natuur die ernaar verlangt te doen wat God wil.

Het blijft niet bij het onderwijzen van de wil van God. God geeft hun ook de kracht om Zijn wil uit te voeren. Daarvoor geeft Hij hun Zijn manna. Dit voedsel stelt hen in staat de weg te gaan die God wil dat zij gaan. Het manna is het bekende beeld van de Heer Jezus in Zijn leven op aarde. Hij spreekt over Zichzelf in verbinding met het manna als het brood uit de hemel *(Jh 6:31-35)*. Voor onze wandel op aarde door de woestijn van deze wereld krijgen we kracht door ons bezig te houden met de Heer Jezus en Zijn leven op aarde. De weg die wij moeten gaan, is Hij ons voorgegaan. Zijn voorbeeld geeft ons kracht om Hem na te volgen.

In het zojuist aangehaalde gedeelte uit *Johannes 6* zegt de Heer Jezus ook dat wie in Hem gelooft nooit meer dorst zal hebben *(Jh 6:35)*. Dat is het derde wat de Levieten in dit vers in hun gebed aanhalen. Ze vertellen de HEERE dat Hij Zijn volk ook water heeft gegeven voor hun dorst. Het geloof in de Heer Jezus, het werkelijke vertrouwen op Hem, is een verkwikking die de dorst naar andere dingen laat verdwijnen.

We hebben hier in *vers 20*

1. de Heilige Geest Die in goedheid onderwijs geeft;
2. in het manna het voorbeeld van de Heer Jezus, in Wie het onderwijs als het ware zichtbaar wordt;
3. het water – een beeld van het Woord van God *(Ef 5:26)* – een middel dat de dorst wegneemt.

De Levieten merken nog meer goedheid op. Veertig jaar lang heeft de HEERE voor Zijn volk gezorgd. De voorzieningen, genoemd in het vorige vers, zijn geen tijdelijke voorzieningen. Ze zijn bij het volk al de tijd dat ze in de woestijn zijn. Ze hebben geen gebrek geleden, niet aan eten en drinken, maar ook niet aan kleding. Altijd hebben ze warmte gehad. De warmte van hun kleding staat symbool voor de warmte van Gods liefdevolle zorg.

Ook aan hun voeten is niets te zien van de vermoeienissen van de reis. Als ze naar hun voeten kijken, kunnen ze opmerken dat de HEERE hun geen

weg heeft laten gaan die te veel van hen heeft gevraagd. Ja, Hij heeft hen gedragen, *"zoals een man zijn zoon draagt" (Dt 1:31)*.

Wat de HEERE heeft gegeven | *verzen 22-25*

> *22 U hebt hun koninkrijken en volken gegeven en U hebt die [hun] toebedeeld als rand[gebied]: zij hebben het land van Sihon, te weten het land van de koning van Hesbon, en het land van Og, de koning van Basan, in bezit gekregen. 23 Hun kinderen hebt U talrijk gemaakt als de sterren aan de hemel. U hebt hen naar het land gebracht waarvan U tegen hun vaderen had gezegd dat zij [het] binnen zouden gaan om het in bezit te nemen. 24 [Hun] kinderen zijn het binnengegaan en hebben het land in bezit genomen. En U hebt de bewoners van het land, de Kanaänieten, vóór hen onderworpen en U hebt die in hun hand gegeven, [samen] met hun koningen en de volken van het land, om met hen te doen naar hun goeddunken. 25 Zij hebben versterkte steden en vruchtbare grond ingenomen en hebben huizen in bezit genomen die vol zijn van alle goeds, uitgehakte waterputten, wijngaarden, olijfbomen en vruchtbomen in overvloed. Zij hebben gegeten en zijn verzadigd en welvarend geworden en hebben als in een lusthof geleefd door Uw grote goedheid.*

God heeft hen niet alleen omgeven met Zijn zorg, Hij heeft hen ook geholpen bij de inbezitneming van koninkrijken en volken. Met name worden het land van Sihon en het land van Og genoemd. Dit zijn de eerste koninkrijken die Israël in bezit heeft moeten nemen, nog voordat ze de Jordaan zijn overgestoken.

Verder heeft de HEERE hen gezegend met een talrijk nageslacht, zodat ze het land kunnen bevolken. Dit nageslacht heeft het bevel gekregen in bezit te nemen wat de HEERE aan hun vaderen heeft beloofd. Dat hebben ze gedaan, geholpen door de HEERE die de inwoners van het land in hun macht geeft. Hij heeft hun de vrije hand gegeven om met die volken te doen wat zij willen. Daarmee heeft Hij hen op de proef gesteld. Zullen ze met die volken handelen zoals Hij heeft bevolen? Hij heeft gezegd dat ze de inwoners moeten uitroeien. Door hun ontrouw zijn de rollen omgekeerd. De volken heersen over hen en de volken doen met hen naar hun goeddunken *(vers 37)*.

Hun verovering van het land werpt hun een schat aan zegeningen in de schoot. Ze hebben zich er tegoed aan gedaan. Dat is geoorloofd. Het is alles

binnen hun bereik gekomen door Gods grote goedheid. God wil Zijn volk alles geven om van te genieten. Hij wenst echter dat Hij erbij betrokken wordt, dat Hij als de Gever erkend wordt, dat Hem daarvoor de dank en eer wordt gebracht.

Dat is geen eerzucht van God, zoals dat bij ons zou zijn. Hij weet dat het genieten zonder Hem tot egoïsme en uitspattingen voert, waaruit veel kwaad voortkomt. Genieten zonder Hem heeft een verwoestende uitwerking op de verhouding tussen mensen onderling. Waar de band met Hem wordt verbroken, gaat ook de band tussen mensen stuk.

Ontrouw van het volk en Gods uitreddingen | *verzen 26-28*

> *26 Zij zijn echter ongehoorzaam geworden en zijn tegen U in opstand gekomen, en zij hebben Uw wet verworpen en Uw profeten gedood, die bij hen hebben getuigd om hen tot U te doen terugkeren. Zo hebben zij grote [gods]lasteringen gepleegd. 27 U hebt hen overgegeven in de hand van hun tegenstanders en die hebben hen benauwd. Maar als zij ten tijde van hun benauwdheid tot U riepen, hoorde U [hen] vanuit de hemel en gaf U hun, overeenkomstig Uw grote barmhartigheid, verlossers, die hen uit de hand van hun tegenstanders verlosten. 28 Maar als zij rust gekregen hadden, deden zij opnieuw wat kwaad is voor Uw aangezicht. Dan gaf U hen [weer] over in de hand van hun vijanden en die heersten [dan weer] over hen. Als zij zich dan bekeerden en tot U riepen, hoorde U vanuit de hemel en redde hen vele malen, overeenkomstig Uw barmhartigheid.*

Als de mens los van God komt, Hem niet meer betrekt bij zijn doen en laten, komt hij tot *"grote [gods]lasteringen"*. Dan worden de grootste weldaden van God door de mens met het grootste kwaad beantwoord. De weerspannigheid van het volk uit zich in opstand tegen God. Zijn wet werpen zij achter hun rug. Dat is een daad van verachting. Als God dan Zijn profeten zendt om hen tot Hem te doen wederkeren, doden zij hen.

Ze hebben met God afgerekend. Ze moeten Hem niet meer. Ze verklaren Hem uit de tijd. Hun 'verlichte' denken ondervindt hinder van Zijn bestaan en aanwezigheid. Daarom moet elke stem die Hem vertolkt, het zwijgen worden opgelegd. Alsof daarmee God het zwijgen kan worden opgelegd.

God geeft niet op. Hij heeft een andere methode om hen tot inkeer te brengen. Als ze niet naar Zijn stem willen luisteren, zullen ze naar Zijn handelen luisteren. Hij geeft hen over in de hand van hun vijanden. Dat mist zijn uitwerking niet. Ze krijgen het benauwd en roepen tot de HEERE. En, wonder van genade, Hij hoort naar hen. In Zijn *"grote barmhartigheid"* geeft Hij verlossers.

En dat gebeurt niet slechts één keer. Nee, vele keren herhaalt zich deze gang van zaken. Elke keer na hun verlossing gaan zij weer kwaad doen. Zij zijn werkelijk recidivisten, mensen die telkens opnieuw in dezelfde fout vallen, 'draaideurcriminelen'. In Zijn trouw geeft de HEERE hen dan over in de hand van tegenstanders. Dan krijgen ze het weer benauwd en gaan in hun benauwdheid tot de HEERE roepen. Naar Zijn onveranderlijke barmhartigheid hoort Hij dan naar hun geroep en verlost hen. Het boek *Richteren* beschrijft op indrukwekkende wijze het verloop van dit gebeuren.

Het volk zondigt tegen Gods bepalingen | *vers 29*

> *29 U hebt hen gewaarschuwd om hen te doen terugkeren naar Uw wet, maar zíj hebben overmoedig gehandeld. Ze hebben niet naar Uw geboden geluisterd, maar hebben gezondigd tegen Uw bepalingen, waardoor een mens die ze houdt, leven zal. Zij zetten [hun] schouder [er] dwars [tegenin], zij waren halsstarrig en luisterden niet.*

Ondanks al dit handelen van God in barmhartigheid gaat het met het volk steeds verder bergafwaarts. God vermaant Zijn volk om tot Zijn wet terug te keren, want in het houden van de wet ligt het leven. In het niet luisteren naar de wet, het overtreden ervan, ligt de dood. Zijn volk handelt niet als onwetenden. Ze zijn met Gods wet bekend. Ze zetten echter hun schouder er niet onder, maar er dwars tegen in. Ze buigen hun nek er niet onder, maar verharden hun nek. Ze stapelen zonde op zonde.

Gods grote geduld heeft een einde | *verzen 30-31*

> *30 Vele jaren bent U geduldig geweest ten opzichte van hen, en hebt U hen door Uw Geest gewaarschuwd, door de dienst van Uw profeten, maar zij namen het niet ter ore. Toen hebt U hen in de hand van de volken van de landen overgegeven. 31 Door Uw grote barmhartigheid hebt U hen niet vernietigd en hebt U hen niet verlaten, want U bent een genadig en barmhartig God.*

Vele jaren lang heeft God met lankmoedigheid dit voortdurende opstandige gedrag verdragen. In *vers 20* is de Geest bezig het volk te onderrichten. Omdat ze echter niet naar het onderwijs van de Geest hebben geluisterd, is de Geest hen gaan vermanen. Telkens is Gods Geest in Zijn profeten bezig geweest tot het volk te spreken om hen te overtuigen van hun zonden *(2Kr 36:15)*. Hij wil Zijn volk gelukkig maken. Daarom vermaant Hij hen onophoudelijk te breken met de zonde en zich aan Zijn geboden te onderwerpen. Maar zij luisteren niet.

De HEERE, de God van hun vaderen, zond hun vroeg en laat [waarschuwende woorden] door de hand van Zijn boden, want Hij wilde Zijn volk en Zijn woning sparen. (2Kr 36:15)

Ten slotte kan Hij niet anders dan hen overgeven in de macht van de volken in de landen om hen heen. Eerst zijn de tien stammen door Assyrië uit het land weggehaald en over verschillende landen verstrooid. Later zijn de twee stammen naar Babel weggevoerd. Maar Hij heeft hen niet vernietigd. Ondanks alle ontrouw van het volk en Gods tucht daarover, heeft Hij niet voorgoed met hen afgerekend. Hij blijft *"een genadig en barmhartig God"*.

Vragen om Gods gunst | *vers 32*

> *32 Welnu, onze God, o grote, geweldige en ontzagwekkende God, Die het verbond en de goedertierenheid in acht neemt, laat al de moeite die ons heeft getroffen niet gering zijn voor Uw aangezicht: onze koningen, onze vorsten, onze priesters, onze profeten, en onze vaderen, heel Uw volk, vanaf de dagen van de koningen van Assyrië tot op deze dag.*

De Levieten hebben in de voorgaande verzen de geschiedenis van Gods trouw tegenover de ontrouw van het volk op indrukwekkende wijze voor Gods aangezicht verhaald. Op grond daarvan gaan ze nu bij Hem pleiten met het oog op hun huidige toestand van ontrouw en zwakheid. Zij stellen het volk in al Zijn geledingen aan de *"grote, geweldige en ontzagwekkende God"* voor, Die zij in de eerste plaats en bovenal *"onze God"* noemen.

Zij spreken Hem aan in Zijn relatie met hen. In die relatie kennen ze Hem als 'groot'. Hij is allesomvattend en gaat alles boven. Hij is ook 'geweldig', almachtig, onbeperkt in Zijn mogelijkheden. En Hij is 'ontzagwekkend', Hij is te vrezen door iedereen, vooral door hen die Zich tegen Hem verzetten.

Ze kennen Hem ook als de God *"Die het verbond ... in acht neemt"*. Ze weten dat Hij nooit het door Hem gesloten en bekrachtigde verbond zal verbreken. Het volk heeft zich niet aan hun aandeel in het verbond gehouden. Daarom spreken ze er ook over dat God vasthoudt aan *"de goedertierenheid"*. Ze vragen aan God of Hij in de overvloed van goedheid die Hem eigen is, niet gering wil denken van alle moeite die hen getroffen heeft vanaf het moment dat Hij hen in de macht van hun vijanden heeft gegeven. Ze schrijven God niet voor hoe Hij moet handelen, maar vragen om een gunst.

God gerechtvaardigd in Zijn handelen | *verzen 33-35*

> *33 U bent echter rechtvaardig geweest in alles wat ons overkomen is. Want U hebt getrouw gehandeld, maar wij hebben goddeloos gehandeld. 34 Onze koningen, onze vorsten, onze priesters en onze vaderen hebben Uw wet niet gehouden en zij hebben geen acht geslagen op Uw geboden en op Uw getuigenissen, die U hun gegeven hebt. 35 Zij hebben U in hun koninkrijk niet gediend, ondanks Uw vele kostbaarheden, die U hun had gegeven, en ondanks het uitgestrekte en vruchtbare land dat U aan hen overgegeven had, en zij hebben zich niet bekeerd van hun slechte daden.*

Terwijl ze een beroep doen op de barmhartigheid van God, vergeten ze niet te erkennen dat God het recht aan Zijn kant heeft in alles wat hun is overkomen *(vgl. Ps 51:6)*. Ze nemen de juiste houding voor God aan. Er is geen enkele rechtvaardiging van hun eigen zondige gedrag en ze verwijten Hem geen onrechtvaardig handelen. Het is hun duidelijk waar de oorzaak van alle ellende ligt. Alle ellende die ze over zich hebben gehaald, is terug te voeren op hun ongehoorzaamheid aan het Woord van God.

God heeft hun een koninkrijk gegeven. Hij heeft hen met weldaden overladen. Hij heeft hun ruimte en overvloed ter beschikking gesteld. Niets heeft Hij hun onthouden om hen gelukkig, tevreden en dankbaar te doen zijn. Maar in plaats van Hem te dienen hebben ze zichzelf gediend. Hij heeft hen daarop gewezen, maar zij hebben zich niet van hun boze daden bekeerd.

De slavernij is terecht | *verzen 36-37*

> *36 Zie, vandaag zijn wij slaven, en het land dat U aan onze vaderen hebt gegeven om de vrucht en het goede daarvan te eten, zie, wij zijn slaven daarin. 37*

> *De opbrengst ervan verschaft veel [rijkdom] aan de koningen die U over ons aangesteld hebt vanwege onze zonden. Zij heersen over onze lichamen en over onze dieren naar hun goeddunken, en wij zijn in grote benauwdheid.*

Ze zijn wel terug in het land, maar er is geen vrijheid. Een vreemde macht heerst over het land en niet een koning uit het huis van David. Ze erkennen daarmee hun ware positie. Zowel voor God als voor de wereld om hen heen nemen zij de plaats in die zij door hun ontrouw verdiend hebben.

Ook de opbrengst van het land kunnen ze niet ten volle genieten. Ze kunnen ervan genieten voor zover hun heersers dat toelaten. De opbrengst is niet voor hen, maar voor hen aan wie zij vanwege hun zonden door God onderworpen zijn. Ze hebben zelfs niets over hun eigen lichaam en bezit te zeggen. Het is allemaal in de macht van vreemde heersers.

Een vaste overeenkomst | *vers 38*

> *38 Op grond van dit alles sluiten wij een vaste overeenkomst en stellen die op schrift, met het zegel van onze vorsten, Levieten [en] priesters.*

Nadat ze hun falen in het verleden hebben gezien en toegegeven, proberen ze zich tegen een herhaling ervan in te dekken. Het middel dat ze daarvoor kiezen, is het sluiten van een vaste overeenkomst *(vgl. 2Kn 23:3)*, die ze op schrift stellen en ondertekenen. Dit past bij de bedeling waarin zij leven. Maar een dergelijke overeenkomst is niet door een mens te houden. Zij geven hierdoor (onbewust) te kennen dat zij beter zijn dan hun vaderen.

Toch hebben zij grond voor deze overeenkomst, want met of zonder overeenkomst, zij zijn verplicht de wet te houden. In de tegenwoordige bedeling is dit anders – hoewel velen er zich toch vrijwillig toe verplichten de wet te houden. Voor ons is de algemene les dat wij na belijdenis van onze schuld op de bij onze bekering ingenomen grondslag van de genade met onze wandel verdergaan.

Nehemia 10

Inleiding

In de *verzen 1-27* staan de namen van hen die hun zegel onder de vaste overeenkomst zetten. Na te hebben opgehouden met kwaad te doen willen ze nu leren goed te doen *(Js 1:16-17)*.

Het aangaan van een overeenkomst of verbond, hoe goed bedoeld ook, is toch een miskenning van het onvermogen van de mens om aan de verplichtingen ervan te voldoen. Dat is gebleken bij de Sinaï, waar ze zich hebben verplicht alles te doen wat God zegt *(Ex 24:3,7; Hd 7:53)*, en onder Josia *(2Kn 23:3; Jr 3:10)*.

Het aangaan van een verbond geeft de schijn dat het in de toekomst beter zal gaan. Maar in de mens is daarvoor geen garantie aanwezig. Integendeel. Elke belofte die een mens aflegt om niet meer in een bepaalde fout te vallen, toont een gebrek aan zelfkennis. Toch is in die tijd de wet de grondslag van Gods handelen met de mens. Daarom is het deze Israëlieten niet kwalijk te nemen dat ze zichzelf deze verplichting opleggen. Het geeft hun oprechte verlangen aan om te voldoen aan Gods wil.

Pas met de komst en verwerping van Christus verandert de grondslag van Gods handelen met de mens. Het kruis is het grote keerpunt daarin. Bij het kruis is de volkomen hopeloosheid om van de mens nog iets goeds te verwachten ten volle gebleken. Ieder die zich nu nog stelt op de grondslag van de wet, heeft nog niet tot zich laten doordringen wat de betekenis van het kruis is. Maar tot die tijd staat de mens onder de zichzelf opgelegde verantwoordelijkheid om aan Gods inzettingen te gehoorzamen. Daarom is het voor hen die hier tot het verbond toetreden de juiste weg.

Nehemia en de priesters tekenen | *verzen 1-8*

> *1 Onder hen die [hun] zegel zetten waren: Zijne Excellentie Nehemia, de zoon van Hachalja, en Zidkia, 2 Seraja, Azarja, Jeremia, 3 Pashur, Amarja, Malchia, 4 Hattus, Sebanja, Malluch, 5 Harim, Meremoth, Obadja, 6 Daniël,*

> *Ginnethon, Baruch, 7 Mesullam, Abia, Mijamin, 8 Maäzja, Bilgai, [en] Semaja; dat waren de priesters.*

Nehemia is de eerste die zijn handtekening zet. Daarna zetten tweeëntwintig priesters hun handtekening. Opmerkelijk genoeg ontbreekt de handtekening van Ezra. Zou hij inzien dat een handtekening geen garantie is? Wat voor de een goed is, daaraan hoeft een ander geen deel te hebben. Waarschijnlijk begrijpt Ezra, door meer inzicht in Wie God is en wie de mens is, dat God hem niet roept om zijn handtekening te zetten. Dit soort onderscheid tussen gelovigen vinden we in de gemeente in Rome. Daar treffen we zwakke en sterke gelovigen aan. Zij moeten leren met elkaar om te gaan en elkaar te verdragen in zaken die met het geweten te maken hebben *(Rm 14:1-23; 15:1-7)*.

De Levieten tekenen | *verzen 9-13*

> *9 De Levieten: Jesua, de zoon van Azanja, Binnuï; van de zonen van Henadad, Kadmiël. 10 En hun broeders: Sebanja, Hodia, Kelita, Pelaja, Hanan, 11 Micha, Rehob, Hasabja, 12 Zakkur, Serebja, Sebanja, 13 Hodia, Bani, [en] Beninu.*

Na de priesters tekenen zeventien Levieten het verbond. Onder hen zijn er veel die de mond van de vergadering zijn geweest in het gebed *(Ne 9:2,5)*. Dit toont aan dat zij zelf onder de indruk zijn van wat ze hebben gezegd, en dat zij anderen geen lasten willen opleggen die ze zelf weigeren aan te raken. Zij die voorgaan in het gebed, moeten ook voorgaan in ieder ander goed werk.

De hoofden van het volk tekenen | *verzen 14-27*

> *14 De hoofden van het volk: Paros, Pahat-Moab, Elam, Zatthu, Bani, 15 Bunni, Azgad, Bebai, 16 Adonia, Bigvai, Adin, 17 Ater, Hizkia, Azzur, 18 Hodia, Hasum, Bezai, 19 Harif, Anathoth, Nebai, 20 Magpias, Mesullam, Hezir, 21 Mesezabeël, Zadok, Jaddua, 22 Pelatja, Hanan, Anaja, 23 Hosea, Hananja, Hassub, 24 Hallohes, Pilha, Sobek, 25 Rehum, Hasabna, Maäseja, 26 Achia, Hanan, Anan, 27 Malluch, Harim, [en] Baëna.*

Na de Levieten hebben vierenveertig van de hoofden van het volk hun handtekening gezet dat zij Gods geboden willen houden. Als hoofden van

het volk doen zij dat ook voor allen die zij vertegenwoordigen en op wie zij door hun positie invloed hebben. Hun namen zijn hier vermeld tot hun eer als mannen die ijverig werkzaam zijn om de dienst van God te laten herleven en in stand te houden in hun land. De nagedachtenis van zulke mannen zal tot zegening zijn.

Het is opmerkelijk dat de meesten van hen, die eerder zijn genoemd als hoofden van huizen *(Nehemia 7)*, hier genoemd worden onder de eersten van de hoofden van het volk die het verbond ondertekend hebben. Opmerkelijk is ook dat velen die tegenwoordig hoofd zijn, dezelfde naam dragen als zij, die hoofden zijn bij de uittocht uit Babel *(Ea 2:3-35)*.

De overigen die tekenen | *vers 28*

> *28 De rest van het volk, de priesters, de Levieten, de poortwachters, de zangers, de tempeldienaren, en al wie zich had afgezonderd van de volken van de landen om de wet van God [te houden], hun vrouwen, hun zonen en hun dochters, al wie kennis [en] inzicht had,*

Ook de kinderen worden in het verbond betrokken. Zij maken deel uit van het volk van God en delen in de voorrechten en verantwoordelijkheden ervan. Ze zijn geheiligd in de ouders, die de verplichting hebben hen op te voeden *"in [de] tucht en vermaning van de Heer" (Ef 6:4)*. Ook zijn er nog proselieten die tekenen. Dit zijn *"al wie zich had afgezonderd van de volken van de landen."*

De zichzelf opgelegde verplichtingen | *verzen 29-31*

> *29 verbonden zich met hun broeders en hun vooraanstaanden en namen met een [zelf]vervloeking en een eed [de verplichting op zich] dat ze zouden wandelen volgens de wet van God, die gegeven was door de dienst van Mozes, de dienaar van God, en dat zij alle geboden van de HEERE, onze Heere, al Zijn bepalingen en Zijn verordeningen, in acht zouden nemen en houden: 30 Wij zullen onze dochters niet aan de volken van het land geven, en hun dochters zullen wij niet voor onze zonen nemen. 31 Als de volken van het land op de sabbatdag [hun] waren en allerlei [soorten] graan zullen brengen om te verkopen, dan zullen wij dat niet op de sabbat of op een [andere] heilige dag van hen aannemen. Wij zullen het zevende jaar [het land] braak laten liggen, en [afzien van] allerhande rente.*

Allen die de overeenkomst zijn aangegaan, worden *"broeders"* genoemd. Ze nemen allen voor God dezelfde plaats in. Ook de *"vooraanstaanden"* onder hen zijn *"broeders"*. Trouw aan God vernedert de hoge en verhoogt de geringe. Ze zijn niet alleen verbonden door familiebanden, maar ook door een gemeenschappelijk verlangen. Ze willen allen gehoorzaam zijn aan de wet van God.

De vooraanstaanden sluiten het verbond door hun handtekening en hun zegel. Het volk bevestigt met een vloek en een eed dat ze de wet zullen gehoorzamen. Ze verklaren daarmee plechtig hun oprechtheid voor God, terwijl ze Zijn rechtvaardige toorn inroepen als zij trouweloos handelen.

Als toepassing voor ons, die niet onder de wet staan, kunnen we zeggen dat de verplichting die zij aangaan om de wet te gehoorzamen voor ons een vernieuwing van de wens om te gehoorzamen inhoudt. Gehoorzaamheid is een grondbeginsel in het leven van de christen op elk terrein van zijn leven: familie, maatschappij en gemeente. Voor ons geldt de vermaning van Barnabas, die de gemeente in Antiochië vermaant *"met het voornemen van hun hart bij de Heer te blijven" (Hd 11:23)* en dat we dat laten gelden voor alle genoemde terreinen.

De *verzen 29-31* beschrijven de verplichtingen waaraan het volk zichzelf en hun gezinnen onderwerpt. Het verbond heeft betrekking op

1. hun persoonlijke wandel *(vers 29)*,
2. hun kinderen met het oog op de huwelijksverbintenissen die zij aangaan *(vers 30)* en
3. het houden van de sabbat en het sabbatsjaar *(vers 31)*.

De eerste verplichting is dus die voor ieder persoonlijk, de tweede voor de kinderen. Als er geen gehoorzaamheid is in het persoonlijk leven of in het gezin, kan God onmogelijk geëerd worden. Gehoorzaamheid brengt scheiding met de wereld teweeg. De vriendschap met de wereld wordt opgegeven en in plaats daarvan komt er toewijding aan God. Zij willen wandelen in Gods wet, dat wil zeggen in onderworpenheid aan de heilige Schrift. De persoonlijke gehoorzaamheid aan Gods Woord is het uitgangspunt.

In de tweede plaats willen zij de afzondering handhaven van de volken van het land en daarom willen zij hun kinderen niet toestaan een ongelijk

juk aan te gaan. Afzondering van het kwaad en toewijding aan God is het eerste gevolg van gehoorzaamheid.

Ten derde willen zij God eren door het houden van de sabbat en niet toegeven aan hebzucht naar aanleiding van wat de volken aanbieden op die heilige dag. De sabbat is de rust van God waarin Zijn volk mag delen.

Ten vierde zeggen ze toe in het zevende jaar het land braak te laten liggen, want omdat zij dat niet hebben gedaan, zijn zij destijds naar Babel weggevoerd *(Ex 23:11; Lv 26:33-35)*. Het betekent ook dat zij de schulden die hun broeders tegenover hen hebben, niet zullen opeisen en daarmee niet toegeven aan de geest van heersen. Het sabbatsjaar is het jaar van vrijlating en kwijtschelding *(Dt 15:1-2)*.

In die geest wil God dat wij met onze broeders en zusters omgaan. Dit zijn allemaal lessen voor ons, als wij Christus Zijn plaats als Hoofd willen geven en willen handelen naar de eenheid van Zijn lichaam, de gemeente, en de eenheid van de Geest willen bewaren. Zijn wij niet ontrouw geweest aan het Woord van God? We hebben ons beroemd op onze positie in Christus, maar we hebben ons niet persoonlijk onderworpen aan Gods Woord. De stem van mensen in de gemeente klinkt luider dan de stem van God door het Woord. De traditie heeft meer gezag dan de Schrift.

Hebben we ook niet de ware afzondering gemist? We zijn misschien wel afgezonderd van kerkelijke systemen, maar in onze handel en wandel lijken we op mensen van de wereld. Is de geest van de wereld niet in onze huizen en in de gemeenten gekomen? Wat zegt gemeentelijke afzondering als we op andere wijzen met de wereld verbonden zijn?

Zijn we soms niet koel in onze betrekkingen tot Godvrezende gelovigen van wie we soms in een kleinigheid van mening verschillen, terwijl we in warme hartelijkheid met wereldse mensen omgang hebben? Al deze vragen kunnen we beter nu onder ogen zien dan pas voor de rechterstoel van Christus.

De sabbat spreekt van de rust die Christus ons heeft gegeven op grond van Zijn werk. Maar doen we die rust niet tekort als we menen dat we op grond van iets in onszelf een bepaalde verdienste bezitten, een zekere winst kunnen behalen, is het niet bij God dan toch wel bij onze medechristenen?

En hoe zit het met het leven in geloof? Het braak laten liggen van het land in het zevende jaar stelt het vertrouwen voor dat God zal voorzien al lijkt het voor ons alsof het mis gaat. Het is een erkenning van Gods recht op het land. Die erkenning bepaalt ons bij God Zelf. Gaat het in ons leven echt alleen om Hem? We kunnen 'samenkomen op Goddelijke grondslag', 'op Schriftuurlijke wijze brood breken', 'het getuigenis handhaven' en allerlei andere dingen doen die alleen uiterlijk waarneembaar en toetsbaar zijn, terwijl onze waardering voor de eeuwige en onzienlijke dingen steeds verder afneemt en we slechts leven voor hier-en-nu.

De vijfde verplichting, die van het niet opeisen van schulden, hangt met de vorige samen. Zijn we niet vaak veeleisend ten aanzien van onze medegelovigen naarmate we het zicht op de eeuwige dingen kwijtraken en leven voor het tegenwoordige? *"Zie, de Rechter staat voor de deur" (Jk 5:9b)*. Het einde van deze bedeling is in zicht. Het is de hoogste tijd dat we ophouden met van elkaar te eisen, en gaan leven in het besef van alles wat ons is vergeven door God. Een eisende houding verhindert gemeenschap. Als we die oordelen, zullen we samen God en Zijn waarheid kunnen hooghouden en Hem eren.

Een derde sikkel voor het huis van God | *vers 32*

> *32 Wij leggen onszelf de geboden op dat wij een derde sikkel per jaar zullen geven voor de dienst van het huis van onze God;*

Nu volgen verplichtingen met betrekking tot het huis van God. De zorg voor het huis van God – dat negen keer wordt genoemd in de *verzen 32-39*, in elk vers een keer en in *vers 36* twee keer – neemt in de vaste overeenkomst een grote plaats in. Over de muur, wat toch het hoofdonderwerp van dit boek is, wordt niet gesproken. De grote toetssteen van trouw aan God is het in stand houden van Zijn huis, de tempel, het onderhouden van hen die erin dienen en het gehoorzamen aan de inzettingen die de orde in het huis regelen.

Als in de individuele levens van de leden van Gods volk alles op God wordt gericht en de levens naar Zijn wil worden ingericht, zal ook het gemeenschappelijke belang zich in voorspoed ontwikkelen. Dat komt tot uiting in de zorg voor Gods huis, dat is nu de gemeente van God. Er zal

een verlangen komen om in de gemeente alles zo te regelen als God in Zijn Woord voorschrijft *(1Tm 3:15)*. Er zullen voldoende middelen zijn om het zichtbare getuigenis te handhaven. Als er geen geestelijke gezindheid is, zullen harten en beurzen gesloten blijven. Als die gezindheid er wel is, zullen beide opengaan.

Het oorspronkelijke bedrag, per hoofd te betalen, is een halve sikkel *(Ex 30:13)*. Het kan zijn dat vanwege de armoede van het volk dit niet kan worden opgebracht. Maar dan zien we dat de armoede van het volk geen barrière vormt. Als de gewetens worden geoefend, zal het mogelijke worden gegeven en soms meer dan het mogelijke *(2Ko 8:1-5)*. God zal er dan voor zorgen dat het mindere tot hetzelfde resultaat voert als het meerdere. Hierdoor straalt Zijn grootheid des te meer, zoals dat altijd het geval is waar de mens meer op Gods goedheid vertrouwt.

De voorzieningen voor het huis van God | *vers 33*

> *33 voor het uitgestalde brood en het voortdurende graanoffer, voor het voortdurende brandoffer, de sabbatten, de nieuwe maanden, voor de feestdagen, voor de geheiligde [gaven], voor de zondoffers om verzoening te doen voor Israël, en [voor] heel de dienst van het huis van onze God.*

Door de bijdrage van één derde sikkel per jaar kunnen de volgende voorzieningen worden getroffen, waardoor de werkzaamheden in het huis van God en de feesten in verbinding daarmee voortgang kunnen vinden:

1. Het bereiden van het toonbrood
2. Het dagelijkse graanoffer
3. Het dagelijkse brandoffer
4. Het offer voor de sabbatten
5. Het offer voor de nieuwe maanden
6. De drie grote feesten (Pascha, Pinksterfeest en Loofhuttenfeest)
7. De heilige gaven (waarschijnlijk dank- of vredeoffers)
8. De zondoffers
9. Allerlei werk in Gods huis

"Het uitgestalde brood" – dat zijn de twaalf toonbroden – vertegenwoordigt het hele volk. De eenheid van het volk is door de verstrooiing niet meer

te zien, maar voor God is die eenheid er wel. Het overblijfsel mag eraan denken in de eredienst. Dit is het eerste wat door de bijdrage voor Gods aandacht wordt gebracht en daardoor ook als eerste voor onze aandacht wordt geplaatst.

Het *"voortdurende graanoffer"*, dat is het dagelijkse graanoffer, spreekt van de Heer Jezus in Zijn leven op aarde als volmaakt toegewijd aan God. Het *"voortdurende brandoffer"*, dat is het dagelijkse brandoffer, spreekt van de Heer Jezus in Zijn volle overgave aan God in Zijn dood aan het kruis. Het offer voor de *"sabbatten"* laat het werk van de Heer Jezus zien in zijn resultaat: rust voor God en rust voor de gelovige. Het offer voor *"de nieuwe maanden"* ziet op het werk van Christus als de basis voor het herstel van Israël.

De *"feestdagen"*, dat zijn de drie grote feesten, zien op de grote resultaten van het werk van Christus, te weten de bevrijding van een volk uit de macht van de zonde (Pascha), het ontstaan van de gemeente (Pinksterfeest) en de vestiging van het vrederijk (Loofhuttenfeest). *"De geheiligde [gaven]"*, dat zijn de dank- of vredeoffers, zien op de gemeenschap van de gelovigen onderling en van de gelovigen met God en de Heer Jezus. *"De zondoffers"* zijn *"om verzoening te doen voor Israël"*. Christus bewerkt verzoening tussen de heilige God en de zondige mens, een verzoening op grond waarvan eens alle dingen – niet: alle mensen! – verzoend worden met God *(Ko 1:20-22)*. *"Heel de dienst"* die in Gods huis gebeurt, vindt plaats op de grondslag van de verzoening.

Offer van het hout voor het huis van God | *vers 34*

> *34 Wij, de priesters, de Levieten en het volk, hebben het lot geworpen over het offer van het hout, om [dat] naar het huis van onze God te brengen, [ingedeeld] naar onze families, op vastgestelde tijden, jaar op jaar, om [dat] te verbranden op het altaar van de HEERE onze God, overeenkomstig wat in de wet beschreven staat.*

Om de wil van God te leren kennen wordt vaak het lot geworpen, dat wil zeggen in de tijd van het Oude Testament. De laatste keer dat we lezen over het werpen van het lot is in het begin van *Handelingen* *(Hd 1:26)*. Het gebeurt

1. bij het verdelen van het land onder de stammen *(Nm 26:55; Jz 14:2; 18:10)*;
2. om een schuldige te ontdekken *(Jz 7:14; 1Sm 14:42; Jn 1:7)*;
3. om de eerste koning, Saul, aan te wijzen *(1Sm 10:19-21)*;
4. bij het oplossen van geschillen *(Sp 18:18)*;
5. bij het indelen van diverse Levietenorden *(1Kr 24:5; 25:8; 26:13; Lk 1:9)*;
6. het aanwijzen wie in Jeruzalem zou wonen *(Ne 11:1)* en
7. om de vervanger van Judas Iskariot aan te wijzen *(Hd 1:26)*.

Er is nog een enkele keer sprake van het werpen van het lot, zonder dat er sprake is van het leren kennen van de wil God. We zien dat het lot bijgelovig geworpen wordt door Haman om de tijd te weten die het meest geschikt zou zijn om de Joden uit te roeien *(Es 3:7; 9:24)*. De soldaten werpen het lot over de kleding van de Heer Jezus *(Mt 27:35; Mk 15:24; Lk 23:34; Jh 19:24)*.

Nadat de Heilige Geest op aarde is gekomen, is er geen sprake meer van het werpen van het lot om daardoor de wil van God te leren kennen. De nieuwtestamentische gelovige wordt niet geleid door het lot, maar door het Woord van God en de Geest van God.

Voor *"het offer van het hout"* treffen we nergens een speciaal gebod van God aan. Toch is wat hier gebeurt naar Gods gedachten, want zonder hout kan niet geofferd worden. Het is een belangrijk offer, zo belangrijk, dat Nehemia dit offer aan het slot van zijn boek nog een keer vermeldt *(Ne 13:31)*. Als de harten op God en Zijn belangen worden gericht, wordt er ook gedacht aan wat niet uitdrukkelijk in Gods Woord wordt genoemd, maar wat wel belangrijk is voor de dienst in Gods huis.

Hout groeit uit de aarde en is een beeld van de mens als op aarde geboren. Als iedere gelovige iets aandraagt, zodat het brengen van het offer mogelijk wordt, wil dat zeggen dat hij zelf in Gods huis komt. Als de gelovigen niet komen, zullen er immers geen offers worden gebracht.

Het hout wordt op de vastgestelde tijden gebracht, naar de families. Om de beurt zorgt een familie ervoor dat het benodigde hout op de juiste tijd aanwezig is, zodat de offers kunnen worden gebracht. De gemeente heeft haar geregelde bijeenkomsten. Daar komt de hele familie van God samen,

om in overeenstemming met Gods Woord en Gods verlangen aan de tafel van de Heer offers te brengen. Het hout verbrandt. Hierin kunnen we zien dat verdwijnt wat wij zelf zijn. Het gaat om het offer. Wat opstijgt, is de geur van het offer, dat is wat de gemeente aan God aanbiedt van de Heer Jezus.

De eerstelingen voor het huis van God | *verzen 35-37*

> *35 [Wij nemen de verplichting op ons] om de eerstelingen van onze grond en de eerstelingen van elke vrucht van elke boom jaar op jaar naar het huis van de HEERE te brengen, 36 en de eerstgeborenen van onze zonen en van onze dieren, overeenkomstig wat beschreven staat in de wet; en om de eerstgeborenen van onze runderen en van ons kleinvee naar het huis van onze God te brengen, naar de priesters die dienst doen in het huis van onze God. 37 En de eerstelingen van ons deeg, onze hefoffers, de vrucht van elke boom, nieuwe wijn en olie zullen wij brengen naar de priesters, naar de [voorraad]kamers van het huis van onze God. De tienden van onze grond [brengen wij] naar de Levieten; de Levieten krijgen de tienden in alle steden waar wij werken.*

Het gewillige volk gaat door met hun toewijding aan de HEERE. Ze zijn niet tevreden met een gedeeltelijke overgave. Ze willen in alles gehoorzaam zijn aan de wet. Daarom willen ze ook de eerstelingen van wat het land oplevert aan de HEERE aanbieden *(Ex 23:19; 34:26; Lv 19:23-24)*. Het land is van de HEERE en zij mogen er de vrucht van genieten. Maar ze willen er niet van genieten zonder Hem.

Genieten van al Gods goede gaven, of het nu zegeningen van de aarde of zegeningen in de hemel zijn, is pas echt genieten, als we Hem van Wie we alles hebben gekregen, erbij betrekken. Dat wil Hij ook. Hij heeft er recht op. Het brengen van de eerstelingen is de erkenning dat alles aan de HEERE toebehoort.

Nadat de eerstelingen aan de HEERE zijn aangeboden in Zijn huis, worden ze aan de priesters en Levieten gegeven voor hun levensonderhoud *(Nm 18:13; Dt 26:1-11)*. Zo gaat de HEERE om met alles wat Hij ons geeft. Als we het aan Hem geven, geeft Hij het aan ons terug als voedsel om onze priesterdienst te verrichten en onze taak als Leviet (onze gave) te kunnen uitoefenen.

Na de eerste opbrengst van het land worden de eerstgeborenen tot de priesters in het huis van God gebracht *(Ex 13:11-15)*. Het betreft zowel de eerstgeborenen van de mensen als die van het vee. Ze worden tot de priester gebracht. Priesters offeren. Daarom zien we hier in beeld dat nieuw leven aan God gewijd en geofferd wordt. Hij is de Gever van nieuw leven en heeft er recht op. Wie de ontfermingen van God heeft leren kennen en daardoor nieuw leven heeft gekregen, zal zijn lichaam *"tot een levende offerande"* aan God ter beschikking willen stellen *(Rm 12:1)*.

Er worden nog meer offers gebracht. Deze offers worden naar de priesters gebracht, niet opdat zij die zullen offeren of opdat ze tot hun levensonderhoud zullen dienen, maar om ze in de vertrekken van Gods huis te brengen. Dit legt de nadruk op het duurzame karakter dat deze offers voor Gods aangezicht hebben. Ze zijn voortdurend in Gods tegenwoordigheid, voor Zijn aandacht. Vervolgens worden de tienden gebracht tot ondersteuning van de Levieten. Als God Zijn deel krijgt, zal er ook zorg zijn voor Zijn dienaren.

De tienden voor het huis van God | *verzen 38-39*

> *38 Ook zal er een priester, een zoon van Aäron, bij de Levieten zijn, als de Levieten de tienden ontvangen. En de Levieten zullen een tiende van de tienden naar het huis van onze God brengen, naar de kamers van het voorraadhuis, 39 want de Israëlieten en de Levieten moeten het hefoffer van graan, nieuwe wijn en olie naar de [voorraad]kamers brengen; daar zijn immers de voorwerpen van het heiligdom, de priesters die dienst doen, de poortwachters en de zangers. Wij zullen het huis van onze God niet verwaarlozen.*

De heffing van de tienden door de Levieten gebeurt onder toezicht van een priester. Wat dient tot onderhoud van Gods dienaren, behoort op een priesterlijke wijze te worden gegeven. Wat geestelijk aan God wordt aangeboden en wat materieel aan Zijn dienaren wordt gegeven, worden allebei *"offers"* genoemd *(Hb 13:15-16)*.

De Levieten zullen op hun beurt de tienden geven van de tienden die zij hebben gekregen. De tienden van de Levieten worden naar de kamers van het voorraadhuis in Gods huis gebracht. Daar ligt het in Gods tegenwoordigheid. Hij waakt erover en beschikt erover. Op de juiste tijd zal Hij daar-

uit geven aan hen die het nodig hebben. Alles wat we toevertrouwen aan de Heer, wordt op de beste manier beheerd. Elke gedachte aan speculatie ontbreekt. Wie in geloof in Gods huis investeert, krijgt het hoogste rendement.

Wie het huis van God niet aan zijn lot overlaat *(vgl. Hg 1:4-9)*, zal geven. Ondanks de zware belastingheffing door de koning van Perzië *(Ne 5:4)*, herinnert Nehemia eraan dat de HEERE recht heeft op de eerstelingen. We moeten aan de keizer geven wat van de keizer is en aan God wat van God is *(Mt 22:21)*. Trouw in het geven is een groot onderdeel van een opwekking. Naast trouw in het geven zal er ook trouw zijn in het bezoeken van de samenkomsten van de gemeente. Ook in dat opzicht wordt de zorg voor het huis van God zichtbaar.

Overal waar de liefde van Christus heerst, zal er liefde zijn voor Gods huis. Ondanks dat de heerlijkheid, die er in de dagen van Salomo op is neergedaald, er niet meer is, gaat het hart van het volk naar dat huis uit, omdat het Góds huis is. Dat geldt ook voor ons, die worden opgebouwd *"tot een woonplaats voor God in [de] Geest" (Ef 2:22)*. De Geest is de Geest van de waarheid Die altijd bij ons en in ons zal zijn *(Jh 16:16-17)*.

De zorg voor het huis van God vat alle voorgaande aangegane verplichtingen samen. Onder leiding van Ezra en Nehemia is het volk ertoe gebracht aan de geestelijke dingen prioriteit te geven en daardoor ook de herstelde tempel te voorzien van wat voor de dienst nodig is. De hoofdelementen zijn graan (een beeld van Christus), nieuwe wijn (stelt blijdschap, gemeenschap voor) en olie (een beeld van de Heilige Geest).

Het volk van God besluit hun overeenkomst met de indrukwekkende wens: *"Wij zullen het huis van onze God niet verwaarlozen."* Is dat ook ons verlangen met het oog op wat nu *"het huis van onze God"* is: *"Dat is de gemeente van de levende God, de pilaar en grondslag van de waarheid" (1Tm 3:15)*?

Nehemia 11

Inleiding

De muur en de poorten zijn niet opgericht om de enkelen die binnen de muur wonen het alleenrecht op het huis van God te geven. Dat zou sektarisme betekenen. Het is niet de bedoeling om hen die buiten de muur wonen de toegang tot het huis van God te verbieden. Dan zou de muur tot hun eigen heerlijkheid dienen, ze zouden velen van het volk van God uitsluiten en de rechten van de HEERE loochenen.

Dat is wat de lieden in *Ezechiël 11* doen *(Ez 11:15)*. Daar zien we dat als gevolg daarvan de heerlijkheid van de HEERE uit het huis verdwijnt *(Ez 11:23)*. Ze raken kwijt, waarop ze aanspraak maken. God verbindt Zijn heerlijkheid niet met geestelijke hoogmoed en menselijke aanmatiging. Maar ook zien we daar dat de HEERE voor hen die buitengesloten worden, een heiligdom is *(Ez 11:16)*.

De muur is niet gebouwd om scheiding te maken tussen hen die in Jeruzalem wonen en de andere leden van Gods volk, maar om de heiligheid van Gods huis te handhaven. De muur is nodig omdat het zonder afzondering onmogelijk is om de heiligheid van Gods huis in stand te houden. Maar we moeten ook duidelijk het gevaar zien dat de waarheid van de afzondering kan worden misbruikt om een 'betere' groep te vormen die velen buitensluit die tot het volk van God behoren. Op die manier worden de rechten van God geloochend en gaat ten slotte de eigenlijke waarheid van het huis van God verloren die door ware afzondering bewaard zou blijven.

Wie in de stad gaan wonen | *verzen 1-2*

> *1 De vorsten van het volk woonden in Jeruzalem, maar de rest van het volk wierp [het] lot om één op de tien [van het volk naar voren] te brengen om in Jeruzalem, de heilige stad, te gaan wonen, en negen op de tien in de [andere] steden. 2 Het volk zegende alle mannen die zich vrijwillig aanboden om in Jeruzalem te wonen.*

Dit vers sluit aan bij *Nehemia 7:4*. De tussenliggende hoofdstukken hebben ons geïnformeerd over de godsdienstige toestand van het volk. Verrassend

genoeg blijkt dat men niet staat te dringen om in Jeruzalem te gaan wonen, terwijl de muur toch voltooid is. De steden op het platteland zijn meer in trek. Jeruzalem is de 'niet gewenste' stad, of beter de 'verlatene'. De stad is ruim genoeg, maar het aantal inwoners gering *(Ne 7:4)*. Dat zal in de toekomst anders zijn *(Js 49:14-21; Zc 8:4)*.

In *1 Kronieken 9* staat ook een opsomming van hen die Jeruzalem weer hebben bevolkt *(1Kr 9:2-21)*. Veel van de namen die daar worden vermeld, vinden we hier terug. Hun namen worden met vreugde door God vermeld *(Ps 112:6b)*.

…,
de rechtvaardige zal eeuwig in gedachtenis blijven. (Ps 112:6b)

De vorsten van het volk gaan vrijwillig. Zij voelen zich verantwoordelijk voor een goed bestuur en een goede verdediging van de stad van God. Willen wij zo dicht mogelijk bij de Heer zijn? De plaats waar het heiligdom staat en waar God woont, is alleen voor het geloof aantrekkelijk, niet voor het vlees.

Jeruzalem wordt hier *"de heilige stad"* genoemd *(vers 18; Js 48:2; 52:1; Dn 9:24; Mt 4:5; 27:53; Op 11:2)*, omdat God deze stad als Zijn stad heeft uitgekozen en de tempel als Zijn woonplaats zich daar bevindt. Dat is de reden voor de Godvrezende om er te willen wonen. Het wonen in die stad, zo in de onmiddellijke nabijheid van God, vraagt een nauwlettend toezien op de wandel. Ook zijn zij die er wonen bijzondere voorwerpen van de aanvallen van de vijand.

Deze twee aspecten kunnen de oorzaak ervan zijn dat de animo om er te wonen niet groot is. Wat wordt vergeten, is dat zoals Jeruzalem bijzonder gehaat en bedreigd wordt door haar vijanden, zij ook met bijzondere zorg beschermd wordt door haar God en tot een *"veilige woonplaats"* wordt gemaakt *(Js 33:20; Ps 46:5-6)*.

Aanschouw Sion, de stad van onze samenkomsten.
Uw ogen zullen Jeruzalem zien,
een veilige woonplaats, een tent die niet afgebroken zal worden,
waarvan de pinnen voor altijd niet uitgetrokken zullen worden
en waarvan geen enkel touw gebroken zal worden. (Js 33:20)

Het niet willen wonen in die stad, maar de voorkeur geven aan het wonen op het land, kan ook te maken hebben met overwegingen van zakelijke aard. Er kan buiten Jeruzalem meer 'winst' worden gemaakt. De toepassing voor ons is het zoeken van het eigen belang, het bedenken van de

aardse dingen, in plaats van het zoeken en bedenken van de belangen en dingen van de Heer Jezus *(Fp 2:21)*.

Voor wie zich niet door het geloof, maar door aanschouwen laat leiden, heeft de stad haar aantrekkelijkheid verloren. De wolk van de heerlijkheid is er niet meer, er regeert geen vorst uit het huis van Juda, maar een vreemde heerst er, de stad is verlaten en de huizen liggen voor het merendeel in puin. Door de zonden van het volk is alle heerlijkheid verdwenen. Maar het geloof houdt het in herinnering *(Hg 2:4)* en koestert de zekere hoop van de terugkeer ervan, om nooit meer weg te gaan.

Wat bepaalt in geestelijk opzicht de plaats waar wij willen wonen? Willen we zijn waar veel mensen zijn en veel actie wordt gevonden of bij de twee of drie die tot de Naam van de Heer Jezus samenkomen?

Om bewoners voor Jeruzalem te werven gaan ze zichzelf 'vertienen', zoals ze eerder hun goederen hebben vertiend *(Ne 10:37-38)*. Dit gebeurt door het lot, waarvan zij weten dat het beleid ervan door de HEERE gebeurt *(Sp 16:33)*. Dit zal ruzie voorkomen, want de HEERE maakt op deze manier Zelf duidelijk wie er zullen wonen. Op deze wijze ook neemt de HEERE de tienden voor Zichzelf. Die 'tienden' vertegenwoordigen voor God het hele volk.

Het lot wordt in de schoot geworpen,
maar elke beslissing daardoor komt van de HEERE.
(Sp 16:33)

Wie er vrijwillig gaan wonen, oogsten de waardering van hun volksgenoten, alsof het een grote opgave is, een prestatie van formaat, om dat te doen. Wie het doen, laten wel alles achter, geven het prijs. Maar de keus voor de heilige stad, de stad van God, is een gezegende, want de keus die wordt gemaakt is ook Gods keus. Hij heeft die stad gekozen om er te wonen. De stad ligt nog in puin. Er kan alleen aantrekkelijkheid in zijn als er naar wordt gekeken met de ogen van God en met het oog van het geloof dat de toekomstige heerlijkheid van die stad ziet.

Mozes heeft ook een keer een tent opgericht voor de HEERE, waar hij heengaat, terwijl het volk hem nakijkt, maar niet meegaat *(Ex 33:7-11)*. Alleen zij die de HEERE zoeken, gaan naar die tent, waar de heerlijkheid van de HEERE op rust. Het zijn er niet velen. Allen die in hun eigen tent blijven, buigen zich wel neer bij het zien van de wolkkolom, maar alleen Mozes en Jozua genieten in die tent de gemeenschap met de HEERE.

Soms is er respect voor hen die in het geloof en daardoor vaak eenzaam hun weg gaan, terwijl er geen geloof is om diezelfde weg te gaan. Men houdt vast aan zichtbare, tastbare dingen in de mening dat die meer houvast bieden. Ze kennen God wel, maar vinden het een beetje angstig om zich met uitsluiting van al het andere aan Hem toe te vertrouwen. Als anderen dat kunnen, petje af. Maar zelf die weg gaan, ho maar.

Wie in Jeruzalem gingen wonen | *verzen 3-24*

> *3 Dit zijn de hoofden van het gewest die in Jeruzalem woonden (in de steden*
> *van Juda woonden, ieder in zijn bezit, in hun steden: Israël, de priesters, de*
> *Levieten, de tempeldienaren en de nakomelingen van de slaven van Salomo). 4*
> *In Jeruzalem woonden [sommigen] van de nakomelingen van Juda en van de*
> *nakomelingen van Benjamin. Van de nakomelingen van Juda: Ataja, de zoon*
> *van Uzzia, de zoon van Zacharja, de zoon van Amarja, de zoon van Sefatja, de*
> *zoon van Mahalaleël, van de nakomelingen van Perez; 5 en Maäseja, de zoon*
> *van Baruch, de zoon van Kol-Hoze, de zoon van Hazaja, de zoon van Adaja, de*
> *zoon van Jojarib, de zoon van Zacharja, de zoon van de Siloniet. 6 Alle nako-*
> *melingen van Perez die in Jeruzalem woonden, waren vierhonderdachtenzestig*
> *bekwame mannen. 7 Dit zijn de nakomelingen van Benjamin: Sallu, de zoon*
> *van Mesullam, de zoon van Joëd, de zoon van Pedaja, de zoon van Kolaja, de*
> *zoon van Maäseja, de zoon van Ithiël, de zoon van Jesaja; 8 en na hem Gabbai,*
> *Sallai: negenhonderdachtentwintig. 9 Joël, de zoon van Zichri, was opzichter*
> *over hen, en Juda, de zoon van Senua, was de tweede over de stad. 10 Van de*
> *priesters: Jedaja, de zoon van Jojarib, Jachin, 11 Seraja, de zoon van Hilkia, de*
> *zoon van Mesullam, de zoon van Zadok, de zoon van Merajoth, de zoon van*
> *Ahitub, de verantwoordelijke voor het huis van God. 12 En hun broeders die*
> *het werk in het huis verrichtten: achthonderdtweeëntwintig. Adaja, de zoon*
> *van Jeroham, de zoon van Pelalja, de zoon van Amzi, de zoon van Zacharja, de*
> *zoon van Pashur, de zoon van Malchia. 13 En zijn broeders, familiehoofden:*
> *tweehonderdtweeënveertig. Amassai, de zoon van Azareël, de zoon van Achzai,*
> *de zoon van Mesillemoth, de zoon van Immer. 14 En hun broeders, strijdbare*
> *helden: honderdachtentwintig. Opzichter over hen was Zabdiël, de zoon van*
> *Gedolim. 15 Van de Levieten: Semaja, de zoon van Hassub, de zoon van Azri-*
> *kam, de zoon van Hasabja, de zoon van Bunni. 16 En Sabbethai en Jozabad,*
> *van de hoofden van de Levieten, waren [verantwoordelijk] voor het werk buiten*

> *het huis van God. 17 En Mattanja, de zoon van Micha, de zoon van Zabdi, de zoon van Asaf, het hoofd [verantwoordelijk] voor de aanhef van de dankzegging bij het gebed, en Bakbukja was de tweede van zijn broeders; en Abda, de zoon van Sammua, de zoon van Galal, de zoon van Jeduthun. 18 Alle Levieten in de heilige stad: tweehondervierentachtig. 19 De poortwachters, Akkub, Talmon en hun broeders, die de wacht hielden bij de poorten: honderdtweeënzeventig. 20 De rest van Israël, de priesters [en] de Levieten woonden in alle steden van Juda, ieder in zijn erfelijk bezit. 21 De tempeldienaren woonden op de Ofel; Ziha en Gispa waren [aangesteld] over de tempeldienaren. 22 De opzichter van de Levieten in Jeruzalem was Uzzi, de zoon van Bani, de zoon van Hasabja, de zoon van Mattanja, de zoon van Micha; van de nakomelingen van Asaf waren de zangers verantwoordelijk voor het werk in het huis van God. 23 Er was namelijk een gebod van de koning met betrekking tot hen, een vaste overeenkomst met betrekking tot de zangers, [zodat] elke dag het voor die dag benodigde er was. 24 En Petahja, de zoon van Mesezabeël, uit de nakomelingen van Zerah, de zoon van Juda, stond de koning terzijde bij elke zaak van het volk.*

Zij die zich in de stad vestigen, worden door God in gedachtenis gehouden. *Psalm 87* toont wat God van Jeruzalem vindt *(Ps 87:1-7)*. Dat moet genoeg zijn. De meeste namen worden door ons direct nadat we ze hebben gelezen, ook weer vergeten. Maar voor God is deze opsomming waardevol, evenals de andere lijsten met namen in deze boeken van na de ballingschap. Voor de rechterstoel van Christus zullen hun namen weer genoemd worden. Dan zullen deze vrijwilligen van hart opmerken hoe goed hun keus is geweest om het verlies in deze wereld te aanvaarden om des te beter te kunnen zorgen voor de stad van Gods keus.

Enkele bijzonderheden in dit gedeelte:

Het werk buiten het huis van God – *vers 16*

Zij die *"[verantwoordelijk] voor het werk buiten het huis van God"* zijn, zijn bezig met zaken die niet direct in Gods huis worden gedaan, maar die wel noodzakelijk zijn voor een goed verloop van de activiteiten in het huis van God. De activiteiten die *in* Gods huis plaatsvinden, hebben direct betrekking op het naderen tot God om Hem te eren. Er zijn ook activiteiten die niet dat directe doel hebben, maar die een bijdrage leveren om tot dat doel te komen.

We kunnen dat misschien toepassen op het *"dienen van de tafelen"* – dat is het beheren en verdelen van ingezameld geld van de gelovigen –, naast het *"volharden in het gebed en in de bediening van het Woord"* (Hd 6:2-4). Gelovigen die hierdoor ondersteund worden, zullen daarvoor God eren in Zijn huis. Te denken valt ook aan kosterdienst. Een koster zorgt ervoor dat de uiterlijke omstandigheden zo zijn, dat de dienst mogelijk is.

Het kan ook betrekking hebben op het in geestelijke zin repareren van gebreken aan de buitenkant van het huis van God. We kunnen daarbij denken aan gedrag van gelovigen in de wereld dat correctie nodig heeft. Het is een zegen als zulke gelovigen daarop worden gewezen. Dat is in zekere zin op te vatten als een *"werk buiten het huis van God"*. Zo gebeurt ook evangelisatie in de wereld, buiten de gemeente, maar staat er wel mee in verbinding.

De aanhef van de dankzegging – *vers 17*

Het gebed begint met dankzegging. Als we God onze noden bekend willen maken – en daar nodigt Hij ons van harte toe uit – is het belangrijk dat we Hem eerst danken voor alle weldaden die Hij ons al heeft gegeven.

Wonen in de steden – *vers 20*

Het wonen in de steden is niet van een mindere orde, wel van een andere orde, dan het wonen in Jeruzalem. Alles heeft onder het bestuur van God zijn plaats. Motieven komen openbaar, maar God kan alles zo leiden dat het beantwoordt aan Zijn opzet. Allen die niet in Jeruzalem gaan wonen, gaan naar hun eigen erfdeel.

Zorg voor de zangers – *vers 23*

Het heidense gezag, de koning van Perzië, wordt zelfs genoemd in verband met het huis van God. Zij die onderhouden moeten worden door het volk dat de tienden geeft, zijn nu afhankelijk van de overheersers. Waarschijnlijk heeft het volk gefaald in het brengen van de tienden, of het volk is te weinig in aantal, zodat er ook weinig tienden worden gebracht. God heeft het hart van de heidense vorst gunstig gestemd, om te voorzien in de mogelijke nalatigheid van Zijn volk.

Het betreft hier de zorg voor de zangers die door het volk mogelijk vergeten zijn, maar niet door God. Hij zorgt via het hoofd van de volken voor

hun onderhoud. Als het hele volk de zangers vergeet, weet God op andere wijzen te bereiken dat de zangers hun werk kunnen doen.

De tempeldienst is niet alleen offerdienst, maar ook zangdienst. Op grond van het offer kan er gezongen worden. Alleen wie het offer kent en van het offer leeft, kan zingen. Begeleiding van de eredienst door middel van lofliederen en geestelijke liederen is het voorrecht van ieder lid van Gods volk vandaag. Als er weinig lof is, doordat het volk van God daarvoor geen stof geeft, zijn er altijd wel andere redenen om God lof te zingen.

De koning ter zijde staan – *vers 24*

Petahja, uit het geslacht van Juda, is een koninklijke agent die de Joodse aangelegenheden voor de koning van Perzië brengt en de Joden informeert over de wensen en bevelen van de koning. Hij is hierin een beeld van de Heer Jezus als de Voorspraak voor de Zijnen bij de Vader en de Apostel namens God bij de Zijnen.

Bewoners van andere dorpen en steden | *verzen 25-36*

> *25 In de dorpen op het platteland waren [sommigen] van de nakomelingen van*
> *Juda gaan wonen: in Kirjat-Arba en de bijbehorende [plaatsen], in Dibon en*
> *de bijbehorende [plaatsen], in Jekabzeël en zijn dorpen, 26 in Jesua, in Molada,*
> *in Beth-Palet, 27 in Hazar-Sual, in Berseba en de bijbehorende [plaatsen], 28*
> *in Ziklag, in Mechona en de bijbehorende [plaatsen], 29 in En-Rimmon, in*
> *Zora, in Jarmuth, 30 Zanoah, Adullam en zijn dorpen, Lachis en zijn akkers,*
> *en Azeka en de bijbehorende [plaatsen]; zij vestigden zich van Berseba af tot het*
> *Dal van Hinnom toe. 31 De nakomelingen van Benjamin van Geba [woonden*
> *in] Michmas, Aja en Bethel en de bijbehorende [plaatsen], 32 Anathoth, Nob,*
> *Ananja, 33 Hazor, Rama, Gitthaïm, 34 Hadid, Zeboïm, Neballat, 35 Lod en*
> *Ono, [in] de Vallei van de handwerkers. 36 Van de Levieten [woonden sommi-*
> *gen in] land dat aan Juda [en] Benjamin toebedeeld was.*

Wat ons op het eerste gezicht van niet veel belang lijkt, zal door de Joden in de laatste dagen met bijzondere belangstelling worden onderzocht. Het is een even getrouwe dienst voor sommigen om het land te bewerken en in de herstelde dorpen te wonen en op die manier het land voor God te bewaren, als het voor de anderen is om in de stad van God te wonen. God waardeert alles naar de bedoelingen van het hart, wat op de komende dag zal blijken.

Nehemia 12

Hoofden van de priesters | *verzen 1-7*

> *1 Dit zijn de priesters en de Levieten die met Zerubbabel, de zoon van Sealthiel, en Jesua waren opgetrokken: Seraja, Jeremia, Ezra, 2 Amarja, Malluch, Hattus, 3 Sechanja, Rehum, Meremoth, 4 Iddo, Ginnethoi, Abia, 5 Mijamin, Maädja, Bilga, 6 Semaja en Jojarib, Jedaja, 7 Sallu, Amok, Hilkia [en] Jedaja; dat waren de hoofden van de priesters en hun broeders in de dagen van Jesua.*

Opnieuw treffen we een lijst aan met namen van hen die met Zerubbabel en Jesua zijn opgetrokken uit Babel. Het betreft de priesters en de Levieten. Beide kenmerken, die van een priester en van een Leviet, behoren bij iedere gelovige gevonden te worden: offeren en dienen.

De eerste serie namen is die van *"de hoofden van de priesters en hun broeders in de dagen van Jesua" (vers 7)*. In de andere lijsten worden de hoofdpriesters niet apart genoemd. Dat gebeurt hier wel. De familiehoofden van de Levieten zijn wel eerder genoemd. In de *verzen 12-21* wordt een latere generatie priesters genoemd, die ongetwijfeld in de latere dagen van Nehemia heeft gediend. Het zijn de zonen van hen die eerder zijn genoemd, trouwe mannen die in de voetstappen van hun vaders wandelen en voorbeelden zijn voor het volk.

De Levieten | *verzen 8-11*

> *8 De Levieten waren: Jesua, Binnuï, Kadmiël, Serebja, Juda, en Mattanja. Hij en zijn broeders waren [verantwoordelijk] voor de dankliederen. 9 En Bakbukja en Unni, hun broeders [stonden] tegenover hen bij [hun] taken. 10 Jesua verwekte Jojakim, Jojakim verwekte Eljasib, en Eljasib Jojada, 11 Jojada verwekte Jonathan, en Jonathan verwekte Jaddua.*

De tweede serie namen is die van Levieten. De namen staan in verbinding met de zangers. Ondanks het verval en het geringe aantal Israëlieten, die bovendien nog geestelijk zwak zijn, zijn er Levieten die *"[verantwoordelijk] voor de dankliederen"* zijn.

Ook is er een kort geslachtsregister van vijf generaties, dat loopt van Jesua tot Jaddua. Deze vijf geslachten beslaan de periode van 538-333 v.Chr. Jaddua is de grote en terecht gevierde hogepriester die deze hoge plaats bekleedt in de dagen dat de Medisch-Perzische heerschappij wordt tenietgedaan door Alexander de Grote. Hij is de laatstgenoemde hogepriester in het Oude Testament.

Priesterfamilies | *verzen 12-21*

> *12 In de dagen van Jojakim waren [de volgende] priesters familiehoofden: van Seraja [was dat] Meraja; van Jeremia, Hananja, 13 van Ezra, Mesullam; van Amarja, Johanan; 14 van Melichu, Jonathan; van Sebanja, Jozef; 15 van Harim, Adna; van Merajoth, Helkai; 16 van Iddo, Zacharia; van Ginnethon, Mesullam; 17 van Abia, Zichri; van Minjamin, van Moadja, Piltai; 18 van Bilga, Sammua; van Semaja, Jonathan; 19 en van Jojarib, Matthenai; van Jedaja, Uzzi; 20 van Sallai, Kallai; van Amok, Heber; 21 van Hilkia, Hasabja; [en] van Jedaja, Nethaneël.*

Hier worden de zonen genoemd van hen die al in de *verzen 1-7* zijn genoemd. De twintig vaders uit die verzen worden hier weer genoemd, nu met ieder een zoon als opvolgend familiehoofd. Het zijn de latere dagen, de dagen van Jojakim, de zoon en opvolger van Jesua *(vers 10)*. Hierin zien we de gunst van God voor Zijn volk. God zorgt ervoor dat er altijd een priestergeslacht zal zijn.

De Levieten worden ingeschreven | *verzen 22-23*

> *22 De Levieten werden in de dagen van Eljasib, Jojada en Johanan en Jaddua ingeschreven als familiehoofden, en de priesters tijdens het koningschap van Darius, de Pers. 23 De nakomelingen van Levi, de familiehoofden, werden in het boek van de kronieken ingeschreven, tot de dagen van Johanan, de zoon van Eljasib.*

Hier worden volgende geslachten van Levieten genoemd, die leven tijdens de elkaar opvolgende hogepriesters. God houdt ook de Levietendienst in stand, ook al lijkt het er soms op dat het ermee gedaan is. Ook de priesterdienst gaat door, ondanks de vreemde overheersing. Er is geen omstandigheid denkbaar, waarvan gezegd zou moeten worden dat God niet kan worden gebracht wat Hem toekomt.

Levieten in de dagen van Jojakim | *verzen 24-26*

> *24 De hoofden van de Levieten waren Hasabja, Serebja, en Jesua, de zoon van Kadmiël, en hun broeders [stonden], dienst voor dienst, tegenover hen om te prijzen [en] te loven, volgens het gebod van David, de man Gods: 25 Mattanja en Bakbukja, Obadja, Mesullam, Talmon [en] Akkub waren bewakers, poortwachters die de wacht hielden bij de voorraadkamers van de poorten. 26 Dezen waren er in de dagen van Jojakim, de zoon van Jesua, de zoon van Jozadak, en in de dagen van Nehemia, de landvoogd, en van de priester Ezra, de schriftgeleerde.*

Van de Levieten die hier worden genoemd, wordt als speciaal kenmerk gezegd dat zij er zijn *"in de dagen van Jojakim, ... en in de dagen van Nehemia, de landvoogd, en van de priester Ezra"*. Deze Levieten zijn tijdgenoten van deze mannen, dat wil zeggen dat zij met dezelfde geestelijke atmosfeer te maken hebben en het hoofd hebben te bieden aan de speciale geest die de tijd kenmerkt, waarin zij leven. Deze tijdgenoten houden Gods Woord vast, terwijl het kenmerk van die tijd is dat het door de meerderheid wordt losgelaten. Zij handhaven, hoewel in zwakheid, een getuigenis voor de HEERE Die hen heeft teruggebracht naar de plaats van Zijn Naam.

Van de hoofden van de Levieten wordt speciaal vermeld dat zij de lof en prijs aanheffen zoals David heeft geboden. Zij kijken niet naar de ellendige situatie waarin ze zich bevinden, maar naar Gods gebod en daaraan houden zij zich. Wat ook onze zwakheid mag zijn, ook wij kunnen ons houden aan wat van het begin is en uitvoeren wat geschreven staat.

De inwijding van de muur | *verzen 27-30*

> *27 Bij de inwijding van de muur van Jeruzalem zochten zij de Levieten uit al hun [woon]plaatsen om hen naar Jeruzalem te brengen, om met blijdschap de inwijding te verrichten, met dank[zegging] en met gezang, [met] cimbalen, luiten en harpen. 28 De nakomelingen van de zangers verzamelden zich, zowel vanuit het omliggende gebied van Jeruzalem als vanuit de dorpen van de Netofatieten, 29 en vanuit het huis van Gilgal, en vanuit de velden van Geba en Azmaveth, want de zangers hadden dorpen voor zichzelf gebouwd rond Jeruzalem. 30 De priesters en de Levieten reinigden zich; vervolgens reinigden zij het volk, de poorten en de muur.*

Hier gaat de geschiedenis verder. De muur is al in *Nehemia 6* klaargekomen *(Ne 6:15)*. De tussenliggende hoofdstukken verhalen de wijding van het volk als geheel doordat het Woord van God hen tot zelfoordeel brengt. Nu het volk zichzelf heeft gewijd, kan de muur worden ingewijd. De voltooiing is aanleiding tot blijdschap en dankbaarheid aan God en een feest om de muur in te wijden.

Het feest van de inwijding wordt gevierd omdat de HEERE niet alleen Zijn volk heeft teruggebracht uit het land van de vreemde, maar ook heeft geschonken dat Zijn huis en Zijn heilige stad door Zijn volk met een muur zijn omringd. De muur is een getuigenis voor vriend en vijand dat zij, die eens vanwege hun zonden zijn verstrooid, nu onder Gods zorg staan. Dat is een oorzaak van vreugde. Deze vreugde uit zich in dankzegging en liederen onder begeleiding van muziekinstrumenten. Zo heeft David het geregeld *(vers 36; 1Kr 15:16; Ea 3:10)*. Iedere Leviet heeft een eigen stem en een eigen instrument. Maar allen zijn ze vol van wat de HEERE heeft bewerkt. Hij is het voorwerp van hun lofgezang en dankzegging en daarom is het harmonieus.

Er zijn meer inwijdingsfeesten in de geschiedenis van Israël geweest: bij het overbrengen van de ark door David naar de stad van David *(2Sm 6:12)*, bij de inwijding van de tempel *(1Kn 8:62-66)*, bij het leggen van het fundament van de tempel *(Ea 3:10-13)* en bij de inwijding van het huis *(Ea 6:16-18)*. De vreugde bij de inwijdingsfeesten staat steeds in verbinding met Gods huis en is er ondanks het verval. Die feesten zijn niet door de wet opgelegd, maar vinden spontaan plaats.

Dat is ook hier het geval. De inwijding van de muur wordt een algemeen feest. En dat niet alleen voor de bouwers van de muur en de inwoners van Jeruzalem. De Levieten, de zangers, komen van alle kanten. De muur van Jeruzalem is een symbool van verlossing en haar poorten van lofprijzing.

Voordat het feest wordt gevierd, reinigen de priesters en de Levieten eerst zichzelf en daarna ook het volk, de poorten en de muur. Er kan geen echte (toe- of in)wijding zijn zonder reiniging. Het is een reiniging met water, waarvoor ze mogelijk het ontzondigingswater hebben gebruikt *(Nm 19:11-13)*. De wassing met water door het Woord is steeds nodig *(Ef 5:26)*. Daardoor komen we tot belijdenis en worden we rein.

Het eerste dankkoor | *verzen 31-37*

> *31 Toen liet ik de vorsten van Juda de muur opgaan. Ik stelde twee grote dank[-koren] en processies op: [de ene ging] naar rechts, over de muur, naar de Mest-poort, 32 en achter hen liep Hosaja met de helft van de vorsten van Juda, 33 en Azarja, Ezra en Mesullam, 34 Juda, Benjamin, Semaja en Jeremia, 35 en van de nakomelingen van de priesters met trompetten: Zacharja, de zoon van Jonathan, de zoon van Semaja, de zoon van Mattanja, de zoon van Michaja, de zoon van Zakkur, de zoon van Asaf, 36 en zijn broeders Semaja en Azareël, Mi-lalai, Gilalai, Maäi, Nethaneël en Juda, [en] Hanani, met muziekinstrumenten van David, de man Gods. En Ezra, de schriftgeleerde, [ging] voor hen uit. 37 [Zij gingen] vervolgens naar de Bronpoort, en recht voor hen uit gingen zij via de trappen van de stad van David naar boven, waar de muur oploopt, boven het huis van David [langs] tot aan de Waterpoort in het oosten.*

Door het beklimmen van de muur en er overheen te lopen wordt de muur eigendom van het volk *(vgl. Jz 1:3)*. Hierdoor neemt het volk bezit van wat binnen de muur ligt. De omgang op de muur is niet bedoeld om te kijken naar alles wat buiten de stad ligt, maar om te kijken naar alles wat er binnen ligt. Afzondering is niet negatief, maar positief. Het gaat om wat aan God is toegewijd. Dat kan niet anders dan door het af te zonderen van wat niet aan God is toegewijd. Het gaan over de muur geeft het volk dan ook een weidse indruk van de ligging van de stad en hoe heerlijk Gods tempel is.

De muur van afzondering om ons leven heeft dezelfde bedoeling. Het is de bedoeling dat we erover wandelen met dankzegging voor alles wat God ons heeft gegeven. Dan zullen we niet in zuur sektarisme vervallen, maar zal ons leven een getuigenis zijn van wat God daarin heeft gedaan. In de eerste plaats voor onze kinderen, maar ook voor allen om ons heen.

Laten we maar eens luisteren naar de Korachieten in *Psalm 48*. Na hun jubel over de redding van Sion is hun oproep:

> *"Ga rondom Sion en loop eromheen,*
> *tel haar torens,*
> *richt uw hart op haar vestingwal,*
> *kijk nauwkeurig naar haar paleizen*
> *om het aan de volgende generatie te vertellen.*

Want deze God is onze God,
eeuwig en altijd;
Hij zal ons leiden tot de dood toe" (Ps 48:13-15).

Als we op deze manier over de muur gaan, zullen we de stad van God zien, zoals God die ziet. We zien dan de gemeente, zoals die is naar Gods raadsbesluit. Dat bewerkt uitingen van dank en die zijn op hun beurt een getuigenis voor allen die het zien en horen. Dat is de uitwerking van afzondering naar Gods gedachten.

Het eerste dankkoor vertrekt uit het westen, in de buurt van de Dalpoort. Hun route loopt over het zuidelijk gelegen gedeelte van de muur, in de richting van de Mestpoort. Ezra loopt aan het hoofd van deze stoet. Nehemia maakt als het ware plaats voor het Woord van God in de persoon van Ezra. Dat moet vooropgaan en door allen worden gevolgd.

We komen dan bij de Bronpoort, om fris water te putten, om op onze route verkwikt en bemoedigd te worden door het Woord van God. Onze blik wordt omhoog gericht, via de treden, naar de woning van David, een beeld van onze Heer in de hemel aan Wie alle macht in hemel en op aarde is gegeven.

Als we het zicht op de Heer Jezus hebben, komen we bij de Waterpoort in het oosten. Het oosten spreekt onder andere van de toekomst, van de verwachting van de Heer Jezus. Water spreekt behalve van verkwikking ook van reiniging *(Ef 5:26)*. We zien naar Hem uit en dat zal een reinigende werking op ons hebben, want *"ieder die deze hoop op Hem heeft, reinigt zich zoals Hij rein is"* (1Jh 3:3).

Het tweede dankkoor | *verzen 38-39*

> *38 Het tweede dank[koor] ging in tegenovergestelde richting, met mij erachter, en [met] de helft van het volk, over de muur, boven de Bakoventoren [langs], tot aan de Brede Muur, 39 boven de Efraïmpoort [langs], en over de Oude Poort en over de Vispoort, de Hananeëltoren en de Honderdtoren, tot aan de Schaapspoort. Vervolgens bleven ze bij de Gevangenpoort staan.*

Nehemia loopt achter het tweede zangkoor of dankkoor aan. Hij loopt niet voorop. Elke gedachte aan eigenbelang ontbreekt. Hij loopt daar niet in de geest van Nebukadnezar met de gedachte: 'Is dit niet de grote muur die

ik gebouwd heb?’ *(Dn 4:30)*. Hij weet dat hij slechts een instrument van de HEERE is.

Dit tweede koor passeert heel wat bouwwerken. Op de Efraïmpoort en de Gevangenpoort na worden ze allemaal in *Nehemia 3* genoemd (zie daar voor het commentaar bij deze bouwwerken). Mogelijk dat er aan de Efraimpoort en de Gevangenpoort niets hersteld hoefde te worden. Terwijl dit koor over de muur loopt, komen deze bouwwerken opnieuw voor hun aandacht.

Wij zullen op onze weg in afzondering naar Gods bedoeling telkens aan bepaalde waarheden herinnerd moeten worden. Petrus legt zich erop toe de gelovigen te herinneren aan wat ze geleerd hebben *(2Pt 1:12)*. Judas doet dat ook *(Jd 1:5)*. En Paulus vindt het niet verdrietig dingen te herhalen waarop hij eerder heeft gewezen *(Fp 3:1)*.

Altijd dreigt het gevaar van vergeetachtigheid. Die vergeetachtigheid kan toeslaan in de breedte van ons geloofsleven. Dan nemen we het allemaal niet meer zo nauw. We gaan steeds meer op in de dingen van dit leven en maken ons niet meer zo druk om de belangen van God. Gods belangen raken op de achtergrond. We vergeten wat Hij voor ons gedaan heeft en onderzoeken Zijn Woord niet meer.

Die vergeetachtigheid kan ook slaan op de diepte van ons geloofsleven. Dan gaan we bepaalde waarheden bijzondere nadruk geven, terwijl we andere waarheden vergeten, er geen aandacht meer aan schenken. En als anderen ons daar op wijzen, verklaren we ‘die andere waarheden’ van een lagere, minder belangrijke orde of als niet op ons van toepassing.

Beide dankkoren in het huis van God | *verzen 40-42*

> *40 Daarna stelden de twee dank[koren] zich op in het huis van God, ook ik en de helft van de machthebbers met mij, 41 en de priesters Eljakim, Maäseja, Minjamin, Michaja, Eljoënai, Zacharja [en] Hananja, met trompetten, 42 en Maäseja, Semaja, Eleazar, Uzzi, Johanan, Malchia, Elam en Ezer. Ook lieten de zangers zich horen, en Jizrahja, de opzichter.*

De rondgang over de muur is voltooid. Daardoor hebben de koren een grote indruk gekregen van de omvang en ligging van de stad, elk voor de helft en elk vanuit een ander perspectief. Zou dat niet iets zeggen over ons zicht

op de gemeente? Wie durft te beweren dat hij het hele plan van God overziet? Welke plaatselijke gemeente, hoe ook begiftigd met gaven die veel inzicht hebben, kan zeggen dat zij het geheel van Gods gedachten overziet?

"Wij kennen ten dele" (1Ko 13:9). We hebben elkaar nodig om tot een vol beeld te komen. *"Alle heiligen"* zijn nodig om te ontdekken *"wat de breedte, lengte, hoogte en diepte is, en te kennen de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat, opdat u vervuld wordt tot de hele volheid van God" (Ef 3:18-19)*.

Beide koren ontmoeten elkaar in het huis van God, in Gods tegenwoordigheid. Daar worden ze tot één machtig koor. Als het Woord van God ons voorgaat op onze weg over de muur en ons leidt in de vreugde van wat aan God is gewijd, zullen we terechtkomen in het huis van God. Dat zal in volmaaktheid zijn als de Heer Jezus komt om ons in het Vaderhuis te brengen. Maar het geldt ook nu al. We zullen in Gods tegenwoordigheid met alle 'leden van de twee dankkoren' Hem in de gemeente prijzen voor alles wat Hij heeft gedaan *(Ef 3:20-21)*.

Grote blijdschap | *vers 43*

> *43 Zij brachten op die dag grote offers en waren verblijd, want God had hen in grote mate verblijd, en ook de vrouwen en de kinderen waren verblijd, zodat de blijdschap van Jeruzalem van ver gehoord werd.*

De omgang over de muur, het voor God in bezit nemen van de stad onder dankzegging om die toe te wijden aan Hem, mondt uit in grote vreugde. Dit is het gevolg als Zijn volk voor Hem wandelt in heiligheid en waarheid. In overeenstemming met de *"grote mate"* van blijdschap worden *"grote offers"* gebracht. Daarmee wordt God geëerd en bewonderd. Hij krijgt alle dank en aanbidding voor wat Hij Zijn volk heeft gegeven.

De offers spreken van de Heer Jezus. Er staat niet bij wat voor soort offers het zijn. Het meest waarschijnlijk is dat het dank- of vredeoffers zijn. Van die offers krijgt God Zijn deel, en daarvan krijgen ook de priester en het volk hun deel *(Lv 3:11; 7:19,31)*. Het dank-of vredeoffer is een offer dat de gemeenschap tussen God, de Heer Jezus en Zijn volk tot uiting brengt. Door het offer van de Heer Jezus is dat mogelijk geworden. Het is een 'groot' offer. Voor ons wil dat zeggen dat we een grote indruk hebben van het werk van de Heer Jezus en dat aan God en aan elkaar vertellen.

De gemeenschap die we met elkaar mogen hebben, wordt op bijzondere wijze beleefd aan de tafel van de Heer. Daar denken we aan Zijn werk en gedenken we Zijn dood. Enerzijds stemt het ons droevig dat wij door onze zonden de oorzaak zijn van Zijn dood. Anderzijds denken we er met blijdschap aan dat Hij het heeft gedaan, waardoor er gemeenschap met Hem en God en met elkaar mogelijk is geworden. Daarom is er bij het avondmaal sprake van *"de drinkbeker der zegening"* of *"de drinkbeker der lofzegging" (1Ko 10:14-18)*. Bij de viering van het avondmaal zullen we ons verheugen naar de mate dat we in de week 'op de muur hebben gewandeld'.

Liefst vier keer lezen we in dit vers over *"verblijd"* en *"blijdschap"*. Deze vreugde komt van God. Hij is de bron ervan. Het is een grote vreugde, niet alleen voor mannen, maar ook voor vrouwen en kinderen. De toegevoegde waarde van deze blijdschap is dat deze een getuigenis is voor de wijde omgeving *(vgl. Ea 3:13)*. Allen die niet meegegaan zijn, delen zo toch in de vreugde. Het is ermee als met de zalving van de Heer Jezus door Maria, waardoor het huis *"met de geur van de balsem"* werd vervuld *(Jh 12:3)*, zodat ieder die er aanwezig is, de geur van de balsem ruikt die voor de Heer Jezus bestemd is.

Zorg voor de Levieten | *verzen 44-47*

> *44 Ook werden op die dag mannen aangesteld over de kamers voor de voorraden, voor de hefoffers, voor de eerstelingen en voor de tienden, om daarin de door de wet [voorgeschreven] delen [van de opbrengst] van de velden om de steden te verzamelen voor de priesters en de Levieten, want er was blijdschap in Juda over de priesters en de Levieten die [daar in dienst] stonden, 45 en [hun] taak ten behoeve van hun God en [hun] taak bij de reiniging vervulden, evenals de zangers en de poortwachters, overeenkomstig het gebod van David [en] Salomo, zijn zoon. 46 In de dagen van David en Asaf, van oudsher, waren er namelijk hoofden van de zangers en [voor] het loflied en de lofzangen voor God. 47 Daarom gaf heel Israël in de dagen van Zerubbabel en in de dagen van Nehemia de delen voor de zangers en de poortwachters, elke dag het voor die dag benodigde, en zij heiligden [wat] voor de Levieten was en de Levieten heiligden [wat] voor de nakomelingen van Aäron was.*

Nog een gevolg van de omgang op de muur is de zorg voor de dienaren van God tot bevordering van Zijn werk. Als er toewijding is, wordt niet

alleen het hart aangeraakt, maar ook de portemonnee *(Hb 13:15-16)*. Waar dankbaarheid is aan God, zal dat ook gezien worden in mededeelzaamheid aan mensen. Het geven van liefde maakt het hart niet leeg, het geven van geld maakt de portemonnee niet leeg *(Ml 3:10-11)*.

Nadat de HEERE Zijn deel heeft gekregen in de *"grote offers"*, krijgen de dienaren hun deel van het volk. Als God wordt geprezen voor het herstel dat Hij heeft gegeven, zal er ook dankbaarheid zijn voor de dienst die Zijn dienaren onder het volk verrichten. Juda verheugt zich erover.

Onze vreugde komt tot uiting in het aanvaarden van elke dienst namens God en in het ondersteunen ervan in praktisch opzicht. Als dienaren niet aanvaard worden en zelfs vergeten worden, is dat een bewijs van geringschatting door het volk van wat de gemeente is voor Christus. Christus heeft namelijk uit liefde voor Zijn gemeente dienaren gegeven tot opbouw van Zijn gemeente *(Ef 4:11)*.

De zorg van priesters en Levieten gaat uit naar de dienst van hun God en wat nodig is voor reiniging. Alles wat voor God gebeurt, kan alleen door Hem erkend en aanvaard worden als het in overeenstemming met Zijn heiligheid is. Hij kan niets aannemen wat onrein is. Maar Hij weet ook wie wij zijn. Daarom voorziet Hij in mogelijkheden om Hem op een Hem welbehaaglijke wijze te dienen.

Er is orde door het gehoorzamen aan de instellingen van vroeger. De normen van reinheid zijn niet veranderd sinds de dagen van David en Salomo. Wat die normen zijn, heeft God in Zijn Woord bekendgemaakt. Omdat Hij niet is veranderd, zijn ook voor ons de normen van reinheid niet veranderd. Willen wij Hem dienen als priester, Leviet, zanger en poortwachter, dan zullen we Zijn Woord raadplegen. Dan gaan we terug naar de oorsprong en zijn we niet overgeleverd aan menselijke tradities die in de loop van de tijd steeds worden bijgesteld.

Het gaat hierbij niet om aangepaste melodieën of aangepast taalgebruik. Het gaat om de inhoud van onze dankzegging. Zijn God en de Heer Jezus nog steeds het voorwerp ervan? Getuigen de liederen van de nodige eerbied? Is de inhoud in overeenstemming met de Schrift? De voorkeur van veel christenen gaat steeds meer uit naar liederen die 'lekker zingen', die een bepaald goed gevoel geven. Naar de inhoud wordt nauwelijks geke-

ken, laat staan dat deze wordt getoetst aan de Bijbel. Liederen waarin de Heilige Geest wordt toegezongen en aanbeden, worden gemeengoed. Ook de eerbied verdwijnt steeds meer. God en Jezus worden naar het niveau van de mens omlaag getrokken. Zeker, we mogen vrijmoedig met en over God en Christus spreken, maar we mogen daarin nooit populair of platvloers worden.

Het laatste vers *(vers 47)* verbindt op een treffende manier de dagen van Nehemia met de dagen van Zerubbabel. Het betreft in beide gevallen een opwekking die God heeft bewerkt. In beide gevallen gebeuren dan dezelfde dingen. Er is grote bereidwilligheid om te geven. Er wordt gegeven voor het onderhoud van de zangers en de poortwachters. Dagelijks krijgen zij wat ze nodig hebben. Elke dag kunnen ze hun werk doen, zonder zich druk te hoeven maken over hun levensonderhoud.

Zangers richten zich in dankzegging tot God. Poortwachters kijken naar mensen. Zij zien erop toe dat alleen zij de stad binnengaan die daartoe het recht hebben. Voor ons betekent dit dat wij ervoor moeten zorgen dat onze dank aan God en onze zorg voor de gemeente elke dag voor onze aandacht staan, dat deze aspecten om zo te zeggen dagelijks voedsel krijgen, dagelijks levend in ons aanwezig zijn.

Er wordt aan alle Levieten gedacht. Zij krijgen heilige gaven. Het volk geeft hun wat zij voor de HEERE hebben afgezonderd. Op hun beurt geven de Levieten de geheiligde gaven aan de priesters.

Uit het voorgaande spreekt een prachtige gezindheid. Waar de Heer groot wordt voor de harten en er toewijding is aan Hem, gaat het volk functioneren zoals Hij het wil. Ieder lid vervult ten gunste van ieder ander lid de hem of haar opgedragen taak. Deze werking onder Gods volk vindt zijn hoogtepunt in wat wordt gegeven aan de priesters, die hier *"de nakomelingen* [of: *zonen*] *van Aäron"* worden genoemd. Deze benaming legt de nadruk op het in praktijk brengen van het priesterschap in het bewustzijn van de verbinding met de Heer Jezus als de Hogepriester. Zo wordt ten slotte het hart op Hem gericht.

Nehemia 13

Inleiding

Nehemia 12 zou een mooi slot van het boek zijn geweest. Het zou echter geen juist en geen eerlijk slot zijn geweest. In het voor ons liggende hoofdstuk wordt duidelijk dat op aarde de volmaaktheid niet wordt bereikt. Ondanks de wijding van de muur met de goede dingen die daarbij bij het volk aanwezig zijn, is lang niet alles goed. In dit hoofdstuk leren we dat uitoefening van tucht nodig is om de heiligheid van de stad te bewaren. Nehemia oefent persoonlijk tucht uit. Dat kan nu niet. Uitoefening van tucht is de verantwoordelijkheid van de hele plaatselijke gemeente *(Mt 18:15-20)*.

We zien hier een groot contrast tussen de prijzenswaardige ijver van Nehemia in het ontdekken van en handelen met verschillende vormen van afwijking, en de voortdurende neiging van het volk om af te wijken van de gehoorzaamheid aan God. In zekere zin is deze tweede opgave die hij voor zich heeft, zwaarder dan de eerste, de herbouw van de muur. Hier gaat het om morele afwijkingen, om innerlijke ontrouw.

Een afwijking kent twee karakters. Aan de ene kant is er de waarheid van de afzondering die eenzijdig wordt gehandhaafd. Dan is de positie alles, terwijl de toestand wordt verwaarloosd. Het resultaat is farizeïsme: leerstellig op hoofdpunten juist, maar in de praktijk koud, strak en harteloos. We vinden daar een roemen in de afzondering, maar ook een loochening van de belangrijkere zaken van ware Godsvrucht en Goddelijke weldadigheid.

Aan de andere kant is er een overgevoeligheid voor alles wat naar zuiverheid riekt. Elke opmerking over reinheid wordt versterkt ontvangen. De reactie van de massa van het volk daarop is onverschilligheid en zorgeloosheid. Dan is het gevolg dat er ruimte komt voor afgoderij en wordt het volk even goddeloos als hun vaderen die daarom zijn weggevoerd.

Dit hoofdstuk bevat de waarschuwing om *conditie* nooit los te maken van *positie*, om de Godsvrucht nooit los te maken van genade tegenover mensen in nood.

Afzondering op grond van het Woord | *verzen 1-3*

> *1 Op die dag werd er voorgelezen uit het boek van Mozes voor de oren van het volk. Daarin werd voorgeschreven bevonden dat een Ammoniet of een Moabiet tot in eeuwigheid niet in de gemeente van God mocht komen, 2 omdat zij de Israëlieten niet met brood en water tegemoetgekomen waren, en men Bileam tegen hen had ingehuurd om hen te vervloeken; onze God had de vloek echter veranderd in zegen. 3 Het gebeurde, toen zij de wet hoorden, dat zij alle mensen van allerlei herkomst afzonderden van Israël.*

De Israëlieten keren terug tot de eerste beginselen. Wat ze al meerdere malen in *Deuteronomium 23* gelezen hebben over de Ammoniet en Moabiet, passen ze nu toe *(Dt 23:3-4)*. Niet alleen het Woord is nodig, ook de Geest is nodig om het Woord levend voor ons te maken. Gemengde beginselen worden afgewezen. De vermenging is niet die met de wereld, de ongelovigen, maar met verwanten, zij die een verbinding met Gods volk claimen, maar er niet toe behoren.

Bij God verjaart de smaad niet die Zijn volk is aangedaan. De tijd heeft niets veranderd aan de zonde en het karakter van die volken. De houding van deze volken tegenover Gods volk is tweeërlei. Ze doen iets niet en ze doen iets wel. Ze geven geen brood en water, maar doen al het mogelijke om een vloek over Gods volk te brengen. Zo wordt er gehandeld door de christelijke wereld, door hen die belijden Gods volk te zijn, maar geen leven uit God hebben. Ze geven het volk van God geen voedsel en verkwikking. In plaats daarvan zullen ze trachten een vloek over Gods volk te brengen.

Zodra het volk de wet gehoord heeft, handelen zij ernaar. Er is directe gehoorzaamheid. Dat ontbreekt vandaag veelal. Als God iets duidelijk zegt, begint de mens te redeneren. De mens moet eerst de redelijkheid van iets inzien, wil hij gehoorzamen. Zo werkt dat hier niet bij Israël en zo werkt het ook niet bij ieder die voor Gods Woord beeft. Er zijn er ook die het Woord lezen, maar dan reageren als de Romeinse stadhouder Felix die tegen Paulus zegt: *"Ga nu maar weg; als ik echter weer gelegenheid heb, zal ik u bij mij roepen" (Hd 24:25)*. Dat zijn van die besluiteloze mensen. Even zijn ze onder de indruk, maar een beslissing nemen ze niet.

Het is een list van de vijand om Gods volk zich te laten vermengen met hen die geen leven uit God hebben. Hierdoor wordt de kracht van het volk weggenomen. Wie niet tot Gods volk behoren, maar er toch in opgenomen worden, brengen een denk- en handelwijze mee die tegengesteld is aan Gods wil. Dat beïnvloedt het volk van God in negatieve zin. Dan moet er ruimer worden gedacht en optreden tegen het kwaad is niet aan de orde. Waar deze elementen zich voordoen, moet er krachtig tegen worden opgetreden. Dat gebeurt hier.

Een vijand verwijderd uit Gods huis | *verzen 4-9*

> *4 Hiervóór had Eljasib, de priester die aangesteld was over de kamers van het huis van onze God, [en] die verwant was aan Tobia, 5 een grote kamer voor hem gemaakt; daar brachten zij vroeger steeds het graanoffer, de wierook, de voorwerpen, de tienden van het graan, van de nieuwe wijn en de olie – [overeenkomstig] het gebod voor de Levieten, de zangers en de poortwachters – en het hefoffer voor de priesters. 6 Toen dit alles [plaatsvond] was ik niet in Jeruzalem, want in het tweeëndertigste jaar van Arthahsasta, de koning van Babel, [moest] ik bij de koning [terug]komen, maar na verloop van dagen kreeg ik [weer] verlof van de koning. 7 Toen ik in Jeruzalem aankwam, kreeg ik inzicht in het kwaad dat Eljasib ten behoeve van Tobia gedaan had, door een kamer voor hem te maken in de voorhoven van het huis van God. 8 Dit was volstrekt kwalijk in mijn [ogen]; daarom wierp ik al het huisraad van Tobia uit de kamer naar buiten. 9 Ik zei dat ze de kamers moesten reinigen, en ik liet de voorwerpen van het huis van God daar terugbrengen, met het graanoffer en de wierook.*

Een volgend kwaad wordt ontdekt, ditmaal pas als Nehemia weer terug is in Jeruzalem. Hij is namelijk na de inwijding van de muur teruggegaan naar het hof van de koning van Perzië en zal daar zijn oude beroep van schenker weer hebben uitgeoefend. Als hij dit enige tijd heeft gedaan, vraagt hij opnieuw toestemming om naar Jeruzalem te mogen gaan. De toestanden die hij dan aantreft, brengen hem tot een kordaat optreden tegen de heersende misstanden van verschillende aard.

Hij treedt overigens pas op als het kwaad is komen vast te staan. Zijn optreden lijkt hard. Het optreden van Nehemia is echter niet hard; de zonde is hard en bitter. Het harde optreden van Nehemia is als het harde optreden van Paulus tegen valse broeders, omdat zij de waarheid van het

evangelie ondermijnden, en tegen Petrus, omdat hij en Barnabas niet recht wandelden naar de waarheid van het evangelie *(Gl 2:4-5,11-14)*.

Het eerste kwaad dat hij opmerkt, betreft een man die vanwege zijn hoge positie aanzien onder het volk geniet. Het gaat om de hogepriester Eljasib *(vers 4; vers 28; Ne 3:1)*. Een officiële status onder het volk van God is echter geen garantie om niet af te dwalen. Eljasib presteert het om Gods huis te verontreinigen door er plaats te bieden aan een vijand van Gods volk, de Ammoniet Tobia. Hij heeft een groot vertrek voor de grote tegenstander van Gods werk ingericht. Dit doet ruimhartig aan, terwijl het optreden van Nehemia als enghartig aangemerkt zou kunnen worden. Maar bij Eljasib zien we de ruimhartigheid van het vlees, terwijl wat Nehemia doet, geheel in overeenstemming met de gedachten van God is.

Het vertrek waar Tobia intrek heeft genomen, is een vertrek waar eerder van alles opgeslagen heeft gelegen wat van belang is voor de dienst in het huis van God. Eerder heeft het volk zich nog verplicht ervoor te zorgen dat het daaraan niet zal ontbreken *(Ne 10:32-39)*. Ze hebben plechtig verklaard het huis van hun God niet aan zijn lot over te laten.

We zijn nu twaalf jaar later. Het vertrek is leeg wat betreft de middelen waardoor de dienst in Gods huis voortgang kan vinden. In plaats daarvan heeft de vijand deze ruimte aangeboden gekregen om er te wonen. Als ons leven niet gevuld is met dienst aan God, zal de duivel ons leven gebruiken om zijn doel te dienen. Ons leven zal dan bijdragen aan de afbraak van de dienst aan God.

Nehemia is er de man niet naar om het kwaad te omzeilen en te doen alsof hij het niet ziet. Als hij ziet wat er is gebeurd, gaat hij niet vriendelijk aan Eljasib vragen of die ervoor wil zorgen dat Tobia uit de tempel wordt verwijderd. Hij wordt toornig en pakt alle spullen van Tobia en werpt die uit de tempel. Dit is een toorn die terecht komt over de zonde die ongestraft in Gods huis plaatsvindt. Iedere Godvrezende komt tegen zulke brutaliteit in opstand. Het gedrag van Eljasib is zo strijdig met Gods heiligheid, dat elke traagheid om hiertegen op te treden, als zonde moet worden aangemerkt.

Het is niet de aanwezigheid van het kwaad waardoor het karakter van de tafel van de Heer teniet wordt gedaan, maar de weigering om het te oordelen. Het vreselijkste kwaad is geen reden om weg te blijven van de

tafel van de Heer. Het roept de verplichting op alles te doen om het kwaad te verwijderen. Het is in de gemeente niet een zaak die door één persoon behandeld kan worden. God wil dat de gemeente als geheel handelt. Als Paulus heeft gehoord van het vreselijke kwaad dat in de gemeente in Korinthe wordt gevonden *(1Ko 5:1)*, schrijft hij niet dat zij nu geen gemeente van God meer zijn, maar dat zij het kwaad moeten wegdoen.

Tobia, de man van wie Nehemia heeft gezegd dat hij part noch deel heeft aan Jeruzalem *(Ne 2:20)*, heeft nota bene een kamer in het huis van God gekregen tijdens zijn afwezigheid. Dit is alleen mogelijk geweest door onoplettendheid van de poortwachters.

Welke 'Tobia' hebben wij ruimte in ons hart gegeven, omdat 'Nehemia' in ons een tijd afwezig is geweest? Wie of wat staat centraal in ons leven, als het niet (meer) de Heer Jezus en Zijn belangen zijn? Welke huisraad van Tobia is de tempel van ons leven binnengekomen en heeft de Heilige Geest eruit verdreven wat Zijn werkzaamheid betreft? Heel wat christenen veroorloven machten invloed uit te oefenen in hun leven die alleen de Heilige Geest zou moeten hebben.

We moeten Tobia en al zijn huisraad er zonder pardon uitgooien. Wat staat er in onze boekenkast, welke tijdschriften lezen we, naar welke films kijken we, wat zoeken we op het **w**ereld**w**ijde **w**eb op, naar welke muziek luisteren we? Moeten we iets uit onze collectie gooien? Welke plaats neemt de klerenkast in ons denken in? Er moet ruimte komen voor God en de dienst aan Hem!

Nehemia is totaal niet onder de indruk van de hoge plaats van Eljasib. Het vereist juist een des te doortastender optreden en een openbare bestraffing *(vgl. Gl 2:11-14; 1Tm 5:19-20)*. Hij verontschuldigt zich ook niet. Hij handelt op een wijze die we later zien bij de Heer Jezus als Hij de tempel reinigt *(Jh 2:14-16)*.

En Hij vond in de tempel hen die runderen, schapen en duiven verkochten, en de wisselaars die [daar] zaten. En Hij maakte een zweep van touwen en dreef allen uit de tempel, ook de schapen en de runderen; en het geld van de wisselaars stortte Hij uit en de tafels keerde Hij om; en tot hen die de duiven verkochten zei Hij: Neemt deze dingen van hier weg; maakt niet het huis van Mijn Vader tot een huis van koophandel. (Jh 2:14-16)

De vertrekken zijn verontreinigd door de bewoning van Tobia. Ze moeten daarom eerst gereinigd worden, voordat er weer iets in kan worden gebracht wat tot Gods eer is. Als wij dingen hebben toegelaten in ons leven of

in de gemeente, dan is het niet voldoende dat te verwijderen. Het verwijderen moet gebeuren onder belijdenis dat het door onze onoplettendheid mogelijk is geworden. We zullen ons opnieuw aan de Heer moeten toewijden, in het besef dat in *ons* geen garantie is dat het niet weer zal gebeuren.

De Levieten vergeten | *verzen 10-13*

> *10 Verder kwam ik te weten dat de delen voor de Levieten niet werden gegeven, en dat de Levieten en de zangers, die het werk verrichtten, waren gevlucht, ieder naar zijn [eigen] veld. 11 Ik riep de machthebbers ter verantwoording en zei: Waarom is het huis van God verlaten? Ik bracht hen bij elkaar en ik deed hen hun plaats [weer] innemen. 12 Toen bracht heel Juda de tienden van het graan, de nieuwe wijn en de olie [weer] naar de voorraad[kamers]. 13 En ik gaf Selemja, de priester, en Zadok, de schrijver, en van de Levieten Pedaja, de leiding over de voorraad[kamers], en naast hen Hanan, de zoon van Zakkur, de zoon van Mattanja, want zij werden betrouwbaar geacht, en het was aan hen om [alles] onder hun broeders te verdelen.*

Het kwaad van een vijand in Gods huis staat niet op zichzelf. Nehemia verneemt dat Tobia er een kamer heeft kunnen krijgen omdat die leeg is. Dat is het gevolg van het verzuim van het volk om daarheen te brengen wat tot onderhoud van de Levieten dient. En als de vijand er daadwerkelijk woont, komt er ook niet meer in wat daar oorspronkelijk in thuishoort. Waar de vijand wordt toegelaten in Gods huis, worden de dienaren van God veronachtzaamd.

Nehemia constateert dat de Levieten niet meer voor Gods huis zorgen. Omdat ze niet meer worden onderhouden, voelen ze zich gedwongen zelf voor hun onderhoud te gaan werken. Dit gaat ten koste van het werk van God. De werkers krijgen dan niet meer de bijdragen die zij nodig hebben om hun dienst te kunnen uitoefenen. Als andere belangen een rol gaan spelen, wordt niet meer aan deze instelling van God gedacht. De Korinthiers moeten ook aan deze zaak herinnerd worden *(2Ko 8:11)*.

Nehemia spreekt de leiders van het volk daarop aan met een indringende vraag. Het karakter en de toewijding van leiders wordt vaak weerspiegeld in de houding en handelwijze van het volk. Dat geeft leiders een grote verantwoordelijkheid. Zonder op antwoord te wachten, zo lijkt het tenminste,

neemt hij maatregelen. Hij brengt de Levieten bij elkaar en herinnert hen aan de hun opgedragen taak. Ze moeten hun dienst in het huis van God weer oppakken.

De vraag van *vers 11* hangt samen met in *Nehemia 10* is beloofd *(Ne 10:39)*. Wat daar beloofd is, wordt niet gedaan. Alleen de Heer Jezus heeft het huis van God nooit vergeten of aan zijn lot overgelaten. De ijver ervoor heeft Hem verteerd *(Jh 2:17)*. Liefde voor Hem zal ook liefde voor Gods huis betekenen. Liefde voor Gods huis is een graadmeter van onze liefde voor God.

Alles wat niet in Gods huis thuishoort, heeft Nehemia eruit gegooid. Zo wordt plaatsgemaakt voor de terugkeer van de Levieten en de dingen die er wel in thuishoren. Hij zorgt ervoor dat weer in het onderhoud van de Levieten wordt voorzien en zij hun taak met betrekking tot het huis van God weer kunnen verrichten. Nehemia zorgt er ook voor dat alleen betrouwbare mannen de taak van de verdeling uitvoeren *(vgl. 2Ko 8:18-21)*.

Betrouwbaar zijn is een van de waardevolste kenmerken van een gelovige. Het is een kenmerk dat iedere gelovige kan sieren en waarnaar hij zich kan uitstrekken. Betrouwbaar zijn betekent niet feilloos zijn, maar bedacht zijn op wat eerlijk en rechtvaardig is in alles wat wordt gedaan. De gelovige wordt niet beoordeeld naar de grootte van zijn gave of de geleverde krachtsinspanningen, maar of hij trouw heeft gedaan wat de Heer hem heeft opgedragen *(1Ko 4:2)*. Zeker als het om geld gaat, moet iemand onkreukbaar betrouwbaar, trouw, zijn.

Verder wordt hier van de rentmeesters vereist, dat men trouw wordt bevonden. (1Ko 4:2)

Gebed van Nehemia | *vers 14*

> *14 Denk hierom aan mij, mijn God, wis mijn blijken van goedertierenheid niet uit, die ik aan het huis van mijn God en aan de [ere]dienst daarin, heb bewezen.*

Nehemia richt zich tot God omdat alleen Hij volmaakt weet te waarderen en te belonen wat hij heeft gedaan voor Zijn huis. Hij vraagt niet om loon. Hij weet zich een slaaf die slechts gedaan heeft wat hij behoort te doen *(Lk 17:10)*. Maar hij weet ook dat God niet onrechtvaardig is om te vergeten wat voor Hem is gedaan *(Hb 6:10)*.

Het gaat er Nehemia alleen om dat hij zijn werk aan God ter beoordeling voorlegt en dat hij kan zeggen dat hij uit liefde voor Gods huis bezig is geweest. Daarom kan hij Hem vragen zijn werk niet uit te wissen. Hij weet dat hij in overeenstemming met God bezig is geweest. Toch beroemt hij zich daar niet op, maar vraagt ootmoedig of God, wat hij voor Hem heeft gedaan, als zodanig wil bewaren.

Zo mogen ook wij onze werken bij de Heer aanbevelen en Hem vragen de werken van onze handen te bevestigen *(Ps 90:17)*. Als we niet in oprechtheid naar Hem toe kunnen gaan met alles wat we hebben gedaan, zijn we niet voor Hem bezig geweest. We moeten dat dan belijden en kunnen opnieuw en dan met en voor Hem aan het werk gaan.

De heiliging van de sabbat hersteld | *verzen 15-22a*

> *15 In die dagen zag ik in Juda [mensen] die op de sabbat de wijnpersen aan het treden waren en die hopen [graan] brachten en [die] op ezels laadden, en ook wijn, druiven en vijgen en allerlei [andere] lasten. Zij brachten die naar Jeruzalem op de sabbatdag. Op de dag dat zij dat voedsel gingen verkopen, waarschuwde ik [hen]. 16 Ook woonden er Tyriërs, die vis aanvoerden en allerlei koopwaar, die zij op de sabbat aan de Judeeërs en in Jeruzalem verkochten. 17 Toen riep ik de edelen van Juda ter verantwoording en zei tegen hen: Wat is dit voor een wandaad die u verricht, waardoor u de sabbatdag ontheiligt? 18 Deden uw vaderen niet evenzo? En [vervolgens] bracht onze God al dit kwaad over ons en over deze stad. En u voegt nog [eens] toe aan de brandende [toorn] over Israël door de sabbat te ontheiligen! 19 Het gebeurde, toen de poorten van Jeruzalem hun schaduwen afwierpen, vóór de sabbat, dat ik zei dat de deuren gesloten moesten worden, en ik zei dat zij ze niet mochten openen tot na de sabbat. Ik plaatste [een aantal] van mijn knechten bij de poorten, [zodat er] geen last zou binnenkomen op de sabbatdag. 20 Toen overnachtten de handelaars en de verkopers van allerlei koopwaar buiten Jeruzalem, een keer of twee. 21 Ik waarschuwde hen en zei tegen hen: Waarom overnacht u bij de muur? Als u dat nog eens doet, zal ik de hand aan u slaan! Vanaf die tijd kwamen ze niet meer op de sabbat. 22a Ik zei tegen de Levieten dat ze zich moesten reinigen en dat ze de poorten zouden komen bewaken om de sabbatdag te heiligen.*

Als het huis van God wordt veronachtzaamd, wordt de sabbat verwereldlijkt. In plaats van aan de HEERE gewijd, wordt hij gebruikt voor het vol-

doen aan eigen genoegens en zo tot een gewone dag gedegradeerd. Het volk is vergeten wat het in *Nehemia 10* heeft beloofd *(Ne 10:31)*.

Terwijl Nehemia bezig is alles weer in orde te maken voor de dienst in het huis van God, ziet hij hoe de sabbat wordt ontheiligd. Hij waarschuwt de handelaars. Vervolgens stapt hij op de edelen af en onderhoudt hen over deze kwalijke praktijken. Er is niets tegen handel, als er maar niet op de *sabbat* wordt gehandeld. Hij wijst erop dat juist hierom God rampspoed over het volk heeft gebracht *(Jr 17:21-27)*. Dan neemt hij maatregelen om dit slechte werk te laten ophouden door zijn knechten bij de poorten te laten posten.

Als hij ziet dat er handelaars zijn die de sabbat dan maar net buiten Jeruzalem doorbrengen om binnen te komen zodra de poorten opengaan, treedt hij ook daartegen op. Hij weet wat voor invloed het heeft als het kwaad dat verwijderd is, zich toch in de buurt ophoudt. De handelaren zouden de Joden dan wel niet tot overtreding van het sabbatsgebod kunnen brengen, de Joden zouden er wel de hele tijd aan herinnerd worden. Hun gedachten zouden gevuld worden met de zaken die ze morgen zouden kunnen doen, met de winst die hun toelacht. God zou uit hun gedachten verdreven worden. Om dit kwaad het hoofd te bieden laat hij naast zijn knechten ook nog eens Levieten de poorten bewaken.

Voordat de Levieten de poorten gaan bewaken, moeten zij zich eerst reinigen. Om de poorten te kunnen bewaken mag er niets bij hen aanwezig zijn dat hen zou belemmeren hun taak goed te verrichten. Zo kunnen ook wij alleen dreigend kwaad op afstand houden als we uit ons leven hebben verwijderd wat een aanknopingspunt kan geven aan het kwaad dat we moeten tegenhouden.

Het sabbatsgebod is een gebod dat als geen ander gebod iedere Israëliet om eenvoudige gehoorzaamheid vraagt. Van elk ander gebod kan na overdenking de redelijkheid worden ingezien omdat het de verhouding regelt tussen God en mensen en mensen onderling. Het sabbatsgebod is gegeven omdat God wil dat de sabbat wordt gehouden. Zeker heeft Hij daarmee het welzijn van de mens op het oog. Maar de gevallen mens vindt juist het sabbatsgebod iets lastigs. De sabbat is de duidelijkste test van gehoorzaamheid voor de mens onder de wet.

De christen leeft *"niet onder [de] wet, maar onder [de] genade" (Rm 6:14b)*. Daarom staat hij ook niet onder het sabbatsgebod. Hij staat in de vrijheid van Christus in de hemel. Iedere christen die dat echt begrijpt, zal er niet op los leven. Zijn leven is onderworpen aan Christus. De norm van zijn leven is niet de wet, maar Christus. Hij heeft belangstelling voor alles waar Christus belangstelling voor heeft. De belangstelling van Christus gaat bijzonder uit naar het huis van God, de gemeente.

Voor de gemeente is niet de sabbat, maar de zondag de speciale dag van de week. Dat wil niet zeggen dat wat in Israël voor de sabbat geldt, in het christendom voor de zondag geldt. Het gaat om een dag die op een speciale manier van de Heer is. Een opmerkelijke verbinding in het woordgebruik in twee bijbelteksten geeft dit duidelijk aan. We lezen namelijk van *"'s Heren avondmaal"* of *"het avondmaal van de Heer" (1Ko 11:20)* en van *"de dag van de Heer" (Op 1:10)*. Ik citeer de voetnoot die de TELOS-vertaling bij *Openbaring 1:10* plaatst: 'In het Gr. staat hier een bijv. naamw. van 'Heer' afgeleid (dus anders dan bijv. in *1Th 5:2*), in de zin van toebehorend aan de Heer. Het woord komt verder alleen nog voor in *1Ko 11:20*.'

Uit deze twee Schriftplaatsen blijkt hoezeer het avondmaal *van* – dus in de zin van *toebehorend aan* – de Heer, dat gevierd wordt door de gemeente, verbonden is aan de dag *van* – dus in de zin van *toebehorend aan* – de Heer. Het kan geen twijfel lijden dat de dag van de Heer geen andere is dan de eerste dag van de week, de zondag. Er zijn meerdere aanwijzingen in de Schrift dat de eerste dag van de week de dag bij uitstek is, waarop de gemeente samenkomt *(Mk 16:2,9; Lk 24:13,33-49; Jh 20:19-29; Hd 2:1; 20:7)*. En als het een dag is die speciaal aan de Heer toebehoort, is er alles voor te zeggen dat we die dag ook als zodanig besteden.

In deze besteding geeft de Heer ons alle vrijheid – behalve dat Hij tegen ons zegt dat we *"onze eigen bijeenkomst niet verzuimen" (Hb 10:25)*. Elke gedachte aan het handelen onder druk van een wet is vreemd aan de vrijheid waarin de christen staat. Als echter de belangstelling voor Gods huis vermindert, wordt de dag van de Heer ook steeds meer een dag waarop de eigen genoegens worden bevredigd. We bezoeken misschien nog wel de samenkomst, maar verder hangen we voor de tv, surfen eindeloos op internet, gaan we erop uit, doen we van alles en nog wat, maar zonder ons in te zetten voor de dienst van onze Heer.

Nu is ‘hangen voor de tv’ sowieso niet een activiteit (nou ja, activiteit ...) die een christen siert. Een christen wordt geacht bewust voor de Heer te leven, elke dag van zijn leven. Maar als de Schrift zelf een dag speciaal als ‘Zijn’ dag kenmerkt, is het toch wel een oproep om ons op die dag speciaal in te zetten voor Zijn huis. Op die dag kunnen we ons bijvoorbeeld toch wat meer toeleggen op de gemeenschap met de medegelovigen.

Het is goed een dag te hebben waarop we, voor zover mogelijk, afstand nemen van dingen waarmee we ons, in opdracht van de Heer, op de andere dagen van de week moeten bezighouden. Het is ermee als met het avondmaal van de Heer. We zullen, als het goed is, ons elke dag met Zijn dood bezighouden. Daaraan hebben we immers alles te danken. Maar hoe goed is het een speciale gelegenheid te hebben om aan Zijn dood te denken, die te gedenken, als we met dat doel als gemeente bij elkaar komen.

Gebed van Nehemia | *vers 22b*

> *22b Denk ook hierom aan mij, mijn God, en spaar mij overeenkomstig de grootheid van Uw goedertierenheid.*

Nadat Nehemia de sabbat weer de juiste plaats onder het volk heeft gegeven, deze dag opnieuw aan God heeft toegewijd, spreekt hij zich weer uit voor God. Dat doet hij elke keer als hij een werk heeft gedaan. Hij vraagt of God hem wil gedenken met betrekking tot wat hij voor de handhaving van de sabbat heeft gedaan. De vorige keer heeft hij dat gevraagd met betrekking tot wat hij voor Gods huis heeft gedaan. Elk werk afzonderlijk plaatst hij voor Gods aangezicht.

Hij vraagt of God Zich over hem wil ontfermen. Na zijn kordate optreden kan er een gevoel van uitputting zijn gekomen. Het kost veel inspanning om Gods volk de juiste weg te wijzen en daarvoor te corrigeren wat verkeerd is. Zolang de inspanning geleverd moet worden, is er kracht. Maar als het werk is gedaan, kun je je heel moe voelen. Dat mogen we tegen de Heer zeggen.

Ook voelen we dat ons optreden, hoe krachtig ook, toch met veel zwakheid gebeurt. Dan mogen we, net als Nehemia, een beroep doen op Gods grote goedertierenheid. Hij weet wie we zijn, Hij kent ons door en door, want Hij heeft ons gemaakt. Dat te bedenken geeft moed om door te gaan. Dat doet Nehemia dan ook.

Het kwaad van gemengde huwelijken | *verzen 23-28*

> *23 Ook zag ik in die dagen Joden die Asdoditische, Ammonitische [en] Moabitische vrouwen [bij zich] hadden doen wonen. 24 Hun kinderen spraken voor de helft Asdoditisch, en ze konden geen Judees spreken, maar [spraken] overeenkomstig de taal van elk volk. 25 Ik had onenigheid met hen en ik vervloekte hen. En ik sloeg [sommige] mannen van hen en trok hun de haren uit. Ik liet hen zweren bij God: U zult uw dochters niet aan hun zonen geven en van hun dochters niemand voor uw zonen of voor uzelf nemen! 26 Is het niet met betrekking tot deze dingen dat Salomo, de koning van Israël, gezondigd heeft? Terwijl er onder veel heidenvolken geen koning was zoals hij, en hij zijn God lief was en God hem tot koning gesteld had over heel Israël? Ook hem deden de uitheemse vrouwen zondigen. 27 Zullen wij dan naar u luisteren door al dit grote kwaad te doen door onze God ontrouw te zijn door uitheemse vrouwen bij u te doen wonen? 28 [Een] van de zonen van Jojada, de zoon van Eljasib, de hogepriester, was een schoonzoon van Sanballat, de Horoniet. Daarom joeg ik hem bij mij weg.*

Nehemia neemt een nieuw kwaad waar. Het gaat niet goed in de gezinnen van de Judeeërs. Hij merkt dat aan de spraak van de kinderen uit die gezinnen. Hij spreekt de Judeeërs erover aan en raakt zo verbolgen, dat hij hen vervloekt, slaat en de haren uittrekt en hen bij God bezweert niet door te gaan met deze zonde. Zijn heftige reactie laat zien, hoe groot dit kwaad is.

Nehemia wijst zijn gehoor op Salomo. Met alle respect voor koning Salomo, maar ook hij heeft hierin zeer gezondigd *(1Kn 11:1-8)*. Het feit dat hij door God bijzonder bevoorrecht is, heeft hem niet kunnen bewaren voor dit grote kwaad. God verbloemt het kwaad niet, ook niet en juist niet van hen die het dichtst bij Hem zijn. Door Salomo als voorbeeld aan te halen laat Nehemia zien dat een bevoorrechte positie geen vrijbrief is voor de zonde. Juist het kwaad dat bevoorrechte mensen doen, zal God bestraffen, omdat zij beter moeten weten *(Am 3:2)*.

Alleen u heb Ik gekend
uit alle geslachten op de aarde.
Daarom zal Ik u vergelden
al uw ongerechtigheden.
(Am 3:2)

Zonder aanzien des persoons wijst Nehemia op Salomo. Zonder aanzien des persoons handelt Nehemia met de familie van de hogepriester Eljasib. Wat is begonnen met het inrichten van een grote kamer voor Tobia *(verzen*

4-5), eindigt in een huwelijk tussen de kleinzoon van de hogepriester en de dochter van de vijand van Gods werk *(Ne 2:10)*. En zoals Nehemia Tobia met al zijn spullen uit Gods huis heeft gegooid *(vers 8)*, zo jaagt hij de man weg die deze gruwelijke verbinding is aangegaan.

Het betreft hier een priester. Deze heeft een duidelijk voorschrift overtreden. Wat voor het hele volk geldt, dat een lid ervan alleen met iemand uit het eigen volk mag trouwen, geldt zeker voor de priester *(vgl. Lv 21:7,14)*. Hij is iemand met een voorbeeldfunctie. Als zo iemand fout gaat, mag hij onder geen beding in zijn functie gehandhaafd blijven, maar moet er met hem gehandeld worden naar het voorbeeld dat Nehemia stelt.

Als de werkelijke belangstelling voor Gods huis vermindert, komen daarvoor de vriendschappen met de wereld in de plaats. Wij mogen onszelf wel afvragen: Welke 'dochter van Sanballat' heeft onze liefde gevangengenomen en ons hart beroofd van onze trouw aan de Heer? Welke 'vreemdeling' of 'buitenlander' heeft ons van de Heer weggetrokken? Welke 'Delila' heeft onze geestelijke kracht weggenomen *(Ri 16:16-21)*?

We leren belangrijke lessen van de verkeerde verbintenissen die worden aangegaan door de kinderen van de families die tot Gods volk behoren. We zien hoe een verbintenis met de wereld tot uiting komt in de taal die onze kinderen spreken. Het onderwijs van de moeder *(Sp 1:8)* neemt in de ontwikkeling van het kind een grote plaats in. Een kind uit zich zoals het dat van zijn moeder leert. Nehemia hoort een mix van Judees en Asdoditisch, waarbij het Asdoditisch de boventoon voert.

...
en veronachtzaam het onderricht van je moeder niet,
... (Sp 1:8)

Asdoditisch is de taal die wordt gesproken in Asdod, een Filistijnse stad, die onder Gods oordeel ligt *(Jr 25:20)*. Filistijnen zijn een beeld van belijders van het christendom, maar zonder nieuw leven te hebben. Het zijn die christenen die af en toe een bijbels geluid laten horen, maar die hun leven niet onderwerpen aan de wil van God *(2Tm 3:5)*. Ze leven voor hier-en-nu. Aan God en Zijn Woord wordt slechts ruimte gegund voor zover zij dat kunnen gebruiken om indruk en winst te maken.

De populariteit van de Nieuwe Bijbelvertaling is daarvan een actueel en onthutsend voorbeeld. Met een mediaspektakel dat rond de presentatie

van een bijbelvertaling nooit eerder is vertoond (2010), is dit boek op de markt gelanceerd. Alles ademt een werelds denken en doen, terwijl men zegt dat men het Woord van God wil promoten.

Wie voedt onze kinderen op? Doen we dat zelf, aan de hand van en onderworpen aan Gods Woord? Iemand schreef: We krijgen te maken met een eerste generatie die niet is opgevoed door een vader en moeder, maar door de media. Zullen wij toestaan dat de media onze kinderen opvoeden? Laten we de volgende vragen eens eerlijk onder ogen zien: Kennen onze kinderen de chattaal, straattaal en sporttermen beter dan de taal en termen van de Bijbel? Kennen onze kinderen de liederen van de wereld beter dan de liederen van Gods kinderen?

Als we (een van) deze vragen met 'ja' moeten beantwoorden, is het de hoogste tijd hierin verandering aan te brengen. Voelen we ons hiertoe niet in staat? Laten we dan hulp vragen. Maar laat die situatie niet voortbestaan. Laten we met alle kracht tot God om hulp roepen en Hem en onze kinderen ons falen belijden. Dan zal Hij zeker de uitweg wijzen. We kunnen onze nood met anderen delen en gebedsmedestanders zoeken om samen te strijden in de gebeden voor onze kinderen en ook die van anderen.

De noodklok moet worden geluid. Er mag geen tijd meer verloren gaan. Elke seconde telt. Het gaat om de gezinnen van Gods kinderen. Ouders verliezen het contact met hun kinderen. Ze lijken machteloos te moeten toezien hoe hun kinderen steeds meer in het wereldwijde web komen vast te zitten. Ik bedoel hiermee niet te zeggen dat we net zoveel van internet moeten weten als onze kinderen. De vraag is, hoe ons contact met God is. Het loopt Hem niet uit de hand.

Laten we opnieuw ons vertrouwen op Hem richten en bereid zijn om Zijn aanwijzingen met ons hele hart op te volgen. Hij zegt: *"Ik onderwijs u en leer u de weg die u moet gaan; Ik geef raad, Mijn oog is op u" (Ps 32:8)*. Wij mogen een voorbeeld nemen aan Ezra en ons daardoor laten bemoedigen: *"Toen riep ik daar bij de rivier Ahava een vasten uit, om ons te verootmoedigen voor het aangezicht van onze God [en] om Hem om een voorspoedige reis te verzoeken voor ons, voor onze kleine kinderen en voor al onze bezittingen ... Wij vastten en verzochten onze God hierom, en Hij liet Zich door ons verbidden" (Ea 8:21,23)*.

Laten wij gehoor geven aan de oproep van Jeremia:

"Stort uw hart uit als water
voor het aangezicht van de Heere!
Hef tot Hem uw handen op,
vanwege het leven van uw kleine kinderen" *(Kl 2:19b).*

Gebed van Nehemia | *vers 29*

> *29 Denk aan hen, mijn God, vanwege de ontwijding van het priesterschap, namelijk het verbond van het priesterschap en van de Levieten.*

Na zijn krachtige optreden tegen de verkeerde verbintenissen, richt Nehemia zich weer tot God. Hij brengt het kwalijke van speciaal de priesters voor Gods aangezicht. Hij legt God als het ware uit, waarom hij zo tekeer is gegaan. Het is voor hem onaanvaardbaar dat God wordt genaderd door een priesterschap dat niet beantwoordt aan Gods heiligheid.

Wat in de gezinnen van Gods kinderen verkeerd gaat, heeft grote gevolgen voor het priesterschap. En waar het priesterschap bevlekt wordt, wordt God beroofd van wat Hem toekomt *(vgl. Jl 1:13)*. Gelovigen die leven in verbinding met de wereld, kunnen hun dienst als priester en Leviet niet naar behoren uitoefenen. Als zulke mensen toch God willen naderen, wordt God niet serieus genomen. Geeft dat bij ons ook een gevoel van verontwaardiging? Hoe voelen wij ons als mensen ons niet serieus nemen?

Reiniging en herstel | *verzen 30-31a*

> *30 Zo reinigde ik hen van al het vreemde en ik stelde diensten vast voor de priesters en de Levieten, ieder voor zijn werk, 31a en [ook] voor het offer van het hout op de vastgestelde tijden en voor de eerstelingen.*

Nehemia is niet alleen bezig met het wegdoen van het verkeerde. Dat is zeker noodzakelijk, maar dan wel om daarna de vrijgekomen ruimte te vullen met het goede. Nehemia reinigt de Levieten. Daarin is hij een beeld van de Heer Jezus *(Ml 3:3)*. Daarna stelt hij ieder weer aan in de taak die te verrichten is.

Kritiek op bepaalde zaken in de gemeente kan terecht en noodzakelijk zijn. Maar het mag nooit vanaf de zijlijn gebeuren. Echte betrokkenheid bij de

dingen die niet goed zijn, zal zich uiten in een zich inzetten om Gods aanwijzingen weer op te volgen.

Deze laatste handelingen die we van Nehemia lezen, hebben te maken met de dienst in het huis van God. Hij zorgt ervoor dat priesters en Levieten weer het werk kunnen doen dat van hen verwacht mag worden. In bedekte termen betrekt hij het hele volk erbij, want hij regelt ook de levering van hout *(Ne 10:34)* en de eerstelingen *(Ne 10:35-37)*. Hij weet dat het resultaat ervan tot eer van God is. Wat de handelingen van Nehemia betreft, is dit een prachtig en passend slot van dit boek. Daar heeft hij het allemaal voor gedaan.

We zien hoe Nehemia tot op het laatst bezig is anderen te motiveren om het werk te doen naar de positie de ze hebben en waartoe ze de bekwaamheid hebben. Zulke motiverende mensen zijn ook vandaag nodig. Het motief voor zijn dienst is om zijn God te dienen en te behagen. Hij heeft een levendig voorbeeld gegeven van leiderschap zoals God het wenst.

Gebed van Nehemia | *vers 31b*

> *31b Denk aan mij, mijn God, ten goede.*

Het boek eindigt met een gebed van Nehemia. Het boek is ook met een biddende Nehemia begonnen. In dit boeiende boek hebben we de memoires van deze actieve man Gods gelezen. Nu vraagt hij of God hem wil gedenken. Dit is geen hoogmoed, maar ootmoed. Hij beveelt zijn werk bij God aan. Hij geeft het Hem ter beoordeling en vertrouwt op Zijn goedheid. Nehemia moet het van God hebben, van Gods denken, want Gods denken is doen.

Nehemia heeft laten zien dat zijn levenswerk alleen heeft kunnen plaatsvinden onder voortdurend gebed. Hij heeft biddend gebouwd aan de muur en het volksleven. Hij heeft ook bouwend gebeden voor allerlei mensen en zaken. Hij bidt, terwijl hij bouwt, en bouwt, terwijl hij bidt. Zo moeten wij altijd *"bidden en niet moedeloos worden" (Lk 18:1)*.

Andere publicaties

Op de website www.oudesporen.nl staan onder het menu ‘Artikelen’ en het submenu ‘Auteurs -> Ger de Koning’ de volgende commentaren en publicaties:

1. De serie ‘Toegelicht en toegepast’, een commentaarreeks van de bijbelboeken van het Oude Testament.
2. De ‘Zie-serie’, een commentaarreeks van de vier Evangeliën en *Handelingen*.
3. De ‘Rotsvast-serie’, een commentaarreeks met een verklaring van de nieuwtestamentische bijbelboeken vanaf de *brief aan de Romeinen* tot en met *Openbaring*. Deze serie heeft tot doel hen die jong zijn in het geloof te helpen bij het lezen en leren begrijpen van Gods Woord.
4. Publicaties over diverse onderwerpen.

Van diverse Nederlandse publicaties zijn vertalingen in andere talen beschikbaar.

Alle commentaren en publicaties zijn vrij te downloaden als pdf bestand en als e-book.

Als er een ISBN wordt vermeld, is de publicatie ook in boekvorm verkrijgbaar. Het boek kan worden besteld door op het betreffende ISBN te klikken. Voor een Nederlandse publicatie verschijnt www.uitgeverijdaniel.nl. Deze publicatie kan ook via de christelijke boekhandel worden besteld. Voor een in het Duits vertaalde publicatie met een ISBN verschijnt de Duitse website www.daniel-verlag.de.

De Nederlandse commentaren staan ook op www.kingcomments.com. Bijbelboeken en verzen kunnen eenvoudig en snel worden benaderd. De commentaren kunnen worden gelezen op elk beeldscherm, van pc tot smartphone. Meer info staat onder ‘Informatie’ op de site. Het is raadzaam die eerst te lezen.